ANALECTA HYMNICA

MEDII AEVI.

XXII.

HYMNI INEDITI.

Liturgische Hymnen

des

Mittelalters

herausgegeben

von

Guido Maria Dreves,

S. J.

Leipzig.

O. R. Reisland.

1895.

HYMNI INEDITI.

Liturgische Hymnen

des

Mittelalters

aus

Handschriften und Wiegendrucken.

Fünfte Folge

herausgegeben

von

Guido Maria Dreves,

S. J.

Leipzig.

O. R. Reisland.

1895.

THE INSTITUTE OF MEDIAEVAL STUDIES
ST. MICHAEL'S
COLLEGE
LIBRARY

JUN - 8 1938

10802

VORWORT.

Dies XXII. Heft der Analecten führt die Sammlung liturgischer Hymnen im engeren Verstande dieses Wortes in fünfter, beziehungsweise sechster (vgl. Anal. XVI.) Folge weiter. Obwohl auch diesmal in der Regel nur Ungedrucktes aufgenommen worden, habe ich doch geglaubt, für einige zwar bekannte, in den hymnologischen Sammlungen indes unbeachtet gebliebene Lieder eine Ausnahme machen zu sollen. Dies ist namentlich mit denjenigen des Alphanus von Salerno der Fall, nicht nur, weil dieselben in hervorragender Weise die Aufmerksamkeit des Hymnologen und Litterarhistorikers verdienen, sondern auch, weil für eine Anzahl aus ihnen in Cod. Vatican. Urbin. 585 eine neue Quelle benutzt werden konnte und auch Cod. Casinen. 280 mit Nutzen wieder verglichen wurde. Letzterer, eine Pergamenthandschrift von 154 Bll. (27, 5 × 18 cm) aus dem Ende des 11. Jahrhunderts, enthält die meisten der Poesieen des liber hymnorum et versuum, den Leo von Ostia und Petrus Diaconus unserem Dichter zuschreiben, soweit wenigstens dieselben auf uns gekommen sind.

Über Lebensschicksale sowie kirchliche, politische, litterarische Thätigkeit dieses merkwürdigen Mannes kann es nicht meine Absicht sein, mich dieses Ortes zu verbreiten. Nur ein Wort über die Ausgaben seiner Poesieen. Die erste besorgte Ende des 16. Jahrhunderts Tito Prospero Martinengo aus Brescia in seinem nunmehr selten gewordenen Werke: T. Prosperi Martinengii, monachi Casinensis, pia quaedam poemata ac theologica odaeque sacrae diverso carminum genere conscriptae. Quibus etiam accesserunt nonnulli aliorum quorundam illustrium monachorum Casinensium hymni, non indocti quidem illi nec invenusti,

collecti ex exemplaribus partim latinis literis partim longobardicis exaratis. Opus egregium, nunc primum in lucem editum anno 1590. Romae apud Franciscum Zanerum Anno MDXC. An die poetischen Produkte des Herausgebers schliefsen sich S. 169 ff. die folgenden Gedichte Alfanos:

1. Virgo dicata Deo . . . 169.
2. Intemerata fide . . . . 170.
3. Virgo sidereis ardua sedibus 171.
4. Fontem perennis gratiae . 172.
5. Alma dies rutilat . . . 173.
6. Aureo solis radio . . . 174.
7. Gaudete justi[1]) . . . . 178.
8. Mons bene salveris . . . 181.
9. Si sua vaniloquo . . . . 186.
10. Fulgor adspectus placuit . 188.
11. Pulchra nimis nullum . . 189.
12. Multa nos cogit bonitas . 190.
13. Laudes non pigeat . . . 191.
14. Has mundi tenebras . . . 193.
15. Qui coelos quondam . . 194.
16. Gaudentem segetis novae . 195.
17. Si tibi difficile . . . . 196.
18. Igne divini radians . . . 199.
19. Ardet intactae faciem . . 201.
20. Hactenus almorum . . . 202.
21. Quid stas otio quid pugil . 209.

Ob Martinengo den Cod. 280 benutzt hat, bleibt ungewifs; seiner eigenen Aussage nach hatte er jedenfalls noch andere Quellen, die uns heute abgehen. Von den durch ihn bekannt gewordenen Dichtungen finden wir einzelne wiederholt bei Baronius, Mabillon, Surius, Lippomannus, den Bollandisten. Eine zweite, reichhaltigere Ausgabe, die einzig auf Cod. Casinen. 280 zu fufsen scheint, veranstaltete Ughelli, Italia sacra II, 1085. Diese Ausgabe ist abgedruckt bei Migne PP. LL. 147, 1222 ff., weshalb es genügt, auf letzteren zu verweisen. Aufser den Hymnen hat Alphanus auch ein metrisches Officium auf die hl. Sabina verfafst. Dasselbe findet sich Cod. 280 fol. 79b; ich werde es unter den Reimofficien mitteilen.

Wien, den 15. Juli 1895.

Guido Maria Dreves.

---

[1]) Zu diesem Gedichte bemerkt der Herausgeber: Sequens hymnus ejusdem auctoris senariolis constans de virtute humilitatis superbiaeque vitio tractare videtur, qui quidem est satis elegans, sed in eo pangendo more comicorum multa utitur pedum licentia. Dolet autem mihi reperisse in eo quasdam dictiones vitio scriptoris corruptas, quas corrigere nequivi.

HYMNI INEDITI.

SERIES QUINTA.

BQ
5253
.A5

1. De sancto Abundio.

1. Sublator Christe criminum,
Robur et spes pontificum,
Hoc sancti hymno praesulis
Subjectis parce, quaesumus.

2. Magna quidemque gratia
Intrat Cumanam patriam,
Cujus beatus Provinus
Regebat tunc ecclesiam.

3. Iste antistes inclitus,
Abundius clarissimus,
Thessalonicensis genere,
Cumas munivit dogmate.

4. Potitus in primordio
Est Felix pontificio,
Post quem secundus actibus
Sanctus Provinus claruit.

5. Cui succedens tertius
Praesul almus Amantius,
Benivolus, ut debuit,
Pastoris sedem tenuit.

6. Vivendi qui in termino
Ingresso jam Abundio
Gregum committit regimen,
Hostis ne furor perderet.

7. Effectus nam episcopus
Mitis, clemens Abundius,
Gregem commissum trucibus
Luporum vellit faucibus.

8. Doctrinam Christi praedicans
Potentiamque reserans
Ad lucem regis mortuum
Resuscitavit filium.

9. His ita curis deditus
Spiritu sapit exitum,
Coeli sumpturus gloriam
Suis parat concordiam.

10. In Paschae quippe gaudiis
Cives convivas habuit,
Quibus refectis epulis
Gestatur hinc ab angelis.

11. Nobis tu, pater, filiis
Plenis succurre criminis,
Aggredientum tumulum
Culparum dele cumulum.

12. Te gubernante valeat
Ista Cumana patria,
Quae Christum noscit Dominum
Per tuum patrocinium.

13. Sit laus patri pro munere
De isto sancto praesule
Prolique cum paraclito,
Uno trino imperio.

Brev. ms. Novocomense anni 1420. Cod. Univ. Bonon. Mezzof. 339.

2. De sancto Achatio.

Ad Vesperas.

1. Congaudentes gaudent gentes
agmina nobilia
Militum crucifixorum,
sancta dena milia,
Per quos Deus mundo praestat
dona mirabilia.

2. Qui honorant crucifixos
cum pura instantia,
Dena milia sunt semper
pro eis orantia,
Nunquam sinunt illos mori
sine poenitentia.

3. Qui honorant crucifixos,
regium exercitum,
Per hos Deus donat illis
altum privilegium,
Vincla solvens peccatorum
decenorum milium.

4. Speciales horum servi
cum de mundo transeunt,
Deni mille crucifixi
concurrentes veniunt,
Transeuntes adjuvando
precibus communiunt.

5. Si poenarum loco dentur
et non aeternalium,
Habent martyrum per preces
decenorum militum
Indulgentiam dierum
decenorum milium.

6. Sancta quippe mater tota
praedicat ecclesia,
Quod per merita sanctorum
Deus dat auxilia,
Confessis atque contritis
donat indulgentiam.

7. Cessent ergo malignantes
suam per invidiam
Detrahendo molestare
martyrum potentiam,
Ne in fine sint damnati
per Dei sententiam.

8. Gloria sit crucifixo,
honor, jubilatio,
Qui est rex crucifixorum,
vita, consolatio,
Quos amavit, coronavit
in coeli palatio.

Brev. ms. S. Gratae Bergomen. saec. 15/16. Cod. Ambrosian. T 43. sup. — In tono Pange lingua. — 2, 1 honorat. — 4, 3 Dene. — 5, 4 millium. — 5, 6 sit decenorum. — 6, 3 Quos per. — 6, 5, et contritio. — 7, 2 ne per invidiam.

3. De sancto Achatio.

Ad Matutinum.

1. In sancta decem milia
Christi resurgit passio,
Ipsis dum sexta feria
Fit nova crucifixio.

2. Novem mille Achatius
Secum convertit fidei,
Sanctus vero Theodorus
Mille probati numeri.

3. Terrenis binis dominis
Hi decem primo serviunt,
Sed monitis angelicis
Christi fidem suscipiunt.

4. Unus de decem milibus
Binis datur militibus,
Ut unum duo crucient
Et latus suum vulnerent.

5. Extensis Christo brachiis
Duo praebentur socii,
Istis lignis impositis
Bini stipendiarii.

6. Illi soli sit gloria,
Qui pro nostris criminibus
Passus aperta brachia
Exhibet poenitentibus.

Brev. ms. S. Gratae Bergomen. saec. 15/16. Cod. Ambrosian. T 43 sup. — 1, 1 In sanctorum decem. — 1, 2 resurget. — 4, 3 Ut fehlt. — 5, 1 Extenso.

4. De sancto Achatio.

Ad Laudes.

1. Lapidantur crudeliter
Et flagellantur nequiter,
Coronantur aculeis
Et perforantur gladiis.

2. Via conspersa tribulis
Sancti ducuntur martyres,
Mundantur sed ab angelis,
Ut inde pergant, decies.

3. Baptizantur in sanguine
Unusquisque in proprio,
In solo Jesu nomine
Fide pugnant in stadio.

4. Orant in lignis positi
Circumvallati angelis,
Extra poenis impositi,
Intus repleti gaudiis.

5. Tantum prodest jejunium
Horum sanctorum vigiliae,
Quam si per annum integrum
Quis se domaret aspere.

6. Illi soli sit gloria,
Qui pro nostris criminibus
Passus aperta brachia
Exhibet poenitentibus.

Brev. ms. S. Gratae Bergomen. saec. 15/16. Cod. Ambrosian. T 43 sup. — Scheint nur divisio des vorhergehenden Hymnus zu sein.

5. De sancta Afra.

Ad Vesperas.

1. Jesu, redemptor omnium,
Qui es corona martyrum,
Nostris intende laudibus
Novis placatus cantibus.

2. Rex, qui feras humilias
Et sanctis reconcilias,
Exaudi nunc precamina,
Nostra relaxa crimina.

3. Beata Afra, nobilis
Quae uxor fuit comitis,
Cum audit virum mortuum,
Pergit ad amphitheatrum.

4. Sic Adriano loquitur:
Deum quem colis, idolum
Jussu sanctorum martyrum
Redactum est ad abyssum.

5. Tua vero perfidia
Remansi ego vidua,
Quia cum sacerdotibus
Peremptus est Italicus.

6. Statim ad pedes martyrum
Prostrata ipsos flagitat,
Ut prece sancta ipsorum
Divinam sumat gratiam.

7. A terra tunc erigitur.
Sanctis Dei martyribus
Simulque benedicitur
Afra cum animalibus.

8. Statimque it in eremum
Jussu sanctorum martyrum,
Cum feris animalibus
Custodit eam Dominus.

9. Sit trinitati placitum,
Quod resonamus, canticum,
Det pacem se colentibus
Et hic et in coelestibus.

Hymn. ms. Benedictin. Brixien. saec. 13. Cod. Univ. Bononien. 2558. — 7, 1 Afra tunc erigitur.

6. De sancta Afra.

Ad Nocturnum.

1. O quam mirum spectaculum
Per omne sonet saeculum,
Afra fit comes tigribus
Diebus atque noctibus.
2. Quae Brixiae suscipitur,
Sed Romae sana redditur,
Hanc repraesentant theatro
Velut infectam feretro.
3. Baptisma ejus noscitur,
Sanctus Linus episcopus,
Qui eam cum martyribus
Direxit Brixiensibus.
4. Sub Adriano principe
Perducitur a milite,
In via Cremonensium
Suum complens martyrium.
5. O quam beata vidua
Et vere Christi famula,
Quae reliquisti idola
Et facta es Christicola.
6. Sit trinitati placitum,
Quod resonamus, canticum,
Det pacem se colentibus
Et hic et in coelestibus.

Hymn. ms. Benedictin. Brixien. saec. 13. Cod. Univers. Bononien. 2558. — 4, 1 Sub Aureliano. — 5, 3 requisti. — 5, 4 est.

7. De sancto Agabio.

Ad Vesperas.

1. Exsultet coelum laudibus,
Resultet nostra civitas,
Adest sanctus Agabius,
Adest ejus solemnitas.
2. Hic coelestis agricola
Venit ad nos divinitus,
Ut errores et crimina
Exterminaret funditus.
3. Nos purgavit erroribus
Beato cum Gaudentio,
Nos format sanctis moribus
Junctus sancto Laurentio.
4. Sursum miramur angelum,
Dum sanctus missam celebrat,
Leprosus tangit lectulum,
Quem sic a malo liberat.
5. O praesul beatissime,
Decus Novariensium,
Nos tecum clemens suscipe
Post hujus vitae transitum.
6. Gloria tibi, Domine,
Tuorum decus praesulum,
Qui natus es de virgine,
Conserva tuum populum.

Propr. ms. Novariense saec. 17. Cod. Casanaten. XX II 31. (1859). — Scheint ein älterer Hymnus zu sein, wie auch die folgenden.

8. De sancto Agabio.

Ad Nocturnum.

1. Vir inclitus Agabius
Coruscat inter sidera,
Qui signis et virtutibus
Refulsit hic Novariae.

2. Viam constravit liliis
Nitoris et munditiae,
Pater succurrat filiis
In hac valle miseriae.

3. Columba sursum elevat,
Columbae volant coelitus,
Haec vita sancti praedicat,
Haec felix ejus transitus.

4. De supernis ordinibus
Tuam serva Novariam,
Ora pro tuis civibus
Hunc, qui creavit hominem.

5. Gloria tibi, Domine.

Propr. ms. Novariense saec. 17. Cod. Casanaten. XX II 31 (1859).

9. De sancto Agabio.

Ad Laudes.

1. Dies aeternae gloriae
Beato viro rutilat,
Laudes coelestis curiae
Plaudit, exsultat, jubilat.

2. O gaudium Laurentii
Gaudentiique gloria,
Dum cum laude multiplici
Scandit ad coeli gaudia.

3. Nobis coelos aperuit
Pastor sacratus ovium,
Jam nobis iter patuit
In sempiternum gaudium.

4. O vas virtutum omnium
Gemmis ornatum coelitus,
Tuum dulce suffragium
Det dona sancti spiritus.

5. Gloria tibi, Domine.

Brev. ms. Praedicatt. Cremonen. anni 1467. Cod. Casanaten. B. VI 5 (1182).

10. De sancta Agatha.

Ad Laudes.

1. Virgo viris admiranda,
decens forma virginum,
Agathes, cunctorum carnis
fomes medicaminum,

2. Scandat tuae precis odor
ad polorum dominum
Et exoret, quod nostrorum
sordes tergat criminum.

3. Cujus ob amorem dulcis
tibi fuit passio,
Abscissura mammae, carcer,
ignis et extensio.

4. Gloria et honor Deo
usquequo altissimo,
Una patri filioque,
par decus paraclito.

Brev. Capuanum imp. Capuae 1499. — 4, 2 sqq. ergänzt.

11. De sancta Agatha.

Ad Vesperas.

1. Virgo laudetur Agatha
Mundi cunctis in terminis,
Quae stirpe nascens inclita
Coelo fit consors germinis.

2. Haec mundi spernens germina
Summam quaesivit gloriam,
Cujus mater ecclesia
Tota colit memoriam.

3. Pro Christo mori cupiens
Electa Dei famula,
Fratrum salutem sitiens
Magna prodit miracula.

4. Lactetur tellus Sicula,
Cataniensis Agathae
Laeta colat solemnia,
Quae coelum scandit hodie.

5. Carnis educta carcere
Coeli transit ad curiam,
Cui Christus in aethere
Aeternam praestat gloriam.

6. Trino Deo sit hodie
Laus, honor, virtus, gloria,
Quae nos precatu Agathae
Coeli ducat ad gaudia.

Brev. Gallicano-Siculum imp. Venetiis 1527.

12. In Translatione s. Agathae.

Ad Vesperas.

1. Gaude, mater ecclesia,
Christi sacrata munere,
Qui te sua clementia
Mortis redemit vulnere.

2. Tu nitere, Catania,
Laudes Deo depromere,
Qui Agathae praesentia
Suo te lustrat latere.

3. O mater nostra sedula,
Agatha, Christi famula,
Quae jam es nostra domina,
Tibi servit Catania.

4. Quae profanatam Graeciam
Propter suam nequitiam
Sprevisti et Cataniam
Illustrasti per gratiam.

5. Trino Deo sit hodie
Laus, honor, virtus, gloria,
Qui nos precatu Agathae
Coeli ducat ad gaudia.

Brev. Gallicano-Siculum imp. Venetiis 1527.

13. In Translatione s. Agathae.

Ad Matutinum.

1. Cum nobili tripudio
Psallat sonora concio
Suae colens insignia
Festivitatis gaudia,

2. Excelsae nostrae virginis
Carae Deo et populis,
Beatae matris Agathae,
Quiescentis Cataniae.

3. Quae a finibus Graciae
Sedem legit Cataniae,
Cultum spernens Cycropiae
Gentis, a fide deviae.

4. Relicta sic Byzantia
Magno dolore doluit,
Hanc recepit Catania,
Ubi manere voluit.

5. Christe, cujus praedulcibus
Adhaeres nunc amplexibus,
Ejus jugi precamine
Tuo nos lustres lumine.

6. Quo sic, precamur, sordibus
Lustremur et virtutibus,
Hoc ut defuncto corpore
Vivamus toto tempore.

7. Hoc nobis praestet deitas
Et indivisa trinitas,
Cum genitore genitus
Et caritatis spiritus.

Brev. Gallicano-Siculum imp. Venetiis 1527.

14. In Translatione s. Agathae.

Ad Laudes.

1. Exsultet urbs Cataniae
Matris dotata munere,
Quam rex et sponsus Agathae
Ditat honoris onere,

2. Nobis Cataniensibus
Sacram sponsam restituens,
Decoris ornans facibus,
Bisantium destituens.

3. Infelix tu, Bisantium,
Graecorum prava civitas,
Errores malignantium
Sequens vetusta pravitas,

4. Relicta tuis meritis
Sacrosanctis reliquiis,
Nobis clementer redditis
Mancipatis obsequiis.

5. Defende tu Trinacriam,
O rosa venerabilis,
Praesertim tuam patriam
Cataniae tam nobilis.

6. Laus patri sit ingenito.
Laus ejus unigenito,
Decus sit sancto flamini
Moestorumque paraclito.

Brev. Gallicano-Siculum imp. Venetiis 1527.

15. De sancto Agnello.

1. Summe totius reparator orbis,
Vita sanctorum, decus et corona,
Da tui sancti famuli Agnelli
Promere laudes.

2. Hic secuturus miserantem agnum,
Qui nefas saecli pietate tollit,
Coelitus tali meruit vocari
Nomine sanctus.

3. Litterae dextrum subeundo ramum
Protinus mundi micuit ut astrum,
Inde suscepit regimen paternum
[Ductus] amore.

4. Perditas . . . . . tas,
Perditas linguis solitas loquelas,
Artubus surdis reparat sonoros
Clangere bombos.

5. Dexteram mancis, tremulis et membris,
Gressibus clodis regidisque carnis,
Praebet attractis manibusque uncis
Dona salutis.

6. Daemones saevos variosque morbos
Finibus fugat, remeatque sospes
Aeger advectus aliorum ulnis
Laude canora.

7. Hujus ad tumbam celebres . .
. . . . tes rogitamus omnes
Ejus ut [sanctis precibus] relaxes
Crimina cu[ncta].

Hymn. ms. Neapolitanus saec. $^{13}/_{14}$. Cod. Neapolitan. VI G 29. — Infolge eines Loches inmitte des Blattes unvollständig. Nach Str. 3 fehlen 3, nach Str. 7 eine Strophe, von denen nur wenige Worte vorhanden. — 3, 2 ut austrum. — 4, 3 sonoras. — 4, 4 Glangere. — 5, 3 Plebet. — 6, 1 servos.

16. De sancto Agnello.

Ad Vesperas.

1. Almum sanctus ditaverat
Spiritus, cui servierat
Agnellus, pater pauperum,
Contemptor temporalium.

2. Qui erat in agminibus
Praescitus jam coelestibus,
Ut patet per miracula
Restaurata puellula.

3. Cujus vitam descripserat
Johannes, quem sanaverat
A surditate pessima,
A qua, Christe, nos libera.

4. Puellae consanguineum
In carcere per proelium
Abstraxit et per triduum
Ministravit auxilium.

5. Ac alimenta tribuit,
Fovere qui non renuit,
Quicunque gliscit vivere
Secundum dicta regulae.

6. O Agnelle sanctissime,
Christum exora propere,
Callidus adest improbe,
Desiderat nos vincere.

7. Ne permittas conquassari
Tuum gregem et damnari,
Esto pastor, sicut nosti,
Resistasque nostro hosti.

8. Hoc concedat pater pie
Jesus Christus in hac die
Unaque cum paraclito
In sempiterna saecula.

Propr. Neapolitanum imp. Neapoli 1525. — 5, 4 dictant regulae. — 7, 1 quassari.

17. De sancto Agnello.

Ad Matutinum.

1. Gaude, felix Neapolis,
Tanto ditata munere,
Per ipsum es laudabilis,
Quem meruisti condere.

2. Gaudeant cives polici,
Omnes cives angelici
Et universus populus,
Exsultet coelum laudibus.

3. Gaudere nunquam desinant,
Videre quem desiderant,
Agnellum sanctum, humilem
Vultuque delectabilem.

4. Gaudio, magno lactantur,
Qui hunc divum contemplantur,
Sanavit, dedit habitum,
Dilaniavit saeculum.

5. Gaudens gaudere debuit,
Quae tantum donum habuit,
Sanari, poni dapibus
Coelestibus agminibus.

6. Gaudium istud impetra,
Ne tardes, per precamina,
Adesto, pastor ovium,
Primo dierum omnium.

7. Praestet nobis piissimus
Hoc pater, unigenitus
Unaque cum paraclito
Hic in futuro saeculo.

Propr. Neapolitanum imp. Neapoli 1525. — 2, 1 cives apostolici. — 4, 2 Qui ad hunc divum.

18. De sancto Agnello.

Ad Laudes.

1. Christe, redemptor omnium,
Conserva hoc collegium,
Ipsum defende propere
Jam lucis orto sidere.

2. Actus reforma improbos,
Hostes constringens nocuos,
Pacem refunde gratiae,
Splendor paternae gloriae.

3. Qui regis per te omnium
Vitamque monialium,
Sanctifica hunc habitum,
Deus, tuorum militum.

4. O propheta egregius,
Futurorum non inscius,
Affatus es puellulae
Interdictum secedere.

5. Quam sanasti et illico,
In habitu monastico
Vestisti, Christum exora,
Quem terra, pontus, aethera.

Propr. Neapolitanum imp. Neapoli 1525. — 3, 3 hoc habitum. — 4, 3 Affatus est. — 4, 4 Interditum. — Nach Str. 5 der Anfang der Doxologie: Laus, honor.

19. De sancta Agnete.

1. Igne divini radians amoris
Corporis sexum superavit Agnes,
Et super carnem potuere carnis
Claustra pudici.

2. Cogitur, stupris maculanda vulgi
Nuda famosum subeat lupanar,
Angelus castae pudibunda servat
Membra puellae.

3. Candidi coelo veniunt amictus,
Clarus obscoenis Dominus refulget
Splendor et gratos superant odores
Fornicis arcus.

4. Perdidit vitae juvenis decorem,
Ausus intactum violare corpus,
Virgo sed verae revocat saluti
Funus acerbum.

5. Flamma divino dominante nutu
Friget aestivos imitata rores
Virginis corpus Domino dicatum
Jussa cremare.

6. Mista sacrato moriens cruore
Lactis effudit nivei fluenta,
Cum ferox lictor lateri profundum
Condidit ensem.

7. Spiritum celsae capiunt cohortes
Candidum et coeli super astra tollunt,
Jungitur sponsi thalamis pudica
Sponsa beatis.

8. Diva nunc nostrae miserere sortis
Et, tuum quisquis celebrat trophaeum,
Impetret sibi veniam reatus
Atque salutem.

9. Redde pacatum populo precanti
Principem coeli dominumque terrae,
Donet ut pacem pius et quietae
Tempora vitae.

10. Laudibus mitem celebremus agnum,
Casta quem sponsum sibi legit Agnes,
Astra qui coeli moderatur atque
Cuncta gubernat.

Martinengius p. 201. — Verfasser ist Alphanus von Salerno.

20. De sancta Agnete.

1. Ardet intactae faciem puellae
Praesidis natus, stabilis sed illa
Tale responsum juveni pudico
Retulit ore:

2. Quid meos frustra thalamos requiris,
Pabulum mortis laqueusque vitae,
Turpis obscoeni, procul hinc recede,
Criminis auctor.

3. Dona, quae jactas pretiosa dives,
Pauperis mentem moveant puellae,
Dignior sponsus meliora multo
Munera praestat.

4. Clarior luna radiisque solis,
Cuncta cui parent elementa mundi,
Se mihi sponsum dedit et perennem
Sidera dotem.

5. Jamque complexu fruimur pudico,
Jam caro carni sociata gaudet,
Jam sacer sanguis faciem nitenti
Murice tinxit.

6. Quare mortales periturae formae
Coelitus nostri placuere vultus,
Vivet in terris amor iste, celsis
Vivet in astris.

7. Virgo nec mirum videatur alma
Cuncta si sprevit monumenta mortis,
Quae pium vitae dominum perennis
Semper amavit.

8. Ad tuas, Agnes, rogitamus aras,
Flagret in nostris amor iste fibris,
Comprimens blandae stimulos juventae
Flamine sancto.

9. Ure lascivas hominum medullas,
Tutus ut dulces fugiat procellas
Spiritus mundi domitaque victor
Carne triumphet.

10. Virginum laudent pia vota regem,
Quem decet sacrae genus omne laudis,
Cujus in trino veneramur unum
Numine numen.

Martinengius p. 201. — Verfasser ist Alphanus von Salerno.

21. De sancta Agnete.

Ad Vesp. et Noct.

1. Supernae lucis radius
Nobis illuxit hodie,
Quo Agnes in coelestibus
Offertur regi gloriae.

2. In fide virgo claruit
Castitatis praeconio,
Quae turpe scelus horruit
Christi datur connubio.

3. Dum fide sic imbuitur,
Divinum fit sacrarium,
Doctrix legis efficitur,
Dum sic dictat eloquium.

4. Agna, dum agnum praedicat,
Agno fit peramabilis,
Dum munda mundum superat,
Mundo fit exsecrabilis.

5. Naturae virgo fragilis
Naturae transit limites,
Cujus agon mirabilis
Coelica ditat agmina.

6. Deo patri sit gloria,
Proli sanctoque flamini,
Qui mala solvens omnia
Jungat Agnetis agmini.

Hymn. ms. S. Agnetis Bononien. saec. 14. in. Cod. Bononien. (Commun.) b I 16. A. — Brev. ms. Praedicatt. Italic. saec. 14. Cod. Londinen. Add. 17007. B. — Diurn. ms. Praedicatt. saec. 15. Cod. Marcian. L I 81. C. — Diurn. ms. Praedicatt. saec. 15. Cod. Marcian. ZL 160. D. — Brev. ms. Praedicatt. Venet. saec. 15. Cod. Capit. Patav. B 60. E. — 2, 3 turbae scelus C. — 3, 1 Dei fide imbuitur. A; Cum fide sic C. — 3, 3 Datrix B. — 3, 4 ditat A. — 6, 2 Prolique sanctoque C. — 6, 4 agmina B.

22. De sancta Agnete.

Ad Laudes.

1. Felix adest solemnitas,
Felici sub martyrio,
Agnetis qua virginitas
Coeli sacratur solio.

2. Exsuperat Paschasium
Resuscitato funere,
Lupanar fit sacrarium
Ejus pro sancto munere.

3. Coelorum tandem ostia
Decore transit niveo
Agnes, martyr egregia,
Sanctorum sita cuneo.

4. Jesu, corona virginum,
Donator ultra merita,
Per Agnetis martyrium
Dimitte nobis debita.

5. Trino Deo sit gloria,
Patri prolique flamini,
Qui mala solvens omnia
Jungat Agnetis agmini.

Hymn. ms. S. Agnetis Bononien. saec. 14. in. Cod. Bononien. (Commun.) b I 16. A. — Diurn. ms. Dominicanum saec. 15. Cod. Marcian. L I 83. B. — Diurn. ms. Dominicanum saec. 15. Cod. Marcian. ZL 160. C. — Brev. ms. Praedicatt. Venet. saec. 15. Cod. Capit. Patav. B 60. D. — 2, 1 Recuperat B. — 3, 1 hostia B. — 4, 2 Donatur CD.

23. De sancto Agrippino.

Ad Vesperas.

1. O Agrippine pontifex,
Dei confessor optime,
Adesto praecinentibus
Tui diei gloriam.

2. Ornatus almis moribus
Piisque fulgens actibus,
Ministrabat sagacius
Coeleste dogma civibus.

3. Defensor exstat patriae
Claris nitens miraculis,
Sanctisque junctus omnibus
Gaudet polo perenniter.

4. Hujus precatu sanitas
Redit caducis artubus
Lumenque caecis visibus,
Fugantur et phantasmata,

5. Praesul beate, quaesumus,
Sic nos tuere largius,
Ut callidi versutias
Vincamus hostis improbas.

6. Preces fundendo supplices,
Resolve nexus criminum,
Ut sempiternae copiae
Tecum fruamur gaudiis.

7. Deo patri sit gloria.

Hymn. ms. Neapolitanus saec. 13/14. Cod. Neapolitan. VI G 29. A. — Propr. Neapolitanum imp. Neapoli 1525. B. — 2, 2 Piis refulgens B. — 3, 1 Defensor erat. B. — 5, 4 improbans A.

24. De sancto Agrippino.

Ad Nocturnum.

1. Te decet hymnus largius,
O Agrippine pontifex,
Quo coeli chorus jubilat
In signis et prodigiis.

2. O summum decus praesulum,
Quanto refulges munere,
Qui mystico spiramine
Coeli cives efficeris.

3. Tuorum testis operum
Albinus nequam cernitur,
Dum Parthenopen perdere
Concipiens eliditur.

4. Te quoque in miraculis
Gaudiosus enuntiat,
Cui membra gressum denegant,
Tu solus, alme, reparas.

5. Succedens laudem sociat
Orbatus orbe Lucius,
Quem lucis spei perditum
Lustras cupito lumine.

6. De multis sumpta brevia,
De infinitis modica,
Sic adesto canentibus,
Summe confessor, omnibus,

7. Ut qui tui praeconia
Festique laudem colimus,
Tecum potiri gloria
Mereamur in patria.

Propr. Neapolitanum imp. Neapoli 1525. — 5, 1 Succedens his laudem.

25. De sancto Agrippino.

Ad Laudes.

1. O urbs decora, concine,
Tanto fulta praesidio
Talique tuta pugile,
Laxa fibras in gaudio.

2. Dic: o praesul mirifice,
Quem terra, pontus, aethera
Colunt, tu civis optime,
Urbem, quam tegis, protege.

3. Qui Passaram languoribus
Sacro paschali gaudio
Solutam mortis nexibus
Reddidisti tripudio.

4. Quique dedisti plurimis
Spem vitae, morbis medicum.
Tu cura nos in intimis
Pestisque tolle taedium.

5. Praesul, exaudi supplices
Tuo sub patrocinio,
Nostras ne preces implices,
Dirige nos in invio.

6. Hostes propelle nocuos
Tuam laedentes patriam,
Qui nosti dare vacuos
Surgentes in superbiam.

7. Sit honor patri coelitus,
Sit Agrippino gloria,
Laudetur in his filius,
Spiritui sit gratia.

Propr. Neapolitanum imp. Neapoli 1525.

26. De ss. Alexandro, Eventio et Theodulo.

Ad Vesperas.

1. Vesper venit, o sociae,
Quo festa nobis annua,
En, Alexandri gaudia
Jucundius annuntiant.

2. In quo triumpho praesulis
Corda Christo paranda sunt,
Ut meus intus consideret,
Quod voce foris canitur.

3. In hujus templi medio
Choros ducamus virginum,
Cantemus omnes pariter
Nunc Alexandri merita.

4. Gaudere decet virgines,
Quae sacram tenent virginem,
Gaudere decet monachas
Clarum laudantes martyrem.

5. Nasci dedit Roma prius,
Papatum postmodum mori,
Nunc Parma servat aurea
Corpus modesti juvenis.

6. Balbinam pulchram facie,
Sed colli morbo sordidam,
Postquam sanasti precibus,
Christo sacrasti virginem.

7. Domum tuam elegimus
Ornatu spreto saeculi,
Ancillas Christi protege
Sub Benedicti regula.

8. Sis nostri memor, quaesumus
Tu Alexander pontifex,
Sexum ne spernas fragilem,
Qui Salvatorem peperit.

9. Qui coelo laetus resides
Inter primates rutilans,
Rogantes audi famulas,
Quae te patronum invocant.

10. Te per coeli palatia
Concomitantur socii,
A dextris stat Eventius,
Ab altera Theodolus.

11. Sacris prostratae pedibus
Te, summe praesul, petimus,
Ut tecum coelo subleves,
Quas tua claustra retinent.

12. Jam dies cedit vesperi,
Et lux succumbit tenebris,
Dignare, Jesu, perfrui
Nostri cordis hospitio.

13. Gloria tibi, Domine.

Offic. ms. S. Alexandri Parmen. saec. 15/16. Cod. Casinen. 870. — 2, 2 Christi. — 6, 4 sanasti. — 8, 2 memor fehlt. — 12, 2 succumbit miseris.

27. De ss. Alexandro, Eventio et Theodulo.

Ad Nocturnum.

1. Noctis profundae medio
Sorores sacrae surgimus,
Quo se venturum tempore
Sponsus fatetur virginum.

2. Aptemus manu lampades,
Corde portantes opera,
Jam convenit occurrere
Christo pulsanti januam.

3. Paratas dicit nuptias,
Prudentes vocat virgines,
Dum fatuae, quae dormiunt,
Confusae foris remanent.

4. Nos Alexandri filiae
Si vere dici volumus,
Patrem colamus moribus,
Qui nobis dotem praeparat.

5. Hic namque virgo floridus,
Doctor martyrque candidus,
Qui triplici aureola
Jam coronatus residet.

6. Sit Alexandri nomine,
Effectu sit et merito,
Ut mente tollat tenebras,
Quae verum lumen detegunt.

7. Urbis praefecti filium
Morte praeventum improba
Orando vitae reddidit
Victus nutricis precibus.

8. Tu ergo, summe pontifex,
Qui coelum scandis hodie,
Attolle sursum famulas,
Quae tua festa percolunt.

9. Gloria tibi, Domine.

Offic. ms. S. Alexandri Parmen. saec. 15/16. Cod. Casinen. 870. — 3, 3 Dum ergänzt. — 6, 4 lies contegunt?

28. De ss. Alexandro, Eventio et Theodulo.

Ad Laudes.

1. Laudes victrici debitas
Et dulces hymnos solvimus,
Exsultet chorus laudibus
Pro tanti patris gloria.

2. Aurora solis praevia
Obscuram noctem profugat,
Purgemus mentes crimine,
Si verum lumen quaerimus.

3. Nos ergo Christi famulae,
Quae sacrum velum gerimus,
Si quod velamen intus est,
Pandamus Petri clavibus.

4. Puellus ille lumifer,
Qui Alexandro adstitit,
Nos moniales visitet,
Quae laudes Christo canimus.

5. Qui Libertinae lumina
Oratu sancto reddidit,
Lucem nobis obtineat,
Quae via, vita, Christus est.

6. Nunc solis ortus imminet,
In quo Christus ab inferis
Devicta morte rediens
Matri serenus adfuit.

7. Qui Magdalenae postea
Plangentibusque reliquis
Apparere dignatus est,
Nobis adsit psallentibus.

8. Huc, Alexander, adveni,
Qui tamen praesens crederis,
Mentis repelle tenebras,
Id nomen vult et meritum.

9. Gloria tibi, Domine.

Offic. ms. S. Alexandri Parmen. saec. 15/16. Cod. Casinen. 870.

29. De sancto Alexandro.

Ad Vesp. et Laudes.

1. Alexandri militia
Mundi devicit vitia,
Noxas abstersit scelerum
Conditor almae siderum.

2. Legem divinam meditans,
Hostes cunctos suppeditans,
Hunc illustravit coelitus
A patre unigenitus.

3. Edictum Caesar protulit,
Quod Alexander propulit
Projectis libaminibus,
Exsultet coelem laudibus.

4. Christum fatetur libere
Corde, ore et opere,
Pro te suffert martyrium,
Christe, redemptor omnium.

5. Rex pater, nate, spiritus,
Rogamus, praestet coelitus
Post mundi hujus tristia
Beata nobis gaudia.

Brev. ms. Minorum Pergamen. saec. 15. Cod. Capit. Patavin. A 69. A. — Brev. ms. S. Gratae Pergamen. saec. 15/16. Cod. Ambrosian. T 43. sup. B. — 3, 2 wieder protulit B.

30. De sancto Alexandro.

Ad Nocturnum.

1. Alexander, martyr Dei,
Calens fervore fidei,
Decus accepit bravii,
Summi largitor praemii.

2. Narrat ejus magnalia
Pergamensis ecclesia,
Ipsum laudemus cantico
Ex more docti mystico.

3. Deum videt in jubilo
Abjecto carnis nubilo,
Commutant mundi aspera
Aeterna Christi munera.

4. Ex Aegypti voragine
Effuso pro te sanguine
Transit ad te cum gaudio,
Jesu, nostra redemptio.

5. Rex pater, nate, spiritus.

Brev. ms. Minorum Pergamen. saec. 15. Cod. Capit. Patavin. A 69. A. — Brev. ms. S. Gratae Pergamen. saec. 15/16. Cod. Ambrosian. T 43 sup. B. — 1, 2 fervore Dei A. — B hat eine andere Doxologie abweichenden Versmafses:

Rex pater, nate, laus et honor
Sit per omne saeculum,
Qui concives nos adscribat
Supernorum civium.

Vielleicht ist im ersten Verse zu lesen: Patri, nato laus et honor.

31. De sancto Alexandro.

1. Ad hujus festa martyris
Concurrat plebs fidelium,
Qua Alexander athleta
Regni percepit praemia.

2. Laudent, inquam, angeli
Hujus triumphum martyris,
Quos mundi contra prospera
Corde contempsit intimo.

3. Hic Alexander athleta
Christi secutus ordinem
Tormenta dira sustinet
Hostemque vincit improbum.

4. Vere in fide vividus
Dei patris cum filio
Sanctumque colens spiritum
Pervenit ad martyrium.

5. Sacrata plebs perenniter
Patroni adjutorio
Domini poscat martyrem
Ad hujus sancti altarium.

6. Vir iste fortis exstitit
Miles magnus in proelio,
Plebemque suam protegit
Excelsus ante Dominum.

7. Succurrit sacerdotio
Cleroque et cuncto populo,
Pupillis atque viduis,
Nec jurgium praevaluit.

8. Per hujus preces, Domine,
Nostra procures vulnera,
Cujus rorati sanguine
Tuam canamus gloriam.

9. Gloria tibi, Domine.

Brev. Ambrosianum imp. Mediolani 1490. — 2, 3 Lies: Quod? — 2, 4 Lies: contendit? — 4, 1 fide vivus. — 5, 1 Sacra plebs. — 5, 3 martyrium. — 6, 3 que ergänzt. — 7, 1 Jure sacerdotio. — 7, 4 jurgia.

32. De sancto Ambrosio.

1. Ambrosi, sidus aureum,
Orbis illustrans ambitum
Tu nostris lumen mentibus
Sacris infunde precibus.

2. Tu verbi vibrans jaculum
Ut fulmen sternis Arrium,
Fugas errorum tenebras,
Ut mera cluat veritas.

3. Clangor tubae terribilis
Coruscas et prodigiis,
Quem deflet mater mortuum,
Reddis vitae Pansophium.

4. Tuae vocis imperium
Pavescit agmen daemonum,
Flent spiritus nequissimi
Solutum jus hospitii.

5. Qua vi praecellas meriti,
Experiuntur aemuli,
Qui te laedunt vel detrahunt,
Ultore Deo pereunt.

6. Sit patri laus ingenito,
Sit decus unigenito,
Sit utriusque parili
Majestas summa flamini.

Hymn. ms. S. Renati Surrentini saec. 13/14. Cod. Barberin. XI 171. A. — Brev. ms. Casinense saec. 11. Cod. Vatican. Urbin. 585. B. — Psalt. ms. Casinense saec. 11. ex. Cod. Casinen. 559. C. — Hymn. ms. Casinen. saec. 10. Cod. Casinen. 506. D.

33. De sancto Ambrosio.

Ad Vesp. et Noct.

1. Sancte Ambrosi, doctor, pastor digne,
Valde benigne, sume nostra vota
Et, quem devota mente personamus,
Suscipe hymnum.

2. Quando jacebas parvulis in cunis,
Labiis tuis apes mella dabant,
Saepe intrabant et ingredientes
Alte volabant.

3. Significabant, mellea per verba
Dulci cum herba oves te pasturum,
Quibus ad purum plures advolarent
Coelicum regnum.

4. Praesul post factus jura defendebas
Et prohibebas sancta profanari,
Quare vexari rabie coepisti
Inimicorum.

5. Meritis plenus mundum reliquisti
Et ascendisti culmina polorum,
Ubi bonorum quae hic peregisti
Munere gaudes.

6. Ora pro nobis, sancte Dei praesul,
Ut mundo exsul quisque nostrum factus,
Sit cujus actus patriam coelestem
Inhabitare.

7. Modo in coelis laudes Deo canis,
Patri et nato, flamini beato,
Nosque communi trino Deo uni
Laudes dicamus.

Brev. ms. S. Ambrosii Florent. anni 1518. Cod. Mediceo-Laurentian. Conv. sup. 90.

34. De sancto Ambrosio.

Ad Laudes.

1. Ambrosi, decus praesulum,
Memento nostrum exsulum
A gaudiis coelestibus
Ex vitiis scelestibus.

2. Haereticorum tenebras
Confundis qui et latebras,
Hoc lucens cunctis saeculis
Doctrinae sacrae speculis.

3. Docendo multos attrahis
Et Augustinum provehis
Ad regulam catholicam
Et vitam apostolicam.

4. Ex quatuor doctoribus
Prae cunctis doctioribus
Est iste, quem ecclesia
Sublimat grandi gloria.

5. Solemne artificium
Peregit nam officium,
Et cantum ipse addidit,
Quae celebranda tradidit.

6. Nos ergo juvet precibus
Divinis in conspectibus
Et purget nostra crimina
Dans gratiae juvamina.

7. Sit patri, qui potentia,
Et nato, qui prudentia,
Amori, qui clementia
Hunc rexit, perpes gloria.

Brev. ms. S. Ambrosii Florentini anni 1518. Cod. Mediceo-Laurentian. Conv. sup. 90. — 4, 1 Ex quatuor doctionibus. — 4, 2 Precum cunctis doctionibus.

35. De sancto Anastasio.

Ad Vesp. et Noct.

1. Coelum, tellus ac maria
Mellita promant carmina,
His nempe dignus laudibus
Est Martyr Anastasius.

2. Bellator invictissimus,
Divinis fultus viribus,
Minas contemnit principum,
Manus nescit carnificum.

3. Lactus adit supplicia,
Jejunus ut convivia,
Nova poenarum genera
Mens transit imperterrita.

4. Torquendi praeses anxius,
Torquetur ipse gravius,
Dum membra punit saucia,
Verborum perfert jucula.

5. Catenis vinctus ferreis,
Horrendis clausus tenebris
Angelica praesentia
Luce potitur splendida.

6. Post triumphalem obitum
Feris corpus expositum,
Jejuni canes eminus
Strictis adspectant dentibus.

7. Te, martyr alme, petimus
Mentis orisque precibus,
Ut tua levet sanctitas
Quos sua gravat pravitas.

8. Sit patri laus ingenito,
Sit decus unigenito,
Sit utriusque parili
Majestas summa flamini.

Brev. ms. Benedictinum saec. 11. Cod. Vallicellan. B 79.

36. De sancto Anastasio.

Ad Laudes.

1. Lux clara surgens rutilat,
Quae dulce festum nuntiat,
Quo coelum decus martyrum
Conscendit Anastasius.

2. Purpureus acerrimo
Victor exit de proelio,
Nunc stola comptus candida
Corona vibrat aurea.

3. Hujus, o Christe, precibus
Nostris parce sceleribus,
Reatus nostri debita
Ejus excusent merita.

4. Da nobis talem liberis
Ducem sequi vestigiis,
Ut passionum socii
Consortes simus praemii.

5. Gloria sit ingenito,
Patri et unigenito,
Sancto simul spiritui,
Deo indivisibili.

Brev. ms. Benedictinum saec. 11. Cod. Vallicellan. B 79. — 1, 4 Anastasium. — 3, 3 Beatus.

37. In sancti Andreae.

Hymnus Primus.

1. Concinat altithrono vox omnis cordis ab antro
Ac linguae sistro concinat altithrono.

2. Emicat, ecce, dies populos celebranda per omnes,
Et festive nitens emicat, ecce, dies.

3. Sidera qua petiit terrenaque vincula rupit,
Andreas missus sidera qua petiit.
4. Quem Deus ipse vocat, Galilaeae dum mare scrutat,
Una cum fratre quem Deus ipse vocat.
5. Ceperat hinc homines peccati gurgite nantes,
Ante velut pisces, ceperat hinc homines.
6. Fructifer et viridis, producens germina pacis,
Palmes inest Christo fructifer et viridis.
7. Qui, sibi quod placeat, scelerum religamine damnat,
Ac vinclis laxat qui, sibi quod placeat,
8. Plura salutiferis ubi semina sparserat orsis
Et firmat muris plura salutiferis.
9. Coelitus admonitus Patras convertere gressus,
Quo redimat vulgus, coelitus admonitus.
10. Hic quoque salvificus est taetro carcere clausus,
Uritur ac crucibus hic quoque salvificus.
11. Pro crucis eulogio ligno torquetur in ipso,
Funibus artatus pro crucis eulogio.
12. Perpetrat hocce nefas nimium crudelis Aegeas,
Suggerit ut Satanas, perpetrat hocce nefas.
13. Ipsius in Satanae jus mox contraditur ipse,
Quo moritur dire, ipsius in Satanae.
14. Fortis athleta tamen reticet non spargere semen
Nec vitae carmen fortis athleta tamen,
15. Donec in arce poli meruit de carne levari
Laetitiaque frui donec in arce poli.
16. Tunc bene claruerat, ipsius ut onoma cantat,
Quodve figurat, tunc bene claruerat.
17. Sermo latine quidem hunc succinit esse virilem,
Sive decore gravem sermo latine quidem.
18. Ipse virilis erat, dum vinci caede nequibat,
Dum coelum penetrat, ipse virilis erat.
19. O vir apostolice, Christi quoque semper amice,
Petri germane, o vir apostolice,
20. Nos sociare Deo depressos faece memento
Nequitiaeque luto nos sociare Deo.
21. Te rogitant famuli, velis, illorum meminisse,
Quo fiant salvi, te rogitant famuli.
22. Nunc resonemus Amen, quia finit suavia carmen,
Andrea, da pacem; nunc resonamus Amen.

Legend. ms. S. Gregorii in Urbe saec. 11. Cod. Vatican. 1274. — Aufschrift: Item versi in s. Andreae. — 10, 1 carcere usus. — 13, 1 contraditor. — 21, 1 illorum reminisce. — 22, 1 suevia.

38. In sancti Andreae.

Hymnus secundus.

1. Rex Deus omnitenens, lumen de lumine fulgens,
   Cuncta piis condens, rex Deus omnitenens,
2. Sanguine tu proprio redemisti nos pretioso
   Solvistique jugo sanguine tu proprio.
3. Maxime, cuncta tibi famulantur jure perenni,
   Subdita sunt regna, maxime, cuncta tibi.
4. Omnia nempe regis cosmi, sermo parientis,
   Cunctipotens orbis omnia nempe regis.
5. Te canat omnis homo summum conamine toto,
   Concentu polico te cantat omnis homo.
6. Da, petimus, proprias facetas carmine linguas,
   Voces altisonas da, petimus, proprias.
7. Qui documenta dabas arces scansurus ad altas:
   „Discipuli ite rotas“, qui documenta dabas.
8. Quisque sibi propriam sortem bene praedicet aptam,
   Urbem habeat fidam quisque sibi propriam.
9. Namque Petrus tenuit Romam Dominoque dicavit
   Conversam gessit, namque Petrus tenuit.
10. Et docuit Graeciam Paulus sermone venusto,
    Sulcavit Mysiam et docuit Graeciam.
11. Quisque suam petiit, convertens munera sumpsit,
    Moribus ornavit, quisque suam petiit.
12. Denique praecipuam est Andreas missus Achajam,
    Instruxit massam denique praecipuam.
13. Multimodis socium Petri te constat honestum,
    Pathmos nempe tuum multimodis socium.
14. Carcere missus eras captus castro, pie, Patras,
    Plurima tu tuleras, carcere missus eras.
15. Ictibus hunc variis tortor lacerabat et acris
    Augebatque neces ictibus hic variis.
16. In cruce vir nitidus suspenditur aequus et almus
    Praedicat et coetus in cruce vir nitidus.
17. Quaeritur eximius vivens ac biduo sanctus,
    Reddatur castus, quaeritur, eximius.
18. Perfide tu graderis, solvi ceu vincula poscis,
    Laetatur poenis, perfide tu graderis.
19. Ut nitor enituit, felix astrum peragravit,
    Mox plebs obstupuit, ut nitor enituit.

Legend. ms. S. Gregorii in Urbe sacc. 11. Cod. Vatican. 1274. — 3, 1 Christe perenni. — 4, 1 parentis. — 5, 1 cantat. — 10, 2 missam verschrieben? — 11, 1 munere. — 12, 1 Andreas est. — 14, 2 ta tuleras: missus erat. — 18, 1 sq. lies Pro fide oder Provide?

39. In sancti Andreae.

Hymnus Tertius.

1. Dindima nostra citro sanctum fla pneuma choreae,
   O Deus, et lustra dindima nostra citro.
2. Mira nitent nimia, torquent tua, sancte, Behemot,
   Ipse micas gestis, mira nitent nimia.
3. Nomen habet speciem, donat tibi gaudia numen,
   In coelo vel humo nomen habet speciem.
4. Cuncta relicta mali, rogitamus, sint, bone, nostra,
   Vera sint luce cuncta relicta mali.
5. Summe, precare Deum, indulgeat carmine versi,
   Auferat omne foedum, summe, precare Deum.
6. Bella, beate, tibi gestis sint victa benigni
   Bachati cedant bella, beate, tibi.
7. Aula melos resonat, Andrea, tibique resultat,
   Sancte, tibi voce aula melos resonat.
8. Gloria cuncta Deo nostro per cuncta benigno,
   Regnanti coelo gloria cuncta Deo.

Legend. ms. S. Gregorii in Urbe saec. 11. Cod. Vatican. 1274. — 1, 1 sanctum flapneu machore. — 2, 1 nitent nintria torquens; vehemot. — 4, 1 noster. — 4, 2 sunt. — 5, 1 Deus indulgat. — 6, 2 Lies Baratri cedant? — 6, 2 beate tibi gestis. — 7, 1 resulta.

40. De sancto Andrea Scoto.

Ad Vesp. et Laud.

1. Congratulamur hodie
   In festo devotissime
   Andreae, cujus merita
   Solemnizat ecclesia.

2. De Scotia progenitus,
   Andreas, Christi famulus,
   Sub Donati regimine
   Partes petivit Tusciae.

3. Romam tendens et patriam
   Domum relinquit inclitam,
   Christi secutus dogmata
   Sprevit mundana praedia,

4. Visitando ecclesias
   Simul venerunt Fesulas,
   Donatus datus coelitus
   Efficitur episcopus.

5. Hunc vitam sibi supparem
   Adscivit in diaconem,
   Fungebatur officio
   Gratus Deo et populo.

6. Hic juventute floridus,
   Sanctitate eximius,
   Ad suam precem intimam
   Sanatur civis filia.

7. Gloria sit altissimo.

Brev. ms. Vallumbrosanum saec. 15. Cod. Laurentian. Conv. sup. 457. A. — Brev. ms. Vallumbrosanum saec. 15. Cod. Laurentian. Conv. sup. 456. B. — 5, 1 sibi separem A. — 5, 3 Fulgebatur A, fulgebuntur B.

41. De sancto Andrea Scoto.

Ad Nocturnum.

1. Demum pervenit Melsulam,
Cernens sibi basilicam
Sancti Martini funditus
Combustam esse hostibus,

2. In brevi quidem tempore
Opus refecit fabricae,
In qua de vita noxia
Pervenit ad coelestia.

3. In eadem sepelitur,
Daemonum saeva pellitur,
Datur coelis laetitia
Et infernis moestitia.

4. Quotquot languentes veniunt,
Sanitatem recipiunt,
Et quod salutis patitur,
Ejus prece conceditur.

5. O felix gaude patria,
Possidens sacra pignora,
Cujus fulta suffragiis
Ditaris tantis praemiis.

6. Gloria sit altissimo
Ejusque unigenito,
Sancto simul spiritui,
Trino Deo et simplici.

Brev. ms. Vallumbrosanum saec. 15. Cod. Laurentian. Conv. sup. 457. A. — Brev. ms. Vallumbrosanum saec. 15. Cod. Laurentian. Conv. sup. 456. B. — 1, 1 Iste pervenit A. — 3, 2 cohors, vis, fraus oder Ähnliches zu supplieren? — 3, 3 laetitiam AB. — 3, 4 martitiam AB.

42. De sancto Aniano.

1. Pange, lingua, gloriosi
Confessoris merita,
Ut de sui grex pastoris
Laude canat debita,
Nos emunda, Christe, foris
Et nos intus visita.

2. Sanctus iste vivens pie
Semper Christum coluit,
Inhaerendo Christi viae,
Quam devote tenuit,
Qui ad coelos in hac die
Pervenire meruit.

3. Ad sepulchrum Christiani
Confessoris veniunt,
Revertuntur modo sani,
Valent et proficiunt,
Cum per preces Aniani
Omnes morbi fugiunt.

4. Nos hunc hymnam in honore
Confessoris canimus,
Qui a summo redemptore
Nos salvari petimus,
Quem nos corde, factis, ore,
Confitentes credimus.

5. Ut devota gens precatur
Semper prece sedula,
Nobis pacem largiatur,
Agnus sine macula,
Qui in patre gloriatur
Per aeterna saecula.

Hymn. ms. cum Commento Hilarii saec. 13. Cod. Mantuan. E I 14.

43. De sancto Aniano.

1. Rex, qui coeli stans in arce
Cunctis praesens populis,
Miseratus nobis parce
Et a tuis servulis
Procul omnes morbos arce
Interventu praesulis.

2. Summe pater, sancti tui
Nobis praesta precibus,
Ut possimus per te frui
Donis spiritalibus,
Et ut Christus regni sui
Nos adjungat civibus.

3. Mundi bonis hic caducis
Mentem non apposuit,
Sed superni servus ducis
Bona mundi respuit,
Qui in throno verae lucis
Coronari meruit.

4. Hic pro nobis preces fundat
Sanctus ante Dominum,
Qui sanctorum mentes mundat
Ab errore criminum,
Ne nos turbet aut confundat
Fallax hostis hominum.

5. Ut devota gens precatur.

Hymn. ms. cum Commento Hilarii saec. 13. Cod. Mantuan. E I 14.

44. De sancta Anna.

In Vesp. et Noct.

1. Anna, beatae virginis
Alma Mariae genitrix,
Quam Joachim de semine
Suo concepit viscere.

2. Post hunc de viro Cleopha
Altera soror edita,
Ejusdem quippe nominis,
Non tanti tamen hominis.

3. Post obitum sed Cleophae
Haec copulatur Salomae,
De quo proles est genita
Nomine primo praedita.

4. Sed prima virgo splenduit,
Quae Jesum Christum genuit,
Alphaeo viro reliqua
Joseph, minorem Jacobum.

5. Mater fuit sed tertia,
Est Zebedaeo dedita,
Quae est enixa inclitum
Johannem atque Jacobum.

6. Mater tantorum seminum
Pro nobis oret Dominum,
Nos a peccatis expiet
Et coeli sede collocet.

7. Laus, honor, virtus, gloria
Sit patri, nato, flamini,
Qui trinus est et unicus
Per infinita saecula.

Brev. ms. Minorum saec. 15. Cod. Angelicus D V 10. -- 1, 3 Quem. — 4, 4 minori Jacobo. — 6, 3 Nos ut a.

45. De sancta Anna.

Ad Laudes.

1. O mater matris virginis,
Anna, decus ecclesiae,
Qua stella maris orta est,
Aeternae porta gloriae.

2. Qua trina proles editur,
Uno potita nomine,
De quaque germen promitur
Fusum coelesti nectare.

3. Jesus de prima nascitur
Sine virili semine,
Secunda, nata Cleophae,
Prolis est mater geminae.

4. Tertia, nata Salomae,
De Zebedaei germine
Johannis est apostoli
Sacri mater et Jacobi.

5. Quam rogitemus jugiter
Cum filiabus pariter,
Ut solvent nos a crimine
Et mentis a discrimine.

6. Patri, nato, paraclito
Sit decus, virtus, gloria,
Trino Deo et unico
Per saeculorum saecula.

Brev. ms. Minorum saec. 15. Cod. Angelicus D V 10.

46. De sancta Anna.

Ad Vesperas.

1. Plaudat coelestis curia,
Plaudat terrestris natio,
Felicis Annae gaudia
Nostra clamet devotio.

2. Vox omnis sonet gloriam,
Cor omne flagret gaudium,
Sonet Annae laetitiam
Omnis humana concio.

3. Cherubim ineffabilis
Factoris humanatio
Plus quam moeroris sterilis
Est probri compensatio.

4. Splendor superni luminis,
Theorica mysteria
Injuriosi nominis
Sunt sterilis stipendia.

5. Concepit non degenerem
Prolem promissam patribus,
Prolem novellam veterem
Praesentantem in manibus.

6. Gloria tibi, Domine,
Annae nate de filia,
Stirps, nepos, factor feminae,
Patris magnificientia.

Brev. ms. Farfense anni 1499. Cod. Roman. 204. Farfen. 16. A. — Brev. ms. Farfense saec. 15. Cod. Roman. 180. Farfen. 21. B. — Brev. ms. Mantuanum saec. 15. Cod. Univ. Patav. 734. C. — Psalt. ms. S. Zenonis Majoris saec. 15. Cod. Veronen. (Commun.) 800 (745). D. — Psalt. ms. S. Zenonis Majoris saec. 15. Cod. S. Zenonis s. n. E. — 1, 1 Laudat C. — 2, 1 vox oris C. — 3, 1 Aetheris ineffabilis C. — 3, 2 Pausa moeroris AB, moerori C. — 4, 1 paterni AB.

47. De sancta Anna.

Ad Nocturnum.

1. Immensae diem gloriae
Solis reduxit reditus,
Quo creatoris aviae
Redit ad Deum spiritus.

2. Quo refertur memoriae
Unum et totum gaudium
Ex hujus fructu filiae
Sorti datum mortalium.

3. Quo mater matris Domini
Est terrenis in gloriam,
Quo supernorum agmini
Est in jugem laetitiam.

4. Beati fructum uteri,
Lucem mundo parturiit,
De cujus salutiferi
Fructus gustu mors periit.

5. Felix conspector oculus
Rumpentis de te sideris,
Felix potitor populus
Tam gloriosi muneris.

6. Gloria tibi, Domine,
Annae nato de filia,
Stirps, nepos, factor feminae,
Patris magnificentia.

Hymn. ms. Sublacensis saec. 13. Cod. Sublacen. CCLXIX (Mazzat. 274). A. — Brev. ms. Farfense anni 1499. Cod. Roman. 294. Farfen. 16. B. — Brev. ms. Farfense saec. 15. Cod. Roman. 180 Farfen. 21. C. — Brev. ms. Mantuanum saec. 15. Cod. Univ. Patavinae 734. D. — Psalt. ms. S. Zenonis Majoris saec. 15. Cod. Veronen. (Commun.) 800 (745). E. — Psalt. ms. S. Zenonis Majoris saec. 15. Cod. S. Zenonis s. n. F. — 1, 1 dies D. — 1, 2 reducit BCD, exitus D. — 2, 3 Et hujus D. — 2, 4 datur BC. — 4, 3 Luci mundum BCD. — 4, 4 Fructu A, gustum D, parturiit D. — 5, 1 oculis D. — 5, 2 Rupentis D. — 5, 3 populis D.

48. De sancta Anna.

Ad Laudes.

1. Almi festi periodus
Reddit mundo laetitiam,
Quo coeli sumit synodus
Coeli factoris aviam.

2. Melus internae cytharae
Depromens hujus gloriam
Vocum mellito nectare
Nos cibet in laetitiam.

3. Dedit beatam hostiam,
Dedit incensum coelicum,
Dedit ad templum filiam
Holocaustum angelicum.

4. Quod dedit mirabiliter
Dei magnificentia,
Deo reddit humiliter
Humana reverentia.

5. O quale munus obtulit,
Quantae munus laetitiae,
Qualem de dono retulit,
Quam auctae vitae gratiae.

6. Gloria tibi, Domine,
Annae nate de filia,
Strips, nepos, factor, feminae,
Patris magnificentia.

Hymn. ms. Sublacensis saec. 13. Cod. Sublacen. CCLXIX (Mazzat. 274) A. — Brev. ms. Farfense anni 1499. Cod. Roman. 294. Farfen. 16. B. — Brev. ms. Farfense saec. 15. Cod. Roman. 180. Farfen. 21. C. – Brev. ms. Mantuanum saec. 15. Cod. Univ. Patavinae 734. D. — Psalt. ms. S. Zenonis Majoris saec. 15. Cod. Veronen. (Commun.) 800 (745). E. — Psalt. ms. S. Zenonis Majoris saec. 15. Cod. S. Zenonis s. n. F. — 1, 4 Coelo ABC. — 2, 2 Melos CD, Celos B, Melus AEF. — 2, 3 melleto BC. — 2, 4 Nos cito D. — 4, 3 Reddit Deo F. — 5, 4 Quam autem vide D; gratia BC.

49. De sancta Anna.

1. Anna, mater matris,
Ex qua Dei patris
Processit sophia
Virgine Maria.

2. David regis nata,
Christo regi grata,
Joachim sponsata,
Figuris notata.

3. Mons, rubus et Deus
Tu, Maria, Jesus,
Flumen, stirps, fiscella,
Tu, puer, puella.

4. O germen beatum,
Ex te propagatum
Trium matronarum
Vere beatarum.

5. Prima parit Deum,
Secunda Alphaeum
Per tetrarchos ditat,
Terna duos litat.

6. Anna, nunc exsulta
Tali prole fulta,
Digna laude multa,
Excole inculta.

7. Sit laus patri, nato,
Flamini beato,
Annae per precata
Corruant peccata.

Hymn. ms. Benedictin. Brixien. saec. 13. Cod. Univ. Bononien 2558.

50. De sancta Anna.

Ad Nocturnum.

1. Hymnum canamus gloriae
Praesenti die sacrata,
Qua in regno laetitiae
Jubilat Anna beata.

2. Haec Deo digne devota
Vitae prodiit gaudio,
Qua altissimo quam grata
Nata est Maria virgo.

3. Jam nunc, mater praecipua,
Prece salva assidua
Nos a morte perpetua
Per saeculorum saecula.

4. Unde, creator omnium,
Elargire supplicibus,
Ut jam per Annae meritum
Jungamur in coelestibus.

5. Praesta, pater ingenite,
Cum nato unigenito
Et tu simul, paraclite
Omnitenens perpetuo.

Brev. Vercellense imp. s. l. et a. — 3, 2 Praesalva per assiduum. — 3, 4 saeculum.

51. De sancta Anna.

Ad Laudes.

1. En gratulemur hodie
Christo Domino jucunde,
In cujus Anna gloriae
Rutilat sancta jubilo.

2. Haec rectaque timens Deum,
Simplex, vera et humilis,
Possidet cum prole coelum
Vero regi amabilis.

3. Quae diu prolem non habens
Repleta exstat gratia,
Qua spiritu sancto parens
Nata est virgo Maria.

4. Per hanc pater cum filio
Consolatorque spiritus
A criminum contagio
Nos hic emundet funditus.

5. Patri, nato, paraclito
Honor, decus et gloria,
Sanctae sint Annae merito
Nobis aeterna gaudia.

Brev. Vercellense imp. s. l. et a.

52. De sancto Ansano.

Ad Vesperas.

1. Martyr Ansane, non adhaerens pesti
Turbae profanae, lumine coelesti
Splendidus sane, tua corda plesti
Dogmate vero.

2. Nam duodeno quaerens anno sacrum
Voto sereno mysticum lavacrum,
Purgantem caeno lampade non macrum
Tu reperisti.

3. Sacer Protasi, quid de tanto miro
Fideli vasi toto mundo gyro
Mater det, quasi stupens te requiro
Murmure cantus.

4. Alta cum sede nuntius supernus
Duxerit caede stat hic silicernus
Latens in aede gliscens fore vernus
Fonte renatus.

5. Manu corona lactei candoris
Angeli bona nivei pudoris
Praetulit dona superi viroris,
Quae praeparavit.

6. Igitur plaude, civitas Senarum,
Hujus ac laude diem posce clarum,
Quem tibi gaude fore non avarum
In protegendo.

7. Laus creatori sit non generato,
Sit redemptori virgine plasmato,
Consolatori flaminique grato
Cuncta regenti.

Hymn. ms. Senensis saec. 14. Cod. Senen. J I 6. A. — Hymn. ms. Senensis saec. 15. Cod. Cathed. Senen. 25. 11. B. — Antiph. ms. Senense saec. 15. Cod. Cathed. Senen. M. C. — 5, 4 praeparaverant C.

53. De sancto Ansano.

Ad Nocturnum.

1. Aeterna nutu bajulans,
Martyr Ansane, praemium
Votoque miti postulans
Quaesisti coeli gremium.

2. Sertis duobus fulgidus,
Florens juventa candida,
Senensi turbae providus
Ut stella lucens splendida.

3. Nostras superno flamine
Mentes fideles imbui
Fac te precamur lumine
Cordis canendo cernui.

4. Laus digna Christum concinat,
Patrem simulque spiritum,
Qui sanctus orbes ordinat
Vitaeque pandit meritum.

Hymn. ms. Senense saec. 14. Cod. Senen. J I 6. A. — Hymn. ms. Senensis saec. 15. Cod. Cathed. Senen. 25. 11. B. — Antiph. ms. Senense saec. 15. Cod. Cathed. Senen. M. C.

54. De sancto Ansano.

Ad Laudes.

1. Ansani vita
Pollens margarita
Senensi proli
Pandit iter poli.

2. Monstrat et morte
Juvenis cor forte
Jugulo pratis
Arbiae rubatis.

3. O tuis signis
Igitur da dignis
Meritis, duras
Relegemus curas.

4. Flamini, nato
Cum patre beato
Voce psallamus,
Mente serviamus.

Hymn. ms. Senensis saec. 14. Cod. Senen. J I 6. A. — Hymn. ms. Senensis saec. 15. Cod. Catred. Senen. 25. 11. B.

55. De sancto Anselmo.

Ad Vesperas.

1. Anselme, praesul inclite
Lucae urbis ecclesiae,
Decus refulgens Mantuae,
Nobis succurre jugiter,

2. Ne angustemur laqueis
Hostis humani generis,
Qui studet nos comprendere
In omni sagaci fraude,

3. Nec nostra pro vesania
Coartemur ad Stygia,
Ubi tormenta cruciant
Hic defraudatas animas.

4. Sed cum dies advenerit
Nostrae carnis interitus,
Nos tua juti gratia
Percipiamus gaudia.

5. Quibus manes intrepidus,
Angelicis cum coetibus
Te exoramus vocibus,
Quibus scimus devotius.

6. Praestet haec nobis trinitas,
Concedat simplex unitas,
Quae nos Anselmi precibus
Consortes sui faciat.

Brev. ms. Mantuanum saec. 15. Cod. Univ. Patavinae. 734. — 3, 4 Hic fraudatas animas.

56. De sancto Anselmo.

Ad Nocturnum.

1. Blanda prece deposcamus
Anselmi praesidia
Concinendo voce pia
laudes ejus inclitas,
Qui repletus zelo Christi
sprevit mundi vilia.

2. Hic cum esset vir fidelis
jam omni laude floridus,
Meruit episcopatum
Lucae urbis sumere
A Gregorio septeno,
tunc summo pontifice.

3. Qui cum foret consecratus
ab eo votissime,
Fingens templa visitare
se subjecit ordini
Monachorum Cluniacensis
sacrati coenobii.

4. Hic post inde revocatus,
sed non voluntarie,
Pontifice et jam praefato
Romanae sedis inclitae,
Ac sibi digne commendatur
Filia ecclesiae,

5. Comitissa Deo vota,
Mathildis egregia,
Quae una tunc sustentabat
sedem apostolicam,
Male dudum superatam
regis a saevitia.

6. Quanta vita sanctitatis
degerit sublimiter,
Sumpta cura memoratae
comitissae nobilis,
Panditur miraculose
almis ejus meritis.

7. Nam in obitu hujus tanti
adsunt viri nobiles,
Laici ac cardinales
nec non sacri pontifices,
Referentes Deo laudes
visis ejus miraculis.

8. Ope cujus et tutela
coadjuti jugiter
Paradisi sortiamur
gloriam feliciter,
Quod praestare condignetur
nobis Deus optimus.

Brev. ms. Mantuanum saec. 15. Cod. Univ. Patavin. 734.

57. De sancto Anselmo.

Ad Laudes.

1. Digne sepulto fulgido
Anselmo, Christi famulo,
Refulgent urbe Mantua
Ejus celsa miracula,

2. Mox divulgata ocius
Apostolorum vocibus
Conterminis in urbibus
Atque remotis gentibus.

3. Ad cujus sacrum tumulum
Concursus fit languentium,
Qui inde sani redeunt
Laudantes coeli Dominum.

4. Qui gratiam contribuit
Virgilianis civibus
Nec non conterminantibus
Terris, castris et arcibus,

5. Ut sanarentur meritis
Anselmi sancti praesulis
Corporeis languoribus
Et animarum sordibus.

6. Sint patri laudes jugiter
A nobis tam suppliciter,
Ut Christo nato dulciter
Serviamus fideliter.

Brev. ms. Mantuanum saec. 15. Cod. Univ. Patavin. 734. — 5, 1 Et sanarentur.

58. De sancto Antonino.

Ad Vesperas.

1. Ut Antonini gloriam
Concinamus uberius,
Afflare nunc pectoribus
Nostris, Deus omnipotens.

2. Is teneris ab unguibus
Sacros edoctus canones,
Mundi spretis illecebris
Christi se jugo subdidit.

3. Praedicatorum ordinem
Delegit inter ceteros,
Ut literis et moribus
Incumberet ardentius.

4. Sed non bene sub modio
Lumen ardens occulitur,
Ad praesulatum trahitur,
Lucens inflammans populus.

5. Quaesumus, auctor omnium,
In hoc paschali gaudio
Ab omni mortis impetu
Tuum defende populum.

6. Gloria tibi, Domine,
Qui surrexisti a mortuis
Cum patre et almo spiritu
In sempiterna saecula.

Hymn. ms. Praedicatt. Salmanticen. s. n. saec. 16. A. — Offic. ms. Florentin. saec. 16. Cod. Florentin. Magliab. XXXVI. 74. B. — Gehört zu den Hymnen Atrae noctis obscuritas etc. Analecta IV, 85.

59. De sancto Antonino.

Ad Vesperas.

1. Antonini solemnia,
Ex legione militis,
Veneratur Placentia
Pro serto sui capitis.

2. Claris ortus parentibus
Cunctis haesit virtutibus,
Sua dedit pauperibus
Norma factus divitibus.

3. Zelo accensus fervido
Locum quaerit martyrii,
Sermone inde fluido
Multos convertit fidei.

4. Daemon iratus acriter
Ipsum detraxit Caesari,
Pugil surgit celeriter
Currens ad campum bravii.

5. Caput ejus praescinditur,
Sanguisque ejus funditur,
Uterque truncus mergitur,
Sed clarum mirum panditur.

6. Sic aqua truncum integrum
Servat una cum capite,
Unda reduxit alveum
Litus petente martyre.

7. Quem aquae atque aquilae,
Nautae colunt angelicae,
Illae custodes corporis,
Istae ductrices capitis.

8. Aqua rubet Aegyptiis,
Cedit Israeliticis,
Vinumque fit in nuptiis,
Sed vas hic fusi sanguinis.

9. Festus festum instituit
Toto recepto martyre,
Cui locum nunc tribuit,
Quem spreverat pro hospite.

10. Savinus hunc Placentiae
Praesul traxit ex puteo,
Cui locum pro requie
Paravit ex marmoreo.

11. Gaude, placens Placentia,
In patre, prole, flamine,
Sancti corpus in patria
Divino habens numine.

Brev. ms. Placentinum saec. 14. Cod. Capit. Placentini 18. A. — Brev. ms. Placentinum saec. 15. Cod. Capit. Placentini 20. B. — Psalt. ms. Placentinum saec. 15/16. Cod. Capit. Placentini 66. C. — 5, 1 praeciditur A. praecinditur C. — 5, 3 Utrumque A. — 8, 3 in fehlt A. — 10, 3 sq. paravit requie B.

60. De sancto Antonino.

Ad Noct. et Laudes.

1. Dies sacratus inclito
Antonini martyrio
Anni reducto circulo
Festum reddit in saeculo.

2. Laetetur grex humillimus,
Clerus uterque, populus
Festum recolat laudibus,
Claris ornet operibus.

3. Gestorum hic miracula
Christi perquirens lucida,
Spernendo mundi lubrica
Orbis lustravit climata.

4. Doctus voce dominica
Mundi contempsit gaudia,
Hostis vincens tripudia
Colli suscepit jugula.

5. Ignotus latens saeculo,
Deo notus tantummodo,
Annorum per curricula
Plura transegit tempora.

6. Urceolum cum sanguine,
Caput abscissum corpore
Savinus doctus somnio
Invenit in puteolo.

7. Dum ducitur ad tumulum,
Conspicitur miraculum,
Gutta profluxit sanguinis,
Ut daret fidem populis.

8. Cui tota plebs gratissima
Laude resultat debita
Ovantes suo tempore
Hoc revelato corpore.

9. Advenientes morbidi
Curantur, simul languidi,
Florent virtutes variae
Martyris Christi munere.

10. Nos quoque tui famuli
Precamur omnes cernui,
Ut tuis tuti precibus
Cunctis purgemur noxiis.

11. Auferto, quod deliquimus,
Conferto, quae deposcimus,
Ut nos commendes Domino
Hoste devicto pessimo.

12. Praesta, beata trinitas,
Concede simplex unitas,
Ut nostra per solemnia
Tibi sit laus et gloria.

Brev. ms. Placentinum saec. 14. Cod. Capit. Placentini 18. A. — Brev. ms. Placentinum saec. 15. Cod. Capit. Placentini 19. B. — Brev. ms. Placentinum saec. 15. Cod. Capit. Placentini 20. C. — Psalt. ms. Placentinum anni 1514. Cod. Capit. Placentini 49. D. — 1, 4 redit A. — 7, 3 profulsit A. — 10, 2 Precemur A. — Nach Str. 6 Divisio.

61. De s. Antonio Eremita.

1. Confer alternis personare vocis
Organis, alme cordium solator,
Incliti tui eremi cultoris
Vitae peracta.

2. Fere vigenos consummarat annos,
Inclita prole generosus exstans,
Cum sibi callem vendicat polorum
Indice Christo.

3. Audito sancto illico mandato,
Impiger aegris cuncta deputavit
Sponteque sua corpora devexit
Montis ad antra.

4. Ubi non pingues gestiebat victus,
Non vina dulci liquorata melle,
Simul et vestes fulgide contextas
Ultro projecit.

5. Tenui pastu pellebatur fames,
Amnis fluenta poculum praestabant,
Tegmine vili frigus arcebatur
Archimandritae.

6. Christi qui plenus opere pollebat,
Sobrius, castus coelicis adstabat
Choris, o quanta mira satagebat
Pro caritate.

7. Perpetim sacros macerabat artus,
Quo longe turpans exsularet luxus,
Crebra contorquens viscera jejunio
Clausus in antro.

8. Tartari turmae invasere pium,
Flammam vomentes fremitu funesto,
Passimve diris ictibus urentes
Famulum Dei.

9. Fortis athleta fide loricatus
Spernit deliros daemonum furores
Atque deridet minas et rugitus
Mente secura.

10. Mirum in modum caritate fervens
Vasta per loca monachos adibat,
Pectora quorum arida fovebat
Famine sacro.

11. Cum jam ad astra victor coronatur,
Undique currunt coetus monachorum,
Lacrimis plenis osculando pedes
Patris beati.

12. Trinitas alma semper collaudetur,
Christo sit decus gloriaque digna,
Patris Antoni meritis juvemur,
Pater aeterne.

Brev. ms. S. Trinitatis in Alpibus anni 1455. Cod. Laurentian. Conv. sup. 512. — 7, 4 Clausus in Antonio. — Nach Str. 6 Divisio.

62. De s. Antonio Eremita.

Ad Vesperas.

1. Antra saltus petit altus
Vita sacer . . . . . .
. . . . . .
Rector potens, verax
Deus.

2. Signo crucis nostri ducis
Fuga catervas daemonum,
Ductu clarens lux apparens,
Christe redemptor
omnium.

3. In te fidit, dum te vidit
Inspectorem certaminis:
Ubi eras, frater verax,
Consors paterni luminis?

4. Te videbam, non linquebam
Gaudens tuo certamine,
Fortis pugil, esto vigil
A solis ortus cardine.

5. Sic invictus stat, cum Christus
Ipsius sanat vulnera,
Polo tractus fuit nactus
Aeterna Christi mu-
nera.

6. Hostem pelle, culpam dele,
Nos duc ad vitae semitas,
Tecum nati sint beati,
Tu trinitatis unitas.

Brev. ms. Franciscan. saec. 15. Cod. Rossian. s. n.

63. De s. Antonio Patavino.

Ad Laudes.

1. Felix pater Antonius
Coelos conscendit hodie,
Suscepit eum obvius
Splendor paternae gloriae.

2. Antoni, pater nobilis,
Coelesti fulgens curia
Donet per te rex gloriae
Beata nobis gaudia.

3. Patri sit laus et filio
Paraclitoque flamini,
Quem laudat coeli solio
Iste confessor Domini.

Brev. ms. S. Laurentii Ulciensis (Oulx) saec. 15. Cod. Taurinen. Reg. 11. — 3, 2 que ergänzt.

64. De s. Antonio Patavino.

1. Chori nostri praeconium
Laudes resultat Domino,
Miranda per Antonium
More patrata pristino.

2. Iberi potu fluminis
Aegra sanavit corpora
Virtus superni numinis,
Per idem sanans pectora.

3. Alumno felix inclito
Congaudet omnis Spania,
Ex cujus tota merito
Fit celebris Italia.

4. Sed Paduana potius
In laudem surgat civitas,
Per hunc instructa plenius,
Rectas tenere semitas.

5. Qui tuo quondam populo
Vitae fundebat pocula,
Quo sit insignis titulo,
Declarat per miracula.

6. Membris ejus mirificis
Ditata Dei munere,
Rebus elabi lubricis,
Magistro disce paupere.

7. Pauper natus de virgine
Christus, dilector pauperum,
Egentes sine crimine
Ditet hic et in posterum.

8. In tua laude sedulis,
Antoni beatissime,
Tuis adquire famulis
Dici pacem ultimae.

9. Praesta, beata trinitas,
Quod postulamus supplices,
In domo, quam inhabitas,
Dans nobis stolas duplices.

Brev. ms. S. Benedicti Vallisoletani saec. 14. Cod. Scorialen. P II 1. A. — Brev. ms. Civitatense saec. 15. Cod. Marcian. L I 85. B. — 1, 2 Laude resultet B. — 2, 1 Hiberi A, Uberi B. — 2, 4 sanas opera B. — 3, 2 omnis Hispania A; Congaudeat Hispania B. — 5, 3 Quo fit in signo A. — 9, 3 inhabitas fehlt B. —

65. De sancto Apollinare.

1. Apollinaris martyris
Piis triumphum vocibus
Laetisque palmam mentibus
Promat fidelis concio.

2. Petri Ravennam jussibus
Pergens ocellis lumina
Prius dedit, quam moenia
Intraret Christum praedicans.

3. Exin tribuni conjugem
Aegram cubantem lectulo
Reddens saluti pristinae
Plures vocavit ad fidem.

4. Mutum rogatus visere,
Jens puellam spiritu
Curavit a nequissimo
Fandique morem contulit.

5. Vitam refudit filiae
Rufi solutae corpore
Mortisque vinclis liberam
Christo sacravit virginem.

6. Squalore leprae sordidum
Monens fideli pectore
Regem supernum credere
Tingens sanavit gurgite.

7. Tauri carentem lumine
Pulsis tenebris filium
Phoebum serenis visibus
Perfecit orans cernere.

8. Haec inter aras daemonum
Delubra sibi diluit,
Caedes famesque pertulit,
Coelo refudit spiritum.

Brev. ms. S. Jacobi in Pontida saec. 10/11. Cod. Vatican. 82. A. — Manuale ms. Ambrosianum saec. 13. Cod. Ambrosian. C 23 inf. add. saec. 14. B. — 2, 4 Intrare B. — 4, 2 puella spiritum A. — 6, 2 fidei pectore B. — 6, 4 Ungens sanavit B. — 7, 1 carente A. — 7, 3 Phenum A, Febum B. — 8, 3 Aedes A, protulit B.

66. De sancto Apollinare.

Ad Laudes.

1. Dum coeli sphaera volvitur,
Praeclara dies oritur,
Quam martyr apostolicus
Luce perfudit obitus.

2. Quam gloriose moritur,
Qui moriendo oritur,
Tunc vere vitam invenit,
Cum morte carnis interit.

3. Sancto exutus corpore
Stola vestitur gloriae,
Carnis exit ergastulum,
Coeli intrat palatium.

4. Exsulta jam, metropolis
Ravenna vere nobilis,
Quod Roma in clavigero,
Tu habes in discipulo.

5. Te, summe praesul, poscimus
Cordis orisque vocibus,
Ut nos venturo judici
Commendes prece supplici.

6. Gloria sit ingenito
Patri et unigenito,
Sancto simul spiritui,
Deo indivisibili.

Brev. ms. Strumense saec. 11. Cod. Laurentian. Conv. sup. 524. A. — Miss. et Antiph. ms. Benedictin. saec. 11. Cod. Capit. Perusini 16. B. — Brev. ms. S. Mariae Rotundae Ravenn. saec. $^{12}/_{13}$. Cod. Rossian. s. n. C. — 1, 1 Dum poli sphaera C. — 1, 3 Qua C. — 2, 3 vita A. — 2, 4 carnis ruerit B. — 5, 1 exuto B. — 5, 4 preces C. — 6, 4 invisibili C. — Str. 4 ff. fehlen B.

67. In sancti Aspren.

1. O sancte praesul inclite,
Aspren, Deo dignissime,
Coelorum regem Dominum
Ora pro nobis omnibus.

2. Aspren beate, quaesumus,
Nostris adesto precibus,
Ut tua sancta merita
Perducant nos ad aethera.

3. Sanctus Petrus apostolus
Dedit te nostro populo
Et fecit te episcopum
In nostro loco primitus.

4. Creator rerum omnium
Protexit te in omnibus
Et dedit tibi gratiam
Salvare multas animas.

5. Deo patri sit gloria.

Hymn. ms. Neapolitanus saec. $^{13}/_{14}$. Cod. Neapolitan. VI G 29.

68. De sancto Aspren.

Ad Vesperas.

1. Pange, lingua, gloriosi
Praesulis magnalia,
Voto cordis gaudiosi
Laeta dans praeconia,
Dum Aspren ad luminosi
Regni transit gaudia.

2. Dum princeps apostolorum
Verbum verbo praedicat,
Pro salute populorum
Carnem factum indicat,
Circa finem saeculorum
Aspren mentem applicat.

3. Surgens enim de languore
Virtute praeconii,
Sospes factus cum vigore
Firmati vestigii
Petrum adit, cujus rore
Pinguescit eloquii.

4. Primus ergo Christianus
In hac urbe gratiam
Novae legis sumens, manus
Firmat et ad patriam
Vitae plebem ducit sanus
Per doctrinae gloriam.

5. Verba namque comitantur
Virtutum insignia,
Caecis visus, mancis dantur
Membrorum officia,
Gressus claudis reparantur,
Cunctis fit laetitia.

6. Tantum igitur doctorem
Devotis officiis
Imploremus protectorem,
Cujus beneficiis
Amplectemur salvatorem
In coeli deliciis.

7. Regi regum salus, vita,
Laus et jubilatio,
Olim nunc et semper ita,
Decus, exsultatio
Ei, cujus infinita
Permanet duratio.

Propr. Neapolitanum imp. Neapoli 1525.

69. De sancto Aspren.

Ad Laudes.

1. In Aspren natalitio
Jubilemus alacriter,
Qui nobis a principio
Fidem plantavit largiter.
2. Quam plene primus avide
De Petri fonte sumpserat,
Veritatem dilucide
Verbo doctrinae reserat.
3. Doctrina vitae gratiam
Firmat atque virtutibus
Miraculorum gloriam
Veram profert obtutibus.
4. Quo fit, ut urbe civium
Currant ad fontem gratiae,
Benignum Dei filium
Sibi quaerentes anxie.
5. Peracto cursu fortiter
Pastoralis officii
Consequitur feliciter
Cursum centeni praemii.
6. Gloria tibi, Domine,
Qui nunc Aspren irradias,
Prece cujus in agmine
Sanctorum nos suscipias.

Propr. Neapolitanum imp. Neapoli 1525.

70. De sancto Athanasio.

Ad Vesperas.

1. Sacri pontificis festis solemnibus
Aeterni judicis vacemus laudibus,
Cujus opificis donis coelestibus
Congaudet Athanasius.
2. Oblatus parvulus a genitoribus
Praesuli famulus, sacris in moribus
Instructus sedulus, sic carus omnibus
Fit clarus Athanasius.
3. Ordo Leviticus dum per hunc geritur,
Cultus Dominicus in ipso cernitur,
Sic vir angelicus dignus eligitur
Pontifex Athanasius.
4. Post pontificium horrens pigritiam,
Implens officium pressam ecclesiam
Viribus hostium trans priscam gloriam,
Restaurat Athanasius.

5. Pulsus ab hostibus adversa pertulit,
Persecutoribus gratiam retulit,
In vitae foribus Christo se contulit
Devotus Athanasius.

6. Coelestis gloriae praesens obtutibus
Nobis quotidie miris virtutibus
Confert laetitiae dona supplicibus
Inclitus Athanasius.

7. Sit laus unico trinoque numini,
Qui sursum coelico imperat agmini,
Cujus glorifico conspectu Domini
Fruitur Athanasius.

Propr. Neapolitanum imp. Neapoli 1525. — 2, 3 Instruitur. — 7, 1 laus zweisilbig. — 7, 4 Nunc fruitur.

71. De sancto Athanasio.

Ad Laudes.

1. Gaude, felix ecclesia,
Tanto festiva praesule,
Clara ducens solemnia
Tenebras solve nebulae.

2. Laudes pange devotius
Aeternae regi gloriae,
Pontifex Athanasius
Coelum conscendit hodie.

3. Prudens, pudicus, humilis,
Misericors et sobrius,
In veritate stabilis
Christo cohaesit strictius.

4. Vita, doctrina, regimen,
In malis tolerantia,
Omne virtutis specimen
Splendet ex ejus gratia.

5. Flagrans odor de corpore,
Miraculorum claritas
Monstrant, in ejus opere
Quae coruscavit sanctitas.

6. Jam nunc pro sacris meritis
Coelestem tenens gloriam
Clemens devotis subditis
Nobis precetur veniam.

7. Uni trinoque Domino
Sit aeterna laudatio,
Qui nos in vitae termino
Sistat cum Athanasio.

Propr. Neapolitanum imp. Neapoli 1525.

72. De sancto Attala.

Ad Vesp. et Noct.

1. Exortus in Burgundia
Ex nobili prosapia
Christi confessor Attala
Haec meruit praeconia.

2. Ad scholas primo mittitur,
Post monachus efficitur,
Sub Columbani ferula
Degens sine fallacia.

3. Quem primitus edocuit
Et postmodum substituit
Ornatum dignis moribus
In regenda familia.

4. Rebelles multos habuit,
Hos tamen non deseruit,
Quos a praesumptis fascibus
Purgavit poenitentia.

5. Torrentis mutat tramitem
Et fratrem facit sospitem,
Dum sibi reddit pollicem,
Quem perdidit incuria.

6. Puerulum a febribus
Sanat et divis vocibus,
Docetur mentis apicem
Levandum ad coelestia.

7. Hic infirmatus graviter
Crucem orat suppliciter,
Ad Deum clamans fortius
Coeli videt sublimia.

8. In fine vocat socios,
Quos fore pios instruit,
Sicque migrans suavius
Regnat vivus in patria.

9. Patri, nato, paraclito
Decus, honor et gloria,
Sancti sint hujus merito
Nobis aeterna gaudia.

Offic. ms. Bobbiensia saec. 15. Cod. Taurinen. F II 22.

73. De sancto Attala.

Ad Laudes.

1. Laudemus Christi Attalae
Confessoris constantiam
Multa splendent miracula
Per ipsum in ecclesia.

2. Fluviolus nam Bobii
Excrescens ultra terminos
Molendinum coenobii
Suffodit unda turbida.

3. Agribodus prospiciens
Cuncta videbat dirui,
Festinus clamat: o pater,
Succurre prece supplici.

4. Tunc Sinoaldo inquiens
Ait beatus Attala:
Cum, quo sustentor, baculo
Tu flumen illud increpa.

5. Accepto namque baculo
Ex fide sedat fluvium,
Et sic, qui erat maximus,
Decrescit et fit humilis.

6. Tu qui portas aromata
Dimissis mundi turpibus,
Nos tecum duc ad coelica
Pro tuis sanctis precibus.

7. Sit tibi semper gloria
O Eloi, o Domine,
Quem adoramus dulciter
In trinitatis nomine.

Offic. ms. Bobbiensia saec. 15. Cod. Taurinen. F II 22.

74. In Conversione s. Augustini.

Ad Nocturnum.

1. Auxit errorem nubilo
Augustinus in dogmate,
Mox lumen reddit saeculo
Renatus in baptismate.

2. Blasphemos Christi confutat,
Polum Dei circumvolat,
Cultum deorum abdicat,
Unum colendum reserans.

3. Cedit gentilis vanitas
Deorum pressa pondere,
Fulget divina veritas
Pro lucis orto sidere.

4. Doctor, doctorum optimus,
Ut sacrum dogma protulit,
Miratus est Hieronymus,
Clara fides emicuit.

5. Edificat ecclesiam
Sacrae doctrinae pabulo,
Prodit sacra mysteria
Mirae vocis oraculo.

6. Fremit pestis haeretica
Verbi percussa gladio
Divini, plebs catholica
Repletur vero gaudio.

7. Gentiles et catholicos
Scriptores omnes superat,
Isidorus mirificus
Ut doctor almus autumat.

8. Honor, virtus et gloria
Sit trinitati, gratia
Cujus clausa praeconia
Is sua fecit publica.

Brev. ms. Romano-Augustin. saec. 15. Cod. Senen. F VII 4. A. — Brev. ms. Romano-Augustin. saec. 15. Cod. Capit. Patavini A 64. B. — 1, 1 Duxit errorem A. — 1, 3 redit B. — 2, 3 donorum B. — 2, 4 ymnum colendum B. — 3, 2 Donorum pressa B. — 4, 3 Jeronymum B. — 6, 3 Divina A. — 8, 4 fecit praevia A.

75. In Conversione s. Augustino.

Ad Laudes.

1. Christe, qui regis Israel, intende,
Suscipe preces, quibus te precamur,
Ut digne laudes promere possimus
Praesulis almi,

2. Magni doctoris, patris Augustini,
Quem relevasti pelago profundo,
Ut reniteret gregi tuo sancto
Celsior cunctis.

3. Omnes acutas artes liberales
Facile discit nemine tradente,
Nec te notescat, nisi tu doceres,
Te fore cibum.

4. Cum te audiret, mire radiatur,
Legis arcana reserat et docet,
Te trinum monstrat pariterque unum
Stupore mentis.

5. Tuam exponit altam civitatem
Et infernorum, simul et praesentem,
Quam redemisti pretio cruoris,
Pulchre reformat.

6. Secat errores, regulat conversos,
Mores declarat, quidquid dici potest,
Nihil omisit, quod non aperiret,
Sol omne gyrans.

7. Laus genitori genitoque detur,
Flamini sancto, toti trinitati,
Qui nobis claret Augustini dictis,
Gloria Deo.

Brev. ms. Romano-Augustin. saec. 15. Cod. Senen. F VII. 4. A. — Brev. ms. Romano-Augustin. saec. 15. Cod. Capit. Patavin. A 64. B. — 2, 2 revelasti A. — 7, 3 tuo sancto gregi B. — 3, 4 Te forte cibum B. — Str. 4 und 5 umgestellt B. — 4, 1 Cuncte audivit B; radiatus B. — 5, 1 Tandem exponit B. — 5, 2 Te infernorum semper et A. — 5, 3 pretio crucis AB. — 5, 4 deformat A. — 7, 3 Quae nobis A. —

76. In Translatione s. Augustini.

Ad Vesp. et Noct.

1. Augustine, lux doctorum
Canens palinodium
Sublimaris in superna
semper gliscens aethera,
Quorum luce reserasti
Terras cunctas fidei.

2. Tuum larem, pater vigens,
subjugantes barbari
Trucidarunt et alumnos
incolentes pariter,
Atque tuum almum corpus
contractabant turpiter.

3. Idolatrae te foedabant
veritatis aemuli,
Cum sepulchrum spurcitabant
ritu idolatriae,
Unde tuam sanctam thecam
ordinabant stabulum.

4. Sumunt docti sacra fide
decernentes firmiter,
Sacrum corpus famebundi
sublimare celsius,
Ut proponunt, exsequentes
gestant in Sardiniam.

5. Gaude, praesul agonista,
nanciscator fidei,
Tuum corpus plebe fratrum
in ferali schemate
Summa virtus alte pandit
prae donorum gratiis.

6. Elucescit velut mane
tuum sidus caelibe,
Cum dextralis deitatis
fusa luce rutilas
Atque signis almis micans
decoratu redimis.

7. Honor, decus genitori,
sit laus sancto flamini,
Sacrosanctae trinitati
salus et imperium,
In qua sumus nos beati
verbi patris praemio.

Brev. ms. Romano-Augustin. saec. 15. Cod. Capit. Patavini A 64. — 1, 2 palidonium. — 1, 6 Terra cuncta. — 3, 5 sanctam tecla. — 5, 2 nam ciscator. — 5, 5 alte pendit. — 5, 6 Lies pro donorum? — 6, 1 sq. velut matutinum sidus.

77. In Translatione s. Augustini.

Ad Laudes.

1. Augustinus deificus
Arcana legis lucidans
Superno fuso lumine
Per totum orbem rutilat.

2. Erutilat prodigiis
Depressum corpus turpiter,
Cum fertur de Hipponia
Locandum in Sardiniam.

3. Foedabant foedi barbari
Corpus almum seraphicum,
Cum thecam ejus spurcide
Tractabant in Hipponia.

4. Tollunt corpus almifici
Ferentes in Sardiniam,
Sulcantes noctis spatio
Iter bimestri temporis.

5. Sardinenses citissime
Assumunt corpus splendidum,
Plures aegrotos liberat
Caecisque visum offerens.

6. Clarum corpus almificum
Fretum divino munere
In Castro Caro ponitur
Cuncto refulgens aetheri.

7. Laus [sit plebs] sursum offerens
Pro suo sancto Domino,
Ut nos regnare faciat
Cum sanctis coeli civibus.

Brev. ms. Romano-Augustin. saec. 15. Cod. Capit. Patavini A 64. — 1, 2 Arcam legis. — 2, 2 Depresso. — 3, 2 seraphicus. — 7, 1 Laus sersum offerens. — 7, 2 Pro seucando Dominum.

78. De sancto Babilla.

1. Babillae festum colere
Certantis pro Christi fide
Nos decet atque pangere
Hymnum danti victoriam.

2. Adstantibus alloquitur
Hic sanctus, ut viriliter
Exspectent, dum resisteret
Tyrannicae saevitiae.

3. Bellum gerit vir inclitus,
Stupet tyrannus impius,
Boiis et compedibus
Artat pastorem populi.

4. Ira repletus citius
Doctorem torqueri jubet
Et acciri pucrulos
Nutritos a pontifice.

5. Cassat hos crudelissime
Clamitantes, o impie,
Cur nostrum torques dominum?
Gehenna dona tua sunt.

6. Luce divina fruimur,
Nam mori mundo malumus,
Quam coeli Deum linquere,
Quem veneramur optime.

7. Auditis nam his properat
Lupus, sanctos ut perimat
Et protulit sententiam
Morti adesse deditos.

8. Sed tunc Babillas statuit
Dextra infantes laevaque
Et ait: ecce pueri,
Quos mihi dedit Dominus.

9. Gloria tibi, Domine.

Brev. Ambrosianum imp. Mediolani 1490. — 1, 2 Cum tantis.

79. In sancti Barbati.

Ad Vesp. et Laud.

1. Pangamus pariter carmina cantibus,
Fratres, nunc Domino, omnium arbitro,
Coetus aetherici organa concinant,
Voces harmoniae sidera verberent.

2. Sanctis quique suis sidera contulit,
Aegros ut relevent, daemones effugent,
Nigrum haud noceat virus et aspidis,
Cunctos per populos gaudia seminent.

3. E quibus famulis sidus ut Eoum
Barbatus meritis clarius emicat,
Docens catholicam fidem in omnibus
Languores diluit, expulit haeresim.

4. Ostendit Romuald, Samniae principi,
Sanctam theotocon, virgo puerpera
Expians animum illius hebetis
Compellit Domino credere maxime.

5. Samnites populos eruit hostibus,
Credentes fatuis religionibus,
Fregit vipereum nempe simulacrum,
Formavit patenam hinc calicem quoque.

6. Pellis sacrilegam incidit arborem,
Pendens qua jaculant, sacrum ut ederent,
Bardorum soboles moribus exteris,
Cedunt corvipedes calcaribus suis.

7. Postquam sacra colit rite per ordinem,
Lotis tunc manibus haustaque vasculis
Libantes latices aeger et insanus
Surgunt incolumes salvata somata.

8. Praesul magnifice, cernue poscimus
Regem terribilem precibus obsecra,
Ut culpas deluat, crimina dissipet
Et nos participes annuat angelis.

9. Laudes altithrono semper in aethera
Patri et genito concio depromat
Fratrum perspicue, aequus honor quoque
Sancto spiritui sitque paraclito.

Brev. ms. S. Sophiae Beneventan. saec. $^{11}/_{12}$. Cod. Neapolitan. VI E 43. — 2, 4 per fehlt. — 3, 1 Eous. — 5, 2 fatuit. — Zu Str. 5 vgl. Acta SS. Feb. III, 144 n. 14. — Zu Str. 6 ibid. 142 n. 2. — 9, 1 altithroni. — Nach Str. 4 Divisio ad Laudes.

80. De sancto Bartholomaeo.

Ad Vesp. et Noct.

1. Lucis vergente spiculo
Solem vesper subsequitur,
Noctis taetrae crepusculo
Fulgens sidus praemittitur.

2. Post Christum lumen luminum
Lucernae splendent populis,
Impietatis tenebras
Pellunt a cordis oculis.

3. Ex his jubar in India
Bartholomaeus emicat,
Divina sapientia
Orbis umbras eliminat.

4. Jesu benigni filius
Patris sectatur opera,
Docens orat intensius,
Corda levat ad aethera.

5. Rebus alludens nomini
Coelo suspendit animas,
Gentes conformans numini
Mentes extollit infimas.

6. Mundum totum sub pedibus
Ponit regis Polymii,
Dum regnum sub effectibus
Spernit spe summi praemii.

7. Tibi Deo sit gloria
Pro tanti ducis gratia,
Post mortem nos in patria
Patri natos adsocia.

Brev. ms. Humiliatorum saec. 15. Cod. Vatican. 9217. — 1, 1 speculo. — 5, 2 Coeli. — 6, 4 Sternit spe.

81. De sancto Bartholomaeo.

Ad Laudes.

1. Noctis pulsa caligine
Jam diem sol initiat,
Culpae tersa fuligine
Virtutis lux proradiat.

2. Aurorae fulsus radiis
Apostolus Polymio
Adest, cor replet gaudiis,
Solo testante pseustio.

3. Voce tubali clamitat
Christi laudes in populo,
Dum verbum caro praedicat,
Deus qui est a saeculo.

4. Contrariis contraria
Dissolvi fide consona,
Per Christum probat vitia
Tolli lege non dissona.

5. Hic idolorum sordibus
Pulsis a fanis imprimit
Crucis formas in domibus,
Quibus Satan vim reprimit.

6. Figmenta frangat hostium
Idem a nostris mentibus,
Reformet vires cordium
Piis orationibus.

7. Trino Deo et simplici
Bartholomaei gratia
Nos jungat voto supplici
Precis jugis instantia.

Brev. ms. Humiliatorum saec. 15. Cod. Vatican. 9217. — 1, 2 sol inictigat. — 6, 1 frangit.

82. De sancto Bartholomaeo.

1. Laudes canamus Domino
Pro celebri tripudio
Bartholomaei praesulis,
Vacantis mundi studiis.

2. Coelestis jussu medici
Fanum subintrat idoli,
Extemplo daemon aestuat,
Responsa dare vetitat.

3. Regis natam Polymii
Fraude deceptum impii
Solvit Christi discipulus
Multis coram languentibus.

4. Summo mane diluculo
Adventat rex cum populo,
Ut thura dantes idolo
Excludat cum apostolo.

5. Illusor idem adfuit,
Colliso, in quo decipit,
Adveniente angelo
Fidem augente populo.

6. Haec tam mira scientibus
Bissenis civitatibus
Undis baptismi deditis
Se cunctis privant idolis.

7. Templi cultores illico
Suscepto patrocinio
Excoriant apostolum
Dei clamantem filium.

8. Rogemus ergo sedule
Passum pro Christi nomine,
Ut eum exorantibus
Medelam praestet omnibus.

Brev. ms. Abiaschae in Lepontiis saec. 14/15. Cod. Ambrosiam. X 22 sup. A. — Brev. Ambrosianum imp. Mediolani 1490. B. — 1, 4 vagantis B. — 4, 4 Excludant B. — 5, 1 ide B. — 5, 4 Fide AB. — 8, 4 praestet fehlt B.

83. De sancto Bartholomaeo.

1. Vitae vena, lux amoena,
Decus bonarum mentium,
Nobis dona vitae bona,
Christe redemptor omnium.

2. Qui sanctorum beatorum
Exstas corona gloriae,
Quos decoras, quos honoras,
Summae Deus clementiae.

3. Jubilemus et laudemus
Bartholomaeum vocibus,
Chori cantent, omnes laudent,
Exsultet coelum laudibus.

4. Demptum terris, datum coelis
Poenarum monstrant onera,
Quae portavit, nam intravit
Aeterna Christi munera.

5. Christum sequens, mortem pellens
Pelle nudatur propria,
Sibi fertur et confertur
Aeterna coeli gloria.

6. Cujus prece nos a faece
Culparum terge coelitus
Et immitte pignus vitae
Nunc sancte nobis spiritus.

7. Mortem dele, Satan pelle,
Agonitheta nobilis,
Nos informa vitae norma,
Consors paterni luminis.

8. Te devote, mundo note,
Precamur, sancte monitor,
Nos precantes et laudantes
Audi, benigne conditor.

9. Jucundemur et laetemur
De tanti patris munere.
Melos demus et cantemus
Jam lucis orto sidere.

10. In felici regno Christi
Summum regnat tripudium,
Quo nos ducas et inducas,
Rex gloriose martyrum.

Psalt. ms. Tarvisinum saec. 13/14. Cod. Tarvisin. (Commun.) 255. add. saec. 14. — 8, 1 mundi.

84. De sancto Basilio.

1. Pangamus festum praeclari
Nunc praesulis Basilii,
Qui sprevit mundi gaudia,
Coeli captavit praemia.

2. Nam tantam a crepundia
Frugalitatem capiens,
Ut in poli fastigia
Foret columna ignea.

3. Ardens amore fidei,
Baptisma Christi cupiens,
Ut in Jordanis flumine
Baptizari promeruit.

4. Intrante jam Basilio
In amne tunc Jordanico
Columna sancti spiritus
Turbans aquae vestigium.

5. Lotus undis Jordanicis
Fretus armis Dominicis
Pugnavit contra rhetores
Donum perversum respuens.

6. Favor vulgi attollitur,
Clarus praesul eligitur,
In Cappadoco solio
Inthronizatur illico.

7. Rex Julianus impius
Pergens ad bellum Persicum
Valde conjurans aratris
Locum findere praesulis.

8. Statim ad montem Libani
Pergensque cum Christicolis
Rogansque matrem Domini,
Ut subveniret populis.

9. Tunc illa sancto praesuli
Apparuit Basilio
Dans ei librum aureum
Confortansque cum populo.

10. Quae jussit tunc Mercurio
Ire ad bellum Persicum,
Ut Julianum perfidum
Suo pungeret gladio.

11. Laetus revertens pontifex
Ad propria cum populo
Preces fundendo Domino,
Qui verbo regit saeculum.

12. Gloria tibi, Domine,
Qui natus es de virgine,
Cum patre et sancto spiritu
In sempiterna saecula.

Brev. ms. Trojanum saec. 15. Cod. Neapolitan. VI E 16. — 2, 1 ac crepundia. — 5, 3 rectores. — 7, 3 convivans.

85. De sancto Benedicto.

1. Aureo solis radio perenni
Hac die totus decoratur orbis,
Ut tuus felix, Benedicte, festis
Clarior adsit.

2. Bella mirandis opulenta factis,
Signa virtutum, speciale munus
Regulae praebent tibi sempiterno
Tempore laudes.

3. Clares aetatis teneris ab annis
Moribus, vitam quibus ordinasti,
Cum voluptati dederis nec ulli
Intima cordis.

4. Deditur tanto prius id triumpho,
Vas quidem fractum, muliebre damnum,
Quod puer sanum prece lacrimosa
Restituisti.

5. Exhibens sanctus celer institutum
Artium summis studiis relictis
Rebus et patris fugis et salebri
Veste bearis.

6. Foveras antro tua membra parvo
Mensibus versis novies quaternis,
Quo manens nullis hominum sed uni
Notus haberis.

7. Grata divino tibi festa nutu
Conferunt pastum, latitans videris,
Fama fit, vulnus perit omne mentis
Vulnere carnis.

8. Hinc crucis signum bullulans veneni
Poculum frangit, vaga mens fugatur,
Virgulae tactu fluit e cavato
Marmore lympha.

9. Insilit ferrum capulo reversum,
Mollis humanos regit unda passus,
Qua tuam raptus Placidus melotem
Cernere fertur.

10. Karus horrendam tulit ales escam,
Fles nimis sontis nece motus hostis,
E loco cedens solito petisti
Liris amoena.

11. Lubricus strata fuit anguis ara,
Aggravat pondus, strepit igne falso,
Sed nihil contra valet inchoatum
Ferre laborem.

12. Membra collapso lacerata muro
Sana redduntur, patulo probantur
Fratribus furtim male facta, regis
Panditur astus.

13. Noxa libantem necat et ruina
Sedis electae patet, obtinentur
Spiritus, rapto latitare vino
Cernitur hydrus.

14. Objicis fratri, quod inane fecit,
Inspicis mentem penitus rebellem,
Copiam prodis gravidisque somno
Consulis index.

15. Perfidos tellus procul egit artus,
Sistit errantem draco, cessit ulcus
Regium, nummi subiere, fugit
Horrida pestis.

16. Quod cadit, vitrum patet esse salvum,
Vasa producunt oleum, chelydrus
Pellitur dextra, manuumque loca
Visio solvit.

17. Reddito vitae puero subire
Caeclicas sedes animam sororis
Et velut solis radio sub uno
Omnia cernis.

18. Scandis ardenti sacer orbe praesul
In coelum via facibus corusca,
Quando ter ternis tribus et Kalendis
Instat Aprilis.

19. Te canit laetus chorus angelorum
Patriarcharumque et apostolorum
Et prophetarum meritis ab omni
Parte beatum.

20. Ut sit hujus plebs memor ista laudis,
Hic ames dici, pater, hanc decenter
Si doces, laute refove polumque
Scandere praebe.

21. Xriste, devoti pretium laboris,
Confer istius prece nos juvari,
Cujus exemplo peritura foedi
Liquimus orbis.

22. Ymnus hic noster, Benedicte princeps,
Sit tibi semper placidus, tuorum
Qui salus es, lux, decus et perennis
Laus monachorum.

23. Zeta coelestis pretiosa regis
Te facit veris celebrem trophaeis,
Unde nos semper petimus frequentes
Nocte dieque.

24. Doxa sublimi maneat parenti
Ejus et sacro diadema nato
Et tibi virtus, utriusque compar
Spiritus alme.

Cod. Casinen. 280. saec. 11; Martinengius l. c. p. 174. — Verfasser ist Alphanus von Salerno.

86. De sancto Benigno.

Ad Vesperas.

1. Benigni sancti martyris triumphum
Corde decantet coetus monachorum,
Virginum chorus melosque depromat
Hodie laetus.

2. En adest dies solemnis in orbe,
Quo martyr sanctus nomine Benignus
Coelos ascendit lancea peremptus
Amore Christi.

3. Nunc potens martyr meritisque celse,
Aures ad nostras, pietas immensa,
Preces inclina, subleva jacentes,
Benigne pater.

4. Ille supernus, cujus pro amore,
Genitor Jesu, sanguinem fudisti,
Meritis tuis gaudia coelorum
Donet ex alto.

5. Gratia Christi tribue salutem,
Aufer et morbos, pariter retunde
Partes adversas, inimicos atque
Pacem turbantes.

6. Nunc, sancte, nobis precibus, benigne
Spiritus, sacri martyris Benigni
Procul absistat perfidus malignus
Suis cum dolis.

7. Ut queant tui famuli Benigni
Martyris, Christe, laudes personare,
Procul averte crucis inimicos
Finibus nostris.

8. Sumpsit Benignus gaudia coelorum,
Hodie laetus gaudet angelorum
Et monachorum choris interesse
Cum Christo regnans.

9. Sit trinitati laus et imperium,
Quae pane pavit coelitus Benignum,
Ejus precatu conferat et nobis
Coelitus panem.

Offic. ms. S. Benigni saec. 16. Cod. Univ. Jamen. A. IV 32. — Abschrift aus älteren Quellen mit der Aufschrift: „Officium antiquissimum sancti Benigni martyris.“

87. De sancto Benigno.

Ad Laudes.

1. Benigni sacri merita
Pangamus omnes socii
Et fratres voce sonora
Laudes decantent martyri.

2. Dies solemnis agitur,
Quo sanctus hic de corpore
Polum migravit igitur
Lanceae fossus vulnere.

3. Gallorum genti perfidae
Sacer hic martyr praedicat,
Potenti verbo gratiae
Cunctos paganos increpat.

4. Et signis et virtutibus
Occurrit, docet perfidos
Curatque mentis oculos,
Dum verbo curat languidos.

5. Adeptus est quam maxima
Hic ter beatus gaudia,
Nos nostra solvens debita
Reddat supernis civibus.

6. Hic enim vinctus caeditur,
Non tam Benignus nomine
Quam gratia, qua cernitur
Micare tot virtutibus.

7. Hic clara caecis lumina.
Hic grata mutis famina,
Hic cunctis surdis monita,
Hic recta claudis pervia,

8. Hic corporum, hic mentium
Medelam dat fidelibus,
Hic supernorum civium
Quam plures donat coetibus.

9. Hujus Benigni precibus,
Nos solve, Christe, vinculis,
Quorum tenemur nexibus,
Ne potiamur praemiis.

10. Gloria tibi, trinitas,
Concede, simplex unitas,
Ut hujus almi precibus
Tuis fruamur gaudiis.

Offic. ms. S. Benigni saec. 16. Cod. Univ. Januen. A IV 32.

88. De sancto Bernhardo.

1. Gaude, mater ecclesia,
Quod novum praestat Gallia
Solem luce praefulgida,
Bernhardum a Burgundia.

2. Qui noscit ab infantia
Carnis vitare vitia,
Virginum inter agmina
Florens virtutum copia.

3. Cum sacro coetu martyrum
Ad destinatum bravium
Currit et odoriferum
Fit confessorum lilium.

4. Chorus hunc apostolicus
Et jubilus angelicus
Comitantur solemnibus
Dotatum ut virtutibus.

5. Archangeli suscipiunt,
Throni quoque recipiunt,
Cum virtutum coelestium
Coetu collaudat Dominum.

6. Potestatum solemnibus
Ordo laetatur vocibus,
Cum dominationibus
Plaudit Bernhardo plausibus.

7. Cum Cherubim admittitur,
Cum Seraphim accenditur,
Totus in Deum rapitur
Flammans amoris facibus.

8. Fac nos lucis, qua frueris,
Pater, tua clementia
Bernharde, lux ecclesiae,
Participes in gloria.

9. Laus, honor et tripudium
Deo patri et filio,
Sancto simul paraclito
Per infinita saecula.

Diurn. ms. Cisterciense saec. 14. Cod. Marcian. ZL. 159. — 4, 4 ut ergänzt.

89. De s. Bernhardo Florentino.

1. Cantemus totis viribus,
Quamvis indigni famuli,
Intende nostris precibus,
Jesu, salvator saeculi.

2. Qui Bernhardum pontificem
Dextra misericordiae
Juxta supremum apicem
Constituit ecclesiae.

3. Hic dormiens in lectulis
Se videt in basilica,
Offertur sibi praesulis
Manu vestis monastica.

4. Quam de matris absentia
Pavens coepit renuere,
Dei tamen clementia
Dignus fuit assumere.

5. Mundi spretis honoribus
Ampla reliquit praedia,
Vivens in sanctis actibus
Aeterna sumpsit praemia.

6. Sacris adstans altaribus
Fert Christo sacrificia,
Crucem sumpsit in manibus
Pro populi saevitia.

7. Tanti jussis antistitis
Multa bona conspicimus,
Ejusque sanctis meritis
Nos adjuvari poscimus.

8. Ad cujus patrocinia
Magna fiunt miracula,
Sit trinitati gloria
In infinita saecula.

Brev. ms. S. Salvii (Ord. Vallumb.) saec. 15. Cod. Ricarrdian. 372. A. — Brev. ms. S. Trinitatis in Alpibus anni 1455. Cod. Laurentian. Conv. sup. 512. B. — Brev. ms. Vallumbrosanum saec. 15. in. Cod. Londinen. Burn. 333. C. — 3, 1 dormiet C. — 6, 2 Fertur C. — 6, 3 Crucem fehlt. C.

90. De sancto Bertulpho.

Ad Vesperas.

1. Cerne, redemptor, vita beatorum,
Rex gloriose omnium sanctorum,
Quas tibi laudes pangimus honore
Nostri patroni.

2. Cujus in orbe celebratur honor
Isto in sole, quo petivit coelos,
Ferens insigne sanctitate plenus
Rite trophaeum.

3. Francia quondam contulit hunc nobis,
Gente praeclarum, pietate sanctum,
Moribus insignem, nomine Bertulphum,
Somate castum.

4. Hujus effari facta nequit unquam
Lingua sophorum, penetrans arcana
Quidquid et possit, istius sed facta
Narrare nequit.

5. Daemonum saevos pepulit furores,
Corpore virus, leprosos mundavit,
Peste deceptos Arianae fraudis
Dogmate vicit.

6. Miranda quidem inter haec, quae gessit,
Sobolem suam fecundam per aevum
Statmo papali antistitum absolvit
Jure ab omni.

7. Rectori summo, ejus quoque proli
Flaminique sancto sit salus et honor,
Gloria perennis, decus et potestas
Omne per aevum.

Brev. ms. Bobbiense saec. 11/12. Cod. Taurinen. F II 10. — 5, 2 virum. — 6, 2 fecunda. — 6, 3 Lies Statuto papali? auch 3, 3 und 7, 2 haben eine Silbe zuviel.

91. De sancto Bertulpho.

Ad Vesperas.

1. Bertulphus, vir egregius,
Mores mutans in melius
Post Columbanum tertius
Rexit ejus coenobium.

2. Vita, doctrina splenduit
Signisque multis claruit,
In hostes hic praevaluit
Per Christi patrocinium.

3. Nam sua jura tenuit,
Regum favorem habuit,
In febre dum ingemuit,
Petri sensit suffragium.

4. Obsessos duos liberat,
Leprosum unum reparat,
Post haec ad coelum properat
Sumpturus vitae praemium.

5. Patri, nato, paraclito
Pro sancti hujus merito
Pangamus corde inclito
Monarchicum imperium.

Offic. ms. Bobbiensia saec. 15. Cod. Taurinen. F II 22.

92. De sancto Bertulpho.

Ad Laudes.

1. Pangat lingua nostra laudes
salvatori Domino,
Qui Bertulpho confessori
in regali solio
Suis meritis concessit
frui coeli gaudio.

2. Bonus iste coenobita
nobili ex genere,
Vitam Attalae secutus,
quem amabat tenere,
Hic post mortem et in vita
coepit perclarescere.

3. Fugat iste servus Dei
ab homine daemonium,
Et virtute summi Dei
per crucis mysterium
Tali medicina aegro
datur adjutorium.

4. Post hunc quendam et a morbo
leprae incurabilis
Curat iste sanctus Dei
precibus assiduis,
Ut confessionis Dei
fiat exorabilis.

5. Gloria sit summo Deo,
qui creavit omnia,
Atque ejus unigenito,
qui redemit perdita,
Flamini eisdem juncto
per aeterna saecula.

Offic. ms. Bobbiensia saec. 15. Cod. Taurinen. F II 22. — 1, 4 regni solio. — 5, 3 Lies Ac ejus unigenito?

93. De sancto Blasio.

Ad Vesperas.

1. Adest dies, alma quies
Recolenda Blasii,
Qui superna regis regna
Nactus est eximii,
Christi miles spernens viles
Carnis opes praemii.

2. Sidus nitet, ut evitet
Fides mundi scopulos,
Et ad vitae litus mite
Mentis figat oculos,
Ne dirorum Avernorum
Fluctus mergant servulos.

3. Sebastinus sed divinus
Praesul sit propitius
Nobis cunctis laude functis
Precibus instantius,
Ut ad chorum supernorum
Vos perducat citius.

4. Flos virtutis, fons salutis
Et fomes clementiae,
Lingua mutis, constitutis
In antro moestitiae
Sis adjutis de te tutis
Impetrator gratiae.

5. Auge mores potiores
Et medelam vulnerum,
Quae dolores et languores
Omni purget scelerum,
Ne terrores acriores
Mereamur verberum.

6. Sancte Blasi, per te quasi
Spes confertur languidis,
A te vota sint ammota
Nautis orbis pavidis,
Eruamur, ne laedamur
Telis hostis invidi.

7. Regi terno coaeterno
Plebs et laudes concinat,
Cui coetus noster laetus
Precum vota geminat,
Ipsi decus, cuncta secus
Jam per orbem intonat.

Brev. Gallicano-Siculum imp. Venetiis 1527. — 2, 1 ut et nitet. — 2, 3 lutus. — 7, 1 Regi trino. — 7, 2 laudes canat.

94. De sancto Blasio.

Ad Laudes.

1. O gloriosa militum
Corona, rex et Domine,
Spondens polorum meritum
Pro fragili certamine.

2. Spernentes mundum languidum
Cum vitiorum scoria
Sanctorum agmen floridum
Contingunt coeli gloriam.

3. Inter quos martyr Blasius,
Sebastiensis pontifex,
Decertans gloriosius,
Chori sit hujus opifex.

4. Agricolai tempore
Sub praesidis saevitia
Tuto potitus litore
Migravit Christi gratia.

5. O consors Christi martyrum,
Nobis opem et gratiam
Posce, medelam scelerum
Et sursum comitantiam.

6. Patri, nato cum flamine
Sit laus et jubilatio,
Nostra sit atque, Domine,
Felix cum sanctis concio.

Brev. Gallicano-Siculum imp. Venetiis 1527. — 1, 2 Coronam. — 3, 4 Quanti sit hujus pontifex.

95. De sancto Blasio.

1. Praesulis almi Blasii beati,
Vita praeclari, moribus ornati,
Gesta colenda fide trabeati
Cuncti laudemus.

2. Saeculo spreto cum pompis ipsius,
Pontificatu manibus alius
Relicto, poscit Dei cultu pius
Asperum nemus.

3. Quem tenebrosa turba deposcebat,
Ut possit ipse falli, satagebat,
Confessor almus has fraudes noscebat
Atque vitabat.

4. Coram spelunca ferae mansionem,
Gerentes nullam sibi laesionem,
Poscunt ab eo benedictionem,
Quam sanctus dabat.

5. Agricolaus, maledictionis
Filius, haeres lamentationis,
Praeses illius erat regionis,
Judex et planctus.

6. Cujus ministri gaudentes venari
Pergunt ad rupem tamen et ignari,
In qua delegit vir Dei morari
Blasius sanctus.

7. Ibi ferarum copiam cernentes,
Venatione varia stupentes,
Blasium sanctum sunt invenientes,
Cultorem pacis.

8. Nomine cujus et conditione
Quaesitis absque murmuratione
Ducitur agnus praesentatione
Lupi rapacis.

9. Tu, Deus simplex pariterque trine,
Blasii sancti, qui vixit divine,
Precibus nobis opem medicinae
Fer miseratus.

Brev. Placentinum imp. Venetiis 1503. Str. 1—4 mit Doxol. ad Vesperas; Str. 5—8 ad Noct. Es fehlt wohl noch ein drittes Stück ad Laudes.

96. In sancti Bonifacii.

Ad Vesp. et Laud.

1. Sublimis nobis imminet
Festum nimis celebriis,
Sanctus quo Bonifacius
Martyr saeve necatus est.

2. Mutationem dexterae
Dei mirantes, famine
Christo laudes concinite
Suo vincenti martyre.

3. Qui igne sancti spiritus
Immensa ussit vitia,
Ex moecho castum protulit,
Ex temulento sobrium.

4. Roma missus ab Aglae
Tharsum venit Ciliciae,
Pro martyrum reliquiis
Ipse martyr effectus est.

5. Constans tribunal adiit,
Trucem confundit arbitrum,
Quod passus plura et horrida
Coelorum scandit ardua.

6. Laudemus omnes Dominum,
Virtutum sator omnium
Qui stabilivit famulum
Suum sic Bonifacium.

7. Laudem canentes Domino
Patri semper et filio,
Sancto quoque spiritui
In saeculorum saecula.

Brev. ms. S. Sophiae Beneventan. saec. 11. Cod. Vatican. 4928.

97. In sancti Bonifacii.

Ad Nocturnum.

1. Adest, en, turba populi fidelis
Martyris sancti Bonifacii laudes
Vocibus sacris jubilans perennes
Atque triumphos.

2. Inclite martyr Bonifati, nostra
Respice vota polica de sede,
Angelis qua es sociatus atque
Civibus almis.

3. Tanta qui ferre Domini amore
Mente devota meruisti atque
Sanguine fuso meruisti celsam
Scandere sedem,

4. Servuli indigni tibi supplicamus,
Fluctibus quassis scelerum tu nobis
Porrige dextram, liberari tandem
Ut mereamur.

5. Christe, tu nobis meritis beati
Martyris hujus tribue benigne
In tuo tecum jubilare regno
Jure perenni.

6. Dignus es summa celebrari laude,
Jesu, cum patre pariterque sancto
Spiritu jugi jubilo in omni
Tempore. Amen.

Brev. ms. S. Sophiae Beneventan. saec. 11. Cod. Vatican. 4928.

98. In Translatione s. Brigittae.

Ad Vesperas.

1. Salve, mater, sponsi crater
Potu plenus, tornatilis,
Justa, prudens, cruci studens,
Recta, simplex et humilis.

2. O Brigitta, tu sagitta
Acuta, fortis, fervida,
Qua rex ferit atque terit.
Corda doctorum tumida.

3. Doctrix legis, tuba regis,
Sono perterrens aemulos,
Vox exhortans et confortans
Ad bellum Dei famulos.

4. Macerata, castigata,
Electa gutta myrrhea,
Ascendisti regnum Christi
Corona fulgens aurea.

5. O canalis spiritalis,
Coeleste virus hauriens,
Insta regi, ut det gregi
Potum, nam languet sitiens.

6. Jesu mitis, vera vitis,
Da gustum nostris sensibus,
Ut divina tua vina
Dulcescant nostris mentibus.

7. O Maria, mater pia,
O benedicta domina,
Nos amasti, visitasti
Cum ista sancta femina.

8. Haec ardebat et lucebat
Tua prece ut facula,
Per hanc praesta, ut molesta
Vincamus hostis jacula.

9. Te laudamus, adoramus,
Deus, pro tua famula,
Solve reos, salvans eos
In sempiterna saecula.

Brev. ms. Paradisi Florent. saec. 15. Cod. Laurentian. Conv. sup. 459.

99. In Translatione s. Brigittae.

Ad Nocturnum.

1. Deus sanctam ecclesiam
Plantavit velut vineam,
Sed medio silentio
Custodes gaudent otio.

2. Dum vigiles obdormiunt,
Dei squalebat hortulus,
Fructus boni deficiunt,
Spinae surgunt et tribulus.

3. Ad expurgandam vineam
Deus magni consilii
Suscepit falcem ferream
In spiritu judicii.

4. Falcem acutam Dominus
Sanctae Brigittae tribuit,
Qua cominus et eminus
Urticas, spinas secuit.

5. Falx sunt verba coelestia
Velut ferrum secantia,
Cum quibus, quantum potuit,
Scribens et docens profuit.

6. Hoc egit verbis, opere,
Missis per orbem literis,
Ut dono Dei dexterae
Plebs expers fiat sceleris.

7. Ut expurgatis sordibus
Culparum velut sentibus
Per fructus poenitentiae
Adquirat regnum gloriae.

8. Dum a superbis spernitur,
Ut cote falx acuitur,
Nec tamquam deses mittitur,
Nec per terrorem frangitur.

9. Haec post diei pondera,
Aestus postquam sustinuit,
Reportans plena munera
Coronari promeruit.

10. Virgo Jesu puerpera,
Cum ista sancta femina
Expurga nostra scelera,
Dona virtutum semina.

11. Sit tibi laus et claritas,
O benedicta trinitas,
Nos per Brigittam visita
Et a somno resuscita.

Brev. ms. Paradisi Florent. saec. 15. Cod. Laurent. Conv. sup. 459.

100. In Translationes s. Brigittae.

Ad Laudes.

1. Brigitta, pacis famula,
Prudens, simplex et humilis,
Ardet amoris facula
Matrona venerabilis.

2. Ex Aquilonis angulo
Lucens nubes educitur,
Per quam arenti saeculo
Imber coelestis mittitur.

3. Quae est ista, quae volitat
Inter coeli nubecula
Et ut turtur nidificat
Intra sponsi cubicula?

4. Vestita stola nivea,
Dum castitatem possidet,
Velut columba lactea
Juxta fluenta residet.

5. Scripturae sunt haec flumina,
Quibus pasta simpliciter
Pervenit ad cacumina
Contemplando subtiliter.

6. Ut Ezechiel vehitur
Inter coelum, dum medio
Statu virtutis graditur,
Placetque contemplatio.

7. Dum volitat ad ostium
Jesu plagati lateris,
Secretum in colloquium
Admittitur prae ceteris.

8. Interius aerarium
Sibi Jesus aperuit,
Thesauri sui scrinium
Ei videndum praebuit.

9. Arcana multa viderat,
Quae scripsit vera serie,
Nec tamen sic exhauserat
Mare Dei scientiae.

10. Sed illa, quae proficere
Saluti possunt omnium,
Conscripsit, studens pandere
Nobis Dei judicium.

11. Brigitta, roga virginem,
Virgoque, roga filium,
Ut post mundi caliginem
Det nobis coeli gaudium.

12. Vera aeterna deitas,
O benedicta trinitas,
Nos loca coeli sedibus
Sanctae Brigittae precibus.

Brev. ms. Paradisi Florent. saec. 15. Cod. Laurent. Conv. sup. 459.

101. De sancta Brigida V.

Ad Vesperas.

1. Psallat nostra devotio,
Nullo torpescat otio,
In Brigidae natalibus
Ora resolvat laudibus.

2. Dulce melos cum laudibus
Vulgi sonet in auribus,
Mentis abacto nubilo
Resonet vox cum jubilo.

3. Brigida, virgo nobilis,
Columna es immobilis,
Cedrus alta spectabilis,
Rosa inviolabilis.

4. Stella serena, celebris,
Orta in mundi tenebris,
Scotiae lampas unica,
Pulchra ut mala punica.

5. Brigida, per te Scotia
Invenit pacis otia,
Tuum nacta consilium
Cognovit Dei filium.

6. Turtur, amatrix eremi,
Fuga catervas erebi,
Adsiste famulantibus,
Turbis fave precantibus.

7. Gloria sit altissimo,
Laus, honor ejus filio,
Sit altissimo flamini
Per saecula laudabili.

Brev. ms. Benedictin. Pisan. anni 1326. Cod. Laurentian. Strozzi 11. — 5, 4 Pulchra et. — 7, 3 Sit decus altissimo.

102. De sancta Brigida V.

Ad Nocturnum.

1. Sanctorum ad miracula,
Nostra quae sunt piacula,
Mentes vertamus propere,
Canentes haec magnopere.

2. In quibus almae Brigidae,
Viventis beatifice,
Deum sequentis penitus,
Vitam finivit coelitus.

3. Orta fuit in Scotia
Virginitatis socia,
Semper fruens psalmodia
Carnea sprevit otia.

4. Gloria tibi, trinitas,
Aequalis una deitas,
Et ante omne saeculum
Et nunc et in perpetuum.

Brev. ms. Benedictin. Pisan. anni 1326. Cod. Laurentian. Strozzi 11. — 1, 1 Sanctarum. — 1, 3 vertamur. — 2, 2 Viventes. — 2, 3 sequentes.

103. De sancta Brigida V.

Ab Laudes.

1. Brigidam ecclesia
Sustollat super aethera,
Piam quoque sanctissimam
Cantet Christi militia.

2. Nam Brigidae cantabili
Laudes refundant populi
Dulcisonis ac vocibus
Hymnos promant uberius.

3. Verbi sacrati semina
Sacra benigna praerogat,
Et duplicata foenora
Christi reportant pignora.

4. Oramus ergo, Brigida,
Regni coelestis incola,
Quod nos in mundi turbine
Tuo firmes munimine.

5. Sacrosacratis precibus
Servis adsis humilibus
Et impetrata venia
Christi dona nos gratia.

6. Arcendo moles criminum
Solve catenas scelerum,
Coelesti dignos munere
Aeterna claude requie.

7. Dicamus patri gloriam
Cum filio perpetuam
Virifico cum spiritu
In saeculorum ambitu.

Brev. ms. Benedictin. Pisan. anni 1326. Cod. Laurentian. Strozzi 11. — 1, 4 Cantent. — 4, 4 firmens.

104. De sancta Caecilia.

1. Exsultemus in hoc festo,
Tam solemni et honesto,
Christi virginis Caeciliae,
Quae regnat cum rege gloriae.

2. Ex nobili progenie,
Ex Romanorum genere
Orta fuit Caecilia
In fide Christi nutrita.

3. Christi virgo Caecilia
Sponsum habebat Dominum
Et amatorem angelum,
Qui eam castam servavit.

4. Caeciliae cubiculum
Intrat, orantem invenit
Et juxta eam angelum,
Quem Valerianus vidit.

5. Et duos fratres convertit,
Almachium superavit,
Episcopum demonstravit
Eis in vultu angeli.

6. Hoc praestet summa trinitas
Simulque una deitas,
Ut beata Caecilia
Habitemus in gloria.

Brev. ms. Civitatense saec. 15. Cod. Marcian. L 1 85. — 1, 2 sq. Lies Christi virgo Caecilia Regnat cum? — 4, 1 Caecilia.

105. De sancta Caecilia.

1. Pange, lingua, gloriosae
virginis Caeciliae
In honorem triumphantis,
o triumphum nobilem,
Quod tyrannum tam ferocem
immolata vicerit.

2. Mundo clarens martyr ista
nobili prosapia,
Ejus caret blandimentis,
cernens, quod deficeret.
At in sacrum gerit Christi
pectus evangelium.

3. Hinc dum Christum lucrifacit,
ejus capit gratiae
Culmen, indefectuosae
curae penes pauperes,
Quos demulcet dulci corde
sacro ducta flamine.

4. His intenta virgo prudens
vigilat attentius,
Ipsius ne margaritam
caro nocens polluat,
Quam servare Jesu Christo
novit sine macula.

5. Annis tamen revolutis
tempus adest copulae,
Nubit virgo, nubit sponso
coeli, terrae provido,
Hora facta nuptiarum
orat Christi famula.

6. Rite sicut est adepta
Christum, sic Valerium
Sponsum Christo lucrifacit,
simul ut coelestium
Mereantur fore laeti
super choros agminum.

7. Te precamur, Jesu Christe,
meritis Caeciliae,
Ut devicto carnis luto
sanctum per paraclitum
Mereamur sociari
tibi, decus virginum.

8. Gloria sit summo patri
sine regni termino,
Ejus nato Christo quoque,
simul ac paraclito,
Qui Deus trinus et unus
regnat ante saecula.

Brev. ms. Comense anni 1420. Cod. Univ. Bononien. Mezzof. 339.

106. De sancto Calogero.

Ad Vesperas.

1. Pande, virtus, gloriosa
Confessoris merita,
Pande laude speciosa
Mira senis inclita,
Cujus vita luminosa
Minus sensit foetida.

2. Novum germen vitis verae
Florens sicut lilium,
Gerens pectore sincerae
Fidei mysterium,
Studet semper edocere,
Quem dilexit nimium.

3. Spernit mundum Jesum quaerens
Ejus ab infantia,
Linquit patrem Romam pergens
Papae pro notitia,
Caste votum hic emittens
Dei plenus gratia.

4. Curat morbos, fugat pestem
Firmiter credentibus,
Medicinam dans coelestem
Cunctis infirmantibus,
Inimicum pellit hostem
Jesum deprecantibus.

5. Uni, trino, vero Deo,
Sit laus. honor, gloria,
Quo senex fortis ut leo
Devicit daemonia,
Ut nos purget omni reo,
Praesta, rex, clementia.

Brev. Gallicano-Siculum imp. Venetiis 1527. — 3, 3 pergit. — 5, 2 et gloria. — 5, 5 ab omni reo.

107. De sancto Calogero.

Ad Matutinum.

1. Corde devotis laudibus
Caloyrum venerémur,
Ut suis piis precibus
Atque meritis juvemur.

2. Coronatus victoria
In proelii certamine
Depressit hic daemonia
Jesu vocato nomine.

3. Adveniente senio
Viribus hic deprimitur,
Vitae pro adjutorio
De coelo cerva mittitur.

4. Fert cibum mirabiliter
Deferens Christi famulo,
Sed vivit regulariter
Stans in montis latibulo.

5. Beatam cervam perimit
Senis venator sociam,
Caloyrum cum reperit,
Petit prostratus veniam.

6. Mira montis protulit
Huic sermone pulchro,
Jesusque Christus suscipit
Corpore dato sepulchro.

7. Sit laus patri ingenito,
Honor, virtus et gloria
Cum spiritu paraclito
In sempiterna saecula.

Brev. Gallicano-Siculum imp. Venetiis 1527.

108. De sancto Calogero.

Ad Laudes.

1. Calogerus, pater, verus
Fit comes . . . . .
Per te, Christe, datur iste
Ales diei nuntius.

2. Summi ducis [summae lucis]
Hic radius exiit,
Illustrando, nuntiando
Proles de coelo prodiit.

3. Hic legatus destinatus
Ad oras Siciliae
Pro salute cum virtute,
En, gratulemur hodie.

4. Plebs Saccensis . . . .
Hujus manus mutilat,
. . gaude plena laude
Aurora lucis rutilat.

5. Ad hunc montem diram frontem
Tulit ac daemonia
Devincendo, adquirendo
Beata nobis gaudia.

6. Hic praeclarus, nimis carus
Deo et hominibus,
Nam aegrotos sanat totus,
Exsultet coelum laudibus.

7. Gens devota esto tota
Sancto seni Syactiae,
Quam ditavit et sanavit
Splendor paternae gloriae.

8. Mane, sancte pater tante,
Devictor hostis validi,
Nos perducas et inducas
Ad coenam agni providi.

Brev. Gallicano-Siculum imp. Venetiis 1518. — 1, 1 Caloyrus. — 2, 4 Prodie de coelo. — 3, 4 En fehlt. — 6, 1 fit nimis. — 7, 2 Siactie. — Vgl. Acta SS. Juni IV, 488 ff.

109. De sancto Cassiano.

1. Ad laudem summi principis
Hymnum canamus militis,
Qui Satanae saevitiam
Per poenam sensit nimiam.

2. Cum Christi grex divellitur,
Cassianus aggreditur,
Vir moribus egregius,
Clarus doctrina penitus.

3. Interrogat hunc carnifex,
Cujus modi sit artifex;
Responsum est, quod pueros
Docet in scholis plurimos.

4. Quibus confestim traditur,
Ad deridendum trahitur,
Martyr membratim pungitur,
Sanguis sacratus funditur.

5. Pro bono malum redditur,
Cum se puer ulciscitur,
Quantum est aetas debilis,
Tantum fit poena flebilis.

6. Te, Cassiane, plurimum
Rogamus, gemma martyrum,
Ut tuis sacris precibus
Nobis succurras coelitus.

7. Laus sit parenti Domino,
Laus sit et ejus unico,
Laus sit amborum flamini
Per tempora laudabili.

Cod. Vallicellan. H 28. Dies Convolut enthält eine Abschrift des obigen Hymnus aus dem 17. Jahrhundert, wobei das Lied als ein altes und als den Chorbüchern entnommen bezeichnet wird, die bis zum Jahre 1585 in der Cathedrale von Imola in Gebrauch gewesen. Am gleichen Ort befindet sich auch ein neueres Officium mit drei humanistischen Hymnen.

110. De sancto Cataldo.

Ad Nocturnum.

1. Congaudentes celebremus
festa specialia,
Persolventes redemptori
cantica vocalia,
Qui Cataldo tanta dedit
facere magnalia.

2. Hic dum vixit in praesenti,
Christum sequi voluit
Et mandati sui legem
diligenter coluit,
Vigilavit, jejunavit,
egenis condoluit.

3. His et aliis divinis
inhians operibus
Tantis meruit a Deo
provehi muneribus,
Ut salutem det diversis
languorum generibus.

4. Patent liquido per orbem
tanta mirabilia,
Et virtutem protestantur
tot hominum milia,
Dum restituit saluti
corpora debilia.

5. Esto nobis servis, pater
dulcis, exorabilis,
Ut feliciter peracto
cursu vitae labilis
Exsultemus in quiete
regni semper stabilis.

6. Patri, nato flaminique
laus et jubilatio,
Quorum simplex est et triplex
sancta collaudatio,
Suo munere laetemur
in coeli palatio.

Brev. Gallicano-Siculum imp. Venetiis 1527. — Den Hymnus zur ersten Vesper vgl. Anal. XIX, 105 sq.

111. De sancto Cataldo.

Ad Laudes.

1. Canentes cordis jubilo
Cataldi laudes debitas
Nos purga mentis nubilo,
Tu trinitatis unitas.

2. Rachau postquam populum
Convertit ad te, Domine,
Venit ad tuum tumulum,
Aeterne rex altissime.

3. Eremitarum voluit
Aggregari consortio,
Tecum loqui promeruit,
Jesu, nostra redemptio.

4. Tarentum ut accederet,
Huic jussisti praesuli,
Et populum reduceret
Ad coenam agni providi.

5. Ratem statim ingreditur,
Facere jussa properat,
Tarento lumen redditur,
Aurora lucis rutilat.

6. Plenus hic sancto spiritu
Futura facta detegit,
Mox tempestatis impetu
Nox atra nubes contegit.

7. Nautarum motus lacrimis
Procellae maris imperat,
Sedatur fervor flaminis,
Vox clara, ecce, intonat.

8. Confractum corpus suscitat
Ex malo cymbae corruens,
Ad vitam per te revocat,
Verbum supernum prodiens.

9. Ut aurora progreditur,
Tarentum venit propere,
Lumenque caeco redditur
Jam lucis orto sidere.

10. Praedicat verbum Domini,
Sic credit tota civitas,
Hinc laus sit tuo nomini,
O lux beata trinitas.

11. Quaesumus, auctor omnium.

Brev. Gallicano-Siculum imp. Venetiis 1527. — Über Rachau cfr. Acta SS. Maji V, 575 Nr. 4.

112. De sancto Cataldo.

In 2 Vesperis.

1. Gaude, Tarenti civitas,
Tali ditata corpore,
Cujus viri suavitas
Infirmos firmat robore.

2. Cataldus pudicitiae
Flos et candoris lilium,
Sanctitatis et gratiae
Vas et honor fidelium.

3. Ortus cujus clarissima
Stella signatus exstitit,
Quem magus tangens intima
Scire futura praestitit.

4. Hic alvo matris exiens
Partu defunctam reperit,
Quam suscitavit largiens
Vitam, quae cunctos deserit.

5. Caput ejus non laeditur
Durum cadens in silicem,
Cujus aqua dum bibitur,
Spem aegris dat multiplicem.

6. Splendens doctrinae radiis
Virginis donum fabricat
Radiansque prodigiis
Ad vitam functos revocat.

7. Factus hinc vitae speculum
In praesulem eligitur,
Pandit scripturae pabulum,
Christi fides erigitur.

8. Confunditur gentilitas
Confessoris oraculo,
Exsultat christianitas,
Ut claret in propatulo.

9. Quaesumus, auctor omnium.

Brev. Gallicano-Siculum imp. Venetiis 1527.

113. De sancta Christina.

1. Virgo dicata Deo, nobis, Christina, faveto,
Sit decus atque quies omnibus ista dies.

2. Plebs bene docta nimis tibi laudibus instat amicis,
Possit ut auxilio tuta manere tuo.

3. Tu patriae legis mores nil esse fateris,
Ut doceas comites, quae sit habenda fides.

4. Idola confringis, praefectum dogmate vincis,
Esse Deum credens, qui super alta sedet.

5. Flagra, rotam, gladios primum depellis acutos,
Post pelago mersam te dedit unda foras.

6. Sed pater infidus miser occidit hostis iniquus,
Ipse quidem periit, te Deus eripuit.

7. Frangitur olla satis conferta liquoribus atris,
Aurea delusi solis imago ruit.

8. Hoc male turba ferens ad judicis intonat aedes,
Fit reus in casa censor et ipse tua.

9. Tradiderat diri flammis tua membra camini,
Quae tamen, ut voluit, perdere non potuit.

10. Occubuit Marsus serpentum morsibus aptus,
Nomine sed Domini restitit incolumis.

11. Inde cares lingua, truncaris utraque mamilla,
Inficeris jaculis, sic celer astra petis.

12. Ergo doce, virgo, coelesti docta magistro,
Quid tua plebs faciat, quo cluis, ut veniat.

Martinengius l. c. p. 169. — Verfasser ist Alphanus von Salerno.

114. De sancta Christina.

1. Virgo sidereis ardua sedibus,
Te, Christina, tuis insere plebibus,
Ut possint placido nunc tibi pectore
Laudis munia solvere.

2. Tu patris rutilo splendida germine,
Sed multo melius moribus et fide,
Dum casto refugis corpore saeculum,
Adquiris comitem Deum.

3. Cujus jussa probis actibus exsequens,
Quem saevis ducibus prodere non times,
Contemnis valido pectore fortius
Poenarum genus horridum.

4. Quae vel quanta, quibus proelia gesseris,
Ignis cum gladiis, fustibus et rotis,
Vinclis, verberibus cumque ferocibus
Telorum probat ictibus.

5. Jam suprema poli quae penetras loca,
Nobis ut pateant, hoc prece fac tua,
Et semper memorum, si memoraberis,
Felix esse memor velis.

6. Sic nobis deitas, rex, tua conferat,
Discordem numeris congeriem ligans,
Ut tecum stabili pace per omnia
Vivamus tibi saecula.

Martinengius l. c. p. 171. — Verfasser ist Alphanus von Salerno.

115. De sancta Christina.

1. Fontem perennis gratiae
Praebe, quod es, Jesu pie,
In laude tantae virginis
Pro te paratis servulis.

2. Haec namque primum nomine,
Post te notarat dogmate,
Sic sponsa sponsi gloria
Apte frui decreverat.

3. Exosa pompas saeculi,
Te forma quaesivit boni,
Quem fixa telis horridis
Laudare nunquam desiit.

4. Nunc grata carpens gramina
Inter rosarum germina
Gemmis micantem fulgidis
Gestat coronam luminis.

5. Vere perauctis fructibus
Semen reduxit centuplum,
Cum rite fuso sanguine
Talis tibi lux parta est.

6. Per saeculorum saecula
Patri supremo gloria,
Virtus tibi sit filio
Cum spiritu paraclito.

Martinengius l. c. p. 172. — Verfasser ist Alphanus von Salerno.

116. De sancto Christophoro.

Ad Vesperas.

1. Christophorus, qui decorus
Regi fecit homagium,
Te volebat, te quaerebat,
Christe, redemptor
omnium.

2. Cruce tremens cur te fremens
Consignas, rex fortissime?
Invocando replicando:
Coeli Deus sanctissime.

3. Rex hic magus mente vagus
Invocavit ter Satyrum,
Ego timens et confidens,
Rex gloriose martyrum.

4. Jesu duci, verae luci,
Mente proponit foedere
Obedire, deservire
Jam lucis orto sidere.

5. Princeps harum tenebrarum
Crucis horret imperium,
Quo damnatus est fugatus
Primo dierum omnium.

6. Sanctum hora sine mora
Hac nusquam praesumptorie
Illustrasti, mox afflasti,
Summae Deus clemen-
tiae.

7. Summo patri sit et fratri
Decus et honor latriae,
Quibus flamen dicit Amen,
Splendor paternae gloriae.

Brev. ms. Vallis Umbrosae saec. 15. Cod. Laurentian. Conv. sup. 457. — 3, 2 Invocat. — 6, 1 ora.

117. De sancto Christophoro.

Ad Nocturnum.

1. In sanctorum collegio
Laudes festive resonant,
Dum congaudent Christophoro
Hymnos promentes jubilant.

2. Conclusus ipse tenebris,
Cum lux refulget coelica,
Fulgor resplendet aetheris
Cordis illustrans intima.

3. Sic dans puellae duplici
Doctrinam salutiferam,
Martyres facit Domini
Quas praemittit ad gloriam.

4. Caesus est virgis ferreis,
Ignita pressus casside
Et sagittis innumeris
Casso petitus vulnere.

5. Stans, orans, caput proferens,
Terram relinquens animo,
Ensem poenosum perferens
Se praebet coeli Domino.

6. Praesta, pater piissime
Patrique compar unice,
Cum spiritu paraclito
Nunc et per omne saeculum.

Brev. ms. Vallis Umbrosae saec. 15 Cod. Laurentian. Conv. sup. 457. — 1, 3 congaude. — 1, 4 promente. — 2, 3 Fulgore splende ceteris. — 3, 2 Doctrina. — 3, 4 promittit.

118. De sancto Christophoro.

Ad Laudes.

1. Jucunda coeli civibus
Recensentur solemnia,
Cum suscipit Christophorus
Supernae vitae gaudia.

2. Relicta pompa saeculi
Laborem sumit humilis,
Trans vada portans fluvii
Se praevet servum servulis.

3. Dum corpus gravat pueri,
Quod Christum fert Christophorus,
Verba testantur parvuli,
Pondus et florens baculus.

4. Lingua doctus a Domino
Christi confortat milites,
Quos mundi spreto saeculo
Reddit in Christo divites.

5. Hic sponte pergit propria
Vocatus ad martyrium,
Virtutum pandens ardua
Dat corpus regi pretium.

6. Praesta, pater piissime
Patrique compar unice,
Cum spiritu paraclito
Nunc et per omne saeculum.

Brev. ms. Vallis Umbrosae saec. 15. Cod. Laurentian. Conv. sup. 457. — 3, 4 Ponde. — Doxologie nur begonnen.

119. De sancto Christophoro.

Ad Laudes.

1. Miranda res est caritas,
Invincibilis qualitas,
Quam non frangit adversitas
Nec extollit prosperitas.

2. Ignem non timet nec ferrum,
Nec ligna neque gladium,
Nec carceris opprobrium,
Sed mori desiderium.

3. Ecce martyr Christophorus,
Spiritu sancto accensus,
In ignis centro positus,
Ipsum non sensit penitus.

4. Sed ut rosa pulcherrima
Facies ejus decora
Nullam contraxit maculam,
Formosam signans animam.

5. Sagitta insensibilis,
Quid est, quod non sanctum tangis?
In auctorem reverteris,
Oculum cujus eruis.

6. Cujus jussu confoditur
Christophorus et moritur,
Sed spiritus recipitur
Spiritibus coelestibus.

7. Trino Deo et simplici
Laus, honor, virtus, gloria,
Qui nos prece Christophori
Ducat ad coeli gaudia.

Psalt. ms. Italicum saec. 15. Cod. Oxonien. Lat. Liturg. a 1.

120. De ss. Chrysantho et Daria.

Ad Vesperas.

1. Adsunt festa laetitiae
Chrysanthi atque Dariae,
Quorum fulget praesentia
In Regina ecclesia.

2. Chrysanthus puer nobilis,
Patri multum amabilis,
Alexandrinus genere,
Ditatur rei munere.

3. Hic ardentis ingenii
Floret et summi studii
Mundanae sapientiae
Et nobilis prudentiae.

4. Mundi liquit malitiam,
Dei quaerit scientiam
Juvenis vere sapiens,
Servire Deo cupiens.

5. Suscepit Christi famulus
Verbis divinis credulus
Fidem, baptismi gratiam,
Laetam fecit ecclesiam.

6. Datur eidem Daria,
Ut privetur munditia,
Sed quondam mortis bajula
Fit Domini discipula.

7. O Chrysanthe et Daria,
Felices omni gloria,
Nos a peccati faecibus
Mundate vestris precibus.

8. Honor, virtus, imperium
Sit creatori omnium,
Qui Chrysanthum et Dariam
Duxit ad coeli patriam.

Proprium Regiense imp. Regii 1567. — 2, 4 Lies Dei munere?

121. De ss. Chrysantho et Daria.

Ad Laudes.

1. Dies reluxit hagia,
In qua beati martyres
Chrysanthus atque Daria
Coelum intrant mirabiles.

2. Chrysanthus docet Dariam
Sermonem evangelicum,
Despecta mundi gloria
Regnum anhelant coelicum.

3. Filia quondam zabuli
Lucratur Deo animas,
Pabulum praebens Domini,
Escas plebi quam plurimas.

4. Daria sancta capitur
Docens sacra eloquia,
Ad turpem locum ducitur,
Ut operetur turpia.

5. Paratur ad custodiam
Ejus leo terribilis,
Nullam sentit molestiam
Virgo Dei amabilis.

6. Plebs videns mirabilia,
Quae fiebant per Dariam,
Relinquit vana gaudia
Et Christi quaerit gratiam.

7. O gloriosi martyres,
Chrysante atque Daria,
Nos commendate fragiles
Deo in coeli patria.

8. Soli Deo sit gloria,
Honor, virtus, imperium,
Qui sanctorum praesentia
Gaudere facit Regium.

Proprium Regiense imp. Regii 1567.

122. De sancta Clara.

In 2 Vesperis.

1. Exsultate, jubilate,
Pauperis matris filiae,
Convocatae, congregatae
A solis ortus cardine.

2. Ex novellis tuis cellis,
De paupertatis camera
Dempta solo, data polo
Lux, ecce, surgit aurea.

3. Tu electa, praeelecta,
Quam sibi sponsus copulat,
Regnans Clara, ubi clara
Aurora lucis rutilat.

4. Tu oliva primitiva,
Gemma primarum pauperum,
Quam honoras, quam decoras
Jesu, corona virginum.

5. Laus et honor tibi, soror,
Quam jam ditasti pauperem.
Cujus dotes, cujus sortes
Urbs beata Jerusalem.

6. Pauper miles cito dives,
Cui dantur stipendia,
Pro servata fide data
Aeterna Christi munera.

7. Introisti, sponsa Christi,
In coelesti palatio,
Ubi vivis, spes captivis,
Jesu, nostra redemptio.

8. Tibi, Christe, laudes istae,
Pater et frater hominis,
Verbum patris, caro matris,
Consors paterni luminis.

Brev. ms. Franciscanum saec. 14. Cod. Ambrosian. Y 9 sup. — 5, 1 et fehlt. — 5, 2 Quas jam dicam pauperes. — 7, 3 Ubi divis.

123. De sancto Clemente.

Ad Vesp. et Laud.

1. Sanctus Clemens, saecli fluxa
parvipendens gaudia,
Sanctitatis indefessum
possidebat meritum,
Jugum Christi ferens semper,
cujus onus leve est.

2. Nutu divo cum Romanus
fieret oeconomus,
Vigilabat ad augendum
gregem sibi creditum,
Conservator animarum,
procurator corporum.

3. Gloria et honor Deo.

Brev. ms. Calatiense saec. 15. Cod. Vatican. 6548. Diese Handschrift ist eine Copie des 17. oder 18. Jahrh. Das Originalbrevier mufs, da es die Heimsuchung enthält, dem 15. Jahrh. angehört haben.

124. De sancto Clemente.

1. Cantet Clementis martyris
Virtutes et magnalia
Et ejus festum celebret
Sancta mater ecclesia.

2. Ortus de stirpe nobili,
Romanae civis patriae,
Culmen factus philosophus
Sortitur sapientiae.

3. Per Barnabam apostolum
Fide Clemens instruitur,
Et hic post Petrum tertius
Summus praesul praeficitur.

4. Fidem docens catholicam,
Convertit hic Sisinnium,
Per quem se Christo subjicit
Magnus coetus illustrium.

5. Clemens pro Christi nomine
Sustinuit exsilium,
Spernens profanis idolis
Offerre sacrificium.

6. Pro Clementis suffragio
Agnus ditat indicio
Relegatos exsilio
Aquarum beneficio.

7. Ligata collo anchora
Jactatur maris fluctibus,
Qui laetus intrat patriam
Bonis fruens coelestibus.

8. Summe Deus clementiae,
Perennis dator gloriae,
Sancti Clementis precibus
Nos loca coeli sedibus.

9. Gloria tibi, Domine.

Brev. ms. Fratrum S. Clementis de Urbe saec. 15. Cod. Taurinen. E VI 46. — 4, 2 hic Sisitium.

125. De ss. Cosma et Damiano.

1. Christi fideles milites,
Quos alvus una protulit,
Germanitate nobiles,
Felicitate compares.

2. Cosma, namque sic dicitur,
Damianus minor fuit,
Cura medendi compares
Nec dispares constantia.

3. Fervente mundi turbine
Sub Lysia dum praeside
Praecepta vana riserant,
Tempsere jussa principis.

4. Nec thura ponunt idolis,
Nec colla diis flexerant,
Traduntur ad supplicia,
Christum Deum non abnegant.

5. Quibus tyrannus invidens
Flammam, flagella, carceres
Compulsus atro spiritu
Jussit parari et compedes.

6. Haec membra poenis lacerat,
Amore Christi tolerant,
Nec cedit alma caritas,
Dum torret ignis mysticus.

7. Ponti profundo revocat,
Quos mersit furor intimis,
Aequor eductos litore
Reddit beatos martyres.

8. Hinc puniendos arbiter
Jubet saccis insuere
Atque lororum ictibus
Christi ferire milites.

9. Virtus retorquet jacula
Vultus super mittentium
Divina, saevos perculit
Hostes piorum martyrum.

10. Dehinc cruce suspenditur
Uterque, fratres gemini,
Quorum beatum spiritum
Coelestis aula possidet.

11. Deo patri sit gloria.

Hymn. ms. Neapolitanus saec. $^{13}/_{14}$. Cod. Neapolitan. VI G 29. — 2, 3 Curam. — 4, 2 flexerunt. — 5, 4 compedi. — 7, 2 Lies intimo? — 7, 4 Redde. — 8, 1 Hic puniendus. — 8, 2 suere. — 8, 3 Aralorum ictibus. — 9, 3 saevus. — 9, 4 Hosti. — 10, 1 cruce. — 10, 2 Utrisque.

126. De ss. Cosma et Damiano.

1. Immensa Christi praemia
Et martyrum certamina
Voces promendo consonas
Mente canamus sobria.

2. Quorum votiva gaudia
Nos celebramus annua,
Qui passi sunt pro Domino
Agente duro Lysia.

3. Caeduntur virgis fortiter,
Jactantur maris fluctibus
Et rogi flammis trucibus,
Illaesis membris exeunt.

4. Hinc dolet praeses nimium,
Levari in equuleum
Jussit eos et ferreis
Uncis artari fortiter.

5. Crucifiguntur martyres
Cosmas, Damianus medici,
Christi fratres et alii
Fusco traduntur carceri.

6. Dehinc ducuntur martyres
Jam praesidis ad stadium,
Thura diis projicerent,
Quod respuunt aequaliter.

7. Ob hoc datur sententia
Capitalis, qua corpora
Sua darent in hostiam
In summi patris gloriam.

8. Tu vota nostra suscipe,
Qui trinus es et unicus,
Ut mereamur perfrui
In fine mundi gaudiis.

9. Gloria tibi, Domine.

Brev. ms. Abiaschae saec. $^{14}/_{15}$. Cod. Ambrosian. X 22 sup. A. — Brev. Ambrosianum imp. Mediolani 1490. B. — 1, 3 promundo consonans A. — 3, 3 regi A. — 4, 4 Ungis arpari A. — 5, 2 Cosmas et Damianus B. — 6, 2 Jam praefidit ad stagnum A. — 6, 4 respuit A. — 7, 2 cam corpora A. — 7, 3 hostia B. — 7, 4 In sinu patris A, gloria AB. — 8, 2 Qui trinus esse individuis A, Qui trinus es et dominus B.

127. De sancto Dalmatio.

Ad Vesp. et Laud.

1. Hymnum novum clementius,
Christe redemptor, suscipe,
Qui attraxisti martyrem
Dalmatium egregium.

2. Qui natus stirpe maxima
Relinquens solum proprium
Et gloriam, divitias
Pedonas tendens pervenit.

3. Post haec salutem contulit
Natae cujusdam principis
Solo sancto praesidio
Donante Christi gratia.

4. Alveum means fluminis
Ticini siccis pedibus
Cum angelo comitante
Illustrans turbam populi.

5. Martyr positis gressibus
Mediolanum veniens
Viduae reddens filium
Effectum sanum undique.

6. Auriatensem perlustrans,
Sed Pedona non labitur
Ab ipsius memoria,
Quo appetens quiescere.

7. Qui mortuus pro Domino
Nunc regnat cum archangelis,
Pro quo, rogemus pariter,
Veniam nobis impetret.

8. Praesta, potens altissime
Patrique compar unice,
Qui cum sancto paraclito
Vivis per cuncta saecula.

Offic. ms. S. Dalmatii Volaterren. saec. 16. Cod. Florentin. Magliab. Cl. XXXVI 69.

128. De sancto Dalmatio.

Ad Nocturnum.

1. Christum sequendo magnum et excelsum
Nobis exempla hic reliquit summa
Dalmatius, quem postulamus, nobis
Oret salutem.

2. Ut ipse Deus nostra aptet vota
Et nostra demat scelera commissa,
Culpis fugatis habeamus regnum
Meritis ejus.

3. Cujus honore prosequamur hymnum
Voce praeclara atque corde puro,
Abstersis malis veniam oramus
Porrigi nobis.

4. Qui fecit quondam principis cujusdam
Filiam gratam, mihi crede, sanam,
Aurum contemnens Domini praeceptum
Dicit habere.

5. Poscimus flentes martyrem benignum
Corde sereno ipso annuente,
Ut Deus noster scelera remittat
Tribuens vitam.

6. Laus genitori genitoque magno,
Flamini alto simulque regnanti,
Qui spirat mundum majestate una
Tempore cuncta.

Offic. ms. S. Dalmatii Volaterren. saec. 16. Cod. Florentin. Magliab. Cl. XXXVI. 69. — 1, 2 hic ergänzt. – 1, 3 Dalmatium. — 5, 1 martyrum. — 6, 3 Lies Qui regit?

129. De sancto Daniele.

Ad Vesp. et Noct.

1. Hodie cum cantilenis
gaudeat ecclesia,
Sub honore Danielis
celebrans solemnia,
Qui sublatus de terrenis
conregnat in patria.

2. Felix iste vates Dei
cum in Babylonia
Exsul erat cum Hebraeis,
divina mysteria
Clare revelantur ei
jam visa per somnia.

3. Babylonis in excelsum
rex erexit statuam
Et a cunctis adorari
hanc mandavit auream,
Hic vere adorat Deum
spernens idolatriam.

4. Balthasar dum epulatur
cum primatum agmine,
Quasi manus cernebatur
scriebens in pariete,
Sed scripturam rex ignorans
Tristatur non modice.

5. Sanctus Daniel vocatur,
qui scripturam indicat,
Quae a cunctis ignoratur,
Dei nitens gratia,
Ob hoc Deus collaudatur,
hic vestitur purpura.

6. Immortali regi Deo
laus, honor, victoria,
Danielem qui trophaeo
ornavit et gloria,
Donet nobis verus leo
sempiterna gaudia.

Offic. ms. S. Danielis saec. 16. Cod. Capit. Veronen. 337.

130. De sancto Daniele.

Ad Laudes.

1. Jesu, corona celsior
Et veritas sublimior,
Qui Danielem optimum
Fers ad coeli fastigium.

2. Da supplicanti coetui
Obtentu hujus nitidi
Remissionem criminum
Rumpendo nexum vinculi.

3. Hic vana terrae gaudia
Et luculenta praedia
Polluta sorde deputans
Ovans tenet coelestia.

4. Te, Christe, rex piissime,
Hic confitendo jugiter
Calcavit hostem fortiter
Superbum ac satellitem.

5. Virtutum actu et fide
Confessionis ordine
Jejuna membra deferens
Dapes supernas obtinet.

6. Plus currit in certamine
Prophcta iste sustinens,
Quam martyr ictum sufferens,
Mucrone fundens sanguinem.

7. Proinde te, piissime,
Precamur omnes supplices,
Ut Danielis gratia
Nobis dimittas debita.

8 Gloria patri Domino,
Gloria unigenito
Una cum sancto spiritu
In sempiterna saecula.

Offic. ms. S. Danielis saec. 16. Cod. Capit. Veronen. 337.

131. De sancto Daniele.

Ad Vesp. et Noct.

1. Daniel martyr nemine sciente
Tabula ligni supine cubabat,
Marmorque super corpus comprimebat
Clavo nectente.

2. Somnio caecum docuit sepulchrum,
Lumina spondens, si id vellet ire,
Seque detexit speciosum mire
Juvenem pulchrum.

3. Post fide caecus ad sepulchrum currit,
In somnis martyr: Deus gratia sua
Reddidit, inquit, nunc lumina tua.
Is videns surgit.

4. Tunc clerus, abbas, antistes divine
Territi fodunt jam caeci relatu,
Pie mirantur tanto cruciatu
Templo Justinae.

5. Inde transfertur Patavium martyr
Aetheris signis et hic collocatur,
Et salus patens undique paratur
Languidis viris.

6. Caecis et surdis, egentibus ope,
Claudis, tentatis spiritu maligno
Traditur salus corpore benigno
Tumulum prope.

7. Fac coetum nostri, qui canimus hymnum
Martyri, Christe, templo tumulato
Hoc tuae matris nomine dicato,
Gloria dignum.

Propr. ms. Patavinum saec. 16. Cod. Capit. Patavini B 57.

132. De sancto Daniele.

Ad Laudes.

1. Laudemus Christi gratiam,
Danielis constantiam,
Cujus doctrina fulgida
Splendet mater ecclesia.

2. Qui carnis continentiam
Conservans propter Dominum
Fragransque velut lilium
Reddit odorem optimum.

3. Cujus Deus suffragiis
Absolve nos a vinculis
Peccaminumque maculis,
Quibus gravamur nimium.

4. Ut beatorum gaudiis
Et suismet suffragiis
Contingat una deitas,
Quae regit cuncta saecula.

5. Deo patri sit gloria
Ejusque soli filio
Cum spiritu paraclito
Et nunc et in perpetuum.

Propr. ms. Patavinum saec. 16. Cod. Capit. Patavini B 57.

133. In sancti Dionysii.

1. Regi polorum debitas
Cuncti canamus gratias,
Opem aulae qui contulit
Mediolani conditae.

2. Quae pietatis munere
Bonos alendo reficit,
Sancto munita spiritu
Fide coruscans fulgida.

3. Grex ille acceptus Deo,
Nutritus a pastoribus,
Vitae perennis pascua
Ditis sumendo permanet.

4. Magno quem auxit dogmate
Confessor Dionysius,
Fidem tenens catholicam
Turbam pavit credentium.

5. Saeva eundem concio
Arianorum comprimit,
Valvas tenentes delubri
Quaerunt athletam capere.

6. At ille Christum obsecrans
Vigil in aula exstitit,
Divina cum orthodoxis
Patrat libens officia.

7. Tunc Palatini comites
Vi rapuerunt praesules
Eusebium, Dionysium,
Cum isdem et Luciferum.

8. Hos deprecemur sedule
Christi captos pro nomine,
Sacris ut horum meritis
Coeli fruamur gaudiis.

Man. ms. Ambrosianum saec. 10. Cod. Ambrosian. s. n. A. — Brev. ms. Vallis Travagliae saec. 11. Cod. Capit. Mediolanen. s. n. B. — Brev. ms. Pontidanum saec. 11. Cod. Vatican. 82. C. — Hymn. ms. Ambrosianus saec. 14. Cod. Berolinen. Ham. 544. D. — Antiph. ms. Vercellense saec. 12. Cod. Capit. Vercellen. LXIV. E. — Brev. ms. Vercellense saec. 13. Cod. Capit. Vercellen XLIII. F. — Brev. ms. Vercellense saec. 13. Cod. Capit. Vercellen. CXCIII. G. — Psalt. ms. Vercellense saec. 15. Cod. Capit. Vercellen. XL. H. — Brev. Vercellense imp. s. l. et. a. I. — Die Quellen E—I geben das Lied de S. Eusebio, EH die Melodie: Hic est dies verus Dei. — 1, 4 Urbi Vercellis conditae EFGHI; Mediolane B. — 2, 3 monita GHI. — 3, 1 Rex ille I. — 3, 4 Dives sumendo E—I. — 4, 2 Confessor Eusebius E—I. — 5, 1 imprimit AB. — 5, 4 athletas E—I. — 8, 1 deprecamur B. — 8, 3 Sacris hymnorum meritis E—I. — 8, 4 fluamur B. — E—I haben am Schlusse folgende Doxologie:

Gloria tibi, Domine,
Gloria unigenito,
Ut precibus Eusebii
Possimus coelo perfrui.

134. De sancto Dominico.

1. Decus et norma omnium,
Christe Jesu, fidelium,
Qui sponte morte saeculum
Tu redemisti perditum.

2. Nostris tu votis annue,
Quo mereamur canere
Dulcem patrem Dominicum
Atque valde praecipuum.

3. Qui sanctis vixit moribus
Orbemque calcans funditus
Vitae perennis praemium
Captavit prudens coelitus.

4. Spretis cunctis deliciis
Ad alta scandens aethera
Sacraque Deo victima
Ferens atque suspiria.

5. O mira Dei pietas
Miranda et potentia,
Quae sola silva noverat,
Orbis nunc totus venerat.

6. Ad cujus sancta pignora
Mundantur lapsis crimina,
Claudi atque ad propria
Sanatos gressus properant.

7. Ordo te nunc monasticus
Sacris perpulsat cantibus,
Ut tecum super aethera
Fruamur sancta praemia.

8. Laus trinitati debita,
Honor, potestas, gloria
Perenniter sit omnia
Per saeculorum saecula.

Brev. ms. Casinense saec. 11. Cod. Vatican. Urbin. 585. add. saec. 13. — Dieser Hymnus ist nicht auf den Stifter des Predigerordens, sondern auf den hl. Dominicus von Sora gemacht.

135. De sancto Dominico.

1. Ad Domini praeconium,
Dominicum qui colimus,
Ejus more dominica
Pangamus beneficia.

2. Inter astra micantia
Novum sidus irradians
Aetheris alta petiit
Hac luce pater celebris.

3. Abjecta mole carnea,
Quae carnis delectamina
Tempsit, ad summa gaudia
Felix volavit anima.

4. Hic vero quod insigniter
Nobis priscos aequiperet,
Miraris? audi, veritas,
Quid tibi summa referat.

5. Nullum habens principium
Carensque fine filius,
En, operor interius
Alta signa, quae cernitis.

6. Testantur hoc miracula,
Quae sic peragit grandia,
Sit ut ejus vicarius,
Cujus fuerat famulus.

7. Privatis luce gaudia
Luminis praebens anxia
Luci probatur unice
Cohaesisse praefulgidae.

8. Claudi redditi gressibus
Silendo quoque referunt
In viis eum seduli
Cucurrisse coelestibus.

9. Expulsi vero daemones
Cogunt homines credere,
Hunc sede frui supera,
Ipsi de qua corruerant.

10. Tanto rogemus latoque
Praeditatum charismate,
Quo nobis apud Dominum
Sit interventor optimus.

11. Sed ut ejus sit efficax
Oratio, quae dederat,
Sectemur mente cernua
Praecepta cuncti coelica.

12. Secundis et asperrimis
Igitur spretis, aetheris
Arcem petamus pariter
Ducis sequentes tramitem.

13. Deo patri sit gloria.

Brev. ms. Casinense saec. 11. Cod. Vatican. Urbin. 585. add. saec. 13. — 3, 1 Objecta. — 9, 1 Expulsis. — 9, 2 Cogant.

136. De sancta Domitilla.

Ad Vesperas.

1. Pange, lingua, Domitillae
Virginis praeconium,
Virgo prudens sicut illae,
Quae sumpserunt oleum,
Cursitat ut lux scintillae
Post excelsum Dominum.

2. Bethsamis vallis abundans
Domitilla sapiens,
Stella coeli, rosa vernans,
Occidentis oriens,
Nostras tenebras repellens
Verbo vitae splendiens.

3. Te illustrat gloriosus
Candor lucis omnium,
Te honorat purus chorus
Sacrarumque virginum,
Te, puella, gaudet thronus
Virtutum coelestium.

4. Alta cedrus paradisi,
Virginale lilium,
Adamantis pretiosi
Ob forte martyrium
Es columna gloriosi,
Fructus et pomerium.

5. Gemmas tu ardentes spernis,
Coronam et purpuram,
Ista quaeris in supernis,
Ut non agas perperam,
Partum edis, sed non carnis,
Coelestis puerpera.

6. Petrus princeps te tenellam
Baptizat cum clericis,
Clemens velat te puellam,
Neptem orbis principis,
Sponsus carnis te novellam
Impugnat, quem despicis.

7. Gloria et honor Deo.

Brev. ms. S. Trinitatis in Alpibus anni 1455. Cod. Laurentian. Conv. sup. 512. A. — Brev. ms. Vallumbrosanum saec. 15. Cod. Laurentian Conv. sup. 457. B. — Brev. ms. Vallumbrosanum saec. 15. Cod. Laurentian. Conv. sup. 456. C. — Brev. ms. Romanum saec. 15. Cod. Capit. Mediolanen. 7. D. — 1, 1 Margaritae C. — 2, 1 Balsamis vallis C. — 2, 2 Margarita D. — 2, 4 Occidenti AB. — 2, 6 Verbo et vita D; splendiens ABCD, wird vom Reime gefordert. — 3, 1 illustra gloriosa D. — 3, 3 honorat puros cor cum D. — 3, 4 Sanctarumque D. — 3, 5 laudat thronus C. — 4, 1 cedri D. — 4, 3 Adamatis AB, Adamastis C. — 4, 6 Fluctus et pomeria D. — Str. 6 fehlt D.

137. De sancta Domitilla.

Ad Nocturnum.

1. Omnes insulae laetentur,
Maris stagni fluvium,
Sponsam Christi venerentur,
Regis regum omnium,
Pontiana glorietur
Insula certantium.

2. Ubi, virgo, caritatis
Expandis tentorium,
Portas crucem veritatis
Per longum martyrium,
Fugas nubem caecitatis
Per sanctum collirium.

3. Terracinam ingressura
Ornans te monilibus,
Holofernem occisura
Armas te virtutibus,
Sponsum carnis prostratura
Te reformas viribus.

4. Urbs beata Terracina,
Diva florens virgine,
Ubi miraque divina
Fiunt ejus nomine
Fulget vitae matutina
Stella trino lumine.

5. Saevit ignis flamma foris
Circa te valentius,
Ardes igne sancti amoris
Intus sed potentius,
Quo non sentis vim ardoris
Protecta divinitus.

6. Gloria et honor Deo
Usquequo altissimo,
Una patri filioque,
Inclito paraclito,
Cui laus sit et potestas
Per immensa saecula.

Brev. ms. S. Trinitatis in Alpibus anni 1455. Cod. Laurentian. Conv. sup. 512. A. — Brev. ms. Vallumbrosanum saec. 15. Cod. Laurentian. Conv. sup. 457. B. — Brev. ms. Vallumbrosanum saec. 15. Cod. Laurentian. Conv. sup. 456. C. — In BC mit dem vorigen Hymnus zusammenhängend.

138. De sancta Domitilla.

Ad Nocturnum.

1. Diva virgo Domitilla,
virginum aureola,
Tibi laudes exsolventes
ope sancta subleva
Et antiqui vires hostis
frange, potens domina.

2. O coelestialis gleba
fructum dans centesimum,
Semen vitae, quod sumpsisti
per Nerei monitum,
A Clemente consecraris,
gemma clara praesulum.

3. Mox imbuta caritate
inspiratur coelitus,
Plenum tristi vanitate
mundum calcat funditus,
Virgo compta sanctitate
rumpit moras penitus.

4. Illibata Christo gliscens
grata ferre munia,
Sponsum negat, unde prorsus
patitur exsilia,
Manu Petri baptizatur
alma tympanistria.

5. Terracina, urbs amoena,
Clara tamquam Bethlehem,
Expolisti paradisi
pretiosum Jaspidem,
Dum tersisti perfecisti,
incolam Jerusalem.

6. Imperator hanc loquelis
turbidis alloquitur,
More sancti Danielis
invicta protegitur,
Fortis more Michaelis
expugnatrix redditur.

7. Lingua, mente decantabat
Domino cum precibus,
Sortem suam commendabat
tremula cum fletibus,
Quare nemo superabat
Christi fretam viribus.

8. Laeta jam cum luce lucis
ut aurora rutilas,
Per tormenta, sponsa Christi,
in supernis jubilas,
Quae divinis inhaerere
jugiter nos facias.

9. Adoremus collaudantes
patrem atque filium
Et amborum veneremur
flamen beatificum,
Qui nos regat et perducat
ad aeternum gaudium.

Brev. ms. S. Trinitatis in Alpibus anni 1455. Cod. Laurentian. Conv. sup. 512. A. — Brev. ms. Vallumbrosanum saec. 15. Cod. Laurentian. Conv. sup. 457. B. — Brev. ms. Vallumbrosanum saec. 15. Cod. Laurentian. Conv. sup. 456. C. — Brev. ms. Romanum saec. 15. Cod. Capit. Mediolanen. 10. D. — 1, 1 Ave virgo Margarita D. — 2, 1 globa B. — Str. 2 fehlt D. — 3, 1 Mox immutat D. — 3, 2 Margarita D, coelitus fehlt. — 3, 3 fehlt D. — 3, 6 Rumpit noxas D. — 4, 4 patitur martyrium D. — 4, 5 Et a Christo roboratur D. — Str. 5 fehlt D. — 6, 1 Vox tyrannus hanc D. — 6, 2 nimbidis alloquitur D. — 7, 4 tremulam B. — 8, 2 ut aurora fehlt D. — 8, 6 faciat A.

139. De sancta Domitilla.

Ad Laudes.

1. Ut queam vitam sacrae Domitillae
Hymnis devotis reserare sanctam,
Mitte de coelis, Deus alme noster,
Gratiam tuam.

2. Tu, virgo sancta, martyr gloriosa,
Vangelizando monstras verbum Dei,
Velo sacraris manibus Clementis,
Romae pastoris.

3. Flavia Dei sponsa Domitilla,
Cujus amore exsulans sprevisti
Consulis prolem, purpuram et minas
Imperatoris.

4. Insula felix Pontiana maris,
Quae recepisti sacram Domitillam,
Unde recedens pergit Terracinam
Glorificandam.

5. Ibi coruscat signis et portentis,
Lumina reddit caecis in utrumque,
Muti loquuntur, cadit persecutor
Aurelianus.

6. Flammis incensa pulchra Domitilla
Coeli secreta penetrat amicta
Sole divino menteque fideli
Martyra Christi.

7. Angela pacis, sponsa Jesu Christi,
O Domitilla sanctimonialis,
Ora pro nobis fontem caritatis,
Quem dilexisti.

8. Ignem accende, Deus, Domitillae
Cordibus nostris humilemque vitam
Tribue nobis, gemmam castitatis
Meritis ejus.

Brev. ms. Vallumbrosanum saec. 15. Cod. Laurentian. Conv. sup. 457. A. — Brev. ms. Vallumbrosanum saec. 15. Cod. Laurentian. Conv. sup. 456. B. — 1, 1 vitae AB. — 1, 2 sanctum AB. — 2, 3 sacris AB. — 3, 2 Cujus canore A. — 3, 3 purpura A. — 4, 3 pergiti AB. — 5, 1 potentis AB. — 7, 2 O ergänzt. — 8, 3 gemma A.

140. De sancto Domnio.

1. Aurorae fulgor radiat,
Jubar plebi jam rutilat,
Cum dies festa redeat
Clara reducens gaudia.

2. Dignanter psallat hodie
Plebs tota regi gloriae,
Qui Domnium in aethere
Stolis ornat victoriae.

3. Athleta venerabilis,
Deo multum amabilis,
Largire tuis famulis
Bonis gaudere coelicis.

4. Magna sit laus patri Deo,
Potestas unigenito,
Summa virtus paraclito
In tempore perpetuo.

Psalt. ms. Spalatense saec. 16. Cod. Capit. Spalaten. s. n. — Die Abschrift dieses Hymnus verdanke ich der Liebenswürdigkeit des Herrn Dr. Joseph Mantuani.

141. De sancto Donato.

Ad Vesp. et Noct.

1. Donatus, clarus genere,
Fulgens virtutis opere,
Dum pellitur parentibus,
Adscribitur coelestibus.

2. Quem nutrit Nicomedia,
Roma docet egregia,
Fulget signis Aritio,
Resplendet et martyrio.

3. Asterius daemonio
Dum vexaretur acriter,
Crucis Christi mysterio
Sanatur mirabiliter.

4. Agens missae mysteria
Fidelibus distribuit,
Quem fregerat gens impia,
Mox calicem restituit.

5. Sit trinitati gloria,
Honor, decus, imperium,
Sit nobis coeli gaudium
Per Donati suffragium.

Hymn. ms. Aretinus anni 1511. Cod. Capit. Aretini K. A. — Cod. Vallicellan. G 76. apographum saec. 17. B. — 3, 3 Crucis fehlt B.

142. De sancto Donato.

Ad Laudes.

1. Immanis draco prodiens
Asellum cauda vinciens,
Donatum nisus laedere
Ruit flagelli verbere.

2. Defuncta dum requiritur,
Latens thesaurus proditur,
Quam suscitat ab inferis,
Locandam mandat superis.

3. Fontem veneno sordidum
Sanat crucis charactere,
Producit fontem limpidum
Effusae precis munere.

4. Imperatoris unicam
A daemone dum liberat,
Reginam facit coelicam,
Sponsam Christo dum foederat.

5. Sit trinitati gloria.

Hymn. ms. Aretinus anni 1511. Cod. Capit. Aretini K. A. — Cod. Vallicellan. G 76. apographum saec. 17. B. — 2, 3 Quem B. — 2, 4 Locandum B.

143. De sancto Donato.

1. Laetare, felix Civitas,
Ditata miro munere,
Florescit ex te puritas,
Dum sublimaris funere.

2. Tantorum patrum hodie
Donati atque Romuli,
Quorum laudes ecclesiae,
Cuncti extollant populi.

3. O vir Dei Hermogenes,
Martyr sancte, pretiose,
Summi regis sceptra tenes
Congaudendo gloriose.

4. In coelesti collocatus
Aeterni Dei solio,
Nostros hic dele reatus
Nosque commenda filio.

5. His adjunctus est Silvanus
Et Venustus passione,
Hos truncat Victorianus
Superatus in agone.

6. Patronorum civitatis
Hujus, sacratae sanguine
Et mundatae caecitatis
Haereticorum semine,

7. Dies ergo iste laetus
Venerando veneretur;
Laudes dicat noster coetus,
Ut laudando societur

8. Deo patri ingenito,
Jungatur sine macula
Spiritui paraclito
In sempiterna saecula.

Brev. ms. Civitatense saec. 14. Cod. Marcian. L I. 84.

144. In sancti Eleutherii.

1. Aula coelestis gratuletur regis,
Totus in laudes modulando favens
Mundus in isto resonet nunc Christo
Voce sonora.

2. Ecce, preclara nam dies coruscat,
Martyr immensus qua Eleutherius
Morte devicta corporis superna
Sede locatur.

3. Caro diversis deputatur poenis
Regis immensi militis, sed clari
Fixa mens coelo inimici telo
Cedere nescit.

4. Igne succensus praeparatur lectus,
Inde sublatos martyris illaesos
Cratis ignita oleo peruncta
Suscipit artus.

5. Pice vel saevo oleo sartago
Plena minatur, nec miles terretur,
Post haec immensus ignibus succensus
Clibanus adstat.

6. Missa de coelo virtus sed excelso
Tunc Adriani clibanum tyranni
Atque divino perfudit ab imo
Rore lebetem.

7. Retro ligatis manibus quadrigis
Indomitorum trahitur equorum,
Ante cui currum tribuens ducatum
Angelus exstat.

8. Hinc cunctis ductus theatro fit ludus,
Datur jejunis devorandus feris,
Mitis at fera pedes ejus facta
Lambere coepit.

9. Miles excelsi regis et aeterni,
Age, pro nobis ante diem mortis
Hujus amarae Dominum, praeclare,
Quaesumus, ora.

10. Hujus ut ignes mundi vel leones,
Ne succumbamus, vincere queamus
Atque superno mereamur regno
Vivere tecum.

11. Doxa perennis summo sit parenti,
Patris ac nato gloria sit summo,
Laus utriusque pneumati sit semper
Nunc et in aevum.

Brev. ms. S. Sophiae Beneventan. saec. 11. Cod. Vatican. 4928.

145. In Translatione s. Eleutherii.

1. Gaude, Trojana civitas decora,
Quam tuis sanctis praeparavit aulam
Nuntius alto veniens Olympo,
Tibi concessam.

2. Gaudeat inde ecclesialis domus,
Qua tumulari sancti praelegerunt,
Ut sacra membra conderentur sua
Deo ducente.

3. Gaudeat clerus populusque tuus
Tanto coelesti praemio sanctorum,
Quos tibi misit, qui te sublimavit,
Alto Olympo.

4. Gaudeant eo diocesani omnes,
Quod sancti Dei meruerunt inde,
Ubi sanctorum corpora conduntur,
Carpere sacra.

5. Gaudeat hujus civitatis praesul,
Qui suis sacra meruit portare
Humeris membra corporum sanctorum
Cum Bibinensi.

6. Gaudeat quoque Turibulensis praesul,
Gaudeat simul populus adsistens,
Qui sacras preces sanctis effuderunt
Vocibus piis.

7. Gaudeat coelum et coetus angelorum,
Martyres quoque, ordo confessorum,
Virgines omnes pariter cum illo
Altitonante.

Brev. ms. Trojanum saec. 15. Cod. Neapolitan. VI E 16.

146. In Translatione s. Eleutherii.

1. Gaude, Trojana civitas decora,
Cujus antiquo gremio recondi
Martyrum laetus veniens Olympo
Velle reposcit.

2. Gaudeat matrix decorata domus,
In qua patroni tumulari poscunt,
Auctaque domus meliore tholo
Corpora condit.

3. Gaudeat clerus populusque frequens,
Qui novis miris satiatus alto
Hac die laetus meruit sacrata
Pignora ferre.

4. Gaudeant laeti juvenes et senes,
Gaudeant novos modulari cantus,
Neque concordes pigeat sonare
Carmina laudis.

5. Gaudeat praesul celebrare testes
Fidelis pastor populi Trojani,
Quos tulit suis humeris hac die
Cum Bibinensi.

6. Gaudeat quoque Turibulensis praesul
Gaudeat simul populus fidelis,
Cujus exaudit pia vota Christus,
Hoc duce laetus.

7. Gaudeat coelum meritis sanctorum
Martyrum pridem, patiens confessor,
Virgines laudes triadi reducant
Omne per aevum.

Brev. ms. Franciscan. saec. $^{13}/_{14}$. Cod. Neapolitan. VI E 20. add. saec. 17. — Bearbeitung des vorigen.

147. De sancto Epiphanio.

1. Pange, lingua, Salaminae
Praesulis praeconium,
Epiphanii, divinae
Vocis per oraculum
Insulae dati Cyprinae
In lucem et speculum.

2. Hunc spinetum Judeorum
Velut rosam protulit,
Cui Christus, rex coelorum
Dexteram aperuit,
Dum a coetu perfidorum
Clementer eripuit.

3. Baptizandus dum accedit
Pes nudatur protinus,
Et post semper sic incedit
Christum sequens cominus
Pede nudo, quem non laedit
Jucundus interitus.

4. Nicosia, urbs regalis,
Caput sancti possidet,
Cujus precibus a malis
Salvator nos liberet
Et judicii finalis
Die nos glorificet.

5. Deus in personis trine,
Simplex in essentia,
Tibi sit laus sine fine,
Honor, virtus, gloria,
Exsules nos frui sine
Te per cuncta saecula.

Brev. ms. S. Sepulchri saec. 14/15. Cod. Parmen. Palat. 186.

148. De sancto Erasmo.

1. Erasme, praesul nobilis,
Qui fulges in miraculis,
Nostras preces cum laudibus
Adsigna Deo, quaesumus.

2. Tu praecursoris Domini
Eliae vitam sequeris,
A corvis es in eremo
Cibatus et ab angelis.

3. Vitae propter munditiam
Per manum es angelicam
Transductus in Italiam,
Ut nobis dares gratiam.

4. Vicisti mundi principes,
Multos libasti martyres
Et Anastasii filium
Tu suscitasti mortuum.

5. Fidem dando catholicam
Baptizas turbam maximam,
Infirmos, caecos corpore
Reddis saluti pristinae.

6. A veste quoque aerea
Ollae magna incendia
Tu signo crucis expellis
Fide manens incolumis.

7. Tu confregisti idolum
Et magnum pondus ferreum,
Turba tibi angelica
Magna praestat obsequia.

8. Christi martyr egregie,
Pro plebe preces porrige,
Tuis promissa precibus
Da nobis te colentibus.

9. Gloria tibi, Domine.

Brev. Ambrosianum imp. Mediolani 1490. — 2, 2 vitam sequens. — 3, 1 per munditiam. — 6, 3 expulsis.

149. De sancto Erasmo.

Ad Vesp. et Noct.

1. Magni palmam certaminis
Invicta fides contulit,
Pro Christo dimicantibus
De coelo datur calculus.

2. Christus, qui nunquam deserit,
Quos suo redemit sanguine,
Direxit virum inclitum,
Ut idolum destrueret.

3. Profana dum succenderet,
Aere flammam repulit,
Quo exstincta sunt incendia,
Imber fuit praesentia.

4. Tunc compulsus a principe,
Saxis vota persolvere,
Quos ille per fidem Christi
Profundum mersit abyssi.

5. Nam carnifex tyrannidis
Fremit ut leo rabiens,
Advectum secum martyrem
Erasmum morte perimit.

6. Deo patri sit gloria
Ejusque soli filio
Cum spiritu paraclito
In sempiterna saecula.

Brev. ms. Humiliatorum saec. 15. Cod. Ambrosian. I 197 inf. A. — Brev. ms. Humiliatorum saec. 15. Cod. Ambrosian. H 267 inf. B. — 3, 2 Aere A. — 3, 4 Umbris fuit A; Imber fuit praefuit praesentia B. — 4, 2 Sassis notis vota A. — 5, 1 Lies Jam carnifex? — 5, 2 Fremens B. — 5, 3 Adnectans A, adveetam B.

150. De sancto Erasmo.

Ad Laudes.

1. Martyr Christi egregius,
Amore ejus praedicans,
Sancto repletus spiritu,
Vultum gerens angelicum.

2. Ira accensus imperator
Poenam invexit martyri,
Flagella saeva, carceres,
Serras sive sartagines.

3. Quod ille non contremuit
Confortatus a Domino,
Sed magis in populo
Fructus divinos intulit.

4. Jungamur ergo, socii,
Hymnum gerentes Domino,
Ut ipso intercedente
Nostra purgentur crimina.

5. Deo patri sit gloria.

Brev. ms. Humiliatorum saec. 15. Cod. Ambrosian. I 197 inf. A. — Brev. ms. Humiliatorum saec. 15. Cod. Ambrosian. H 267. inf. B. — 1, 1 Ipse martyr Christi AB; lies Christi martyr? — 2, 4 Seras sive. — 3, 1 Quos ille AB. — 3, 3 fehlt eine Silbe.

151. De sancto Eugenio.

In Vesp. et Noct.

1. Dragmae repertae coelitus
Accenso teste lumine
Versaque domo funditus
Coeli locatae culmine,

2. Eugenio sanctissimo
Hymnum promamus mellicum,
Quo die victo pessimo
Thronum conscendit coelicum.

3. Hic claro patre genitus
Claris clarescit meritis
Ambrosioque traditus
Ejus formatur monitis.

4. Mox palmes viti similis
Exemplum datur civibus,
Quos archipraesul nobilis
Supernis rigat imbribus.

5. Post factum subdiaconum
Ambrosius Zenobio
Commendat votis consonum
Patris fovendum gremio.

6. Quem precis victus pretio
Sanctus benigne confovet,
Anno ter deno tertio
Archilevitam promovet.

7. Qui mox talentum creditum
Non segnis terrae credidit,
Sed per virtutum meritum
Duplex fidelis reddidit.

8. Gloria sit altissimo
Patri et unigenito,
Sancto simul spiritui,
Deo indivisibili.

Hymn. ms. Florentinus saec. 13. Cod. Laurent. Aedil. 131. add. saec. 15. — 4, 1 vitis.

152. De sancto Eugenio.

Ad Laudes.

1. Coruscat hic miraculis,
Nam matris proles mortua
Per hunc collegam praesulis
Vita laetatur reflua.

2. Per hunc post vitae redditur
Propinquus, mox ut tangitur
Lympha, quam dat Zenobius,
Nec abest hinc Ambrosius.

3. Jam sanctus fessus lectulum
Poscens prophetat transitum,
Inter utrumque praesulum
Coelis emittit spiritum.

4. Gloria sit ingenito
Patri et unigenito
Una cum sancto flamine
Omni terrarum cardine.

Hymn. ms. Florentinus saec. 13. Cod. Laurent. Aedil. 131. add. saec. 15.

153. De sancta Euphemia.

1. Auctorem sui nominis
Chorus collaudat virginum,
Concentus sacer resonat,
Nos haec tangat harmonia.

2. Priscus Calcedoniae
Proconsul, sed nequissimus,
Edictum tulit profanum,
Ut adorarent idola.

3. Luctuosa tubicinia
Clangore corda concutit,
Deni quatuor et novem
Sese retrudunt martyres.

4. Perfectorum numero
Virgo decora jungitur,
Sed Euphemia rapitur
Parata ad martyrium.

5 Ignis, carcer, rota, lapis
Sed recedunt, sartagines,
Leonum furor exiens
Et bestialis impetus.

6. Perfidorum numerosa
Perpessa est supplicia,
Gladius sed palmam dedit,
Coronavit constantia.

7. Quibus ornata titulis
Conservatur humo nova,
Testis fuit martyrii
Cruor fusus pro Domino.

8. O vos sanctae virgines,
Oleum vasis sumite,
Succensas ferte lampades,
Agnum Dei sequimini.

9. Gloria tibi, Domine.

Psalt. ms. Mediolanense saec. 14. Cod. Berolinen. Ham. 544. A. — Brev. ms. Abiaschae saec. 14/15. Cod. Ambrosian. X 22 sup. B. — Brev. Ambrosianum imp. Mediolani 1490. C. — 1, 4 haec fehlt B. — 2, 4 adoraret B. — 3, 2 Clangora B. — 3, 3 Deni quater et AB; Dehinc quatuor et C. — 6, 3 fehlt B. — 6, 4 Coronarum B. — 8, 1 Quos sanctae BC. — 8, 4 sequimini cum gloria B.

154. De sancta Euphemia.

1. Virginum Christi celebrare festum,
Cordibus rectis satis est honestum,
Quas dies praesens decorans sacrata
Duxit ad astra.

2. Spiritu fretae Domini sorores
Praesidis nullos trepidant furores,
Se Deo sponso sociatae firmant
Coelibe vita.

3. Praesul has sanctus monet Hermagoras,
Patruus castus vocat ad coronas,
Inde laetantes subeunt flagella
Mente quieta.

4. Ungulae, virgae, manicae, catenae,
Laminae ferri, genus omne poenae
Torquet athletas tibi consonantes,
Rex pie, laudes.

5. Praeses ut videt, vacue minari,
Jussit his tandem caput amputari,
Quas pater stricte feriens severus,
Daemone plenus.

6. Virgines lotas roseo cruore,
Praemio comptas duplicis coronae,
Suscipit sponsus, speciosus agnus,
Immaculatus.

7. Ergo quae coeli subiistis arcem,
Regis aeterni thalamo locatae,
Omnium nostrum super astra ferte
Vota precesque.

8. Trinitas unus Deus addat nostris
Mentibus lucem tenebris remotis,
Ut suos semper resonemus hymnos
Munere digno.

Brev. ms. Venetum saec. 14. Cod. Marcian. L I 81. A. — Hymn. ms. S. Scholasticae Casinen. saec. 15. Cod. Casinen. 869. B. — 1, 1 Virginis Christi colimus triumphum A. — 1, 2 Annuum tempus satis A. — 1, 3 Qua dies B. — 2, 1 ferte A, fretens B. — 2, 3 Sodeo sponso sociare student B. — 2, 4 Celibet A. — 3, 2 Patrius B. — 4, 1 Angulae A. — 4, 2 ferreae AB. — 4, 3 consummantes A. — 5, 3 Quas pater saevus ferit ense stricto B. — 6, 3 Suscepit A. — 7, 1 Virgoque coeli subistis B. — Str. 8 fehlt B: statt dessen: Gloria patri genitoque. — 8, 3 Ut tuos A, hymnum A. — 8, 4 Nos munere A. — Nach Str. 4 Divisio ad Laudes A.

155. De sancto Eusebio.

Ad Nocturnum.

1. Aulae coelestis gloria,
Jesu, sume praeconia,
Quae damus ad sublimia
Eusebii solemnia.

2. Recensentes egregiam
Eusebii victoriam
Post praesentem miseriam
Duc ad perennem gloriam.

3. Eusebius catholicam
Fidem docens et unicam,
Trinitatis substantiam
Eandemque essentiam.

4. Tentus, tortus a perfidis,
Tractus per gradus lapidis
Sustinuit viriliter,
Ut regnaret feliciter.

5. Flore vernans virgineo,
Cruore fusus roseo,
Corona fulgens gemina
Coelorum intrat agmina.

6. Gaude prole, Sardinia,
Laudet mater ecclesia,
Vercellis et Italia
Glorientur praesentia.

7. Ipse qui suis precibus
Valvas fixis poplitibus
Reseravit fidelibus,
Nos regat in coelestibus.

8. Praesta, pater, cum filio,
Sancto simul paraclito,
Ut ejus patrocinio
Coeli fruamur bravio.

Brev. ms. Vercellense saec. 13. Cod. Capit. Vercellen. CXCIII. A. — Brev. ms. Vercellense saec. 13. Cod. Capit. Vercellen. XLIII. B. — Psalt. ms. Vercellense saec. 15. Cod. Capit. Vercellen. XL. C. — Brev. Vercellense imp. s. l. et a. D. — Mel.: Veni creator C.

156. De sancto Eusebio.

Ad Laudes.

1. Hic natus de Sardinia,
Praeventus Dei gratia,
Romam ductus est artibus
Instructus liberalibus.

2. Quem edoctus ab angelo
Perfudit sacro lavacro
Sanctus papa Eusebius,
Jam futurorum praescius.

3. Tunc visae sunt mirifice
Visiones angelicae
Atque phalanges coelicae
Hunc tenentes in latice.

4. Adepto vero apice
Praesulis vulgo supplice
Vercellis sanctus mittitur,
Primas urbis efficitur.

5. Celebranti pontifici
Adstant cives angelici,
Frangenti eucharistiam
Ferentes reverentiam.

6. Ipse qui portum Sicidae
Ad se vocavit protine,
Lucis litus det placide
Ereptis gentis perfidae.

7. Praesta, pater, cum filio.

Brev. ms. Vercellense saec. 13. Cod. Capit. Vercellen. CXCIII. A. — Brev. ms. Vercellense saec. 13. Cod. Capit. Vercellen. XLIII. B. — Psalt. ms. Vercellense saec. 15. Cod. Capit. Vercellen. XL. C. — Brev. Vercellense imp. s. l. et a. D. — Mel.: Jesu nostra redemptio C.

157. De sancto Eusebio.

In 2. Vesperis.

1. Praesul insignis, martyr Eusebi,
Cùm Christo regnans gloria perenni,
Preces exaudi populi subjecti,
Optime pastor.

2. Romam cum matre puer advenisti,
Baptismum sumis angelis ministris,
Scandis ad alta feciente sacro
Flamine Christi.

3. Post hoc defensor fidei sacratae
Vercellas venis praesul ordinatus,
Cunctos expugnas male sentientes
Haeresiarchas.

4. Inde turbantur praesules maligni,
Princeps et miles populique primi,
Synodum vocant, cuncti colliguntur
Mediolani.

5. Ad quam vocatus fortis accessisti
Et ut athleta fidem defendisti,
Hinc per scalarum gradus es distractus
Sanguine fuso.

6. Flagris afflictus, verbere contritus,
Cavea strictus, fame fatigatus,
Exsul et pauper traheris extremis
Partibus orbis.

7. Inde reductus martyr es effectus
Capite fracto cerebroque fuso,
Victor ascendis coelica tenendo
Omne per aevum.

8. Carne solutus Dominoque junctus,
Pro nobis preces fundere non cesses,
Ut sic muniti nulla timeamus
Vincula mortis.

9. Gloria patri genitaeque proli,
Gloria sancto flamini sit semper,
Et nos laudemus Dominum de caelis
Tempore saecli.

Brev. ms. Vercellense saec. 13. Cod. Capit. Vercellen. CXCIII. A. — Brev. ms. Vercellense saec. 13. Cod. Capit. Vercellen. XLIII. B. — Psalt. ms. Vercellense saec. 15. Cod. Capit. Vercellen. XL. C. — Brev. Vercellense imp. s. l. et. a. D. — 2, 3 faciendo sacro AB. — 4, 1 malignis D.

158. De sancto Eutychio.

Ad Vesperas.

1. In valle sancta Domini
Castoriana lucida
Post diem clausum termini
Seraphici Eutychii
2. Devota mente populus
Omnisque sua familia
Laudes persolvat debitas
In tam festiva gaudia.
3. Qui veniens de Syria
Cum suo patre Anastasio,
Quam pluribus affinibus,
Ejus germano Britio,
4. Ad almam urbem propere
Pergunt fervore fidei,
Amore Christi perpeti
Gravissima supplicia.
5. Omnes percurrunt pariter
Apostolorum limina,
Ut valeant percipere
Victoriosa bravia.
6. Quam urbem post deseruit
Martyrio perterritus,
Pervenit tunc Eutychius
Ad insulam Bulsinam.
7. In qua prolixo tempore
Altissimo deserviens,
Affligens se viriliter,
Hostium bella superans
8. Ibidemque instructus
Divinis armis fervide
Ab angeloque admonitus
Reliquit ipsam libere.
9. Ut non labores fugeret,
Quos Christi amore coeperat,
Vero ut Deus ostenderet
Hic sua sancta merita.
10. Ubi fulget miraculis
Necessitatis tempore,
Sicut patet indubie
In Nursiae provincia.
11. Cui confessori Eutychio
Est obligata Nursia
Ipsius vitae merito
Cum tota ista patria.
12. Gloria tibi, Domine,
Qui gloriosum Eutychium
Ad te vocasti hodie
Ad sempiternum gaudium.

Brev. ms. S. Petri de Penisio saec. 14. Cod. Vallicellan. B 92 add. saec. 15. — 3, 2 Lies Cum patre Anastasio? — 9, 3 Ut vero Deus.

159. De sancto Eutychio.

Ad Laudes.

1. Defensor noster inclite,
Audi nostra precamina,
Ut valeamus frugibus
Tuis gaudere precibus.
2. Pro quibus orat populus
Hic acervatus sitiens,
Ut pluvia reficiens
Fructifera donetur.

3. Quam, Deus tu piissime,
Largire nunc petentibus,
Mandare velis coelitus
De solita clementia.

4. Ut tibi semper gloria
De tuis detur gratiis
Et nunc et in perpetuum
Per infinita saecula.

Brev. ms. S. Petri de Penisio saec. 14. Cod. Vallicellan. B. 92. add. saec. 15. — 3, 3 Mandareque velis.

160. De ss. Faustino et Jovita.

Ad Vesperas.

1. Aeterna semper trinitas
Et vere simplex unitas,
Hymnum novum psallentibus
Salutem confér omnibus.

2. Terrarum omnes anguli,
Te laudent omnes populi,
Cujus per fidem martyres
Mundi vicerunt principes.

3. Nam Adriani tempore
Fulserunt duo Brixiae
Germani carne fulgidi
Fratres, in fide fervidi.

4. Faustinus gradu presbyter,
Fide fortis et alacer
Tyrannicam saevitiam
Vincens auxit ecclesiam

5. Cum levitarum speculo
Jovita, Christi famulo,
Qui minis vel blanditiis
Permansit inflexibilis.

6. Haec est vera fraternitas,
Haec est sancta germanitas,
Nec blando victa famine
Nec atroci certamine.

7. Cur, Adriane, desipis?
Quid vano corde concipis?
Non erunt arundinei,
Sed firmum robur fidei.

8. Quorum prece nos Dominus
Sanctis firmet operibus,
Ut nec duris nec mollibus
Mundi frangamur vicibus.

9. Sit trinitati gloria,
Honor, decus per omnia,
Nos interventu martyrum
Coeli ducat ad numerum.

Hymn. ms. Benedictin. Brixien. saec. 13. Cod. Univ. Bononien. 2558. — 1, 4 confert.

161. In ss. Faustini et Jovitae.

1. Sanctorum digna actio
Et pretiosa passio
Relatione veterum
Nostro clarent in saeculo.

2. Sed ut credatur verius
Narratio gentilium,
Lingua modo fidelium
Prolixa sonet brevius.

3. Dudum in urbe Brixia
Exorti duo lumina,
Faustinus, Jovita, pares
In fidei constantia,

4. Debellabant fortissimi
Contra minas saevissimi
Adriani, qui populo
Imperabat incredulo.

5. Quos nequam princeps idolis
Litare cogens aeneis,
Leones, pardos exhibet
Ad devorandum martyres.

6. Quorum solis statua
Jussu nigrata vacua,
In formam piscis versa est
Et resoluta defluit.

7. Fecerunt ferae impetum
In sacerdotes foetidos,
Sic perdidit officium
Saturnus durus [omnium].

8. Romae atque Neapolis
Mediolani urbibus
Sed repleti spiritu
Devote sunt filium.

9. Hinc innovat consilium
Adrianus durissimus,
Ut sugillaret martyres
Ferventi plumbo calido.

10. Nec sic miser praevaluit
Contra viros immobiles,
Qui populum innumerum
Augebant coeli Domino.

11. Inter tormenta gravia,
Quibus sanctos dilaniant,
Aurelianus nequissimus,
Crudelis, ferox, impius

12. Mucrone sanctos amplificat
Amputavit . . . . .
. . . . . .
. . . . . .

Brev. ms. S. Gratae Pergamen. saec. 15/16. Cod. Ambrosian. T 43 sup. — 1, 4 Nostro darent in saeculum; lies Nostrum clarent in saeculum? — 3, 3 Faustinus et. — 4, 4 Incredulo imperabat. — 6, 1 Quorum stolistantia; sprich estatua. — 6, 3 In forma pacis. — 8, 1 Neapolis. — 8, 3 Sprich espiritu. — 8, 4 Verdorben; lies devoti sunt fidelium? — 9, 1 innovit. — 9, 3 sugittaret. — 9, 4 Fervendi plumbo calidi. — 10, 4 Augebat. — Nach Str. 6 Divisio; der Schlufs fehlt. Vgl. die Legende der Heiligen Acta SS. Febr. II, 810 ff.

162. De sancto Feliciano.

Ad Vesperas.

1. Praeclara stella Tusciae,
Immensa lux Italiae,
Felicianus, praesulum
Splendor decusque martyrum,

2. Prosapia de nobili
Nec sanctitate dispari
Ut inter astra lucifer
Mundo reluxit dulciter.

3. Hic literarum gratia
Romana visit moenia,
Victorem et diaconum
Accepit in didascalum.

4. Jam doctus omnifariam
Illuminavit patriam,
Fulgens suis Fulgineis
Et proximis provinciis.

5. Nam Victor idem postmodum
Papae tenens subsellium
Dicavit hunc episcopum,
Primatis addens pallium.

6. Honore summo praeditus
Felicianus inclitus
Ubique Christum praedicat
Episcopos et consecrat.

7. Feliciane inclite,
Pro nobis ora sedule,
Quo possimus in aethere
Tecum beate vivere.

8. Feliciani martyris
Defende nos suffragiis,
Qui es piorum gloria
Per cuncta semper saecula.

Brev. ms. Romano-Francisc. saec. 14. Cod. Perusin. M 61. A. — Hymn. ms. Franciscan. saec. 15. Cod. Vatican. 9658. B. — 1, 1 Praecara B. — 3, 2 Romanus A.

THE INSTITUTE OF MEDIAEVAL STUDIES
ST. MICHAEL'S
COLLEGE

163. De sancto Feliciano.

Ad Laudes.

1. Quam dignus iste pontifex
Gemmis et auro multiplex
Gestare tegmen Aaron
Deique tetragrammaton.

2. Quanta fide claresceret
Quantaque spe fervesceret,
Tormenta pandunt plurima
Sub Decio furentia.

3. Sed vincitur, qui verberat,
Et vincit is, qui vapulat,
Dum ille Manes sustinet,
Hic regna coeli possidet.

4. Feliciane inclite,
Pro nobis ora sedule,
Quo possimus in aethere
Tecum beate vivere.

5. Feliciani martyris.

Brev. ms. Romano-Franciscan. saec. 14. Cod. Perusin. M 61. A. — Hymn. ms. Franciscan. saec. 15. Cod. Vatican. 9658. B. — 1, 2 Gemmis fehlt. B. — 2, 1 clarescere A. — 2, 2 fervescere A. — 3, 2 his qui A. — In B bildet dieser Hymnus mit dem vorhergehenden nur einen.

164. De sancto Fidele.

Ad Vesp. et Laudes.

1. Fidelis gesta martyris
Canamus ore consono,
Quibus perennem gloriam
Adeptus est in aethera.

2. Maximiani principis
Jussu beatus caeditur,
Litare diis munera
Ausis jubetur impiis.

3. At ille Christum intimo
Gestans Jesum in pectore
Recusans sacrificia
Aris inferre perfidis.

4. Caesus flagris crudelibus
Spernendo mundi prospera
Intentus evangelicis
Doctrinis vacans sedule.

5. Vinctum Dei tunc martyrem
Perducunt ad Turriculam,
Arbor pini profecerat,
Nautarum vicum vocitant.

6. Truncatus post haec capite
Curvato cadit poplite,
Secutus refert trophea
Hoste prostrato perfido.

7. Mucrone qui almificum
Transverberavit martyrem
Mox arreptus a daemone
Vocem tollens in aere:

8. Tu me, Fidelis, libera,
Per Nazarenum supplico,
Corpus humo sepeliam
Cum funeris officio.

9. Examine ut tetigit
Cadaver sacratissimi,
Solutus est a colubro
Laetus ovans in Domino.

10. Terrae mandavit inclitum
Thesaurum beatissimum,
Crucisque factus bajulus
Notos reliquit socios.

11. Maximiano referunt
Triumphum sancti martyris,
Jussus datur militibus,
Ne divulgetur populis.

12. Silere neque poterant
Nova Christi praeconia,
Quae acta sunt per merita
Sancti Fidelis martyris.

13. Te deprecamur sedule,
Testis Fidelis inclite,
Solvamur ut ab hostibus
Opimis tuis precibus.

14. Quapropter te, fortissime
Bellator sancte, quaesumus,
Ut nostri tu memineris
Cum inclitis agminibus.

15. Ut cum tibi jam debita
Corona datur gloriae,
Nobis post tanta crimina
Donetur indulgentia.

16. Deo patri sit gloria
Ejusque soli filio
Cum spiritu paraclito
In sempiterna saecula.

Brev. ms. Comense anni 1420. Cod. Univ. Bononien. Mezzof. 339. — 5, 1 fehlt eine Silbe; tunc ergänzt. — 5, 4 nicum. — Von Str. 9 an ad Laudes; es ist indes nur ein Hymnus. — 9, 3 fehlt eine Silbe; est ergänzt. — 13, 2 inclita. — 14, 3 fehlt eine Silbe; tu ergänzt. — 15, 1 Ebenso; jam ergänzt.

165. De sancto Fidele.

Ad Vesperas.

1. Magna Fidelis merita
Sancta promat ecclesia,
Qui morte mortem perdidit
Et victor astra petiit.

2. Abjecto carnis onere
Stola vestitur gloriae,
Tersis ab ore lacrimis
Veris potitur gaudiis.

3. Ut ense caesus moritur,
Saeva tempestas oritur,
Sic intentatur impiis
Vindicta justi judicis.

4. Quendam ex carnificibus
Malus invadit spiritus,
Mox sacrae glebae jungitur,
Dira pestis excluditur.

5. Cordis orisque precibus
Te, martyr alme, petimus,
Nos tua per vestigia
Ad vitae ducas praemia.

6. Sit patri laus ingenito,
Sit decus unigenito,
Sit utriusque numini
Virtus perennis flamini.

Brev. ms. Strumense saec. 11. Cod. Laurentian. Conv. Sup. 524. — Für Noct. und Laudes dienen die beiden Hymnen Anal. XIV a, Nr. 108 und 109. Von der Doxologie nur der Anfang vorhanden; ergänzt nach dem Hymnus De s. Grato ad Laudes.

166. De sancta Firmina.

Ad Vesp. et Laud.

1. Agmina sacra [virginum
Sacerque] chorus militum
Concinunt praemirificum
Hymnum psallentes unicum.

2. Benedicamus, inquiunt,
Regem summe altissimum,
Firminam qui virgineo
Sociavit consortio.

3. Comitiva hierarchica
Suprema nec non media,
Inferior te, Firmina,
Glorificant in saecula.

4. Decoratus exercitus
Vatumque apostolicus
Laureatorum virgini
Jubilant atque martyri.

5. Ether micans sideribus
Coelumque ex laticibus
Empyreumque coelitus
Jam possidet perennius.

6. Fragrant sacra solemnia
Orbis praevasti spatio,
Romana quoque ecclesia
Miro laetatur gaudio.

7. Gaude, felix Amelia,
Dono coelesti praedita,
Quo velut sol in aethere
Mundo sic fulget hodie.

8. Honor, decus et gloria
Sit patri. nato, flamini,
Virginis hujus merita
Nos signent sacro lumini.

Brev. ms. Franciscan. saec. 15. Cod. Vatican. 10000.

167. De sancta Firmina.

Ad Nocturnum.

1. Almae virginis Firminae
Laudemus praeconia,
Cordis ei praesentemus
Et oris obsequia,
Ut ab ipsa reportemus
Aequae laudis praemia.

2. Praesens dies expendatur
In ejus praeconium,
Cujus virtus dilatatur
In ore laudantium,
Si gestorum teneatur
Finis et initium.

3. Olympiades molitur
Virginem seducere
Nec promissis emollitur,
Nam firmatur optime
Dicens Christum, suum sponsum,
Esse regem gloriae.

4. Volens virginem amplecti
Arescit in manibus,
Manifestat se torqueri
Magnis cum clamoribus,
Tandem sibi misereri
Multis rogat precibus.

5. Victus Christum confitetur
Relictis erroribus,
Baptizatur et curatur
Restitutis manibus,
Tandem Christo copulatur
Conjunctus martyribus.

6. Regi regum salus, vita,
Decus et imperium,
Trinitati laus et honor
Sit per omne saeculum,
Qui concives nos adscribat
Supernorum civium.

Brev. ms. Franciscan. saec. 15. Cod. Vatican. 10000. — 3, 5 Christum meum sponsum.

168. De ss. Fortunato, Gajo et Anthes.

1. Sanctis martyribus laus, honor et decus,
Qui coeli Domino sanguine proprio
Sacrati superae militiae vicem
Invicta retinent fide.

2. Conflictus validos ferre viriliter,
Hostiles cuneos frangere fortiter,
Certavere sui corporis obice,
Ut post funera viverent.

3. In regis positi nunc diademate
Stellarum potius lumine praenitent,
Donativa suis militibus dedit
Christus filius haec Dei.

4. Ex quorum numero sunt, quibus optime
Gaudet plebs hodie cantica promere
Laudis nostra piae, tanta velut decet
Hujus lumina patriae.

5. Fortunate, tuis utere prosperis
Rebus cum meritis, cui nota nominis
Concordat pariter nosque tua prece
Da gaudere perenniter.

6. Et tu, Gaje, bonis moribus annue
Nobis assidue corda retundere,
Et, quod nunc petimus, sumere postea,
Nos feliciter adjuva.

7. Anthes, perpetuo lumine splendide,
His et par merito jure nec ultime,
Communem Dominum, fac, totiens roges
Pro nobis, quotiens potes.

8. Haec nobis, deitas, rex, tua conferat,
Discordem numeris congeriem ligans,
Ut tecum stabili pace per omnia
Vivamus tibi saecula.

Cod. Casinen. 280. saec. 11. A. — Brev. ms. Salernitanum saec. 15. Cod. Capit. Salernit. s. n. B. — 1, 3 Sacratae B; vice B. — 1, 4 Invictam retinent fidem B. — 2, 3 pernitent B. — 6, 1 tu Cnie A. — 8, 3 secum. — Verfasser: Alphanus Salernitanus.

169. De ss. Fortunato, Gajo et Anthe.

1. Salve, dies tutoribus
Nostris dicata, laudibus
Insignis et virtutibus
Summis decora martyrum.

2. Qui rite temporalibus
Dum sempiterna praeferunt,
Mucronis ictu concite
Christi probantur milites.

3. Sunt mira, quae post transitum
His contigisse creditur,
Aves eorum corpora
Custodiebant splendida.

4. Obsessa dire patria
Et pene morti tradita
Mansit repente libera
Horum quidem victoria.

5. Secura jam concivibus
Sanctis, Salerne, dulcius
Praebe tuis victoribus
Laudis novae praeconium.

6. Hi sunt, quibus saepissime
Te gratulari condecet,
Quorum putaris munere
Metu represso vivere.

7. Hostes tibi visibiles
Pellant et invisibiles,
Augmenta pacis praebeant
Summaeque vitae praemia.

8. Summo parenti gloria
Natoque sit victoria
Et flamini laus debita
Per saeculorum saecula.

Cod. Casinensis 280. saec. 11. A. — Brev. ms. Salernitanum saec. 15. Cod. Capit. Salernit. s. n. B. — 1, 2 ditata A. — 7, 2 sq. Hi mentis adversarios Pellant ut olim barbaros B. — Verfasser ist Alphanus von Salerno.

170. In Translatione ss. Fortunati, Gaji et Anthes.

Ad Vesperas.

1. Laetare, felix civitas
Salernitana nobilis,
Gazas habes repositas
In sanctorum cubiculis.

2. Ditata trium martyrum
Gemmis pretiosissimis,
Velut radii siderum
Illustrata clarissimis.

3. Fortunatus tam arduus
Pugil contra Leontium,
Coeli miles tam strenuus,
Nostrum legit consortium.

4. Gajus in poenis socius
Anthesque comes inclitus,
Salerni loco positus,
Adsunt praevisi coelitus.

5. Horum translata corpora
Felix suscepit patria,
Quae jam per multa tempora
Glebas texit incuria.

6. Quaesumus, auctor omnium,
In hoc paschali tempore
Ab omni mortis impetu
Tuum defende populum.

7. Gloria tibi, Domine.

Brev. ms. Salernitanum saec. 15. Cod. Capit. Salern. s. n. A. — Propr. Salernitanum imp. Neapoli 1594. B. — 2, 4 Illustrat te B. — 4, 3 loco potius B. — 5, 4 Glebis B.

171. In Translatione ss. Fortunati, Gaji et Anthes.

Ad Matutinum.

1. In nocturnis vigiliis
Fortunati solemniis
Noster chorus invigilet,
Hunc voce cordis postulet.

2. Gajo fideli socio
Non minus mens deserviat,
Ut cum laudum praeconio
Petentum preces audiat.

3. Et Anthes, quibus jungitur,
Caritativo spiritu
Liberet nos, cum petitur,
A peccatorum pondere.

4. Quorum sacrata corpora
Ad nos delata coelitus
Sunt civium per tempora
Defensionis habitus.

5. Nam quos in vita parili
Conjunxit una caritas,
Hic ratione simili
Est tumuli societas.

6. Quaesumus, auctor omnium,
In hoc paschali gaudio
Ab omni mortis impetu
Tuum defende populum.

7. Gloria tibi, Domine.

Brev. ms. Salernitanum saec. 15. Cod. Capit. Salern. s. n. A. — Propr. Salernitanum imp. Neapoli 1594. B. — 1, 1 Nocturnis in B. — 3, 1 Et Anthes qui illis B.

172. In Translatione ss. Fortunati, Gaji et Anthes.

Ad Laudes.

1. Jam ortus dies rutilat
Ex Fortunati radiis,
Cui chorus laudum jubilat
Multiplicatis gaudiis.

2. Gajo, Anthes comitibus
Psallat fidelis concio,
Ut his tribus militibus
Fiat in coelis portio.

3. Vos impetretis igitur,
O martyres egregii,
Quibus mens nostra figitur,
Pignus superni gaudii.

4. Quaesumus, auctor omnium,
In hoc paschali gaudio
Ab omni mortis impetu
Tuum defende populum.

5. Gloria tibi, Domine.

Brev. ms. Salernitanum saec. 15. Cod. Capit. Salern. s. n. A. — Propr. Salernitanum imp. Neapoli 1594. B. — 2, 1 Gajo et Anthe B.

173. In Sanctorum XII Fratrum.

Ad Vesp. et Noct.

1. Christi caterva pervigil,
Suavi modulamine
Hymnum canamus Domino,
Qui est corona martyrum.

2. Deus, virtus, potentia
Et triumphator optimus,
Coelorum regna tribuens
Quos suas proles efficit.

3. Hinc aula sacra resonet
Cunctorum fratrum vocibus
Mixtis choris angelicis
Ferventum sancto spiritu.

4. Ex quo fratres duodecim
Rite succensi coelitus
Spreverunt mundi copias
Et daemonum contagia.

5. Quorum cernit insignia,
Dum supplex mater postulat
Pro salute filii,
Quem atrox daemon vinxerat.

6. Orantes fratres pariter
Disrumpunt vincla daemonum
Et matri reddunt unicum,
Quae credit Christo Domino.

7. Hoc videntes sacrilegi
Christo depromunt munia,
Peruncti sacro chrismate
Fonte perenni rutilant.

8. Quos mox minister daemonum
Catenis vinxit fortiter,
Quibus in imo carceris
Lux divina resplenduit.

9. Angelus sanctus veniens
Disrupit ferri vincula,
Me, inquit, misit Dominus,
Qui est redemptor omnium.

10. Judex postquam haec viderat,
Ferro pestringens iterum
Et in maris tunc pelago
Coepit cum ipsis pergere.

11. Mox tempestas exoritur,
Judex iniquus flagitat,
Ut sancti Dei martyres
Christi deposcant munera.

12. Exorant fratres supplices,
Facta maris tranquillitas,
Multi tunc ex militibus
Christum credendo flagitant.

13. Hoc cernens moestus carnifex
Hos multa post supplicia
Mucronis ictu feriens
Ad coeli misit gaudia.

14. Horum te, Christe, meritis
Nunc deprecamur cernui,
Quo mereamur veniam
Et paradisi gaudia.

15. Deo patri sit gloria.

Brev. ms. S. Sophiae Beneventanae saec. 11. Cod. Vatican. 4928. — 5, 3 fehlt eine Silbe; lies: Hos pro salute filii? — 8, 3 fehlt eine Silbe; ergänzt.

174. In Sanctorum XII Fratrum.

Ad Laudes.

1. Splendor diei rutilat,
Dicatus fratrum sanguine,
In quo Donatus emicat,
Felix et Arontius.

2. Hinc Honoratus radiat,
Christum fatendo praedicat,
Mixti turmis angelicis
Jam reddunt laudes Domino.

3. Fortunatianus jubilat
Gerens serta martyrii,
Nexus sacris virginibus
Depromit Christo cantica.

4. Sabinianus inclitus,
Septiminus similiter
Simulque Januarius
Concives beatissimi.

5. Felix, Vitalis concinunt,
Satorus et Repositus,
Micantes aula regia
Semper felices jubilant.

6. Unde nos omnes supplices
Vos flagitamus, martyres,
Per regem regum Dominum,
Ut coeli donet gaudia.

7. Deo patri sit gloria.

Brev. ms. S. Sophiae Beneventan. saec. 11. Cod. Neapolit. VI E 43. A. — Brev. ms. S. Sophiae Beneventan. saec. 11. Cod. Vatican. 4928. B. — 1, 4 fehlt eine Silbe; lies simul Arontius? — 2, 2 Mixtus B. — 4, 2 Septimius B.

175. In Sanctorum XII Fratrum.

Ad Vesp. et Noct.

1. Votis tuorum, Christe, fidelium
Te postulamus, plenius annue,
Qui nunc tuorum annua martyrum
Fratrum celebrant festa duodecim.

2. Quos sacra Theclae visceribus satos
Tui replevit gratia spiritus,
Ut veritatis carpere semitam
Fidemque possent spargere gentibus.

3. Felix, Donatus est et Arontius,
Felix, Vitalis atque Repositus,
His Septiminus septimus additur,
Sabinianus et Januarius.

4. Satorus et, cui nomen honor dedit,
Fortuna fratrum nominat ultimum,
Quos semper unum vivere vel mori
Tui peregit gratia spiritus.

5. Horum precatu filius unicus
Est Restitutae incolumis datus,
Quem vis nefandi daemonis horride
Vexarat atrox tempore plurimo.

6. Horum precatu nos quoque poscimus
Te, Christe, laus et gloria martyrum,
Ut a nefandis daemonibus tuos
Servans fideles undique protegas.

7. Horum precatu crimina deleas,
Remissionis munera conferas
Et nos eorum jungere coetui
Dignare semper, gloria martyrum.

8. Sit trinitati gloria unicae,
Virtus, potestas, summa potentia,
Regnum retentans quae Deus unus est,
Per cuncta semper saecula saeculi.

Hymn. ms. S. Sophiae Beneventan. saec. 11. Cod. Neapolitan. VI E 43. — Von der Doxologie nur der Anfang; vgl. Anal. XIV a, 108. — Die Abfassung dieses Hymnus durch Alphanus läfst sich nicht erweisen; der Gedanke an ihn aber legt sich sehr nahe.

176. In Sanctorum VII Fratrum.

1. Jam sacra dies annua
Nobis reduxit gaudia,
Quae sanctorum eximio
Dicata est martyrio.

2. Horum beata nomina
Et triumphalem gloriam
Deprecamur, ut annuant
Nobis polorum gaudia.

3. Haec magnus Januarius,
Qui primus est ex fratribus,
Felice cum magnifico
Concedat ab altissimo.

4. Alma Philippi gratia
Nunc nostris votis faveat,
Sacris Silani precibus
Solvat a mortis nexibus.

5. Alexandri suffragia
Nos a delictis abluant,
Vitalis pia merita
Aeterna poscant praemia.

6. Et Martialem septimum
Valde rogando petimus,
Cum matre sacratissima
Ut miseris subveniat.

7. Sed magis, o sanctissime,
Silane tu clarissime,
Precare unigenitum
Pro nobis Dei filium.

8. Qui cum patre deifico
Et spiritu vivifico
Unus est in essentia
Per infinita saecula.

Brev. ms. S. Sophiae Beneventan. saec. 11. Cod. Neapolitan. VI E 43.

177. De sancto Galgano.

Ad Vesp. et Noct.

1. Aula mundatur sordibus
Poena soluta legibus,
De majestatis culmine
Reparatur in homine
Totus casus angelicus.

2. Faber misertus fabricae
Carnis adhaesit tunicae,
Cruce mortis confinia
Sustinuit et omnia,
Quae sonuit propheticus.

3. His inspiratus coelitus
Tiro Galganus inclitus
Mundi spernens illecebras
Poli quaesivit cathedras,
Ubi regnat almificus.

4. Qui satis clarus genere
Mundi projecta Venere
Silvestris herbae fercula,
Liquentis aquae pocula
Sumpsit Dei theoricus.

5. Sit regi trino gloria,
Sit laus, sit et victoria,
Qui nostrum sui principem
Regni fecit participem
In saeculorum saecula.

Brev. ms. Cisterciense saec. 14. Cod. Casanaten. A IV 16 (123). A. — Cant. ms. Cistercien. (S. Mariae Urani) saec. 14. Cod. Ravennat. 129. s. II. B. — Varianten keine; Melodie B.

178. De sancto Galgano.

Ad Laudes.

1. Mucronem terrae solidae
Fixit, inrevocabilem
Mentem coelis, jejuniis
Corpus, ora psamodiis
Egentibus munificus.

2. Claudos, leprosos, languidos,
Captivos et invalidos,
Quos longus languor tenuit,
Ad pristina restituit
Per ipsum coeli medicus.

3. Galgane, Dei famule,
Pro nobis ora sedule,
Ut cum judiciarius
Ordo procedat varius,
Tu noster sis causidicus.

4. Tu nobis patrocinio
Patrocinare proprio,
Ut pars nostra praevaleat
Et hostis victus doleat
Tamquam transgressor
publicus.

5. Sit regi trino gloria.

Brev. ms. Cisterciense saec. 14. Cod. Casanaten. A IV 16 (123). A. — Cant. ms. Cisterciense (S. Mariae Urani) saec. 14. Cod. Ravennat. 129. s. II. B. — 1, 3 coeli B. — In B ein Hymnus mit dem vorigen und als Divisio bezeichnet.

179. De sancto Galgano.

Ad Tertiam.

1. Nunc sancte nobis spiritus
Largire dona coelitus
Tuis servis indebitis
Sancti Galgani meritis.

2. Os, lingua, mens, sensus, vigor,
Conversationis rigor
Sancti personabant ore
Ignis flammescentis more.

3. Qui paraclitus diceris,
Consortes tui muneris
Tanti patris fac amore
Suo gaudentes honore.

4. Accende lumen cordium
Per sancti patrocinium
Galgani, qui per saecula
Nos salvet prece sedula.

Brev. ms. Cisterciense saec. 14. Cod. Casanaten. A IV 16 (123). — 2, 2 Ardens conversationis rigor.

180. De sancto Galgano.

In 2 Vesperis.

1. Laetare, clara Tuscia,
Ex stirpe prodit lucida
Lux alma, per quam gaudia
Sint omnibus paschalia.

2. Magni parentes sanguine
Laetantur ex origine
Nati, futuri militis,
Coelestis aulae principis.

3. Galganus alta somniat
Et visa matri nuntiat,
Differt tamen, deducitur
Illuc, ubi convertitur.

4. Fit mucro crux, dum figitur,
Ab invidis sed frangitur,
En morte prava perditi
Sunt hi cito post invidi.

5. In pane signum protulit
Sanctus, sibi nec obfuit,
Quae nocte fit, temptatio,
Sed ei est probatio.

6. Herbae sibi sunt fercula
Aquaque madent guttura,
Illi „veni“ cum dicitur,
Cum luce corpus solvitur.

7. Sanavit aegros plurimos,
Resuscitavit mortuos,
Mundans, fugans hic eripit,
Quae sunt nociva, opprimit.

8. Mens gaudeat fidelium,
Gens plangat infidelium,
Haec signa facta firmiter
Credant boni fideliter.

9. Galgane pater, postula
Devotione sedula,
Ut nos ab omni crimine
Purget tuo precamine.

10. Sit trinitati gloria
Ac laus sit et potentia
Una patri cum filio
Ac spiritu paraclito.

Brev. ms. Cisterciense saec. 14. Cod. Casanaten. A IV 16 (123). — 2, 1 parentis. — 6, 2 fehlt eine Silbe; que ergänzt. — 6, 3 ducitur.

181. De sancto Gaudentio.

Ad Vesp. et Noct.

1. Iste confessor, noster intercessor,
Gratia natus, baptismo renatus,
Cum Juliano comite Germano
Transiit Istrum.

2. Transiit mare vitreum praeclare,
Semper ad caelum cor habens anhelum,
Christum dilexit et prudens neglexit
Omne sinistrum.

3. Imperatorem, Dei zelatorem,
Adeunt sancti, qui congratulanti
Corde concedit literas, quas credit
Plebs valituras.

4. Quibus concessis Christianae messis
Fructum fecerunt, namque studuerunt
Vellere sentes hominumque mentes
Reddere puras.

5. Ecclesiarum bis quinquagenarum
Facti structores destruunt errores,
Non dormierunt nec dormitaverunt
Corpore segni.

6. Hi gentes pridem docuere fidem
Et nomen Christi praedicantes isti,
Sic perfecerunt, quod promeruerunt
Praemia regni.

7. Miraculorum per hos rex coelorum
Virtutes fecit, daemones ejecit,
O simulator, opis denegator,
Morte terreris.

8. Salvus permansit, dum per aquas transit,
Cedunt serpentes huic obedientes,
Digito caeso veluti non laeso,
Sancte, mederis.

9. Tanti patroni pura mente proni
Festo laetemur hunc que deprecemur,
Ut peccatorum det nobis nostrorum
Mite levamen.

10. Hinc trinitati moribus ornati
Laudes reddamus, ut perveniamus
Ad sedem caeli, quam cui fideli
Dat Deus. Amen.

Brev. ms. S. Clarae Neapolitanae saec. 14. Cod. Casanaten. B III 5. add. saec. 15. — 3, 4 Populus valituras. — 5, 4 Corpori signi. — 8, 1 Saulus permansit. — 8, 3 cesso . . . . lesso. — 9, 4 Mitre. — 10, 1 Huic.

182. De sancto Geminiano.

Ad Vesperas.

1. Felix de coelis gratia
Mundo refulget hodie,
Nunc ergo cum laetitia
Hymnum canamus gloriae.

2. Geminiani promicant
Gloriosa solemnia,
Quae colentibus indicant
Beata nobis gaudia.

3. Normam gessit apostoli
Coli Christum is inquiens,
Cultumque stravit idoli
Verbum supernum prodiens.

4. Martyris zonam tenuit
Hostis devincens funera
Et de triumpho meruit
Aeterna Christi munera.

5. Sed ut confessor colitur
A pia nunc ecclesia,
Nam tali choro fruitur
Aeterna coeli gloria.

6. Coronam continentiae
Fert ante lumen luminum
Tuae repletus gratiae,
Jesu, corona virginum.

7. Geminiani precibus
Culpas dimittis scelerum
Cunctis eum colentibus,
Conditor alme siderum.

Psalt. ms. Mutinense saec. 14. Cod. Capit. Mutinen. O II N 5 A. — Psalt. ms. Mutinense saec. 15. Cod. Capit. Mutinen. O III N 4. B. — Psalt. ms. Mutinense saec. 15. Cod. Capit. Mutinen. O III N 5. C. — Brev. ms. Mutinense anni 1476. Cod. Capit. Mutinen. O I N 1. D. — 3, 2 his BC.

183. De sancto Geminiano.

Ad Nocturnum.

1. Laude digna lux et signa
Geminiani redeunt,
Cujus festis jam coelestis
Vexilla regis prodeunt.

2. Nobis natus praesul datus
Ex Mutinensi gremio,
Quem honoras et decoras,
Jesu, nostra redemptio.

3. Hic a grata fugat nata
Joviani daemonium
Tuae digno crucis signo,
Jesu, redemptor omnium.

4. Attilani jam profani
Stravit furoris scelera,
More floris, quem dulcoris
Enixa est puerpera.

5. Aegris datis sospitatis
Dono cunctis in funere
Plebs laetatur, cum humatur
Jam lucis orto sidere.

6. Plebis luctus, amnis fluctus
Invadentis ecclesiam
Sedat, grati nos salvati
Laudemus Christi gratiam.

7. Post haec diram frangit iram
Hic Ungarorum coelitus,
Quo salvare nos dignare,
Veni, creator spiritus.

Psalt. ms. Mutinense saec. 14. Cod. Capit. Mutinen. O II N 5. A. — Psalt. ms. Mutinense saec. 15. Cod. Capit. Mutinen. O III N 4. B. — Psalt. ms. Mutinense saec. 15. Cod. Capit. Mutinen. O III N 5. C. — Brev. ms. Mutinense anni 1476. Cod. Capit. Mutinen. O I N 1. D. — 3, 2 Jobiani AB.

184. De sancto Geminiano.

Ad Laudes.

1. Lux, ecce, surgit aurea,
Qua conscendit aetherea
Regna praesul divinitus
Geminianus inclitus.

2. Exsultet coelum laudibus
Novo suscepto milite,
Terra resultet cantibus
Hausto fructu de stipite.

3. Plaudant nobiscum maria,
Quorum novis prodigiis
Hic procellosa devia
Sedat pulsis daemoniis.

4. Laetetur simul aeris
Qua servatur fragilitas
Ruenti de turrigeris
Ripis infanti sospitas.

5. Ignis vorans incendium
Jam surgat ad tripudia,
Quod pannorum incendium
Hujus sprevit commercia.

6. Sic elementa singula
Fantur ejus clementiam,
Trinitatis per saecula
Sic nos laudemus gratiam.

Psalt. ms. Mutinense saec. 14. Cod. Capit. Mutinen. O II N 5. A. — Psalt. ms. Mutinense saec. 15. Cod. Capit. Mutinen. O III N 4. B. — Psalt. ms. Mutinense saec. 15. Cod. Capit. Mutinen. O III N 5. C. — Brev. ms. Mutinense anni 1476. Cod. Capit. Mutinen. O I N 1. D.

185. De sancto Georgio.

Ad Vesperas.

1. Insigne festum martyris
Pari voto Georgii
Mater psallat ecclesia
Prolis gaudens victoria.

2. Hic scutum tenens fidei,
Lorica tectus triplici,
Patri constans et filio
Decertat et paraclito.

3. Dum vetus serpens sibilat
Horumque fidem lacerat,
Magno vigore spiritus
His laudem lactus intonat.

4. Fremit princeps in principem,
Mundi pestis in Caesarem,
Excogitat crudelia
Repugnanti supplicia.

5. Martyr invictus patitur
Et mundi princeps vincitur,
Sicque victor Uranica
Gaudens intrat palatia.

6. Quaesumus, auctor omnium,
In hoc paschali gaudio
Ab omni mortis impetu
Tuum defende populum.

7. Gloria tibi, Domine.

Diurn. ms. Cong. S. Justinae saec. 15. Cod. Mutinen. XII D 17. A. — Brev. ms. Vallumbrosanum saec. 15. Cod. Laurentian. Conv. sup. 457. B. — 1, 2 Georgi B. — 3, 1 ventus B. — 3, 4 Is laude A. — 4, 2 Caesare A. — 5, 3 victor in coelica B.

186. De sancto Georgio.

Ad Laudes.

1. Cui fidelis populus
Festis plaudit paschalibus,
Christe, redemptor Domine,
Sume laudes ecclesiae.

2. In tuo te Georgio
Certatore fortissimo
Colit, miratur, celebrat
Tibique laeta jubilat.

3. Tu tanti prece militis
Auge profectus gaudiis,
Culpa vel culpae merita
Ne pariant contraria.

4. Audi, tu martyr inclite,
Super astra clarissime,
Audi preces rogantium,
Quod velle nosti Dominum.

5. Semper ille vult parcere,
Salvare vult, non perdere,
Posce clemens, ut faciat,
Quod facere desiderat.

6. Cohaeres magni principis
Praeclarus factus meritis,
Nos impetra per gratiam
Mereri saltem veniam.

7. Quaesumus, auctor omnium.

Diurn. ms. Cong. S. Justinae saec. 15. Cod. Mutinen. XII. D 17.

187. De sancto Georgio.

1. Insigne festum militis
Et martyris Georgii
Colat praesens ecclesia
Gaudens triumpho filii.

2. Illum fides fortissima
Et spes et ardor impulit
Inire certamen grave
Pro trinitatis nomine.

3. Non Caesaris potentia
Terrere quivit martyrem.

Psalt. ms. S. Georgii Majoris Veneti D. saec. 15. — Das Weitere fehlt.

188. In Translatione s. Gratae.

Ad Vesperas.

1. Civitas alta supra montem posita,
Gaude tam sancta tibi data matrona,
Quae et nomine est et opere grata,
Dei filio vere est sociata.

2. O Grata, Dei ancilla, sponsa Christi,
Quae templum sancti spiritus exstitisti,
Amabilis es Deo facta et grata,
Nobis miseris succurre nunc, beata.

3. Protege, Grata, benedic, salvifica
Populum cunctum per tuum interventum,
Morbos averte corporis et animae,
Per Jesum salvi, per te simus liberi.

4. Concede, Christe, sacculorum Domine,
Nobis per sanctae Gratae cara merita,
Ut, quae te coram graviter peccavimus,
Hujus solvantur gloriosis precibus.

5. Salva, redemptor, plasma tuum nobile,
Signatum sancto vultus tui lumine,
Nec lacerari sinas fraude daemonum,
Propter quos mortem exsolvisti pretium.

6. Dole captivos esse tuos servulos,
Absolve reos, compeditos erige,
Et quos cruore redemisti proprio,
Rex bone, tecum fac gaudere perpetim.

7. Sit Deo patri laus in sponsa filii,
Sit coaequali laus sancto spiritui,
Civibus summis gaudium sit angelis,
Honor sit mundo Gratae sublimatio.

Brev. ms. S. Gratae Pergamen. saec. $^{15}/_{16}$. Cod. Ambrosian. T 43 sup. — 2, 1 fehlen zwei Silben; sponsa ergänzt.

189. In Translatione s. Gratae.

Ad Matutinum.

1. Hymnum canamus gloriae
Illustri Christi filiae,
Quae vixit sine crimine
In hac valle miseriae.

2. In animo munditia,
In vultu pudicitia
Gratae relucet, bonitas,
Nobisque splendet sanctitas.

3. In ejus nunc praeconia
Linguam solvat ecclesia,
Gratae matronae gloriam
Promat sperando veniam.

4. Dies solemnis agitur,
Dies salutis colitur,
In quo spes repromittitur,
Hac attestante redditur.

5. Ergo, o Dei famula
Vere grata, per saecula
Christo conregnans, veniam
Nobis poscas et gratiam.

6. Nitamur totis viribus
Piis orationibus,
Ut sanctae Gratae meritis
Coeli fruamur gaudiis.

7. Sit, Christe, rex piissime,
Tibi patrique gloria
Cum spiritu paraclito
In sempiterna saecula.

Brev. ms. S. Gratae Pergamen. saec. $^{16}/_{16}$. Cod. Ambrosian. T 43 sup.

190. In Translatione s. Gratae.

Ad Laudes.

1. Gratae beatae gaudia
Mater colat ecclesia
Ejus mira praeconia
Depromens cum laetitia.

2. Regi conjuncta gloriae,
Flos nobilis prosapiae,
Vena misericordiae,
Vas mundum et vas gratiae.

3. Aurora temperantiae,
Aurum fuit prudentiae,
Argentum haec munditiae
Et columna constantiae.

4. Templum haec sancti spiritus,
Cujus beatus spiritus
Inter coelestes spiritus
Collocatur divinitus.

5. Altissimo sit gloria,
Propter beatae praemia
Nos ad coeli palatia
Christi perducat gratia.

Brev. ms. S. Gratae Pergamense saec. $^{15}/_{16}$. Cod. Ambrosian. T 43 sup.

191. In Translatione s. Gratae.

In 2. Vesperis.

1. Grata, regina inclita,
Nobis succurrat hodie,
Nos ejus cara merita
Ducant ad thronum gloriae.

2. Grata, matrona nobilis,
Christo Jesu fuit grata,
Dei sponsa laudabilis,
Sanctis moribus ornata.

3. Regali orta germine,
Amatrix Pergamensium,
Vidua Grata nomine,
Ducissa, flos nobilium.

4. Regis aeterni filia,
Conservatrix munditiae,
Dilexit amabilia,
Mater misericordiae.

5. Argentum et divitias
Haec dispersit pauperibus,
Tres fundavit ecclesias
In Alexandri laudibus.

6. Amabilis Deo Grata
Mundi gloriam despexit,
Hospitale haec beata
Propter pauperes erexit.

7. Transit ad coeli gaudia,
Ad sceptrum de ergastulo,
Fragrat mira fragrantia
De suo sancto tumulo.

8. Transit mundi miseriam
Vadens ad regni solium,
Possidens veram gloriam,
Cedit luctus in gaudium.

9. Adesto nobis, Domine,
Qui Gratam hic gratificas
Et in sanctorum agmine
Sic in coelis magnificas.

10. Altissimo sit gloria,
Qui sanctae Gratae precibus
Nos in aeterna patria
Coeli conjungat civibus.

Brev. ms. S. Gratae Pergamen. saec. $^{15}/_{16}$. Cod. Ambrosian. T 43 sup.

192. De sancto Grato.

Ad Vesperas.

1. Confessorem et pastorem
Gratum Augustae concio
Veneretur et lactetur
Magno salutis gaudio.

2. Praesul Gratus cunctis gratus
Ecclesiae tuae matris
Sic praefuit, quod placuit
Tibi, Christe, splendor patris.

3. Compatiens, spe patiens,
Caritate largissimus,
Vir serenus fuit plenus
Dei fide, qua vivimus.

4. Dans mortuos vitae duos,
Lepram fugat et lumini
Reddit orbos, tollens morbos
Iste confessor Domini.

5. Qui finita carnis vita
Carnem ponens ad aethera
Scandit purus, adepturus
Aeterna Christi munera.

6. Pastor bone, Christum mone,
Ut det nobis, quod floridi
Te sequamur et ducamur
Ad coenam agni providi.

7. In communi detur uni
Trinoque Deo gloria,
Qui per Gratum det beatum
Beata nobis gaudia.

Offic. ms. S. Grati saec. 15. Codicill. Capit. Sedunen. 72. 16. A. — Brev. Augustense imp. 15**. B.

193. De sancto Grato.

Ad Nocturnum.

1. Celebri festo Grati confessoris
Cantu honesto, laudibus honoris
Sanctum laudemus, hunc hymnum cantemus
Orbis in oris.

2. Pontifex Gratus Augustae laudari
Vita beatus coelo, venerari
Terris meretur, hoc festo debetur
Plus celebrari.

3. Hic Thebaeorum corpora humavit,
Partem sanctorum secum deportavit,
Sacra in aede Augustensi, crede,
Plura locavit.

4. Caput Baptistae Gratus relevavit,
Sic tibi, Christe, placet, quem amavit,
Cui servivit, melius ut scivit,
Confessor iste.

5. Corpore castus fuit hic et mente,
Coelesti pastus scriptura decente
Pane hic fuit, sanctitate cluit
In evidente.

6. Sanctum Jucundum sanctus hic elegit
Illi secundum, illum praeelegit,
Uterque Deo placens est cum eo,
Qui cuncta regit.

7. Sit trinitati laus, honor, potestas,
Precibus Grati, divina majestas,
Veniam dona nobis da et dona,
Qui vera praestas.

Offic. ms. S. Grati saec. 15. Codicill. Capit. Sedunen. 72. 16. A. — Psalt. ms. Augustense saec. 15. Cod. Taurinen. E IV 27. B. — Brev. Augustense imp. 15**. C. — 3, 3 Aede Agganensi B. — 5, 2 docente C. — Nach Str. 3 Divisio B.

194. De sancto Grato.

Ad Laudes.

1. Collaudemus eximium
Gratum modulis cordium,
Qui germinans ut lilium
Palma florens fert bravium.

2. Hic stella fulgens radio
Nebularum in medio,
Luna in plenilunio,
Hunc decet jubilatio.

3. Praesul prudens, castus, pius,
Pudicus, justus, sobrius,
Prece cujus clementius
Nos regat Dei filius.

4. Ut sonant evangelia,
Mundi lux est eximia,
Gratus et Dei gratia,
Sal terrae pro prudentia.

5. Mirificantis actibus
Refulsit et virtutibus,
Cujus beatis precibus
Jungamur coeli civibus.

6. Sit patri laus ingenito,
Sit decus unigenito,
Sit utriusque numini
Virtus perennis flamini.

Offic. ms. S. Grati saec. 15. Codicill. Capit. Sedunen. 72. 16. A. — Brev. Augustense imp. 15**. B.

195. De sancto Gregorio.

1. Anglorum jam apostolus,
Nunc angelorum socius,
Ut tunc, Gregori, gentibus
Succurre jam credentibus.

2. Tu largas opum copias
Omnemque mundi gloriam
Spernis, ut inops inopem
Jesum sequaris principem.

3. Videtur egens naufragus,
Dum stipem petit, angelus,
Tu nummulam post geminam
Praebes et vas argenteum.

4. Ex hoc te Christus tempore
Suae praefert ecclesiae,
Sic Petri gradum percipis,
Cujus et normam sequeris.

5. O pontifex egregie,
Lux et decus ecclesiae,
Non sinas in periculis,
Quos tot mandatis instruis.

6. Mella cor obdulcantia
Tua distillant labia,
Fraglantum vim aromatum
Tuum vincit eloquium.

7. Scripturae sacrae mystico
Mire solvis aenigmata,
Theorica mysteria
Te docet ipsa veritas.

8. Tu nactus apostolicam
Vicem simul et gloriam,
Nos solve culpae nexibus,
Redde polorum sedibus.

9. Sit patri laus ingenito,
Sit decus unigenito,
Sit honor ineffabili
Majestas summa flamini.

Brev. ms. Casinense saec. 11. Cod. Vatican. Urbin. 585. A. — Brev. ms. S. Sophiae Beneventan. saec. 11. Cod. Neapolitan. VI E 43. B. — 2, 3 Spernis fehlt A. — 9, 3 Sit utriusque parili B. — Verfasser ist Petrus Damiani, in dessen Werken der Hymnus steht (Migne 145, 957).

196. De sancto Gregorio.

1. Gregori, doctor inclite,
Tuo lustrata dogmate
Tota mater ecclesia
Plaudat ad haec solemnia.

2. Tu sidus micans fulgidum,
Jubar solare fervidum,
Illustras corda hominum,
Fers animae praesidium.

3. Celsas turres ecclesiae
Sedisque gubernacula
Tenes regens egregie,
Opponens propugnacula.

4. Terrenos vultus Anglicos
Romae videns ut angelos,
Motus misericordia
Fideles facis Anglia.

5. Hinc carceris ergastulo,
Carnis solutus vinculo,
Coeli locaris hodie
Comptus corona gloriae.

6. O sacrae apostolice
Dux fidei catholicae,
Nostris adauge mentibus
Fervorem sancti spiritus.

7. Praesta, beata trinitas,
Concede, simplex unitas,
Ut fructuosa sint tuis
Jejuniorum munera.

Brev. ms. Civitatense saec. 15. Cod. Marcian. L I 85.

197. De s. Guidone Aquensi.

Ad Vesperas.

1. Gaude, mater ecclesia,
Novae laudis praeconio,
Quam nostri patris gloria
Solemni replet gaudio.

2. De mundo felix vehitur
Ad regni coeli solium,
Cujus vita dignoscitur
Forma virtutum omnium.

3. Fide purus, spe patiens
Et caritate fervidus,
Omni petenti largiens,
Pius, pudicus, providus.

4. Pro corona justitiae
Jam coronatus gloria,
Nostrae memor miseriae
Coeli procuret praemia.

5. Trino Deo et simplici
Laus, honor, virtus, gloria,
Qui nos patris mirifici
Guidonis donet gratiam.

Legend. ms. S. Mariae Aquen. saec. 14. Cod. Capit. Aquen. s. n. Aus dieser Quelle geschöpft in J. B. Moriondos. Monumenta Aquensia Pars II, Taurini 1790, p. 104 (cfr. p. 19).

198. De s. Guidone Aquensi.

Ad Nocturnum.

1. Inclita gaudia pangamus, socii,
Gestaque fortia nostri pontificis,
Nam gliscit animus pro more canere
Tanti patris magnalia.

2. Nova lux oritur, nova laetitia,
Dum sidus panditur latens sub nebula,
De coetu florido dulcis flos redolet,
Coelum plaudit cum gaudio.

3. Plaudat Aquensium nobilis civitas,
Simul dioecesis laeta congaudeat,
Omnesque clerici vocibus jubilent
Novae laudis praeconio.

4. Hic est fons modicus crescens in flumina,
Sidus irradians, perlustrans omnia,
Flos amoenissimus candore rutilans
Offertur regi gloriae.

5. Stellato solio sedet in dextera,
Quem vallat laudibus coelestis curia,
Fulcitur omnium virtutum gloria
Pro sanctitatis culmine.

6. Te, summa deitas, unaque poscimus,
Ut culpas abluas, noxia subtrahas,
Guidonis meritis pacem des omnibus
Festum hoc celebrantibus.

Legend. ms. S. Mariae Aquen. saec. 14. (Monumenta Aquensia II, 105.)

199. De s. Guidone Aquensi.

Ad Laudes.

1. Coeli cives assidue
Choros ducunt laetitiae,
Sed hac die jucundius
Vacant Guidonis laudibus.

2. In coelesti rosario
Flos odore mirifico
Regi offertur inclito
Vernans candore niveo.

3. Pastor gregis egregius,
Legis amator fervidus,
Exutus mole corporis
Vitae nutritur pascuis.

4. Angelicis agminibus
In hierarchiis superis
Nunc conjunctus dulcisonis
Perfruitur melodiis.

5. Plaudat polis Aquensium
Laudans patrem piissimum,
Qui cives sanctis precibus
Tuetur in angustiis.

6. Pater, proles, paraclitus,
Guidonis per suffragia
Defendant nos ab hostibus
Et ducant ad coelestia.

Legend. ms. S. Mariae Aquen. saec. 14. (Monumenta Aquensia II, 107.)

200. De sancto Herculano.

Ad Vesp. et Noct.

1. Primo dierum omnium
Praesciveras tu inclitus
Perusinarum ovium
Pastorem hunc paraclitus.

2. Conditor almesiderum,
Herculanum, humilium
Participem, non scelerum,
Vehis thoro sublimium.

3. Verbum supernum prodiens
A patre istum radiat,
De Syria ut exiens
Mandata Dei faciat.

4. Vox clara, ecce, intonat
Perusinorum praesulis,
Quibus os suum resonat
Coeli pascendo epulis.

5. Enixa est puerpera
Te natum unigenitum,
Qui eruis a vipera
Et vincli tollis gemitum.

6. Hostis Herodes Totila,
Quem intulit rex pessimus,
Lictori dicens: mutila
Hunc, erat qui sanctissimus.

7. Christe, redemptor omnium,
A solis ortus cardine
Nobis da vitae praemium
Soluto carnis ordine.

Antiph. ms. S. Laurentii Perusini saec. 13. Cod. Capit. Perusini 30. add. saec. $^{14}/_{15}$.

201. De sancto Herculano.

Ad Laudes.

1. Herculanus Dei ductu
Pervenit in provinciam
Tusciae bono conductu
Relinquens suam Syriam.

2. Perusinis pastor praeest,
Quos nunquam non deseruit,
In hac vita dum is adest,
Semen bonum inseruit.

3. Bona temporis non optat,
Nisi ut nudis tribuat,
Quem feliciter adoptat
Noster Deus, ut imbuat.

4. Quos praecedit pastor bonus,
Ut ad ovile veniant,
Subeuntes leve onus
Hostem procul abjiciant.

5. Amputatur ejus caput,
Lupum enim non aufugit,
Ut adforet oves apud
More boni, qui non fugit.

6. Jnvenitur readjunctum,
Quod corpori totaliter
Fuerat ante disjunctum,
Nam vixit integraliter.

7. Ut sequamur tantum patrem,
Det pater nobis gratiam,
Invocemus Dei matrem,
Ut habeamus gloriam.

Antiph. ms. S. Laurentii Perusini saec. 13. Cod. Capit. Perusini 30. add. saec. $^{14}/_{15}$. — 7, 1 sequantur.

202. De ss. Hermagora et Fortunato.

Ad Vesperas.

1. Omnes ad haec, Christicolae,
Sacra festa concurrite,
Hodie jubar fidei
Finibus his emicuit.

2. Laudantes ergo jugiter
Natum superni numinis
Hermagorae sanctissimi
Triumphum cuncti pangite.

3. Quia fluenta janitor
Auxit polique gurgite,
A quo vates imbutus est
Leonis typum conferens.

4. Aquilejensi populo
Hic praesulem instituit
Hermagoram egregium,
Fide clarum et moribus.

5. Deo patri sit gloria.

Brev. ms. Tarvisinum saec. 15. Cod. Capit. Tarvis. I 16. A. — Offic. ms. saec. 16. Cod. Marcian. L III 136. B.

203. De ss. Hermagora et Fortunato.

Ad Nocturnum.

1. Postquam culmen hoc ordine
Adeptus est ecclesiae,
Sancto plenus spiramine
Multis fulsit miraculis.

2. Demens Sebastus audiens
Tunc famam tanti praesulis,
Captum caesumque equuleo
Suspensum scindit ungulis.

3. Laetus post haec in carcerem
Martyr Christi retruditur,
Fulsisse videns tenebras,
Vinctorum custos credidit.

4. Antiquum hostem unico
Pulsum cernens a filio,
Gregorius cum omnibus
Suis in fronte tingitur.

5. Deo patri sit gloria.

Brev. ms. Tarvisinum saec. 15 Cod. Capit. Tarvis. I 16. A. — Offic. ms. saec. 16. Cod. Marcian. L III 136. B. — 2, 1 Sevastus B. — 3, 4 Vinculorum custos AB. — 4, 3 Gregorio B.

204. De ss. Hermagora et Fortunato.

Ad Laudes.

1. Visum petens oculis
Tibi venit Alexandria,
Cordis simul et corporis
Lumen habere meruit.

2. Glorioso huic martyri
Socius fuit in vinculis
Levitarum praecipuus,
Fortunatus eximius.

3. Jussu tunc saevi praesidis
Ambo truncantur capite,
Parvo necis commercio
Christi mercantur praemium.

4. Summe sacerdos Domini,
Te levitaque petimus,
Nos in adversis omnibus
Vestris juvate precibus.

5. Deo patri sit gloria.

Brev. ms. Tarvisinum saec. 15. Cod. Capit. Tarvis. I 16. A. — Offic. ms. saec. 16. Cod. Marcian. L III 136. B. — 1, 1 Jisum B; pentens optulis AB; es fehlt eine Silbe — 1, 2 Eine Silbe zu viel; lies Alexandra? — 2, 2 fuit einsilbig; oder lies fit. — 2, 3 fehlt B. — 3, 3 Lies Pari necis? — 4, 3 Nos fehlt B, in fehlt AB. — 4, 4 Nos vestris B. — Dieser Hymnus bildet ursprünglich mit den beiden vorhergehenden nur einen.

205. De sancto Hieronymo.

Ad Vesperas.

1. Hymnum novum decantemus
Modulatis vocibus,
Jeronymum imploremus
Pium patrem, omnibus
Ut adsistat, occurramus
Sinceris affectibus.

2. Mundum vanum contemnentem
Ex Stridonis oppido
Eremumque sitientem
Ex patre Eusebio
Nobili ex stirpe natum
Confini Pannonio.

3. Verum lumen nostrae vitae
Petentem Hebraicam,
Simul Graecam et Latinam
Linguam et grammaticam
Victorinum oratorem,
A quo et rhetoricam.

4. Sacrosanctum scripturarum
Abyssale fluvium
Intuentem quam praeclare
Auxit et praeconium
Effundendo nobis planum,
Quod erat tam asperum.

5. Decus, honor Deo patri
Sit et ejus filio,
Spiritui sancto pari,
Doctori eximio
Et Jeronymo beato
sempiterna saecula

Brev. ms. Trojanum saec. 15. Cod. Neapolitan. VI E 16. — 5, 3 saneto patri.

206. De sancto Hieronymo.

Ad Nocturnum.

1. Chorus fidelium, coetus angelici
Pangant praeconium sancti Jeronymi,
Cultoris eremi, fidelis Domini
Et doctoris eximii.

2. Totum se praebuit Dei obsequio,
Cum mundum renuit in monasterio,
Quod sibi condidit et suis posteris
Juxta praesepe Domini.

3. Ornatus meritis, dives virtutibus,
Cum suis monachis in die obitus
Colloquens monuit, ne moestidudinem,
Sed verum gerant gaudium.

4. Regnis coelestibus, mundi miseriam
Cum meis actibus relinquens, veniam
In summa gaudia, aeterna praemia
Per infinita saecula.

5. Ex hoc sit gloria patri et filio,
Laus sit et latria sancto paraclito,
Ut cum Jeronymo ducat ad patriam
Et lucem, quam inhabitat.

Brev. ms. Trojanum saec. 15. Cod. Neapolitan. VI E 16. — 3, 3 ut non moestitudinem. — 5, 2 et ergänzt.

207. De sancto Hieronymo.

Ad Laudes.

1. Sanctorum decus praesulum et doctor,
Lumen refulgens in obscuro, auctor
Noster salutis, veritatis cultor,
Eremi pastor.

2. Tibi est datum regimen fidele,
Haereses omnes deprimens adhaeres
Sacrae doctrinae, malleus es vere
Haereticorum.

3. Augendo fidem contra infideles
Tu semper idem satagis docere,
Vitae perennis, ais, permanere
Fruitionem.

4. Gloriam mundi spernis contemnendo,
Carnem lascivam pius jejunando
Et nudam humum amplectens cubando
Semper in vita.

5. Utque ad astra traheris a summis
Coelicis viris diceris jucundis
Artubus sacris sociatus puris
Gaudiis vitae.

6. Tibi sit patri filioque vero
Gloria laudis, spiritui tuo,
Qui cum utroque sempiterno Deo
Manet aequalis.

Brev. ms. Trojanum saec. 15. Cod. Neapolitan. VI E 16. — 1, 1 Sanctorum deus. — 4, 3 nudam humo amplectus.

208. De sancto Hieronymo.

In 2 Vesperis.

1. Novum sidus verae lucis
Ex alto divinitus
Refulsit in cunctis locis,
Jeronymus coelitus,
Enodando sonum vocis
Aeternorum ambitus.

2. Ex abysso veritatis
Divini consilii
Hausit lumen claritatis
Et coronam lilii
Stolamque jucunditatis
Aureola praemii.

3. Sol illuminans obscura
Per omnia prospicit,
Expellendoque non pura
Haeresesque abjicit,
Indagando, quae sunt clara,
Veram fidem conficit.

4. Alveum eremitarum
Ampliavit pariter
Et illuxit quam praeclarum
Sic amara dulciter,
Quando mundum sibi carum
Contempsit celeriter.

5. Nudam humum amplexando
Ad praesepe Domini
Festinavit relaxando,
Quae nociva homini,
Bonisque communicando
Conformia lumini.

6. Deo patri laus et honor
Sit et ejus filio,
Spiritui sancto pari,
Doctori eximio,
Qui Jeronymum dotavit
In perenni gaudio.

Brev. ms. Trojanum saec. 15. Cod. Neapolitan. VI E 16. — 2, 3 Auxit lumen. — 3, 4 que ergänzt.

209. De sancto Hieronymo.

Ad Nocturnum.

1. Digni patris et doctoris,
Incliti Jeronymi
Concinamus cunctis horis
Claritatem animi,
Melodias lactis choris
Dantes servo Domini.

2. In Hebraeo primum scripta
Fuit sacra biblia,
Dat Latinis ejus dicta
Resoluta nebula,
Huic ergo circumscripta
Referatur gloria.

3. Cardinalem dignitatem
Pede calcans tenuit,
Ad deserti vastitatem
Contemplator abiit,
Monachorum honestatem
Habitumque induit.

4. Construentem loca plura
Coetus fratrum sequitur
Sub vivendi norma dura,
Nam nil coctum editur,
Potum dabat aqua pura,
Sicque corpus teritur.

5. Mira res et inaudita
Leo lacsus accubat,
Mansuescit ferus, ita
Cum hic sanctus imperat,
Signo crucis mox levita
Plaga tumens solidat.

6. Restituta sanitate
Fit asello socius,
Leonina feritate
Spreta nulli noxius,
Parens absque tarditate
Pascit illum cautius.

7. Tres a morte suscitavit
Sacco vestis propriae,
Quorum dictis adprobavit
Veritatem gloriae,
Ut Cyrillus commendavit
Perpeti memoriae.

8. Suntque testes voces horum,
Quod est locus inferis,
Seductores populorum
Flammis dentur igneis,
Nam si sedes est bonorum,
Ergo carcer miseris.

9. Hic in coelo laureatus
Fert coronam triplicem,
Confessorum choro datus,
Virgo, doctor invicem,
Omnis error confutatus
Fuit per hunc obicem.

10. Decus, honor trinitati
Ministranti fercula
Menti servi praelibati,
Degustantis poçula,
Cui simus commendati
Per aeterna saecula.

Brev. ms. Romano-Franciscan. saec. 14. in. Cod. Capit. Patavini B 56. add. saec. $^{14}/_{15}$. — 4, 1 Construente. — 5, 2 Leo lexus accubebat. — 5, 3 Mansuescat. — 8, 4 Flammis edentur. — 9, 3 Confexorum.

210. De sancto Hieronymo.

Ad Laudes.

1. Jam pallet vultus siderum,
Currus septeni comitis
Ad alium migrat numerum,
Ab oriente cernitis
Lucoris adventum rerum
Visum clarere limitis.

2. Ferveat ergo animus
Face ignitus decora,
Et doctor ille maximus
Hac glorificetur hora,
Presbyter Hieronymus,
Spes nostra atque aurora.

3. Cujus vitae sancti mores
Notati fulgent saeculo,
Qui praecellit seniores
Adstantes coeli speculo,
Laureatus inter flores
Fruitur agno sedulo.

4. Virgo, virginum sacrarum,
Simul angelorum chori
Te honorant, prophetarum
Confessoresque decori,
Coetus et patriarcharum,
Martyres columnae pori.

5. Coram Deo tu es tantus,
Precamur, etsi non digni
Nostros exaudiri cantus,
Ne damnemur saevo igni,
Sed qui est sanctorum sanctus,
Regno mereamur jungi.

Brev. ms. Romano-Franciscan. saec. 14. in. Cod. Capit. Patav. B 56 add. saec. $^{14}/_{15}$. — 3, 4 Adstans coeli. — 3, 6 Fluitur agno. — 4, 6 columnae po. —

211. De sancto Hieronymo.

Ad Vesperas.

1. Collaudemus venerantes
Inclitum Jeronymum,
Diem festum celebrantes,
Summi regis thalamum
In quo scandit degustando
Deum fontem optimum.

2. Omnis ejus velut vita
Sic refulget transitus,
Cujus caro tot attrita
Plagis hora exitus
Fragrat, micat, insignita
Luce fusa coelitus.

3. Nostri dextra redemptoris
Conscendens agiliter
Scalam lucis et splendoris,
Comitatus jugiter
Angelorum binis choris
Visus est veraciter.

4. Fratri sibi describenti
De beatitudine,
Augustino, cum ingenti
Lucis plenitudine
Revelavit se, stupenti
Mira pulchritudine.

5. Aether fulgens, melodiam
Quidam cernunt, audiunt,
Omnem coeli hierarchiam
Accurrisse sentiunt
Almo viro, cujus piam
Mortem tunc comperiunt.

6. Se declarat idem iste
Cum poli familia
Praecursoris et baptistae
Coaequalem patria,
Cujus verbis tua, Christe,
Lustratur ecclesia.

7. Sentiamus hujus prece
Dominum placabilem,
Qui Silvanum bis de nece
Salvavit amabilem
Et nundatum omni face
Fecit admirabilem.

8. Omnes cujus ante thronum
Refoventur ulcera
Et malignis oppressorum
Relevantur onera,
Patent oculi caecorum,
Surgunt et cadavera.

9. Regi regum, Deo patri
Et nato laus gloriae,
Modo Deo atque fratri,
Spiritalem gratiae
Qui doctorem sponsae matri
Dedit hunc ecclesiae.

Brev. ms. Romanum saec. 15. Cod. Capit. Mediolan. 10. — 4, 3 Augustina dum ingenti. — 5, 6 comperta. — 6, 4 Coaequale. — 6, 5 verbi. — 8, 5 oculis. — 9, 1 Regis. — 9, 3 atque patri.

212. De sancto Hieronymo.

Ad Nocturnum.

1. Novum sidus apparuit
Lucens coelesti lumine,
Repletum sacro numine,
Doctor summus ecclesiae.

2. Jeronymus virtutibus
Irradians coelestibus
Coeli thronis extollitur,
Dum toto mundo premitur.

3. Fons pietatis lucidus,
Virtute summa praeditus,
Dilucidans aenigmata,
Corde gestabat stigmata.

4. Qui vasta solitudine
Exustus solis lumine
Vixit sine crimine
Christi fultus munimine.

5. Novus miles accingitur
Cum dure fune cingitur,
Nec coctum quidquam sumitur,
Aqua sitis exstinguitur.

6. O fons dulcis clementiae
Ac grandis eloquentiae,
Decus magnae scientiae
Nobis succurre miseris.

Brev. ms. Romanum saec. 15. Cod. Capit. Mediolanen. 10. — 2, 4 prenitur. — 3, 1 Hic fons pietatis lucidum. — 4, 2 exusto. — 5, 1 Novum miles. — 5, 2 fehlen zwei Silben; fune ergänzt.

213. De sancto Hieronymo.

Ad Laudes.

1. Gaude, coelestis curia,
Cum sanctorum collegio,
Ac angelorum legio,
Patre ditata regio.

2. Occinite sonantibus
Choris hymnis et canticis,
Exsultent omnes protinus
In sanctorum penatibus.

3. Jeronymus progreditur,
Sursum sublimis vehitur,
Summus doctor ingreditur,
De terris lumen tollitur.

4. Hic est athleta nobilis,
Imbribus semper flebilis,
Heliae totus similis
Nec baptistae dissimilis.

5. Apud praesepe Domini
Summo subsidens numini,
Corpus sancti Jeronymi
Nunquam deerat limini.

6. Te, quem caverna artissima
Lustravit Jesus intima,
Oramus, ut foedissima
Propulses nostra crimina.

Brev. ms. Romanum saec. 15. Cod. Capit. Mediolanen. 10. — 1, 4 Patre dictan regio. — 2, 4 penantibus. — 4, 1 Hic athaleta nobilis. — 4, 2 ib'r semper flebilis. — 4, 4 Nec baptistae toto similis. — 6, 2 Lustrata Jesus infima. — 6, 3 Oremus.

214. De sancto Hieronymo.

1. Haec dies sacra fidei
Optata parit gaudia,
Dum luce tanti radii
Errorum cessant devia.

2. Summum jubar docentium,
Salve, decus et gloria,
In Christo lux credentium,
Falsitatis victoria.

3. Haereticorum malleus,
Errorum frangis fortia,
Cibus doctrinae melleus,
Vitae parans convivia.

4. Officiorum serie
Ditas cleri consortia,
Omni morum manerie
Per te fulget ecclesia.

5. Lux vitae eremicolis
Exempla das egregia,
Translator fers christicolis
Verae scripturae omnia.

6. Baptistae te dant similem
Vitae sanctae sublimia,
Transcendis pene hominem
Ob gratiarum gaudia.

7. Jeronyme, muneribus
In coeli magnus curia,
Sequi te da fidelibus,
Qui tua petunt munia.

8. In sanctorum splendoribus
Uni Deo sit gloria,
Qui Jeronymi precibus
Det nobis coeli gaudia.

Brev. ms. S. Trinitatis in Alpibus anni 1455. Cod. Laurentian. Conv. sup. 512. — 7, 4 migris curia.

215. De ss. Hilario et Valentino.

Ad Vesperas.

1. Inclitas Christi martyrum
Celebremus victorias,
Novis pangamus canticis
Coelestiaque praemia.

2. Vos carnis acres impetus
Blandimentaque noxia,
Mundi fallaces glorias
Contempsistis alacriter.

3. Flamine sancto zabulum,
Hostem crudelem hominum,
Suis cum satellitibus
Longe fugastis omnibus.

4. Jussa spernentes impii
Proconsulis Demetrii
Graviaque supplicia
Morte vicistis aspera.

5. Alta coelorum limina
Scandentibus aligeri
Vobis coronas deferunt
Dignas cum palmis angeli.

6. Sacratus coetus omnium
Simul cum Christo martyrum
Vobis procedit obviam
Jucundis coeli hospitibus.

7. Aeterno patri gloria
Detur honor et filio,
Spiritui paraclito,
Cum quo vivunt in saecula.

Cod. Vallicellan. G. 77. saec. 17. mit der Bemerkung: Die tertia Februarii ibidem (d. h. in der Riten-Congregation) exhibitum. Die 2. Martii ibidem Congregatio ss. Rituum ad relationem Illmi. et. Rmi. Card. Bellarmini respondit, non esse concedendum (nämlich der Gebrauch des Officiums, von dem diese Hymnen ein Teil). Dieser Hymnus ist augenscheinlich jung, beziehungsweise stark überarbeitet.

216. De ss. Hilario et Valentino.

Ad Vesperas.

1. Pangamus laudes gaudii
Pro martyrum victoria
Valentini, Hilarii,
Quorum haec est memoria.

2. Venerunt in Italiam
Ab oriente gemini,
Perambulantes Tusciam
Castrum intrant Viterbii.

3. In quo erat Demetrius
Sanctis parans supplicia,
Proconsul iniquissimus
Iniqua fert officia.

4. Hos sanctos necti funibus
Jubet cum saxi pondere,
Tiberis mergi fluctibus,
Quos nequit aqua laedere.

5. Mox redeunt Viterbium
Sancto repleti flamine,
Verbis torquent Demetrium
Sacro loquentes famine.

6. In ponte Camillario
Mutilantur capitibus
In coelesti palatio
Sanctis junguntur coetibus.

7. Mulier Eudoxia
Sacrata membra sepelit,
Sanctorum actus conscia,
Propter quod mortem pertulit.

8. Post haec consul Demetrius
Dolore quassus ilii
Concutitur divinitus,
Palmam sumpsit martyrii.

9. Sic pugnavere martyres,
Sic devicere proelia,
Sic simus horum memores,
Ut nobis captent praemia.

10. Pro triumpho tam inclito,
Pro tam magna victoria,
Patri, nato, paraclito
Sit sempiterna gloria.

Cod. Bruxellen. 8067—74. (apogr.) saec. 17. A.

217. De ss. Hilario et Valentino.

Ad Nocturnum.

1. Pangamus laudes gaudii
Pro martyrum victoria,
Valentini, Hilarii,
Quorum haec est memoria.

2. Venerunt in Italiam
Ab Oriente gemini,
Perambulantes Tusciam
Intrant urbem Viterbii.

3. Degebat hic Demetrius
Sanctis parans supplicia,
Proconsul iniquissimus
Iniqua fert judicia.

4. Illos vinciri funibus
Saxique magni pondere
Jubet submergi fluctibus,
Sed nequit unda laedere.

5. Mox redeunt Viterbium
Sancto repleti flamine,
Verbis torquent Demetrium
Sancto loquentes famine.

6. In ponte Camillario
Mutilantur capitibus,
In coelesti palatio
Sanctis junguntur coetibus.

7. Pro triumpho tam inclito,
Pro tam magna victoria
Patri, nato, paraclito
Sit sempiterna gloria.

Cod. Vallicellan. G 77. saec. 17. — Bearbeitung sed vorigen.

218. De ss. Hilario et Valentino.

Ad Laudes.

1. Jubar gemelli sideris
Diem festum congeminat,
Sanguis fusus eliminat
Noctem tepentis aeris.

2. Profudit luminaria
Solis ortus occiduis
Carnis calcatis arduis
Fide firma viventia.

3. Jesse radix in surculos
Surgit, in germen glorium,
Valentinum, Hilarium,
Quos petit mucro jugulos.

4. Tellus cruore madida
Sacro ditat Viterbium,
Ut corda trepidantium
Reddat exemplo fervida.

5. Causa, tempus, martyrium,
Judex pares efficiunt
Sanctos, qui Christo serviunt
Per dispar ministerium.

6. Trinitati laudatio
Detur perpes cum gloria,
Qui dat suprema gaudia
Valentino, Hilario.

Cod. Bruxellen. 8067—74 (apogr.) saec. 17. A. — Cod. Vallicellan. G 77. (apogr.) saec. 17. B. — Str. 2 und 3 fehlen B. — 4, 4 Reddit A.

219. In Translatione ss. Hilarii et Valentini.

Ad Laudes.

1. Turba canora jubilo
Laudes exsolvat sedule,
Lucernae tectae nubilo
Clarent sub Christo praesule.

2. Terra fidelis texerat
Valentinum, Hilarium,
Later scriptus expresserat,
Nullum esse ludibrium.

3. Later crebro percutitur
A viris fodientibus,
Nutu Dei non rumpitur,
Qui testis est martyribus.

4. In Viterbi campestribus
Rosarum est plantatio,
Nostris vernans adspectibus
Rubricata floritio.

5. Comat stola dignifica
Praecelsa dextra filios,
Sacerdotis, levitica,
Jussus spernunt Demetrios.

6. Anno Christo millesimo
Trecenteno cum tertio
Laudes dantur altissimo,
Quo sanctis est translatio.

Cod. Bruxellen. 8067—74 (apogr.) saec. 17. — Str. 6 giebt das Alter des Hymnus an, eine Angabe die Rhythmik und Reim nur bestätigen.

220. In Translatione ss. Hilarii et Valentini.

In 2. Vesperis.

1. Praefulget orbis siderum
Pleno duorum lumine,
Quo plena Christi numine
Gaudet corona martyrum.

2. Pro viris claris genere,
Quos signant nobis sidera
Evectos super aethera,
Decet nos cantus promere.

3. Perfusi rore gratiae
Coelestis hic Hilarius,
Cui Valentinus praevius,
Tendunt ad partes Tusciae.

4. Dum fidem Christi praedicant,
Pagana gens convertitur,
Perversus ritus premitur,
Nam veritatem indicant.

5. Castri consul Viterbii
Exponit hos suppliciis,
Ut credant idolatriis,
Jussa spernunt Demetrii.

6. Quos mola gravis funditus
Demergit undis Tiberis,
Sed his ab aquis liberis
Adest juvamen coelitus.

7. Aulicos ursus necuit,
Sed praeses instat fortius,
Ut Hercli credant ocius,
Tunc mirum templum corruit.

8. Ensis exegit jugulos
Gloriosorum martyrum,
Qui scandunt sedes superum
Mundi contemnunt stimulos.

9. Pro quibus mira gaudia
Monstravit Christus latius,
Conversus est Demetrius,
Quo martyr est Eudoxia.

10. Deus nobis retribuat,
Cui referamus gratias,
Demus precum primitias,
Nos donis suis imbuat.

Cod. Bruxellen. 8067—74 (apogr.) saec. 17. — Vgl. die Bemerkung zur vorigen Nummer.

221. In Translatione ss. Hilario et Valentini.

1. Quibus jam Christi militum
Fidem pangamus canticis
Examinatam plurimum
Tormentorum periculis?

2. Quibus temnentem fortiter
Terrena spem coelestibus
Inhiantemque jugiter
Prosequamur honoribus?

3. Quibus plectendi corporis
Objicientem hostibus
Membra nudata perfidis
Ardorem sanctum laudibus?

4. Quibus virtutum culmina
Ceterarum praestantia,
Cuncta bellorum genera
Invicte superantia?

5. Sit ergo patri Domino
Ejusque nato gloria,
Spiritui paraclito,
Per quos vicerunt omnia.

Cod. Vallicellan. G 77. (apogr.) saec. 17.

222. De sancto Jacobo.

Ad Vesp. et Noct.

1. Gloriosa dies ista
praesentat laetitiam
Et illustrat sua luce
praesentem familiam
Gaudiorum et salutis
ministrans materiam.

2. Hac piscator ille magnus
a captura piscium
Linquens patrem, linquens rete,
sed ditans officium,
Ad coeleste de terreno
transit mercimonium.

3. Jam non hospes nec colonus,
sed confessor curiae,
Quam venustat et delectat
lux paternae gloriae,
Sit adjutor et protector
adstantis familiae.

4. Gloria et honor Deo
usquequo altissimo,
Una patri filioque,
inclito paraclito,
Cui laus est et potestas
per aeterna saecula.

Brev. ms. S. Gratae Pergamen. saec. 15/16. Cod. Ambrosian. T 43 sup. — 1, 1 O gloriosa dies ista.

223. De sancto Jacobo.

Ad Laudes.

1. Solemne nobis gaudium
Reducit ordo temporum,
Quo per beatum Jacobum
Lustratur plebs fidelium.

2. Hic evocante gratia
Liquit patrem et retia
Et est secutus Dominum
Piscator factus hominum.

3. Hunc claritatis visio,
Sancta transfiguratio,
Cum se tribus exhibuit,
De tribus unum habuit.

4. Hunc et testem agoniae
Fons assumpsit clementiae,
Quando filius virginis
Sudavit guttas sanguinis.

5. Hic per Herodis gladium
Vitae percurrit stadium
Et muneratus bravio
Coeli laetatur solio.

6. Regi supremo gloria,
Qui verbo fecit omnia,
Quem videre in gloria
Mereamur per saecula.

Brev. ms. S. Gratae Pergamen. saec. 15/16. Cod. Ambrosian. T 43 sup. — 1, 3 Quae per. — 5, 4 fehlen drei Silben; laetatur ergänzt. — 6, 3 in fehlt.

224. De sancto Januario.

Ad Vesp. et Noct.

1. Martyrum princeps, decus et honestas,
Da tui testis varios agones
Atque sublimes famulis triumphos
Pangere nobis.

2. Quando poenarum stimulis cruentis
Pessimus Caesar jugulabat omnes,
Quos fidem Christi retinere toto
Comperit orbe,

3. Janitor vitae, comes angelorum,
Tu per ignitum graderis caminum,
Voce jucunda Domino sacrasti
Celsa trophaea.

4. O virum magnis meritis micantem,
Nempe flammarum medio progressus
Sospite crine simul atque salvos
Gessit amictus.

5. Ceteros sanctos pius ut magister
Admonet, secum validos minarum
Esse victores penitusque saevas
Temnere poenas.

6. Non tibi mordax rabies ferarum
Vulnus inflixit, salubris sacerdos,
Sed tuis belluae tribuere mites
Oscula plantis.

7. Gloriam patri resonemus omnes
Et tibi, Christe, genite superne,
Cum quibus sanctus simul et creator
Spiritus regnat.

Hymn. ms. Neapolitanus saec. $^{13}/_{14}$. Cod. Neapolitan. VI G 29. A. — Propr. Neapolitanum imp. Neapoli 1525. B. — 1, 2 Da tuis tectos varios B. — 3, 2 gradiens B. — 4, 1 Qui tuum magnis meritis A. — 5, 4 Tenere B. — 6, 2 Vultus A.

225. De sancto Januario.

Ad Laudes.

1. Pastor insignis faciendo signa
Ad Dei cultum fideique lucem
Traxit omnino tenebris subactos
Milia quinque.

2. Qui nimis caesus feritate nervos
Collum praecisus digitumque felix
Munus antistes habitus sacrati
Tradit egeno.

3. Cum suis tandem sociis perennem
Deferens palmam super aethra scandit,
Nunc ibi regnant polici fruentes
Lumine regis.

4. Inde virtutum radiis refulgens
Hinc triumphator cumulos volantes
Ignis exstinxit patriam gubernans
Scilicet istam.

5. Et tibi, mater, miserando prolem,
Ejus assurgens precibus, revinxit
Et tibi clemens laqueos resolvit
Mortis acerbae.

6. Noxios casus populi secundat,
Virus expellit colubri veterni,
Diluens culpas recreat salutem
Coelitus aegri.

7. Parthenopensis rogitemus urbis
Esto protector, celebrande martyr,
Pacis aeternae, petimus, refunde
Commoda nobis.

8. Gloriam patri resonemus omnes
Et tibi, Christe, genite superne,
Cum quibus sanctus simul et creator
Spiritus regnat.

Hymn. ms. Neapolitanus saec. 13/14. Cod. Neapolitan. VI G 29. — 2, 1 Qui nica caesus feritate nerbos. — 4, 2 triumphatos. — 5, 1 proles. — 6, 1 Noxias.

226. De sancto Januario.

Ad Vesperas.

1. Justi hymnum laude dignum
Januario canere
Procuretis, ut debetis,
Jam lucis orto sidere.

2. Amor ingens in te vigens,
Mirum sequi martyrium
Digne fecit et perfecit
Te lucis ante terminum.

3. Nimis felix, vir infelix
Subjecit te sententiae,
Dum orabas, dum clamabas:
Summe Deus clementiae.

4. Vim ardoris, non candoris,
Amisit coram civibus
Ignis densus et accensus,
Exsultet coelum laudibus.

5. Ante pedes ut haeredes
Currunt, ut lingant vulnera,
Dirae ferae, possidere
Aeterna Christi munera

6. Rite rei Timothei
Punitur jam crudelitas,
Qua terretur et torquetur,
O lux beata trinitas.

7. Iter bonum, Dei donum,
Procura nobis coelitus
Exspectando, decantando:
Veni, creator spiritus.

8. Vale, princeps, nos deinceps
Passus sub diro praeside,
Sibi jungat et conjungat
Splendor paternae gloriae.

9. Sancte pastor, legis factor,
Dona nobis remedia,
Habeamus, ut optamus,
Beata nobis gaudia.

Brev. ms. S. Clarae Neapolitan. saec. 14. Cod. Casanaten. B. III 5 (407). add. saec. 15. A. — Propr. Neapolitanum imp. Neapoli 1525. B. — 3, 1 felix vie infelix A. — 5, 1 Inte pedes quia debes A. — 5, 2 ut liga A, ligant B. — 7, 1 Inter bonum A.

227. De sancto Januario.

Ad Nocturnum.

1. Psallat cantum Deo sanctum
Semper in bonis actibus
Mens humana non profana
Somno refectis artubus.

2. Christo decus addat coetus
Januarii carmine,
Quem creavit et dotavit
A solus ortus cardine.

3. Sanctum morem et honorem
Dedisti tu Florentio,
Prece patris magnum satis,
Jesu, nostra redemptio.

4. Gens vicina prae ruina,
Cum globi ignis defluunt,
Praegravatur et sanatur,
Vexilla regis prodeunt.

5. Suscitatum matri natum
Donavit clementissime
Pastor dignus et benignus,
Aeterne rex altissime.

6. Mente tota et devota
Cantemus almo praesuli
In hoc tono Dei dono,
Jesu, salvator saeculi.

7. Summe bonam da coronam,
Vitae beatae praemium,
In aeterno nobis regno
Christe, redemptor omnium.

Brev. ms. S. Clarae Neapolit. saec. 14. Cod. Casanaten. B III 5 (407). A. — Propr. Neapolitanum imp. Neapoli 1525. B.

228. De sancto Januario.

Ad Laudes.

1. Laudes chorus tam decorus
Januario jubilat,
Cum in mane satis plane
Aurora lucis rutilat.

2. Qui bellavit, superavit,
Habet exinde meritum,
Hostem vanum et insanum,
Deus, tuorum militum.

3. Vir tribunus orat pronus:
Mihi salutem obtine,
Sanctus venit et nve nit,
Lucis creator optime.

4. Per defunctum vita multum
Patet perfecti hominis,
Cum surrexit et perrexit,
Consors paterni luminis.

5. Quos salutem et virtutem
Pressit antiquus proditor,
Ut oravit, impetravit,
Audi, benigne conditor.

6. Approbata et beata
Stantes in fide solidi,
Si velimus, vere imus
Ad coenam agni providi.

7. Pro peccatis jam purgatis
Prius concessa venia
Nobis detur et donetur
Aeterna coeli gloria.

Brev. ms. S. Clarae Neapolit. saec. 14. Cod. Casanaten. B III 5 (407). add. saec. 15. A. — Propr. Neapolitanum imp. Neapoli 1525. B. — 1, 1 tam fehlt A. — 2, 1 Quia bellavit. B. — 3, 2 optime A. — 4, 1 vitam B. — 5, 3 Et oravit A. — 6, 3 Sive linus vere himnus A.

229. De sancto Januario.

Ad Vesperas.

1. Gaude, felix Neapolis,
Laudem dans Dei filio,
Qui tot fulget miraculis
In tuo Januario.

2. Vincla, nervos, incendium
Ferasque praesul superat,
Ut consummet martyrium,
Hoste furente properat.

3. Sacro plectendus capite
Ut mitis agnus ducitur,
Christus in suo milite
Hostis scelus ulciscitur.

4. Tyrannum privat lumine
Turbis coram adstantibus,
Nec restitit a crimine
Sancti sanatus precibus.

5. Certam miser saevitiam
Caecus inde prosequitur,
Et post latam sententiam
Caput sacrum abscinditur.

6. Scandit martyr ad aethera,
Ut mater ante viderat,
Raptus miser in tartara
Descendit, quo meruerat.

7. Gloria tibi, Domine.

Propr. Neapolitanum imp. Neapoli 1525.

230. De sancto Januario.

Ad Nocturnum.

1. In sua laude janua
Nobis sit Januarius,
Cujus dies haec annua
Celebretur devotius.

2. Fide rectus et opere,
Hostis spernens imperium,
Taetro servatur carcere
Jactandus in incendium.

3. Crucis fultus praesidio
Flammas constans ingreditur,
Sed in fornacis medio
In nullo prorsus laeditur.

4. Timotheus haec audiens
Educi sanctum praecipit,
Sed flamma mox exsiliens
Paganos plures perimit.

5. Torturus nervis praesulem,
Ut vel sic eum superet,
Sed verum Christi pugilem
Nunquam terrere praevalet.

6. Hinc tyranni saevitia
Crescit et feras praeparat,
Quas ex Christi clementia
Pastor insignis superat.

7. Gloria tibi, Domine.

Propr. Neapolitanum imp. Neapoli 1525.

231. De sancto Januario.

Ad Laudes.

1. Adest dies laetitiae,
Dulci dignus memoria,
Quo praesul innocentiae
Triumphat cum victoria.

2. Christum gerens in pectore
Fide nunquam confunditur,
Pro qua in sacro corpore
Dura tormenta patitur.

3. Hunc Timotheus victimat
Non cedentem erroribus,
Sed hunc sanctus exterminat
Immensis cruciatibus.

4. Suo tinctus in sanguine
Ut agnus absque macula
Offertur sine crimine
Coruscans per miracula.

5. Viduae matris filium
Resuscitat ab inferis,
Defunctum quoque alium
Contactu sacri pulveris.

6. Flammam montis Vesuvii
Spargebat vis incendii,
Sed in terroris medio
Sanctus adest praesidio.

7. Gloria tibi, Domine.

Propr. Neapolitanum imp. Neapoli 1525. — 6, 1 mons Vesuvii.

232. In Decollatione s. Johannis.

1. Propheta, martyr inclitus
Silet, triumphat hodie,
Lucernam missam coelitus
Manus texit perfidiae.

2. Zelo fervens justitiae
Regis incestum horruit,
Johannes, vir constantiae,
Scelerum virum arguit.

3. Saltavit nata viperae
Choros ducens lasciviae,
Matri portat adulterae
Caput prophetae gratiae.

4. Inter cruenta fercula
Caput in disco traditur,
Inter vesana pocula
Sanguis prophetae funditur.

5. Accedentes discipuli
Corpus cum reverentili
In loco ponunt tumua
Pia dantes suspiria.

6. Laudis solvatur debitum,
Christo decus et gloria,
Qui per Johannis meritum
Nos ducat ad coelestia.

Brev. ms. Civitatense saec. 15. Cod. Marcian. L I 85. A. — Brev. Aquilejense imp. Venetiis 1481. B. — 6, 1 solvitur B. — 6, 2 Christe A.

233. De s. Johanne Episcopo.

Ad Vesperas.

1. Gaude, fidelis concio,
In sancti natalitio,
Cujus praestant solemnia
Beata nobis gaudia.

2. Cujus sacratis precibus
Turba pressum in pluribus
Matri restauras puerum,
Conditor alme siderum.

3. Cedens turbarum turbini
Se jungit solitudini,
Ubi dum vivit coelitus,
Veni, creator spiritus.

4. Celso dictante nuntio
Insudat aedificio,
Tibi dans laudes debitas,
O lux beata trinitas.

5. In vanum dum aedificat,
Columba locum indicat,
Quam sequi studet propere
Jam lucis orto sidere.

6. Loca petens incognita
Invenit diu perdita,
Te laudans cum tripudio,
Jesu, nostra redemptio.

7. Montem vident comburere
Et oleum defluere,
Laudes ferunt ad Dominum
Te lucis ante terminum.

8. Ampulae vinum bibitur,
Dum bibunt, non consumitur,
Plures reficit gratia
Aeterna coeli gloria.

9. Constructa tandem cellula
Membra domat paupercula,
Nunc regnat in coelestibus,
Exsultet coelum laudibus.

10. Per hujus sancti merita
Nos, Jesu bone, visita,
Ut mereamur ingredi
Ad coenam agni providi.

11. Sit laus, decus, potentia,
Honor, virtus et gloria
Patri, nato cum flamine
A solis ortus cardine.

Brev. ms. Clusense saec. 14. Cod. Taurinen. D VI 11.

234. De s. Johanne Episcopo.

Ad Nocturnum.

1. Iste confessor, consors angelorum,
Regni possessor haeresque polorum,
Sit intercessor pro vita suorum,
Sanctus Johannes.

2. Qui pius, prudens, dulcis et benignus,
Sobrius, castus, omni laude dignus,
Vita dum praesens vegetavit ejus
Corporis artus.

3. Ad sacrum cujus festum concurrentes
Ipsum rogemus flentes ac gementes,
Ut piis ejus meritis juvemur
Omne per aevum.

4. Unde nunc noster chorus, Jesu bone,
Te deprecamur, ut nos in agone
Serves et regas, ut vitae coronae
Restituamur.

Brev. ms. Clusense saec. 14. Cod. Taurinen. D VI 11. — 1, 2 fehlt eine Silbe; que ergänzt. — 4, 2 ebenso; nos ergänzt. — Am Schlusse noch der Anfang der Doxologie: Sit salus illi.

235. De s. Johanne Episcopo.

Ad Laudes.

1. Ave, fulgens stella,
Gemma claritatis,
Caritatis cella,
Rosa venustatis.

2. Solve vincla reis
Interventu precum,
Ut solutis eis
Gloriemur tecum.

3. Profer lumen caecis
Tu, qui meruisti
In splendore lucis
Haeres esse Christi.

4. Vitam praesta puram,
O vas puritatis,
Mentem flecte duram
Precibus beatis.

5. Monstra te esse patrem,
Ut per te ducamur
Ad supernam matrem
Ipsique jungamur.

6. Sit laus Deo soli
Tempore perenni,
Qui coeleste regnum
Contulit Johanni.

Brev. ms. Clusense saec. 14. Cod. Taurinen. D VI 11.

236. De s. Johanne Evangelista.

Ad Vesperas.

1. Orbis exsultet, populi laetentur,
Civium coeli sacri coetus ovent,
Tua, Johannes, ceteris amate,
Festa colentes.

2. Tuque tuorum, trabeate, mutam
Resera linguam modo famulorum,
Ut tui miras placide queamus
Pangere laudes.

3. Te quidem Jesus saeculi redemptor,
Nescium sordis nivei pudoris,
Nuptiis mundi dotibus amoris
Sibi elegit.

4. Ac sacra sacri pectoris in sui
Fonte fluenta unicus potasti,
Hinc et aeterni reserasti verbum
Patris in aevo.

5. O mire volans aquila, sublimes
Oculis plena penetrasti coelos
Et sola solem intueri fixe
Convaluisti.

6. Virginem caro sui genitricem
Tibi reliquit Dominus in cruce
Ac pro se pie filium te sibi
Atque solamen.

7. Mysteriorum coelitus sacrorum
Te novit omnis terra relatorem,
Quae tibi gratis revelata sistunt,
Inclite princeps.

8. Tu sicut carnis alius a labe,
Ita dolore necis alienus,
Christi dilecte, ceterisque felix
Quippe fuisti.

9. Non fuit sacrum digna corpus humus
Sumere tuum, ceterum in coelis
Gloriae stola creditur aeternae
Fore vestitum.

10. O mundi lampas, tenebras expellens,
Puer electe, gratiarum plene,
Templi columna, paradisi flumen,
Ager odoris.

11. Quae vox, quae lingua gratias opimas
Tuas et opes promere valeret,
Cum te creatus major in Olympo
Nullus exsistat?

12. Praepotens ergo tuos, exoramus,
Famulos audi, releva cadentes
Mentes et visco terrae laqueatos
Solve clementer.

13. Gloria, virtus, honor et potestas
Sit tibi, simplex Deus atque trine,
Qui rite facis, ordinas et regis
Entia cuncta.

Brev. ms. S. Trinitatis in Alpibus anni 1455. Cod. Laurentian. Conv. sup. 512. A. — Brev. Vallumbrosanum imp. s. l. et a. B. — 1, 2 ovant B. — 3, 1 Tu quidem A. — 11, 1 optimas B. — 12, 2 revela.

237. De s. Johanne Evangelista.

Ad Laudes.

1. Solemnizemus hodie
Per omnem orbis cardinem
In festo beatissimo,
Johannes virgo, principem.

2. Cum angelis exercitus
Omnes coelorum civium
Exaltant in discipulum
Dilectione Dominum.

3. Congratulantur invicem,
Cum clara matre virgine
Johannem, amor unice,
Cernunt in carne vivere.

4. Tam specioso puero
Reliquisti convivio
In nuptiis miraculum.
Secutus fuit Dominum.

5. Ubi tua praesentia
Refulget individua
In angelorum agmina
Et sanctorum militia.

6. A morte factum extraneum
Impollutum non dubito,
Carnis amore cogito
Virginitatis lilio.

7. Praerogativae praemium
Suscepit privilegium
De matre Christi filius
Recommendatus a Domino.

8. Johannes, Dei gratia
Imbutus affluentia,
De pectore dominico
Fonte potasti rivulo.

9. Assumpta tibi aquila
Qui penetrasti sidera,
Positus in exsilio
Sublimatus a Domino.

10. Johannes, amor mentium,
Inflamma cor clamantium,
Ut serviamus Domino
Succensi desiderio.

11. Laus sit patri cum filio,
Verbo incarnato genito,
Posito in praesepio,
Pro infinito imperio.

Brev. ms. S. Trinitatis in Alpibus anni 1455. Cod. Laurentian. Conv. sup. 512. — 1, 4 Johanne. — 3, 3 Johannes. — 6, 1 facto extraneo. — 7, 1 Praerogativo. — 7, 3 filio. — 7, 4 Recommentatum. — 9, 2 Quae penetrasti. — 9, 4 Sublimato. — 10, 1 amor ardentium. — 11, 1 sit fehlt. — 11, 3 Positum. — 11, 4 Per infinito. — Der ursprünglich dunkle Text wird noch dunkler durch die augenscheinlich schlechte Überlieferung.

238. De s. Johanne Gualberto.

Ad Vesperas.

1. O summa deitas et immutabilis,
O crux mirifica et amplexabilis,
Se flectit servulo, o res mirabilis,
Deus pro rei venia.

2. Tantum mysterium crucis vir coelicus
Cernens cum pluribus, actus mirificus
Relinquit omnia et fit theoricus,
Quaerens divinam gloriam.

3. Tale prodigium nusquam inspicitur,
Pro beneficio regnum vim patitur,
Curramus singuli, coelum promittitur
Et datur summa gloria.

4. Ordo monasticus patris vestigia
Sequatur moribus, fugat et vitia,
Credat et patribus praxin, principia
Intendens post theoricus.

5. Te, trina deitas, unaque poscimus,
Sic tu nos visitas, sicut te colimus,
Per tuas semitas duc nos, quo tendimus,
Ad lucem, quam inhabitas.

Brev. ms. Vallumbrosanum saec. 15. Cod. Laurentian. Conv. sup. 547.

239. De s. Johanne Gualberto.

Ad Nocturnum.

1. Cives exsultant coelici,
Apostolique martyres
Et prophetarum cunei
Cum coetibus angelicis.

2. Solemnizantes jugiter
Pro patris almi gloria,
Johannis, qui adeptus est
Aeterna coeli gaudia.

3. Cujus morum insignia,
Sacrata fides celebrans,
Novellae prolis nos fetum
Perducat ad coelestia.

4. Hic namque pater genitus
In partibus Etruriae
Florentiae nobilibus
Et moribus et genere.

5. Religionis ambitum,
Quae viguit in patribus,
Renovavit in pristinum
Cum signis et virtutibus.

6. Tu, pater alme, protege
Religionis gremium,
Quae floreat cum fructibus
Ut lilium convallium.

Brev. ms. Vallumbrosanum saec. 15. Cod. Laurentian. Conv. sup. 547.

240. De s. Johanne Gualberto.

Ad Laudes.

1. Hic coruscans miraculis
Novellam in convallibus
Instituit et plantulam
Opacis charismatibus.

2. Felicitatis cumulum
Princeps in aula regia
Adeptus est in partibus,
Orat pro nostra venia.

3. Cum hymnis ergo mysticis
Et jubilis coelestium
Jungat choris seraphicis
Nos regnans in perpetuum.

4. Gloria patri Domino,
Nato atque paraclito,
Nos hujus sancti merito
Coeli fruamur gaudio.

Brev. ms. Vallumbrosanum saec. 15. Cod. Laurentian. Conv. sup. 547. — 2, 4 Ora pro nostra venia.

241. De s. Johanne Gualberto.

Ad Vesperas.

1. Johannes, gratiae ortus natalibus,
Flos pudicitae, praeclarus moribus,
Fons sapientiae, plenus virtutibus,
Fit norma poenitentiae.

2. O res mirabilis, amore nimio
Crucis amabilis ignoscit odio
Vir venerabilis, pro summo praemio
Fit servus Dei humilis.

3. Huic divinitus crux tota flectitur,
Qui sancto spiritu totus imbuitur,
Crucem intuitus reflexam sequitur
Mire spiratus coelitus.

4. Actu angelicus Johannes cernitur,
Totus propheticus verbis ostenditur,
Vir apostolicus vita praenoscitur,
Miles Dei catholicus.

5. Notum fit gentibus sancti praeconium
Pro mirabilibus, unde collegium
Fit ejus precibus, primus hic omnium
Pater fuit in omnibus.

6. Non ardet famulus in ignis medio
Humilis, sedulus patris suffragio,
Et quidam servulus evasit fluvio
Hujus patris discipulus.

7. Eminus conspicit suum hic obitum,
Filiis adjicit salutis monitum,
Angelum respicit virtute praeditum
Tunc, cum migrare perficit.

8. Sua prodigia quis posset promere
Ac beneficia quis recognoscere?
Stat pro familia divino munere
Princeps in aula regia.

9. Pater hic coelicus regnans in patria
Totus deificus Deo det gaudia
Trino, qui unicus est in substantia,
Deus verus, mirificus.

Brev. ms. Vallumbrosanum saec.. 15. in. Cod. Londinen. Burn. 333. A. — Brev. ms. Vallumbrosanum saec. 15. Cod. Trivulzian. 265. B. — Brev. ms. S. Salvii Florentini saec. 15. Cod. Riccardian. 372. C. — Brev. ms. S. Trinitatis in Alpibus anni 1455. Cod. Laurentian. Conv. sup. 215. D. — Brev. Vallumbrosanum imp. s. l. et a. E.

242. De s. Johanne Gualberto.

Ad Nocturnum.

1. Plandat chorus angelorum
In coelesti curia,
Omnis ordo clericorum
Psallat in laetitia,
Dum Johannes beatorum
Sequitur vestigia.

2. Sapientia doctorum
Cherubim est mysticus,
Flammam obtinens amoris
Verus fit Seraphicus,
Candens lilium decoris
Dicitur angelicus.

3. Ut Elias praedicebat
Futura complicibus,
Ut Elisaeus pollebat
Duplex prophetalibus,
Par prophetis exsistebat
Cunctis in virtutibus.

4. Firmamentum iste ornat
Mundi totam sphaerulam,
Coelum totum readornat
Manu tenens citharam,
Stellas suas se reformat
Pugnans contra Sisaram.

5. Crucifixus inclinatus
Huic jam humiliter
Dat, ut famulus beatus
Johannes hilariter
Stet in igne inflammatus
Et illaesus pariter.

6. Pluit imbres, dum oravit,
Sibi et discipulis,
Angelus panem portavit,
Quem divisit singulis,
Atque daemonem fugavit
Cum crucis signaculis.

7. Deo erat supernali
Totus vere deditus,
Coetui coenobitali
Lumen dat divinitus,
Solio coelestiali
Stat defuncti spiritus.

8. Quod sic signa dominantur
In hujus vestigiis,
Mors et vita admirantur
Excelsis praeconiis,
Atque coeli gratulantur
De tantis prodigiis.

9. Trinitati, unitati
Mirum sit imperium,
Nomini patris beati
Magnum sit praeconium,
Qui amore divinati
Nobis det praesidium.

Brev. ms. Vallumbrosanum saec. 15. in. Cod. Londinen. Burn. 333. A. — Brev. ms. Vallumbrosanum saec. 15. Cod. Trivulzian. 265. B. — Brev. ms. S. Salvii Florentini saec. 15. Cod. Riccardian. 372. C. — Brev. ms. S. Trinitatis in Alpibus anni 1455. Cod. Laurentian. Conv. sup. 512. D. — Brev. Vallumbrosanum imp. s. l. et a. E.

243. De s. Johanne Gualberto.

Ad Laudes.

1. Johannes, clarus genere,
Pudicus mundo claruit,
Quem suo Christus munere
Salutis iter docuit.

2. Vitae Johannes studuit
In umbra solitariae,
Spem suam nunquam posuit
Mundiali laetitiae.

3. Quanti sanctus sit nominis,
Testetur ille mortuus,
Nexu solutus criminis
Qui coelo est continuus.

4. Patri Johanni fabrica
Domorumque displicuit
Terrae, statim fit ruica,
Si parvus rivus influit.

5. Pater perfectus gratia,
Decus Christi ecclesiae,
Angelica praesentia
Spiritum reddit gloriae.

6. Ad patris sancti tumulum
Qui populus convenerat,
Sumit abundans ferculum,
Quod modicum invenerat.

7. Febre vexata nimia,
Quae tumulo prosternitur,
Stat sana Christi gratia,
Johannes dum requiritur.

8. Detentos a daemonibus
Ejus sacratum brachium
Sanat et confert omnibus
Magnum salutis gaudium.

9. Sit trinitati gloria,
Honor, decus, imperium,
Sint nobis coeli gaudia
Per Johannis suffragium.

Brev. ms. Vallumbrosanum saec. 15. in. Cod. Londinen. Burn. 333. A. — Brev. ms. Vallumbrosanum saec. 15. Cod. Trivulzian. 265. B. — Brev. ms. S. Salvii Florentini saec. 15. Cod. Riccardian. 372. C. — Brev. ms. S. Trinitatis in Alpibus saec. 15. Cod. Laurentian. Conv. sup. 512. D. — Brev. Vallumbrosanum imp. s. l. et a. E.

244. In Translatione s. Johannis Gualberti.

Ad Vesperas.

1. Gaudet nunc in coelestibus
Johannes, Dei famulus,
Qui quondam velut lilium
Odorem dedit optimum.

2. Nam reo data venia
Cum fuit in ecclesia,
Crux grates egit capite
Inclinans se pro munere.

3. Quo patre cunctis opibus
Relictis tactus coelitus,
Vestem cepit quantocius,
Affectans esse monachus.

4. Sed cum Giezi apparuit,
Leprosus, iste timuit
Subesse Simoniaco
Abbati vel episcopo.

5. Camaldulas tunc adiit,
Sed tamen inde rediit,
Nolens esse sub modio,
Sed lucens in candelabro.

6. Sic tandem monasterium
Ipse construxit optimum
In Vallumbrosa, cetera
Posthabuit coenobia.

7. Quantis ditatus praemiis
Quantisve fuit meritis
Impletus sancto flamine,
Non possumus exprimere.

8. Rogemus ergo monachi
Christum simul et clerici,
Ut ejus sancti precibus
Laetemur in coelestibus.

9. Concedat rex piisimus
Ejus et unigenitus,
Sanctus simul paraclitus,
Trinus et unus Dominus.

Brev. ms. Vallumbrosanum saec. 15. Cod. Trivulzian. 265. A. — Brev. Vallumbrosanum imp. s. l. et a. B.

245. In Translatione s. Johannis Gualberti.

Ad Nocturnum.

1. Gratia Dei meritisque Johannes
Monachos quondam panem non habentes
Carnibus vesci voluit pro fame,
Licitum putans.

2. Sed cito Christus suos non relinquens
Nuntium misit panes afferentem,
Ut saturaret sui laudatores,
Qui cibat omnes.

3. Simili modo famulus insanus
Passus maniam, cum iret sanandus,
Se tradens Arno mediis illaesus
Stetit in undis.

4. Postea Deus daemonem ejecit
Ante sepulchrum meritis ipsius
Atque sanavit brachium jam siccum
In muliere.

5. Itaque, fratres, debitas agamus
Sancto Johanni gratias immensas,
Ut maneamus in dilectione,
Quam praedicavit.

6. Praestet hoc nobis deitas beata
Patris ac nati spiritusque sanctus,
Qui ab utroque pariter procedens
Cuncta gubernat.

Brev. ms. Vallumbrosanum saec. 15. Cod. Trivulzian. 265. A. — Brev. Vallumbrosanum imp. s. l. et a. — 1, 2 Monachis A. — 3, 2 Passi manum A.

246. In Translatione s. Johannis Gualberti.

Ad Laudes.

1. Pangamus mente sedula,
Quae fecerit miracula
Johannes Christi nomine
Et auctor nostri ordinis.

2. Nam arbor fagus nomine
Hoc signum monstrat hodie,
Quod foliis et floribus
Prius vestitur omnibus.

3. Lacus, qui sine piscibus
Multis fuit temporibus,
De novo duos protulit,
Quos ipse papae contulit.

4. Ad suam precem intimam
Que coelum dedit pluviam,
Et ignis et rigambulus
Implere jussa protinus.

5. Ejus matrona precibus
Dimissa est a febribus,
Et alter suo nomine
Cadens evasit flumine.

Brev. ms. Vallis Umbrosae saec. 15. Cod. Trivulzian. 265. A. — Brev. Vallumbrosanum imp. s. l. et a. B. — 2, 1 Jam arbor A. — 4, 3 rigambolus B. — Am Schlusse noch der Anfang einer Doxologie: Gloria tibi Domine, Gloria unigenite.

247. De s. Johanne Matherensi.

1. Coeli celant gloriosam
Supernorum curiam,
Vitam atque penetrale
secretorum omnium,
Ubi fantur, quod non fatur
Apud ullum hominum.

2. Sed aeternus ac immensus
rex insuperabilis
Terram, coelum, ima, celsa
uti ineffabilis
Facit, quibus sanctis suis
exstat admirabilis.

3. Qui abbatis Pulsanensis
implevit praecordia
Vivo fonte, quo potaret
subditorum agmina,
Quibus novam musto plenus
promulgaret regulam.

4. Angelorum nactus vitam,
ut mortales angelos
Faceret et veri solis
propalaret radios
Et supernae civitati
restauraret perditos.

5. Gravi mole premebantur
in Aegypto saeculi,
Quos Pharao, rex Aegypti,
sub lege servitii
Detinebat ad perennis
jugum exterminii.

6. Hic proposuit magistros
luti atque lateris,
Ut terrenis premerentur
corda nostra paleis,
Nec in nostro mari mares
ullus esse voluit.

7. Et Johannes Pulsanensis
sumpta virga Moysi
Tenebris de peccatorum
traxit populum Dei,
Parsimonia legali
strinxit fluxum saeculi.

8. Nutrit masculos virtutum
atque findit impetum,
Poenitentiae baptisma
enecat Aegyptium,
Et divinum contra hostes
praeparat exercitum.

9. Per desertum vitae hujus
gregem sibi subditum
Manna pavit ac lymphavit,
quo paravit aditum
Ad ingressum sanctae terrae,
qua pars est viventium.

10. Rex aeternus ac tremendus,
incomprehensibilis,
Hujus meritis Johannis
adsit exorabilis
Et peccata nobis cuncta
tollat ineffabilis.

11. Sit laus patri filioque
atque sancto pneumati,
Qui Johannem Pulsanensem
magnis vitae meritis
Decoravit et aeternis
mancipavit praemiis.

Hymn. ms. Pulsanensis saec. 12. Cod. Vat. Palatin. 30. — Es existierten auf Johannes de Mathera ein Reimofficium und eine Sequenz; Trümmer davon sehe man Acta SS. Junii IV, 39 (alter Edition), nach Jordanus, Chronicon Montis Virginis 1649. Die Bollandisten bezeichnen l. c p. 38 obigen Hymnus als „Sequenz". Dies ist irrtümlich; der Schluſs der Sequenz steht p. 39. Als Quelle wird angegeben: Sequentia ex Ms. Palatino Bibl. Vaticanae. Unsere Quelle ist ein Palatinus, ist aber augenscheinlich nur durch Irrtum in die Sammlung der Palatini hineingeraten.

248. De sancto Joseph.

Ad Vesperas.

1. Stirpis Davidicae tendit ad aethera
Joseph de conjuge, cujus in dextera
Natus mirifice patris in tempora
Sedet, congaudent coelici.

2. Hic caelebs, humilis, sanctus ac sobrius,
Superni flaminis instinctu providus,
Mariae nubilis dicitur socius
Nucis florente virgula.

3. Cum jam dimittere tumentem uterum
Vellet, decernere jubetur iterum,
Plenam traducere, per sanctum spiritum
Est, quod in ea natum est.

4. Non in propatulo cogitat tremulus,
Sed magis clanculo mandatis sedulus,
Dei oraculo somno praemonitus,
Mariam ducit conjugem.

5. Inquit praenuntius: hac coeli janua
Procedit filius, qui tollit omnia
Peccata coelitus de mundi machina,
Deus homo, de luce lux.

6. Sed cum a Caesare edictum proditur,
Joseph protendere Bethlehem cogitur,
Et partum edere herilem promitur
Castis virgo visceribus.

7. O pater optime, Joseph amabilis,
Vitia comprime catervae labilis
Tuisque tribue vitae laudabilis
Certamen ac victoriam.

8. Festiva canimus tua solemnia
Totis visceribus, tu coeli praemia
Repende plebibus sanctaque numina,
Regno reddas incolumes.

9. O summe genitor ac fili genite,
Cunctorum conditor, spirans paraclite,
Bonorum praestitor, veni de sidere,
Nobis esto propitius.

Brev. ms. S. Trinitatis in Alpibus anni 1455. Cod. Laurentian. Conv. sup. 512. A. — Brev. Vallumbrosanum imp. s. l. et a. B.

249. De sancto Joseph.

Ad Nocturnum.

1. Patriarcha quam laudandus,
Joseph vir justissime,
Cui traditur servandus
Filius altissimae
Majestatis, nuncupandus
Virginis mundissimae.

2. Quis fidelior vocari
Potest inter homines,
Cui dantur conservari
Tam thesauri nobiles,
Per quos habent reparari
Coeli regni exsules.

3. O Joseph, noli timere
Mariam accipere,
Sic te voluit monere
Nuntius a sidere,
Gaudet filium habere
Dei casto viscere.

4. Cum jam puer educatur,
Magis adventantibus
Ferus Herodes turbatur
Minitans infantibus,
Sed te monens sic affatur
Magis remeantibus:

5. Nocte surgens tolle Christum
Matremque velociter,
Pergens fuge in Aegyptum,
Ibi siste jugiter,
Nec reducas, sed edictum
Praestolare firmiter.

6. Cum destinatis ad caedem
Innocentum milibus
Mortem sumit in mercedem
Rex Herodes invidus,
Iterumque Gabrielem
Mandat pater coelicus.

7. Tolle puerum et matrem,
Sic te monet Gabriel,
Herodes recepit aerem
Necem, terram Israel
Tene, dat securitatem
Universi arbiter.

8. Quam fideliter servare
Matrem atque filium
Studens paves repedare
Pristinum ad solium,
Sed Nazareth habitare
Moneris per angelum.

9. Tua festa collaudantes,
Pater Joseph, visita,
In te Christum adorantes
Placa prece sincera,
Ne nos jugiter peccantes
Mergat in tartarea.

Brev. ms. S. Trinitatis in Alpibus anni 1455. Cod. Laurentian. Conv. sup. 512. A. — Brev. Vallumbrosanum imp. s. l. et a. B.

250. De s. Jucunda Rhegiensi.

1. Jucunda, virgo nobilis
Deoque acceptabilis,
Vitam beatae virginis
Secuta a cunabulis.

2. Carnem sacris jejuniis
Macerans et vigiliis,
Lacrimas et suspiria
Effundens coram angelis.

3. Juncta beato Prospero,
Non carnali commercio,
A spiritu Paraclito
Erecta cum tripudio.

4. Ad hanc ille sanctissimus
Modulatis carminibus
Et spretis curis omnibus
Sacris scribit apicibus.

Tamayo, Martyrol. Hispan. VI, 265 sq. ex „vetusto Breviario Rhegiensi“. — 1, 4 ab incunabulis.

251. De sancto Jucundo.

1. Augusta nunc Praetoria,
Novo gaude praeconio,
Te nam Jucundi gloria
Solemni replet gaudio.

2. Vita Jucundus optima
De te nascendo prodiit,
Rite detestans infima,
Coeleste regnum petiit.

3. Monstrant quoque miracula,
Quantus sit in coelestibus,
Diversa cum pericula
Suis repellat precibus.

4. Caput beati praesulis
Bis fertur versus Duriam,
Et unda quam terribilis
Suam sedat saevitiam.

5. Edent beatos feminae
Partus sancti suffragio,
Qui polleant acumine,
Si deprecentur serio.

6. Sedabit ipse turbinem,
Aestum, gelu, tonitrua,
Fulmen, nives et grandinem
Tolletque terrae noxia.

7. Jucunde, fac nos scandere
Tuo favore gaudia,
Quae tu docebas quaerere
Spernendo transitoria.

F. P. Duc, Culte de Saint Grat, Turin s. a. p. 8. ohne Angabe der Quelle. Da der Hymnus ausweise des Reimes ein alter zu sein scheint, habe ich ihn aus Duc herübergenommen.

252. De sancto Juliano.

1. Laus sanctorum martyrum,
Aulae coelestis militum,
Deo ministros advocans,
De morte vitam conferens.

2. Hic Julianus athleta
Animatus fide coelitus
Coacta fide illustribus
Christi triumphum graditur.

3. Puellam quoque nobilem,
Clari prolatam sanguinis,
Huic Basilissam nomine
Numero socias virginum.

4. Septemque fratres pueri,
Christi vocati nomine,
Plebsque digna adhaeret,
Secta parentum graditur.

5. Viginti namque milites,
Fide armati mentibus,
Opus additur martyrum,
Ipsi effecti martyres.

6. Filius quoque praesidis
Ad fidem matrem advocans,
Christi quod scholas reficit,
Draconum cultum evitat.

7. Sacerdos hic mirabilis,
Antonius, lucerna militum,
Orando terit idola,
Templa diversa corruunt.

8. Dum multas poenas saeviens
Fecit truncari gladio,
Cruorem fundunt sanguinis
Coeloque tradunt spiritum.

9. Adeptae sanctorum animae
Caeca demonstrans corporis
Cito sepulti funeris
Hostis triumphum evitans.

Brev. Ambrosianum imp. Mediolani 1490. — 1, 1 Laus zweisilbig — 3, 2 perlatam. — 3, 3 Huic pro Basalissa nomine. — 4, 2 votasti. — 7, 3 terret idola. — 8, 2 Ferri truncari. — 8, 3 fundens. — 9, 1 Adepta. — Das Lied enthält augenscheinlich noch zahlreiche andere Fehler, die aber ohne weitere Quellen nicht zu entfernen sind.

253. De sancto Juliano.

Ad Laudes.

1. Urbs provecta Caenomannis
Juliani meritis,
Tanti patris nunc praeclara
Suscipe solemnia.

2. Ut quo duce veritatis
Sumpsisti praeconia,
Ejus ope sempiterna
Merearis praemia.

3. Cujus vera te perduxit
Ad fidem assertio,
Ejus semper tueatur
Ubique intercessio.

4. Laus patri sit ingenito,
Laus ejus unigenito,
Laus sit sancto spiritui,
Trino Deo et simplici.

Brev. Gallicano-Siculum imp. Venetiis 1527.

254. De sancto Julio.

Ad Laudes.

1. Sublimem Deum laudibus
Extollamus felicibus,
Qui natus sacra virgine
Spem nobis dedit veniae.

2. Confessoris egregii
Solemne festum Julii
Devota Deo pectora
Celebrantes ovantia.

3. Hic sanctus in infantia
Divina tactus gratia
Contempsit mundi prospera,
Anhelus ad coelestia.

4. Amore flagrans Domini
Suo cum fratre unico,
Juliano diacono,
Accola fuit saeculo.

5. Clarus sophiae dogmate
Terrae partes Italiae
Credentium per pectora
Verbi diffundit semina.

6. Adhaerens viti unicae
Ut palmes fructu ubere
Produxit vitae pocula,
Debrians corda intima.

7. Laetatur nunc per saecula
In aula coeli regia,
Unde devoti poscimus,
Fer opem nobis omnibus.

Brev. ms. S. Clarae Neapolit. saec. 14. Cod. Casanaten. B III 5. (470). add. saec. 15. — 2, 4 Celebravit ovantio. — 3, 4 Anellus ad; lies Anhelans? — 6, 1 Adoherens veri unice. — 6, 4 Debuam sibi corda. — 7, 1 Laetamur. — 7, 3 fehlen drei Silben; devoti ergänzt. — 7, 4 Per opem. — Am Schlufs noch Anfang der Doxologie: Deo patri.

255. De sancta Justina.

1. Annalis, ecce, orbita
Nobis reduxit gaudia,
In qua Justinae virginis
Festa clarent et martyris.

2. Quae Christo sponsa dedita
Florebat in ecclesia,
Die noctuque Dominum
Deposcens ad auxilium.

3. Hinc ille serpens lividus,
Mortis veneno perfidus,
Hanc pollicetur tradere
Malefico in scelere.

4. Aggreditur insidiis
Castum cubile virginis,
Quo pelliceret fraudibus,
Quam protegebat Dominus.

5. At virgo fortis brachio
Crucis munita clipeo
Hoste prostrato impio
Lucrato gaudet aemulo.

6. Adscivit sibi socium,
Quem prius sensit aemulum,
Qui juncti simul validi
Praedam tulerunt barathri.

7. Post praesul Christi Domini
Et mater monasterii,
Pari corona incliti
Effulsere martyrii.

8. Regnant in coelis aurei,
Qui hic vicere ferrei,
Agnum sequuntur praevium,
Quem coluere Dominum.

9. Precemur ergo singuli,
Omnes clamemus subditi,
Quo sacrae matris merito
Christo vivamus Domino.

10. Gloria sit altissimo,
Celso qui sedet solio,
Qui sanctis auget praemia
Optata post victoriam.

Brev. ms. Placentinum saec. 14. Cod. Capit. Placentini 18. A. — Brev. ms. Placentinum saec. $^{14}/_{15}$. Cod. Capit. Placent. 21. B. — Brev. ms. Placentinum saec. 15. Cod. Capit Placent. 19. C. — Brev. ms. Placentinum saec. 15. Cod. Capit. Placent. 20. D. — Psalt. ms. Placentinum anni 1514. Cod. Capit. Placent. 49. E. — Psalt. ms. Placentinum anni 1515. Cod. Capit. Placent. 48. F. — Mel.: Veni creator spiritus EF. — Nach Str. 4 Divisio.

256. De ss. Justo et Clemente.

1. O confessoris lucidi,
Justus et Clemens incliti,
Nos promimus christicolas
Vos usque ab infantia.

2. Liquistis terram Africam
Innando multa maria,
Quae profecto ut transita
Adivistis vos Tusciam.

3. Germani vos cum Regulo
Venistis archiepiscopo,
Per vos fecit prodigia
Dominus in Italia.

4. Civitatem Antoniam
Circumdederunt agmina
Guandalorum cum clippeis,
Arcubus atque lanceis.

5. Satis dolebat populus
Obsessus valde nimius,
Tanto namque dedecore,
Periculo inopiae.

6. Deerat alimonia
Populis in Antonia,
Supplices orant Dominum,
Ut ferat adjutorium.

7. Audite nam consilium,
Justus et Clemens inquiunt,
Praebete panes optimos,
Projicite ad Guandalos.

8. Arridet omnis populus
Sanctorum de consilio,
Pro petris panes jaciunt,
Ad bella quando veniunt.

9. Hostis erat famelicus,
Jacturam prompte commedunt,
Ut tangunt ora panibus,
Lapsi sunt ab hoc saeculo.

10. Praesta, beata trinitas,
Ut per ipsorum merita
Intrare aulam principis
Nos valeamus Domini.

Hymn. ms. S. Gregorii in Urbe saec. 14. Cod. Vatican. 7599. A. — Brev. ms. Monachorum Angelorum (Florentiae) saec. 15. Cod. Vatican. Urbin. 599. B. — Brev. ms. S. Michaelis de Burgo (Pisis) anni 1457. Cod. Ravennat. 139. 1. Z. C. — Psalt. ms. Camaldulense saec. 15. Cod. Taurinen. J I 41. D. — Psalt. ms. Camaldulense saec. 15. Cod. Laurentian. Conv. sup. 542. E. — Brev. Camaldulense imp. Venetiis 1484. F. — 2, 2 Minando multa A, In nando F. — Nach Str. 6 Divisio ad Laudes.

257. De sancto Justo.

1. Summa rectorum gloria,
Disponens Deus omnia,
Tui te laudant militis
Triumphum Justi martyris.

2. Cujus intenti laudibus
Laetis canamus mentibus,
Festum ejus in omnibus
Recolendum temporibus.

3. Qui lenitate placidus,
Christi miles intrepidus,
Mundi contemptis dapibus
Coeli ditatur opibus.

4. Lucerna Christi fulgida
Mundi vitat praeconia,
Sed cluens ejus praedio
Non latuit sub modio.

5. Ad ejus unde languidi
Tumbam sanantur plurimi,
Immundo pressi spiritu
Solo solvuntur aditu.

Cod. Ambrosian. S 17. sup. add. saec. 11.

258. In Sancti Juvenalis.

Ad Vesp. et Laud.

1. Gaudet sanctorum coetus supernorum,
Annua venit pretiosa, redit
Qua Christi miles Juvenalis, dies,
Aethera petit.

2. Unde natalem ipsius jam diem
Mente devota celebret plebs tota,
Cum quibus chorus noster et canorus
Personet odas.

3. Cujus, o dives Benevente, vides
Surdis auditum meritisque visum
Caecis, infirma sanitati membra
Reddere semper.

4. Te, Juvenalis, veneratur orbis,
Miraculorum patrator multorum,
Quodcunque poscis, obtinere noscis,
Inclite martyr.

5. Nunc summo cultu supplices precamur,
Suscipe juges famulorum preces
Ac tua prece scelera repelle
Te venerantum.

6. Quod nobis praestet te patris orante
Deitas, nati spiritusque sancti,
Optatum munus, qui colitur summus,
Trinus et unus.

Brev. ms. S. Sophiae Beneventanae saec. 11. Cod. Vatican. 4928.

259. De sancto Ivone.

Ad Nocturnum.

1. Exsultet pars catholica,
Laetetur plebs Britannica,
Deo depromens cantica,
Ivoni qui dat coelica.

2. Nemo posset concipere,
Nec vox posset exprimere,
Quantis sit dignus laudibus,
Quantis rogandus precibus.

3. Ab aetatis primordio
Dei se dans obsequio,
Mundi spernens divitias,
Honores et delicias.

4. Sed coelestia sitiens,
Vera gaudia ambiens,
Sancta frequentans opera
Translatus est ad supera.

5. Conemur bonis actibus,
Rogemus piis mentibus,
Ut suis sacris precibus,
Jungamur coeli civibus.

6. Quod nobis Christus annuat,
Nos a peccatis abluat,
Precum hujus instantia
Dei fruamur gloria.

Brev. ms. S. Sepulchri saec. 14/15. Cod. Parmen. Palat. 186. — 1, 1 Exaltet pars.

260. De sancto Ivone.

Ad Laudes.

1. Jesu, redemptor saeculi,
Peccatis parce populi,
Ivonis sacris precibus
Nostris faveto fletibus.

2. Monstrant ejus austeritas
Et illibata puritas,
Quod sperabat de praemio,
Non gaudens transitorio.

3. Nullus posset per singula
Ejus crebra miracula
Narrare, quae per saecula
Lucent et clarent sedula.

4. Mortuos vitae reparat,
Aegros a morbis liberat,
Coelum precibus reserat
Et daemonibus imperat.

5. Cui testes sunt Anglici,
Aquitani et Gallici,
Quod ad hoc nequit objici
Quid, sed quod sunt veridici.

6. Ergo nos, pater inclite,
Vultu respice cernuo,
Nos majestati deicae
Cives dones perpetuo.

Brev. ms. S. Sepulchri saec. 14/15. Cod. Parmen. Palat. 186. -- 3, 4 clarent cedula. — 5, 1 Qui testes. — 5, 4 veradici.

261. De sancta Katharina.

1. Omnium factor, hominum redemptor,
Virginum sponsus, Deus alme, nobis
[Virgin]is dignae celebrare festum
[Da Ka]tharinae.

2. Haec parentela sata praenitenti,
Germen eluxit speciale regum,
Incliti regis veneranda proles
Unica Costi.

3. Respuit regnum socianda Christo,
Pauperes fovit, sibi parca vixit,
Obtulit sponso capitale magnum
Virginitatem.

4. Affluens verbi sale literati,
Eloquens virgo, senibus resistens,
Convocatorum superavit agmen
Philosophorum.

5. Lacte profluxit [jugu]ata cervix,
Bis decem metas subito dierum
Vexit in Sina chorus angelo[rum]
Virginis artus.

6. Laus Deo patri genitaeque proli,
Laus, sacrum flamen, tibi sit per[enne]
Laudis et nostrae com[es inremota]
Sit Katharina.

Cod. Vatican. Reg. 1351. add. saec. 12.

262. De sancta Katharina.

1. Pange sanctae Katharinae
gloriosa proelia,
Imitatrix Christi matris
moribusque fulgida,

2. Et cum ipsa regno poli
sociata virgine,
Quae resplendet super solem
gloriosa lumine.

3. Regi regum desponsata
magno censu sanguinis
Et honore circumdata
laudibus virgineis.

4. Haec tyranni jussa regis
despicit cum idolis
Amplexando verba vatum,
Christi cum apostolis.

5. Haec coelesti plena rore,
docta linguis omnium,
Vicit vires vitiorum,
regem cum rhetoribus.

6. Cum augusta multos duxit
ad regna coelestia,
Regi Christo praemittendo
duplicata munera.

7. Angelorum Dominique
visitata famine
Minas, ensem, spernit rotas,
verbera cum carcere.

8. Cujus caput cum truncatur,
lac fudit pro sanguine,
Et in monte deportatur
Sinai ab angelis.

9. Et pro nobis preces fundit
caritate fervida,
Ut Deus eam colendo
nostra demat crimina.

10. Trinitati summae laudes
referamus debitas,
Ut devotis, quas rogavit,
nobis donet gratias.

Brev. ms. Ambrosianum saec. 14/15. Cod. Trivulzian. A 102. A. — Psalt. ms. Ambrosianum saec. 14/15. Cod. Basil. Ambrosian. s. n. B. — 6, 3 promittendo A. — Str. 8. fehlt A. — Mel. B.

263. De sancta Katharina Bononiensi.

Ad Vesperas.

1. O Katharina nobilis,
Sancti Francisci filia,
Quae vitae semper labilis
Falsa sprevisti gaudia.

2. Ad sponsi Jesu nuptias
Exemplo, verbis, opere
Plures traxisti filias,
Devotas sacro foedere.

3. Vicisti carnis lubricum,
Figuram mundi labilem
Et daemonem falsidicum
Ob zelum Jesu stabilem.

4. Uni trinoque Domino
Sit sempiterna gloria,
Qui vitam sine termino
Nobis donet in patria.

Antiph. ms. Franciscan. saec. 16/17. Cod. Lucen. 2674.

264. De sancta Katharina Bononiensi.

Ad Nocturnum.

1. Virgo Christi juvencula
Sanctae Clarae discipula
Efficitur et filia
Ejus sequens vestigia.

2. Dire suum corpusculum
Domans vicit diabolum,
Mundum sprevit vertibilem
Et florem ejus fragilem.

3. Nocte, die vigiliis
Intenta et jejunis,
Orationi dedita
Dabat salutis monita.

4. Deo canamus gloriam,
Qui virgini victoriam
Carnis, Satan cum saeculo
Dedit in hoc corpusculo.

Antiph. ms. Franciscan. saec. 16/17. Cod. Lucen. 2674.

265. De s. Katharina Bononiensi.

Ad Laudes.

1. Os nequit tuum promere,
O Katharina, gaudium,
Nec potest cor concipere,
Quod agis nunc, tripudium.

2. Nam Dei non in speculo,
Sed facie ad faciem
Mundato cordis oculo
Divinam cernis speciem.

3. Cum fide spes et caritas
Crescant in nobis omnibus
Et illibata castitas
Cum ceteris virtutibus.

4. Uni trinoque Domino
Sit sempiterna gloria,
Qui vitam sine termino
Nobis donet in patria.

Antiph. ms. Franciscan. saec. 16/17. Cod. Lucen. 2674.

266. De sancto Laurentio.

Ad Vesperas.

1. Laurenti, merito flammis vitalibus uste,
   Qui fervente fide victor ab igne redis.
2. Vir dilecte Deo terreno in corpore quondam,
   Tunc quoque sidereus jam tibi sensus erat.
3. Qui potuisti oculos tactu revocare sepultos,
   Rursus et in vacua fronte referre diem.
4. Luminis exstinctis iterum accendisse lucernis,
   Credimus haec, signa te faciente crucis.
5. Addita nunc etiam populis miracula praestas,
   Ut fidei tribuas indubitanter opem.
6. Dum tua templa novant breviore robore plebes,
   Creveruntque trabes, crevit et alma fides.
7. Stipite contracto sua se mercede tetendit,
   Quantum parva prius, postea tensa fuit.
8. Crescere plus meruit succisa securibus arbor
   Et didicit sicca longior esse coma.
9. Unde recisa fuit, populus fert inde salutem,
   Si venit intrepidus, lumina caecus habet.
10. Tu, levita sacer, poena purgate, fidelis,
    Unde prius flammas, hinc modo lumen habes.
11. Visaque temporibus venerandi antistitis acta,
    Sed tamen aeterno sunt memoranda die.
12. Gloria sit summo patri prolique per aevum,
    Sancto et spiritui in saeculum saeculi.

Grad. ms. S. Laurentii in Verano saec. $^{10}/_{11}$. Cod. Angelicus B III 18. A. — Brev. ms. S. Laurentii in Verano saec. 11. Cod. Vatican. 7018. B. — Hymn. ms. saec. 12. Cod. Lucen. 1463. C. — 4, 1 exstinctus AB. — 5, 1 dum breviori robore A, dum brevi oriorior B. — 9, 2 Sic venit AB. — 10, 1 pene purgate A. — 10, 2 hic modo.

267. De sancto Laurentio.

Ad Vesperas.

1. Sacra dies recolitur
   Passionis Laurentii,
   Contra quem nimis nititur
   Furor Caesaris Decii.
2. Pro thesauris ecclesiae
   Martyr trusus ergastulo,
   Caecis visum bifarie
   Dedit crucis signaculo.
3. Thesauros post inducias
   Distribuit pauperibus,
   Vitans hostis versutias
   Torquetur scorpionibus.
4. Romanus dixit: pereo,
   Tergentem tua vulnera
   Angelum in te video,
   Baptizare me accelera.

5. Laus, decus et imperium
Supremo sit artifici,
Roboranti Laurentium
In agone multiplici.

Brev. ms. S. Laurentii Ulciensis saec. 15. Cod. Taurinen. Palat. 11.

268. De sancto Laurentio.

Ad Nocturnum.

1. Diri tortores feriunt
Levitam jussi graviter
Fustibus, nec sufficiunt,
Quos arguit alacriter.

2. Laminas ferri capiunt
Igne candentes fortiter,
Lateribus adjiciunt,
Mergunt, ardent atrociter.

3. Qui dixit: in me respice,
Domine, te confessus sum,
Refert impius magicae:
Ab isto mago victus sum.

4. Plumbatis Christi militis
Renes et latus lacerant,
Saxis ad hoc expolitis
Os eidem dilacerant.

Laus, decus et imperium.

Brev. ms. Ulciense saec. 15. Cod. Taurinen. Palat. 11.

269. De sancto Laurentio.

Ad Laudes.

1. Ut mente fiat pavidus,
Ducitur cratis ferrea,
Nec facinoris avidus
Stramenta differt ignea.

2. In crate sternunt martyrem
Impio jussu praesidis,
Subtus perflantes celerem
Flammam ignis non desidis.

3. Gyra, si vis comedere,
In me complens martyria,
Dixit repleto scelere
Effectus Christi hostia.

4. Laus, decus et imperium
Supremo sit artifici,
Roboranti Laurentium
In agone multiplici.

Brev. ms. Ulciense saec. 15. Cod. Taurinen. Palat. 11.

270. De s. Laurentio Presbytero et Martyre.

Ad Vesperas.

1. A partibus occidius
Sanctus venit Laurentius,
Docere Dei gratiam
Habitantes Novariam.

2. Ibique delens idola,
Baptismo lavans corpora,
Mentes rigabat fluctibus
Divinis et coelestibus.

3. Certabat plebs incredula,
Antiqua peste saucia,
Malebat esse perditam,
Quam esse Christo redditam.

4. Instabat sacer strenue
Vellens virus ab homine.
Sectator vir justitiae,
Volens eos acquirere.

5. Sed post ista certamina,
Dignus captare praemia,
Necatur a crudelibus
Mausolei cultoribus.

6. Sit iste nobis precibus
Suffragator praecipuus,
Quo mercamur coetibus
Jungi tandem coelestibus.

7. Laus et perennis gloria
Deo patri et filio,
Sancto simul paraclito
In saeculorum saecula.

Propr. ms. Novariense saec. 17. Cod. Casanaten. XX II 31 (1859). — Da der Hymnus den Eindruck eines älteren Liedes macht, habe ich ihn unerachtet der späten Quelle aufgenommen.

271. De sancto Leodegario.

Ad Nocturnum.

1. Hic vir vere sanctissimus,
Qui fide Christi praeditus
Colla submisit manui
Gladiatoris impii.

2. Hunc deprecantes quaesumus,
Nos tueatur precibus,
Qui sanguinem pro ovibus
Pastor dedit egregius.

3. Exoret ipse precibus,
Christus intendat fletibus,
Nostrum reatum diluens
Et nos ab hoste muniens.

4. Te, martyr Christi, poscimus,
Leodegari, petimus,
Ut veniam poscentibus
Tuis implores precibus.

5. Ut qui sanctorum meritis
Unitus esse nosceris,
Vitae perennis gaudia
Nobis precando conferas.

6. Et qui conjunctis laudibus
Te recolendo canimus,
Tuis sacratis precibus
Nos jungas in coelestibus.

Brev. ms. S. Gratae Pergamen. saec. 15/16. Cod. Ambrosian. T 43 sup. — 2, 3 fehlen drei Silben; sanguinem ergänzt.

272. De s. Leone Catanensi.

Ad Vesperas.

1. Mentibus laetis hodie canamus
Praesulis divi Catinae Leonis
Festa, quae nostri coluere patres
Laudibus almis.

2. Qui sacer primis venerandus annis
Patriam linquens merito replevit
Italas urbes, simul et Sicanas
Nomine sacro.

3. Praesul electus, pietate clarus,
Legibus sacris cupide vacavit,
Verbo et exemplo populum refovit
Mitis ad omnes.

4. Hic magum vicit populo stupente,
Cum crucis signo simulacra vertit,
Quae prius nemo potuit sacrorum
Frangere patrum.

5. Hujus excelsis meritis precemur,
Christus ut nobis tribuat salutem,
Arceat pestem simul et iniqui
Semina belli.

6. Gloriam trino Domino perennem,
Tum patri et nato simul utriusque
Flamini sancto supplici canamus
Corde per aevum.

Brev. Gallicano-Siculum imp. Venetiis 1527.

273. De s. Leone Catanensi.

Ad Laudes.

1. En, dies venit celebranda cunctis
Italis, nobis simul et Sicanis,
Qua Leo praesul patriam petivit
Jure supernam.

2. Hic dies toto celebratus orbi,
Turba sacratis precibus recantet
Debitas laudes meritis opimis
Praesulis almi.

3. Hujus oremus precibus supernum
Numen, ut pellat miseros ab hoste,
Arceat pestem, tribuat Sicanis
Pabula terris.

4. Ergo nunc laeti veneremur omnes
Praesulem sacrum Catinae Leonem,
Utque post vitae miserae labores
Astra petamus.

5. Da, pater, qui nos manibus creasti
Quosque per natum miseros replesti
Spiritu sancto, celebrare festum
Rite quotannis.

Brev. Gallicano-Siculum imp. Venetiis 1527.

274. De sancto Leonhardo.

Ad Vesperas.

1. Pange, lingua, confessoris
Leonhardi merita,
Cor concordet voci oris,
Ejus festa inclita
Augent laudes salvatoris
Et relaxant debita.

2. Bonus iste servus Dei
Ortus fuit Francia,
Praesentatur Chlodovaei
Manu in ecclesia,
Crevit puer, sed non ei
Haeserunt inania.

3. Traditur hic a parente
Claro magisterio,
Discit dogma pura mente
Sub sancto Remigio,
Petit eremum repente
Cordis desiderio.

4. Partu angitur regina,
Medicus exquiritur,
Leonhardi medicina
Aegra sana redditur,
Fons erumpit vi divina,
Sanctus sanctis jungitur.

5. Glorioso regi Deo
Laus, honor, victoria,
Leonhardum qui trophaeo
Ornavit et gloria,
Gloriemur nos cum eo
Spreta mundi scoria.

Brev. ms. Mantuanum saec. 15. Cod. Univ. Patavinae 734. A. — Brev. Humiliatorum imp. Mediolani 1483. B. — 1, 6 Et fehlt A. — 4, 5 in divina B. — 5, 5 nos fehlt B.

275. De sancto Leonhardo.

Ad Nocturnum.

1. Laxis resultant vocibus
Supernae matris filii,
Nam orbis in climatibus
Odor adspirat lilii.

2. Ecce, justus ut lilium
Florens per Dei filium,
Plantatus domo Domini,
Lumen adsistit lumini.

3. O Leonharde nobilis,
Columna es immobilis,
Coeli sita palatio,
Fruens omni solatio.

4. Natus Francorum genere
Puer nutritur tenere,
Chlodovaeus baptismate
Levat plenum charismate.

5. Adolescens spectabilis
Mundi pompas instabilis
Spernens Alvernam properat
Et Maximinum visitat.

6. Responso sumpto coelitus
Mox pergit Aquitaniam,
Reginae flenti anxius
Stillat salutis copiam.

7. De fonte gaudet fluido,
Nobis de fonte vivido
Ut Leonhardus hauriat,
Qui cor salire faciat.

8. Vivens Christo inhaeserat,
Ad quem post mortem properat,
Adornat Sion thalamum,
Dilectum carpens filium.

9. Sit trinitati gloria,
Ut Leonhardus docuit,
Nobis detur victoria,
Quae nullum hostem metuit.

Brev. ms. Mantuanum saec. 15. Cod. Univ. Patav. 734. A. — Brev. Humiliatorum imp. Mediolani 1483. B. — 2, 3 in domo A. — 3, 2—4 fehlen B. — 4, 3 fehlt B. — 4, 4 plenus A, chrismate AB. — 5, 2 pompis A. — 5, 3 Spernens alumnam B. — 6, 2 pergi equitaniam A. — 7, 3 Ut fehlt B. — 8, 1 Unus Christus B. — 8, 3 Sion fehlt B. — 8, 4 lies carpens lilium?

276. De sancto Leonhardo.

Ad Laudes.

1. Altipotenti debitas
Cuncti agamus gratias,
Qui Leonhardum contulit
Nostrae salutis vindicem.

2. Qui natus stirpe maxima
Relinquens solum proprium,
Militans in ecclesia
Mercatus est coelestia.

3. Illic pro nobis praevius
Sit precator continuus,
Preces fundens multimodas
Pro nostris criminibus.

4. Ut Deus sua gratia
Dimittat nostra crimina
Et pacem nobis conferat,
Simul coelestem patriam.

5. Sic lustrans mundi maria
Peregit mirabilia,
Solvens vinctos a carcere
Eosque reddens liberos.

6. Dehinc reginam, conjugem
Regis, fere jam mortuam
Reddens saluti pristinae
Sua cum prole regia.

7. Basilicam aedificat,
Sanctum simul coenobium,
In quo vivens viriliter
Dat vitae formam posteris.

8. Post cujus sanctum obitum
Fiunt ibi magnalia,
Ingentia miracula,
Deo canamus gratias.

9. Gloria patri Domino
Ejusque soli filio
Cum spiritu paraclito
In sempiterna saecula.

Brev. Humiliatorum imp. Mediolani 1483. — 1, 2 Cuncti peragamus. — 1, 4 indicem (judicem). — 3, 4 fehlt eine Silbe.

277. De sancto Leonhardo.

Ad Nocturnum.

1. Creator rerum omnium
Plasmator atque hominum,
Exaudi preces supplicum
Pia voce clamantium.

2. Concede nobis gaudia
Coelestia, terrestria,
Qui concessisti gratiam
Leonhardo continuam.

3. Qui gaudebat relinquere
Terrena cu m magnopere
Et ad coe lica scandere
Contistente in nemore.

4. Ibi sacrae ecclesiam
Virginisque basilicam
Consecrari praeceperat,
Ad quam cuncti convenerant.

5. In qua ejus corpusculum
Mirifice reconditum
Moratur, ferens omnibus
Sospitatem petentibus.

6. Deo patri ac filio
Lausque pio paraclito,
Dominanti in solio
In saeculorum saecula.

Brev. ms. Minorum saec. 15. Cod. Angelicus D V 10. — 4, 3 Consecrasti praeceperat.

278. De sancto Leonhardo.

Ad Laudes.

1. Pande magna Leonhardi
urbibus miracula,
Praeco, multa sospitati
dedita corpuscula
Omni morbo conterenti
jugiter languentia.

2. Ad quae facta et fienda
tanta plebs accesserit,
Unquam porro nemo illam
calculare potuit,
Atque templum nec eandem
tunc amplecti valuit.

3. Hoc respiciente Deo
agitur presbyteris
Mira visio in somno
sancto templo stantibus,
Construatur ut extemplo
templum majus gentibus.

4. Et in illud transportarent
sanctum ejus vasculum
Atque idem collaudarent
sacro loco positum,
Qui surgentes divulgarunt
plebibus oraculum.

5. Affligebant triduano
populi jejunio
Se praestantes magno Deo
holocausta optimo,
Ut pandetur locus suo
palam oratorio.

6. Sacrificiis peractis
et orationibus
Solum albet universis
niveis coloribus
Omne visibus exceptis
sacri templi partibus.

7. Spatioso sacro templo
quadratis lapidibus
Notabilibus perfecto
translatum hominibus
Sanctum ejus vasque nardo
comptum aromatibus.

8. Quod dum magna et majori
positum ecclesia,
Tam profunda dat languori
omnino miracula,
Quod audiri neque fari
poterit per tempora.

9. Deo orbis creatori
laus, decus, sit gloria
Ac ejusdem redemptori
pleno sapientia,
Ab utroque procedenti
per aeterna saecula.

Brev. ms. Minorum saec. 15. Cod. Angelicus D V 10. — 1, 3 morbo compterenti. — 7, 4 translatur. — 7, 5 naxque nardo.

279. De ss. Liberata et Faustina.

1. Sanctorum diem virginum
Liberatae et Faustinae
Ex alto coeli cardine,
Christe, colentes suscipe.

2. Hae sorores unanimes
Nobili ortae genere
Sub paterno regimine
Fide fuerunt splendidae.

3. Una cum essent in domo,
Ex diverso praesagio
Portato viro mortuo,
Dei punguntur jaculo.

4. Jam videntes exsequias
Et mulieris lacrimas
Mundi recusant nuptias,
Ubi vana sunt gaudia.

5. Noctu surgentes virgines
Cumas venerunt citime,
Spreto terreno conjuge
Christo ducuntur principe.

6. Huc Genesina curia
Sancta transmisit corpora,
Supra portarum moenia
Fundaverunt ecclesiam.

7. Sed ob vulgi frequentiam
Intraverunt coenobia,
Locantes mansiunculam
Juxta fluvium Cosiam.

8. Hanc armillarum munere
Egerunt aquam currere
Ad monasterium utile
Dotes rogantes jugiter.

9. Donec vixerunt saeculo,
Auctae fuerunt Domino,
Verbo usae angelico
Regno gaudent aethereo.

10. O margarita inclita,
Liberata et Faustina,
Vestra summa virginitas
Nostra tergat facinora.

11. Vestra beata corpora
Faciendo miracula
Sunt atque jacent hodie
In Cumana ecclesia.

12. Laus, virtus, Deo gloria,
Qui haec sacravit corpora,
Sit benedicta trinitas
Per cuncta pie saecula.

Brev. ms. Novocomense anni 1420. Cod. Univ. Bonon. Mezzof. 339. — 4, 3 recusantis nuptias. — 5, 2 lies Cumas eunt citissime?

280. De ss. Liberata et Faustina.

1. Filiae Tyri, Deo dedicatae
Sponso, Faustinae atque Liberatae
Celebri sub ista solemnitate
Pangite laudes.

2. Hodie namque regi offeruntur,
A quo sponsali stola induuntur,
Thalamo coelesti sic imponuntur
Regem amplexae.

3. Species quarum sponsus concupivit,
Genas pudicas sanguine minivit,
Corpori suo corpus inunivit
Casto amore.

4. Christi secutae gloriosa dicta
Nobilitate, moribus et vita,
Opibus spretis, patria relicta
Cumas feruntur.

5. Ibi divinis laudibus vacantes,
Templo fundato Deum venerantes,
Vitam praesentem finiunt orantes,
Pace sepultae.

6. Virginum ergo meritis istarum,
Christe, salutem confer animarum,
Scandere possimus ut in praeclarum
Aetheris regnum.

7. Gloria Deo sit aeterno patri,
Filio quoque sibi sempiterno,
Flamini sancto simul utriusque
Omne per aevum.

Brev. ms. Novocomense anni 1420. Cod. Univ. Bononien. Mezzof. 339. — 3, 1 sponsus ergänzt. — 3, 2 sanguine nimium. — 7, 2 lies sibi coaeterno?

281. De sancta Lucia.

Ad Vesp. et Noct.

1. Flos rutilans de hortulo
Virenti sugit virginum,
Quem agnus suavissimo
Irrigat rore plurimum.

2. Haec est Lucia lucida,
Alba columba pulchrior,
Quae Christi exstat famula
Suaque sponsa carior.

3. Haec virgo sacratissima,
Syracusana nobilis,
Cum matre Eutitia,
Languente fluxu sanguinis,

4. Rogabant sanctam Agatham
Ad ejus gressae tumulum
Medelam salutiferam,
Dormitque virgo paululum.

5. Et vidit ipsam Agatham
Dicentem: o carissima,
Quid petis illam gratiam,
Quam dare potes sedula.

6. En, tua parens libera
Tunc excitata tremuit,
Quae mox egenis omnia
Exhortans matrem tribuit.

7. Pro nobis ora sedula,
Lucia, per quam Domino
Decus sit atque gloria,
Nato quoque paraclito.

Brev. ms. Vallumbrosanum saec. 15. Cod. Laurentian. Conv. sup. 457. A. — Brev. Vallumbrosanum saec. 15. Cod. Laurentian. Conv. sup. 456. B. — 6, 4 Haec ortans AB, mater A.

282. De sancta Lucia.

Ad Laudes.

1. Ab hac vitatus audiens
Hoc sponsus eam detulit,
Quod Christum colat respuens,
Quod lex majorum praecipit.

2. Delatam tunc Paschasius
Compellit hanc, ut immolet,
Quae Deo, non daemonibus,
Respondit, quod sacrificet.

3. Ab hac ut tollat spiritum
Sacrum, hanc duci praecipit
Tyrannus ad prostibulum,
Quae nec moveri potuit.

4. In ignem missa additis
Resina, pice, oleo,
Illaesa stans immobilis,
Tunc caeditur cum gladio.

5. Quae dicens pacem redditam
Ecclesiae, sic animam
Dat Domino, mysteriis
Praesumptis a presbyteris.

6. Pro nobis ora sedula,
Lucia, per quam Domino
Decus sit atque gloria,
Nato quoque paraclito.

Brev. ms. Vallumbrosanum saec. 15. Cod. Laurentian. Conv. sup. 547. A. — Brev. ms. Vallumbrosanum saec. 15. Cod. Laurentian. Conv. sup. 546. B. — 1, 1 Ab hanc B. — 4, 1 missa abditis AB.

283. De sancta Lucia.

Ad Vesperas.

1. Laudes dulcis harmoniae
Matris vox ecclesiae,
Coeli concors hierarchiae,
Pangat regi gloriae,
Alma virginis Luciae
Festa colens hodie.

2. Urbe nata Syracusa
Properans Cataniam,
Virgo flagitat effusa
Virginalem sociam,
Ut salute curet fusa
Parentem Eutitiam.

3. Choro conspicit vallatam
Tum coelestis agminis,
Gemmis Agathem ornatam,
Qua de fluxu sanguinis
Matrem didicit sanatam
Sui fide virginis.

4. Illa vices mox rependit
Christo grata muneris,
Prolis voci dum intendit,
Nam in turbae pauperis
Opem opes cunctas pendit
Ante diem funeris.

5. Audit sponsus et turbatur,
Consulem Paschasium
Interpellans criminatur,
Quod in Dei filium
Sponsa credit, ut trahatur
Martyr ad supplicium.

6. Gloria cordis et oris
Persolvatur numini,
Gratiarum et honoris,
Patri, verbo, flamini,
Qui coronam huic decoris
Dedit sponsae virgini.

Diurn. ms. Praedicatorum saec. 15. Cod. Marcian. L I 83. A. — Diurn. ms. Praedicatorum saec. 15. Cod. Marcian. ZL 160. B. — Brev. ms. Praedicatorum saec. 15. Cod. Capit. Patavini B 60. C. — 2, 3 affusa ABC. — 3, 4 Quo C; ne fluxu ABC. — 4, 3 Pro sis A, prosis BC. — 4, 5 fehlen zwei Silben; Opem ergänzt. — 5, 1 turbatum ABC.

284. De sancta Lucia.

Ad Nocturnum.

1. Magnus Deus, invocantis
Voto complacabilis,
Gloriosus et in sanctis
Suis admirabilis,
Qui Luciae signis tantis
Factus est laudabilis.

2. Ad tribunal evocavit
Judex illam concitus.
Sed hunc virgo superavit
Christo docta coelitus,
Cum pudicam se probavit
Templum sancti spiritus.

3. Rubet ille puellari
Devictus eloquio
Virginemque lupanari
Lenonum officio
Tractam jubet copulari
Infami consortio.

4. Tanto tamen rex coelorum
Fecit illam pondere,
Quod nec junctis jumentorum
Jugis illam trahere
Valent funes peccatorum,
Manus nec impellere.

5. Judex stupet et terretur
Menteque consternitur,
Mandat, martyr ut cremetur,
Ignis mox accenditur,
Utque cito consummetur,
Oleo perfunditur.

6. Rogus virgini nil nocet,
Sed inusta penitus
Inter flammas turbas docet
Servata divinitus,
Ut, quae Christum Deum vocet,
Exsultet medullitus.

7. Gloria cordis et oris.

Diurn. ms. Praedicatorum saec. 15. Cod. Marcian. L I 83. A. — Diurn. ms. Praedicatorum saec. 15. Cod. Marcian. ZL 160. B. — Brev. ms. Praedicatorum saec. 15. Cod. Capit. Patavini B 60. C. — 2, 5 se fehlt ABC. — 3, 1 Jubet ille ABC. — 3, 6 In fama consortio ABC. — 4, 4 detrahere ABC. — 5, 2 Mentemque ABC.

285. De sancta Lucia.

Ad Laudes.

1. Voce consona laudantes
Christum regem pariter,
Diem festum celebrantes
Concinamus dulciter,
Expugnavit impugnantes
Quo Lucia fortiter.

2 Ignis virtus superatur
Virginis miraculo,
Utque maga reputatur
Inclamante populo,
Consularis sed placatur,
Dum litatur jugulo.

3. Romam vinctum cujus ante
Oculos Paschasium
Ducunt fama laborante,
Quem reatu noxium
Perimerunt judicante
Senatu per gladium.

4. Gloriosa sed Lucia
Nec percussa moritur,
Donec caro Christi pia
Morienti traditur,
Purpurata sic de via
In regno suscipitur.

5. Opem cujus imploremus
Et alma suffragia,
Nos qui corpus possidemus
Ejus hac in patria,
Ut regnanti conregnemus
Summi regis curia.

6. Gloria cordis et oris
Persolvatur numini,
Gratiarum et honoris,
Patri, verbo, flamini,
Qui coronam huic decoris
Dedit sponsae virgini.

Diurn. ms. Praedicatorum saec. 15. Cod. Marcian. L I 83. A. — Diurn. ms. Praedicatorum saec. 15. Cod. Marcian. ZL 160 B. — Brev. ms. Praedicatorum saec. 15. Cod. Capit. Patavini B 60. C. — 3, 1 junctum A, vinctam B.

286. In Translatione s. Ludovici Episcopi.

Ad Vesp. et Laud.

1. Prolem inclitam Franciae
Produxit genus floridum,
Partem traxit Hungariae
Coelitum sidus fulgidum.

2. Minores, ut foret minor,
Dati sunt in obsequium,
Doctrinae ut esset ductor
Per mundi viae devium.

3. Obses hosti exhibetur
Jam inglorius glorians
Et pro patre detinetur
Pectoris pacem intimans.

4. Ore horis Deum orans
Psallebat mente jugiter,
Libro lecto pergens, morans,
Legens, lex et lux pariter.

5. Clarus clero se conjunxit,
Id inde palam profitens,
Militaria exclusit,
Sic Dei partem confitens.

6. Ludovicus ludos, vicos
Vitans zelans otia,
Habebat vinctos amicos
Diva colentes studia.

7. Gloria sit Deo patri
Per infinita saecula,
Paraclito, summae proli
Aeterna danti pabula.

Brev. ms. Franciscanum anni 1332. Cod. Casinen. 193.

287. In Translatione s. Ludovici Episcopi.

Ad Laudes.

1. Opera clementiae
Jam vir innocentiae
Virtuose egit,
Praesul sapientiae,
Vas incontinentiae
Curiose fregit.

2. Vas quod fuit gratiae,
Virtutis, modestiae,
Fructuose degit
In urbe Marsiliae,
Quod vas elegantiae
Pretiose tegit.

3. Hic invictus Hercules,
Quem reges et praesules
Venerantur proni,
Duces, plebes, consules,
Quo juncti et exsules
Condonantur laeti.

4. Tristes, moesti, flebiles,
Aegri, sicci, debiles
Restaurantur sani,
Defuncti examines
Ac e vita labiles
Vitae dantur multi.

5. Rector rectus et pius,
Simplex, castus, praescius,
Fruturorum fator,
Doctor verbo gladius,
Correptor propitius
Atque morum sator.

6. Pro miseris anxius
Et deliris praevius,
Indigorum pastor
Fuit et felicius
Beatorum socius,
Meritorum lator.

Brev. ms. Franciscanum anni 1332. Cod. Casinen. 193.

288. De sancto Lupo.

Ad Laudes.

1. Ad gloriosi praesulis
Odas pangamus modulis,
Omnes vos posco, socii,
Festa Lupi sanctissimi.

2. Cui superna gratia
Poli cessit palatia,
Cujus fuerunt merita
Miraculis clarissima.

3. Est qui nam ortus Gallia,
Transvectus in Italiam,
De quo resultat Samnia
Sacra complectens pignora.

4. Nunc te, praesul egregie,
Lupe, rogamus strenue,
Ut nos feras in aethera
Prece tua sanctissima.

5. Hoc donet sancta trinitas,
Trina quae fulget monade,
Cui sit laus et gloria
Per infinita saecula.

Lect. ms. S. Lupi Beneventan. saec. $^{11}/_{12}$. Cod. Caven. memb. 5. — Aus dieser Quelle auch mitgeteilt in Codex diplomaticus Cavensis VI, 28 sq.

289. De sancto Lupo.

Ad Processionem.

1. Praesulis, ecce, Lupi reboant praeconia sancti,
Alma dies colitur praesulis, ecce, Lupi.

2. Candida turba sonat coelorum regna per alta,
Christicolae jubilant, candida turba sonat.

3. Euge, beate nimis arcem qui scandis Olympi,
Regna tenens superum, euge, beate nimis.

4. Urbs redimita satis, germen quae nobile prodis,
Tullo, diu gaude, urbs redimita satis.

5. Funera ne dubites, cum sis puer ipse parentis,
Christus adest genitor, funera ne dubites.

6. Excipe discipulum supplex quem spiritus almus
Doctor Alistichi, excipe discipulum.

7. Corda benigna rigat, cernit quae Christus honesta,
Nectare mellifluo corda benigna rigat.

8. O venerande puer, socios qui praevenis omnes,
Coelitus instructus, o venerande puer.

9. Piminiola tibi policis stat compta lapillis
Intemerata manet Piminiola tibi.

10. Spernis amore Dei, mundus quod mandat honoris,
Cuncta caduca, pater, spernis amore Dei.

11. Fratribus adde Lupum, monachum de milite factum,
Dulcis Amande pater, fratribus adde Lupum.

12. Culmen ad egregium refugis cur scandere, pater,
Plebs te cuncta petit culmen ad egregium.

13. Contulit alma fides varios sufferre labores
Ire per alta freta contulit alma fides.

14. Indue, sponsa Dei, sacro velamine Christi,
Gausape virgineo indue, sponsa Dei.

15. Aequora, arva silent, pelagi depelle timorem,
Imperio Christi aequora, arva silent.

16. Evome pestiferum verbi de corpore virus,
Eloquio victus evome pestiferum.

17. Lumina caeca diu radiarunt fronte puellae,
Sermo patris reserat lumina caeca diu.

18. Ardua castra movent Saxones moenia circum,
Invicti populi ardua castra movent.

19. Viribus imparibus bellum cavere Britones,
Diffidunt acie viribus imparibus.

20. Undique turba fluens pueri juvenesque senesque,
Moesta petit sanctos undique turba fluens.

21. Admonuit populos sanctus baptismatis undam,
Credere quippe Deum, admonuit populos.

22. Vocibus altisonis patrum nemus omne remugit,
Prosequitur populus vocibus altisonis.

23. Gens inimica ruit caeca formidine mentis,
Gurgitis ima taetri gens inimica ruit.

24. Cantica mox resonant lyricis permixta choreis,
Sidera pulsantur, cantica mox resonant.

25. Turba sonora sui conscendit limina tecti,
Culminis alta petit turba sonora sui.

26. Fulgidus auricomis mox intonat angelus astris,
Nuntius arva legit fulgidus auricomis.

27. Solve metum, patria, nulli datur urere flamma,
Tuta manes precibus, solve metum, patria.

28. Turba ferit gladio sanctorum dira catervas,
Corpora tironum turba ferit gladio.

29. Te via Tartarei, te fert Acherontis in undas
Suscipit hos Christus, te via Tartarei.

30. Frigus abesse dedit, calor immensusque recessit,
Saucia membra fovens frigus abesse dedit.

31. Viscera clara patent, taetris infecta venenis,
Lingua reformatur, viscera clara patent.

32. Liniamenta suis animantur languida nervis,
Officiis dantur liniamenta suis.

33. Sospes adest genitus patris virtute redemptus,
Congaudet genitor, sospes adest genitus.

34. Laeta suis mulier gaudet concurrere plantis,
Gressibus assurgit laeta suis mulier.

35. Quis tua signa, pater, doctorum promere callet?
Pangere rite queat quis tua signa, pater?

36. Nullus in orbe tuis signorum maximus actis,
Praefulsit meritis nullus in orbe tuis.

37. Mortis acerba tuo subiisti viscere fracto,
Plura refers animo mortis acerba tuo.

38. O venerande pater, retines qui sideris arcem,
Da veniam famulis, o venerande pater!

39. Esto tuis gregibus verus pastorque benignus,
Arma, salus, requies esto tuis gregibus.

40. Sit procul hostis atrox, manibus simul ore cruentus,
Ne discerprat oves, sit procul hostis atrox.

41. Cantibus harmonicis fratrum te concio promit,
En, cuncti recinunt cantibus harmonicis.

Lect. ms. S. Lupi Beneventani saec. $^{11}/_{12}$. Cod. Caven. memb. 12. an zwei Stellen (A und B), das zweite Mal mit Neumen. Aus derselben Quelle auch in Codex Diplomaticus Cavensis VI, 12 (C) sqq. Faksimile p. 45. — 4, 2 Tullo AB. — 6, 2 Altistichic ursprünglich AB, an beiden Stellen ist e radiert. — 8, 2 instruens ABC; lies instituens? oder wie im Text? — 9, 1 sq. Piminióla (mit diesem Accent) A. — 27, 2 manet AB.

290. De sancta Marcellina.

1. Nunc Marcellinae virginis
Ovantes, omnes populi,
Hymnum Christo concinite
Agentes diem celebrem.

2. In quo plane sanctissima,
Felix et beatissima
Devicto mundi principe
Migravit ad coelestia.

3. Quae rite membra subigens
Jejuniis et precibus,
Instanter mente egerat,
Ut fide coelum scanderet.

4. Haec quondam saeclo nobilis,
Sed nunc coelo sublimior,
Tunc proxima senatui,
Nunc angelorum socia.

5. Cujus mores instituit
Germanus et episcopus,
Toto orbe notissimus,
Orthodoxus Ambrosius.

6. Haud minus hanc perdocuit
Servire Christo Domino
Illustris frater Satyrus,
Vir Christo devotissimus.

7. Ultra citraque latera
Sic fulta penis exstitit
Sublimis, imperterrita,
Muro vallata duplici.

8. Hanc ergo senes, hanc anus,
Hanc deprecemur juvenes,
Ut nobis apud Dominum
Auxilietur jugiter.

9. Gloria sit Deo patri
Et laus unigenito,
Sancto simul paraclito
In sempiterna saecula.

Psalt. ms. S. Ambrosii Mediolanen. saec. 14/15. Cod. Ambrosian. H 159 inf. — 1, 1 Tunc Marcellinae.

291. In sancti Marciani.

1. Marciani meritum
Pietate praeditum
Ad salutis reditum
Nulli sit indebitum.
2. Jesu Christi gratia
Fultus et constantia
Cuncta tollit anxia
Miseros vexantia.
3. Hoc in Dei famulo
Fuit in propatulo,
Quod talenti calculo
Non est usus clanculo.
4. Opus est exhibitum
Ratione typicum,
Quod conservis triticum
Nullis est inhibitum.
5. Hujus ad praeconium
Vota surgant hominum,
Cujus sanctimonium
Votis favet omnium.
6. Sancta Deus trinitas,
Fac, sit haec celebritas
Temporum sinceritas
Mentis et integritas.
7. Gloria ingenito,
Laus sit unigenito,
Honor almo flamini
Semper sit laudabili.

Hymn. ms. Neapolitanus saec. 13/14. Cod. Neapolitan. VI G 29. — 2, 1 gratiam. — 2, 2 constantiam. — 5, 4 Votis facit; lies Vota facit?

292. De sancto Marco.

Ad Vesp. et Noct.

1. Athleta Christi belliger,
Evangelista praepotens,
Nunc tua dies renitet,
Qua, Marce, alme pontifex,
2. Vicisti hic carnifices
Fatendo poli principem,
Qui te agonis merito
Beavit parto praemio.
3. Te canones catholici
Evangelistam clamitant,
Quod Lybiam, Marmaricam
Phoenicisque pentapolim
4. Primus ad fidem traxeras,
Adorsus evangelica
His pandere mysteria,
Quod Jesus exstat Dominus.
5. Hinc fabricantes delubra,
Immunda diverticula,
Colentesque simulacra
Sacra piasti undula.
6. Et Cyrenen pentapolim
Sermone sacro sublevans,
Leprosos ibi plurimos
Curasti atque languidos.

7. Sutoris manum subula
Perfossam sputo recreans,
Conversum cum familia
Fecisti ovem candidam.

8. Nos ergo beatissime
Precamur Marce supplices,
Obtentu castos perfice
Et a peccatis abluc.

9. Procul a nobis subdolus,
Te obsecrantes quaesumus,
Abscedat atque lubricus
Bonorum anguis invidus.

10. Summe sacerdos inclite,
Martyrio qui passus es,
Adversis nos ab omnibus
Tuis juvare precibus.

11. Ut beatorum gaudiis
Tuis nosmet suffragiis
Conjungat una deitas,
Qui regit cuncta saecula.

Hymn. ms. Benedictin. Brixien. saec. 13. Cod. Univ. Bononien. 2493. A. — Offic. ms. S. Marci saec. 16. Cod. Marcian. L II 93. B. — 2, 3 agoni praevio B. — 2, 4 parto merito B. — 3, 3 Libia B, Marmarice AB. — 4, 4 Quo B. — 5, 2 Immundi B. — 9, 3 Acedut atque B. — 9, 4 Bonorum agni B. — In A ist der Hymnus so geteilt, dafs die Str. 1, 2, 3 und 9 mit der Strophe Quaesumus auctor omnium und der österlichen Doxologie, den Hymnus zur Vesper, die andern Strophen, wieder mit Quaesumus auctor omnium und Doxologie, den ad Noct. et Laudes bilden.

293. De sancto Marco.

Ad Laudes.

1. Festum sancti apostoli,
Marci beati martyris,
Odis colamus consonis
Et laudibus innumeris.

2. Quem superna clementia
Magna misericordia
In orbem misit provida
Per Jesu Christi gratiam.

3. Hunc in quaternis vultibus
Propheta quondam praescius
Vidit leonis inclita
Mystica artis formula.

4. Missus superno munere
Terram in Alexandriae,
Indoctis fulsit incolis
Evangelista nobilis.

5. Spargendo plebi lucida
Verbi salutis semina,
Pro regis alti nomine
Fit laureatus sanguine.

6. Quem sacratis cum artubus
Salutis auctor omnium
Christus moderno tempore
Fecit decus Venetiae.

7. Laetare, felix civitas,
Decore tanto praedita,
Tuum foventem solium
Habes praeconem maximum.

8. Te, Marce, voce supplici
Culpis rogamus perditi,
Tuis benigne servulis
Dimitte noxam criminis.

9. Sit trinitati gloria
Et laus honoris maxima,
Qui dat coronas testibus
Et sempiternum praemium.

Offic. ms. S. Marci saec. 16. Cod. Marcian. L II 93. — 6, 4 Fecit deus. — 7, 4 praeconum.

294. In Apparitione s. Marci.

Ad Vesp. et Noct.

1. Hodie festum pie celebremus
Diem . . . . . .
. . . quoque digne honoremus
Ritu solemni.

2. Quo sanctum Marcum chorus angelorum
Vehens ad summa gaudia coelorum
Adsociavit coetibus sanctorum
Laude perenni.

3. Quem praedixerunt scripta prophetarum,
Et plebs, ut ferunt, Israelitarum
Edidit atque tribus levitarum
Ortu beato.

4. Sacerdotali praeditum honore,
Typicum legis veteris ex more
Et sacrae fultum paginae decore
Coelitus dato.

5. Hunc sancti Petri filium dilectum
Post sacri fontis lavacrum susceptum
Ad tantum Dei gratia provectum
Duxit perfecte,

6. Ut a devotis fratribus exactus,
Evangelista quoque Christi factus,
Verba ipsius pariter et actus
Scriberet recte.

7. Sit Deo decus, nostro creatori,
Sit quoque Christo, nostro redemptori,
Spirituique sit consolatori
Gloria pari.

Offic. ms. S. Marci saec. 16. Cod. Marcian. L II 93. A. — Cod. Arch. S. Marci s. n. anni 1672. B. — B enthält nur die geraden Strophen. — 3, 2 ut ferret A. — 6, 1 Et devotis A. — 6, 4 Scribere A. — 7, 4 Gloria patri.

295. In Apparatione s. Marci.

Ad Laudes.

1. Praestita fuit gratia divina
Et sancti Marci signis et doctrina
Aquilegensi plebi medicina
Verae salutis.

2. Populos quoque Domini diversos
Marcus beatus obtulit conversos
Et ab Aegypti idolis aversos
Voce virtutis.

3. Quibus refertis veris alimentis
Et roboratis piis documentis
Atque signorum variis fomentis
Ope potentis.

4. Victoriaque nobili patrata,
Migrans ad coeli gaudia beata
Praemia sumpsit dextera parata
Omnipotentis.

5. Ubi pro nostris jugiter peccatis
Supplicet Christo precibus beatis,
Nobis et regnum summae claritatis
Impetret dari.

6. Sit Deo decus, nostro creatori,
Sit quoque Christo, nostro redemptori
Spirituique sit consolatori
Gloria pari.

Offic. ms. S. Marci saec. 16. Cod. Marcian. L II 93. — 3, 1 Lies refectis. — Str. 4 u. 5 umgestellt, gegen Sinn und Reim. — 6, 4 Gloria patri gegen den Reim. — Scheint im Grunde nur Divisio des vorigen.

296. In Translatione s. Marci.

Ad Vesp. et Noct.

1. Natos recolens pristinos
Invictos cogit nauticos,
Via relicta propria
Pergunt ad Alexandriam.

2. Quo pergentes comperiunt,
Quod petras tollunt omnium
Ecclesiarum operis
Jussu nefandi principis.

3. Ibi custos cum clericis
Verberibus sunt additi,
Quos adloquentes Veneti
Sanctum sunt corpus adepti.

4. Postquam ad navem deferunt,
Congaudent mirabilius,
Et transeuntes Istriam
Marcus intrat Venetiam.

5. Quem dux, praesul et principes
Suscipiunt alacriter
Et clericorum agmina
Cum laudibus et gloria.

6. Marce, pater piissime,
Conserva nos et protege,
Ut tuis fulti precibus
Coeli jungamur civibus.

7. Praesta, pater, per filium,
Praesta per almum spiritum,
Ut per Marci suffragia
Conserves nos in saecula.

Offic. ms. S. Marci saec. 16. Cod. Marcian. L II 93.

297. In Translatione s. Marci.

Ad Laudes.

1. Geom fluens ut coelica
Marcus profert insignia,
Terra quibus peccamina
Lavatur Christi gratia.

2. Hinc quondam Aquilegiam
Lustrans destruxit idola
Et Hermagoram praetulit
Sanctumque dogma docuit.

3. Post optans Petrum visere
Romam requirit pontifex,
Electum secum deferens,
Sacratum ut remitteret.

4. Adit ipse pentapolim
Summaque data principis
Memphiticis et Lybiae
Normam tradit justitiae.

5. Ut gens impia comperit,
Illuc quod Marcus venerit,
Eum demissis funibus
Evellunt ab altaribus.

6. Discipuli quem colligunt
Et aromate condiunt
Et in sepulchro collocant
Christo ferentes gratias.

7. Praesta, pater, per filium.

Offic. ms. S. Marci saec. 16. Cod. Marcian. L II 93. — 4, 1 Odit ipse. — 4, 3 Mentificis. — 5, 1 Et gens. — 5, 2 Illuc qui.

298. De sancto Marco.

Ad Vesperas.

1. Sancti Marci confessoris
Hymnum Deo referimus,
Qui contempsit saeculum
Mercatus Christi praemium
Et ab adolescentia
Dei praecepta tenuit.

2. Stipem largam erogavit
Jugiter pauperibus,
Christi doctrina claruit
Digna sortitus praemia,
Pastor verus in populis
Summus sacerdos rutilans.

3. Crebris quoque jejuniis
Repulit carnis vitia,
Saepe docendo populum
Destruxit mundi idola,
Magnus exstitit medicus
Infirma sanans corpora.

4. Salvat animas devotas
Possessas a diabolo,
Tanta repletus gratia
Obvius Christo abiit
Et nobis semper maxima
Ostendit miracula.

5. Ergo, populi, rogemus
Confessorem altissimi,
Ut ipse nobis impetret
Pacem et indulgentiam,
Qui peccatis sumus gravati,
Dissolvat suffragiis.

6. Gloriam canamus patri
Filioque parili,
Spirituique sancto simul
Gloria paraclito,
Qui Deus trinus et unus
Exstat ante saecula.

Brev. ms. Montis Amiatini saec. $^{10}/_{11}$. Cod. Casanaten. B II 1. — 1, 4 Mercatus est. — 2, 5 Pastorque verus. — 4, 6 Lies.: mirabilia.

299. De sancto Marco.

Ad Laudes.

1. Marci praeclarum resonemus hymnum,
Praesulis almi, animo devoto,
Qui nefas saecli respuens abegit
Cordis ab imo.

2. Quique complexus Domini praeceptum
Sat pius servus fore vult, qui heros
Possidens tantae ministrabat fessis
Moenia Romae.

3. Quem sibi Christus esse nimis dignum
Praesuli sancto scire Athanasio
Dedit regenti seu patienti
Dira Canopum.

4. Corporis quoque èruens a vinclo
Tiara comptum refovet in choro
Praesulum sacro, regnat ubi semper
Cum patre Christus.

5. Ecce, nunc cunctus celebrat te mundus,
Credulus tuis precibus juvari,
Reddis aegrotos sospitati quosque,
Marce beate.

6. Annue piis populorum votis,
Nostris quin immo, famulamur sacris
Ossibus sacris laetabundi quique
Nocte dieque.

7. Laus, honor, virtus simul atque decus
Sit patri summo filioque pio,
Spiritui sancto, trino Deo uno
Omne per aevum.

Brev. ms. Montis Amiatini saec. $^{10}/_{11}$. Cod. Casanaten. B II 1.

300. De sancto Marco.

1. Plaude, turba fidelium,
Marci poscens suffragium,
Cujus praestant solemnia
Beata nobis gaudia.

2. Sub leonina specie
Illum designat proprie,
Qui fracto mortis carcere
Victor surgit de funere.

3. Sacro docente flamine
Cum praeclaro dictamine
Descripsit evangelium,
Christe, redemptor omnium.

4. Tuam adeptus gratiam
Processit Alexandriam,
Ut vocarentur perfidi
Ad coenam agni providi.

5. Divina spargens semina,
Hostis dispergens agmina,
Tuo fultus eloquio,
Jesu, nostra redemptio.

6. Tandem ligatus trahitur,
In carcere recluditur,
Recepturus post verbera
Aeterna Christi munera.

7. Eductus fune figitur
Et sic pro Christo moritur,
Nunc regnat in coelestibus,
Exsultet coelum laudibus.

8. Cujus sacratis precibus
Caecis, claudis, languentibus
Confer medelam vulnerum.
Conditor alme siderum.

9. Sit laus, decus, potentia,
Virtus, honor et gloria
Patri, nato cum flamine
A solis ortus cardine.

Brev. ms. Novocomense anni 1420. Cod. Univ. Bononien. Mezzof. 339.

301. De sancto Marco.

Ad Laudes.

1. Haeres aeterni luminis,
Marce, virtutis speculum,
Quem degustas, dulcedinis
Nobis propina poculum.

2. Hic est Marcus, qui meruit
Esse praeco justitiae,
Quem rex coelestis induit
Stolam perennis gloriae.

3. Recepturus aureolam
Conscendit post certamina,
Laudat tellus agricolam,
Inde reportans semina.

4. Dum pro te, Christe, moritur,
Vicem pro vice reddidit,
Tibi passo compatitur,
Vitam pro sese tradidit.

5. Sit regi trino gloria
Laus, decus, imperium,
Qui Marcum ad coelestia
Perduxit post martyrium.

Brev. ms. Novocomense anni 1420. Cod. Univ. Bononien. Mezzof. 339. — 1, 3 degustans. — 3, 2 fehlt eine Silbe; post ergänzt.

302. De s. Marco de Bivino.

In 1. Vesperis.

1. In coeli viridario
Novella planta nascitur,
Quae summo desiderio
Visu divino fruitur.

2. Fonte rigatur intimo,
Crescit ut arbor fertilis,
Cujus fructu dulcissimo
Fit gustus delectabilis.

3. Arbor ornata floribus,
Poma gerens in trunculo,
Asylum viatoribus,
Quos tegit sub umbraculo.

4. Haec medicinam dederat
In morbo laborantibus,
Quam medicus sic conderat
Suis dandam temporibus.

5. Inde caecis impenditur
Luminis beneficium,
Claudis gressus dirigitur,
Membris datur officium.

6. De vita gaudent mortui,
Tabes leprosi fugiunt,
Votum reportant singuli,
Ad Marcum qui confugiunt.

7. Paralysim salubriter
Curat crucis signaculo,
Daemon fugatur pariter
Ab hominis ergastulo.

Brev. ms. Trojanum saec. 15. Cod. Neapolitan. VI E 16. — Am Schlusse noch der Anfang der Doxologie: Deo patri sit gloria.

303. De s. Marco de Bivino.

Ad Nocturnum.

1. Teana plaude civitas,
Illustri cive inclita,
In qua viget felicitas
Per sancti Marci merita.

2. Quasi lapis in annulo
Pretiosus emicuit,
Caritatis in vinculo
Inter concives claruit.

3. Post accipit Luceria
Pastorem hunc piissimum,
Quem tellus, coelum, maria
Laude dicunt dignissimum.

4. Corda laetantur hominum
De tam praeclaro praesule,
Marco consensu omnium
Honor donatur infulae.

5. Corpus Bivinum continet,
Situm montis in culmine,
Hic Marci templum eminet,
Alta tectum testudine.

6. In quo pulsatus laudibus
Marcus lucet miraculis,
Hoc vere patet omnibus
Clare multorum oculis.

7. Coeli locatus sedibus,
Laetus Christi praesentia,
In terra postulantibus
Largitur beneficia.

Brev. ms. Trojanum. saec. 15. Cod. Neapolitan. VI E 16. — 1, 1 Eana plaude. — 1, 2 cives. — 3, 3 Que tenus coelum. — 5, 4 Alta dictum. — Am Schlusse noch Anfang der Doxologie: Deo patri.

304. De sancta Margareta.

Ad Vesperas.

1. Urgent festiva gaudia
Nos laeta voce psallere,
Margaritae praeconia
Devota mente promere.

2. Instat furens Olybrius
Captus amore virginis,
Pulsans eam ut ebrius,
Tradi suis illecebris.

3. Hanc hostis draco nititur
Terrore, dolo fallere,
Qui signo crucis scinditur
Pede subactus feminae.

4. Horret virgo connubium
Idolorumque facinus,
Ferrum, ignes et gladium
Vicit suffulta coelitus.

5. Gloria sit cum laudibus
Aeterno regi Domino,
Qui Margaritae precibus
Nobis adsit suffragio.

Offic. ms. Florentin. saec. 16. Cod. Florent. Magliabec. XXXVI. 75.

305. De sancta Margareta.

Ad Nocturnum.

1. Aeternus sol resplenduit
In Margarita virgine,
Cujus invicta claruit
Virtus in orbis cardine.

2. Tamquam vas auri solidum
Gemmis distinctum variis
Sponsum secuta virginum
Miris refulsit gratiis.

3. In Christi fide solida
Minis, flagris non flectitur
Falsaque spernens idola
Fortis in bello redditur.

4. Tandem devictis hostibus
Lictoris caesa gladio,
Supernis juncta civibus
Regis dotatur pallio.

5. Gloria sit cum laudibus.

Offic. ms. Florentin. saec. 16. Cod. Florent. Magliabec. XXXVI. 75. — 2, 2 districtum variis.

306. De sancta Margareta.

1. Coeli cives, applaudite
Mundi jucundo lumini,
Quo illustratur coelitus
Hujus diei gratia.

2. Praecelsa fides martyris
Margaritaeque virginis,
Quae nata multum nobilis
Hodie palmam suscepit.

3. Mundi pompam cum principe
Spernebat mirabiliter,
Haec sacra virgo non cessat
Deo referre gratias.

4. Interim ferocissimae
Traditur alma bestiae,
Quae deglutivit puellam
Confestim devotissimam.

5. Quae virginum suspiria
Rogant Dei clementiam,
Margaritae succurrere,
Virgini sacratissimae.

6. Per crucis sanctae virginem
Ducit signum de corpore,
Dividens pectus tumidum
Draconis et saevissimum.

7. Ope guberna fragiles
In mundi hujus pelago
Atque erutos corpore
Pie benignus suscipe.

8. Quo sine fine gloriam
Deo patri cum filio
Una cum sancto spiritu
Tecum canamus perpetim.

Brev. ms. Cistercien. Italic. saec. 15. Cod. Oxonien. Miscell. Liturg. 343. — 2, 1 martyres. — 4, 2 Tradatur. — 5, 4. virginis.

307. De s. Maria Magdalena.

1. Coelorum regi psallite,
Sancti, jucundo carmine,
Qui peccatores non cessat
Convocare, ne pereant.

2. Maria, soror Lazari,
Multis gravata vitiis,
Ad pedes ejus corruit,
Est facta miserabilis.

3. Accessit devotissima
Ingenti cum fiducia,
Magna mittens suspiria,
Repleta Dei gratia.

4. Lavabat pedes lacrimis
Et extergebat capillis,
Unguenta fundens optima
Plurima dabat oscula.

5. Quod cernens Simon invidus
Murmurabat interius:
Propheta, dicens, si foret,
Hujus acta cognosceret.

6. Sed qui de coelo venerat
Salvare, quod perierat,
Quaerere, quod corruerat,
Flenti se ipsum praeparat.

7. Cujus sensit Magdalena
Eloquia dulcissima:
Dimitto tibi omnia,
Quae commisisti, crimina.

8. Sic delinquentes faciant,
Si salvari desiderant,
In aeternum ne pereant,
Sed Christi regnum capiant.

9. In quo Martha sollicita,
Regis coelestis hospita,
Cum sorore piissima
Gaudet per acta saecula.

Man. ms. Ambrosianum saec. 13. Cod. Ambrosian. C. 23 inf. add. saec. 14. A. — Hymn. ms. Ambrosianus saec. $^{14}/_{15}$. Cod. Trivulzian. A 102. B. — Psalt. ms. Basilicae Ambrosianae s. n. saec. $^{14}/_{15}$ C. — Brev. ms. Ambrosianum saec. 15. Cod. Ambrosian. Y 18 sup. D. — 5, 1 cernis B.

308. De s. Maria Magdalena.

1. Jucundare, plebs fidelis,
Coronatur nam in caelis
Magdalena, quae peccatrix
Dicebatur, advocatrix.

2. Pudens peccati primitus
Lumine sancti spiritus,
Recumbentem ut audivit
Jesum, domum introivit.

3. Retro secus pedes stabat,
Ante dignum non putabat,
Unxit, lavit coram illis
Lacrimis, tersit capillis.

4. Magdalenae sic compunctae
Remittuntur culpae cunctae,
Pharisaeus murmuravit,
Hanc salvator confortavit.

5. Optimam partem elegit,
Cum unguenti vas confregit
Pretiosi, redolentis
Super caput discumbentis.

6. Sequebatur patientem,
Primo vidit resurgentem,
Apostolis fit nuntia
Jesu amoris ebria.

7. Ut coelum Jesus adiit,
Eremum sola petiit,
Angelorum ubi cantus
Dulces audit: sanctus, sanctus.

8. Magdalena migratura,
Corpus terrae redditura
Instar solis radiabat,
Animum cum exhalabat.

9. Summae Deus pietatis,
Tuae dono bonitatis
Nobis largire gratiam
Merendi coeli patriam.

Cant. ms. S. Mariae Urani saec. 14. Cod. Ravennat. 129. 5. H. — Als Hymnus bezeichnet; nach Str. 4 Divisio.

309. De s. Maria Magdalena.

1. Lux magni fulget numinis
Ex Magdalenae gloria,
Quam de profundo criminis
Exhausit Christi gratia.

2. Nardi commixti unctio
Lacrimis dedit veniam,
Illi atque contritio
Salutis tulit gratiam.

3. Ei surgens de funere
Primo Christus apparuit,
Apostolisque propere
Surrexisse asseruit.

4. Postquam Christus ad sidera
Scandens mundum deseruit,
Mox haec deserti aspera
Ter denis annis coluit.

5. Postque ad coeli gaudia
Christo vocante ducitur
Ibique Christi gratia
Duodecim adjungitur.

6. Ubi Mariae precibus
Tua fruamur gratia,
Christe, qui in coelestibus
Semper regnas cum gloria.

Psalt. ms. Mutinense saec. 14. Cod. Capit. Mutinen. O II N. 5.

310. De sancta Maria Salome.

Ad Vesperas.

1. Lucis lucerna claruit,
Quae diu mundo latuit,
Soror beatae virginis,
Quae nefas lavit criminis.

2. Splendor supernae gloriae
Nobis concessit cernere
Thesaurum tam sanctissimum
Per principem apostolum.

3. Haec est Maria Jacobi,
Johannis et apostoli
Mater, et Annae filia,
Ex Salome progenita.

4. Haec ad Christi martyria
Longa trahens suspiria
Plorabat cum sororibus,
Quae crucis stabant foribus.

5. Ad sepulchrum dominicum
Vultum cernens angelicum
Resurgere audierat,
Quem unguento petierat.

6. Nos ergo talem dominam
Deprecemur, ut gloriam
Coelestem nobis impetret
Et omni malo liberet.

7. Trino laus sit per saeculum,
Qui corpus lucidissimum
Revelavit in vernulis
Pellendo vires daemonis.

Brev. ms. S. Trinitatis in Alpibus anni 1455. Cod. Laurentian. Conv. sup. 512. — 5, 1 Vultu. — 7, 3 in verulis.

311. De s. Maria Salome.

Ad Nocturnum.

1. Jesu, salvator omnium
Et certa spes mortalium,
Nostra pellendo crimina
Nunc suscipe precamina.

2. Mariae namque, Jacobi
Et Johannis apostoli
Nos adjuvari petimus
Et sublevari precibus.

3. Unguento quoque optimo,
Quod detulit in vasculo,
Praebe, oramus, Domine,
Ut nos perungat optime.

4. Ut hinc sanentur vulnera,
Quae contra tua munia
Inflixit mundus blandiens,
Virtutes in nos perimens.

5. Praesta, pater piissime
Patrique compar unice,
Ut per Mariam coelitus
Donentur, quae nos petimus.

Brev. ms. S. Trinitatis in Alpibus anni 1455. Cod. Laurent. Conv. sup. 512.

312. De s. Maria Salome.

In Laudibus.

1. Lux, ecce, surgit aurea,
Maria, Christi nuntia,
Quam veneramur hodie,
Melos canamus gloriae.

2. Est enim illa domina,
Quam stirps decorat regia,
Johannes sunt et Jacobus,
Quos advocavit Dominus.

3. Quae sic cum suis filiis
Sacris egit vestigiis,
Ut rebus spretis omnibus
Haereret Christo penitus.

4. Dum haec audivit Dominum
Dicentem suum transitum,
Pro suis sacris filiis
Regnum coeleste petiit.

5. Hi sunt duo apostoli
Quam Deo dilectissimi,
Jam nunc tenentes gloriam,
Ut mater postulaverat.

6. Mariam ergo pariter
Precemur omnes jugiter,
Ut nobis Christus veniam
Per eam det et gloriam.

Brev. ms S. Trinitatis in Alpibus anni 1455. Cod. Laurentian. Conv. sup. 512. — 2, 2 Quam stirpit decora. — 6, 1 Maria.

313. De sancta Martha.

Ad Vesp. et Noct.

1. Jam suae Christus hospitae
Dule parat convivium,
Dum Marthae bene meritae
Coeleste confert gaudium.

2. Quam ubertim inebriat,
De se pascit et satiat,
Pro choro discumbentium
Sanctorum dans consortium.

3. Divinitatis glorias
Christi cernens, quem paverat,
Beatas agit gratias,
Quod eam sic remunerat.

4. O mira Dei largitas,
Quae centuplum repraemiat,
O ingens liberalitas,
Quae mercedem sic ampliat.

5. Christo Martha obsequitur
Intenta ministerio,
Sed hanc Christus prosequitur
Aeternitatis bravio.

6. Illi sit laus et gloria,
Qui est sanctorum praemium,
Qui Marthae per suffragium
Det nobis coeli solium.

Brev. ms. Franciscan. anni 1332. Cod. Casinen. 193. A. — Brev. Massiliense imp. Lugduni 1530. B. — 1, 1 Jam suae dulci hospitae A. — 2, 2 De te pascit A. — 3, 1 gloria B. — 6, 1 Ibi sit laus.

314. De sancta Martha.

1. Ad laudem Marthae virginis
Psallamus omnes pariter,
Quae Tarascam viriliter
Interfecit veraciter.

2. Exemplis et virtutibus
Martha fulget sideribus,
Ibi rogat pro omnibus
Suum supremum hospitem.

3. Puer mersus quidam Rhodano
Resurrexit miraculo
Et reddidit laudes Deo,
Qui talem fecit famulam.

4. Suis Tarrasco laudibus
Ditatur et muneribus
Et eminet in pluribus
Felicis Marthae precibus.

5. Gloria tibi, Domine,
Qui Martham facis vivere
Exemplis et miraculis,
Et nunc regnat cum angelis.

Brev. ms. Romanum saec. 14. Cod. Vatican. Urbin. 603. — 3, 1 Auer Hs; falsche Initiale. Der Vers hat eine Silbe Überschufs.

315. De sancta Martha.

Ad Laudes.

1. Martha, Christi hospitiva,
Fuit beata conviva,
Quae suum pavit Dominum
In aede sua propria.

2. Martha fuit sollicita
De hospitis familia,
Pavit eam egregie,
Sicut decet familiae.

3. Tali parat cibaria
Et dat in abundantia,
A quo recepit omnia
Et cuncta regit saecula.

4. Recto ivit itinere
Martha cum suo genere,
Et ideo cum flamine
Gaudebit sine fine.

5. Gloria tibi, Domine.

Brev. ms. Romanum saec. 14. Cod. Vatican. Urbin. 603. — 4. 4 Fehlt eine Silbe; lies Congaudebit?

316. De sancta Martha.

1. Nunc sancte nobis spiritus
Da et infunde coelitus
Lumen supernae gratiae,
Ut collaetemur hodie

2. In festo talis famulae,
Quae Christi jugo regulae
Se subdens, ejus manibus
Sepulta est cum laudibus.

3. Laudes ergo personemus
In festo Marthae et demus
Voces nostras ad Dominum,
Qui est creator omnium.

4. Ut in ejus solemnia
Det nobis patrocinia,
Marthae sectando semitam
Consequamur veram vitam

5. Praestet pater ingenitus,
Det et hoc unigenitus
Cum spiritu paraclito
In Marthae festo inclito.

Brev. ms. Civitatense saec. 15. Cod. Marcian. L I 85.

317. De sancta Martha.

Ad Nocturnum.

1. Christe, qui Marthae precibus
Et sororis obtutibus
Resuscitasti Lazarum,
Exaudi preces supplicum.

2. Noctis nostrae qui tenebris
Surgimus ab illecebris,
Hospitae tuae gloria
Celebrare solemnia.

3. Sororum qui tugurium
Elegisti hospitium,
Signans per has ecclesiam
Futuram fore typicam.

4. Nam hospita sollicita
Erga cibi negotia
Et soror pedes lacrimis
Rigavit stans in intimis.

5. Per has dignaris, Domine,
Duas vitas exprimere,
Tu nobis eas tribue
Tenere mente et corpore.

6. Taliter nunc terrestria
Tractentur et coelestia,
Nobis adsit in exitum
Promissum digne meritum.

7. Praesta, pater, per filium
Nobis tuum subsidium,
Per paraclitum spiritum
Angelorum consortium.

Brev. ms. Humiliatorum saec. 15. Cod. Vatican. 9217. A. — Brev. ms. Humiliatorum saec. 15. Cod. Ambrosianum I 197 inf. B. — Brev. ms. Humiliatorum saec. 15. Cod. Ambrosian. H 267 inf. C. — 3, 1 Qui sororum BC. — 3, 4 Futura BC. — 4, 1 Jam hospita A. — 6, 2 Tractantur A. — 6, 3 adsint AC. — 6, 4 Pronisse A.

318. De s. Martino Papa.

1. Exsultet laudibus
Chorus fidelium,
Martini cantibus
Promens martyrium.

2. Martinus infula
Papali praeditus,
Christi miracula
Pandit divinitus.

3. Martinus instruit
In Roma recoli,
Quod Paulus destruit
Constantinopoli.

4. Fulget Italia
Martini moribus,
Tabet Byzantia
Pauli schismatibus.

5. Condemnat impium
Lex anathematis
Paulum et Sergium,
Fautores schismatis.

6. Necare nititur
Pium Olympius,
Ejus eximitur
Visu spatarius.

7. Demum proscribitur
Sanctus exsilio,
Felici clauditur
Vita martyrio.

8. Haec laudem concio
Decantet numini,
Patri cum filio
Sanctoque flamini.

Hymn. ms. Minorum saec. 13. Cod. Casanaten. A II 25. add. saec. 14.

319. In ss. Quadraginta Martyrum.

1. Deus aeterne, famulos clementer
Hymnum sanctorum respice canentes,
Quorum votiva celebramus festa
Nunc quadraginta.

2. Veniam praesta pietate sancta,
Martyrum prece crimina dimitte,
Nobis est iram mitiga, quam multum
Nos provocamus.

3. Christe, qui mundum morte redemisti,
Cujus exemplum martyres secuti,
Nunc sacrum quorum corpus sanctum jussit
Beneventum duci.

4. Aufer a nobis famem jam et pestem,
Quaesumus, gentem saevam atque mortem,
Pariter poenam pie, quam meremur,
Daque medelam.

5. Vos ergo, Christi martyres, rogamus,
Vestro precatu ut hoc meramur
Nunc adipisci, demum et vobiscum
Regna polorum.

6. Ecce, quam rite decorata manet
Samnium vestris reliquiis sacris,
Poscite semper pro nobis, oramus,
Dominum Christum.

7. Sit laus Deo sempiterno patri,
Sit Christo Jesu virtus, honor omnis,
Flamini sancto sit gloria perpes
Semper in aevum.

Brev. ms. S. Sophiae Benevent. saec. 11. Cod. Neapolitan. VI E 43. — 1, 2 speciem canentes. — 3, 4 Lies: Samnium duci? cfr. 6, 2. — 4, 1 et fehlt. — 5, 2 ut fehlt. — 6, 2 de vestris.

320. De sancto Materno.

1. Splendor magnus confessorum,
Gemma, lumen sacerdotum,
Est imitator martyrum,
Apostolorum particeps.

2. Divino nutu praelectus,
Cunctus clamabat populus:
Hic nobis est episcopus,
Sic Deo placet, Maternus.

3. Hic visitabat carceres,
Ferro ligatos milites
Hortabatur assidue,
Ne se darent blasphemiae.

4. Sanctorum dantur corpora,
Neque sepulchris condita,
Feris lupis laceranda,
Ut testantur regum jussa.

5. Quae pius pastor colligit
Et dignis mandat sepulturis,
Ut secum regnet in excelsis
Atque cum sanctis angelis.

6. Homo appellatus patriae,
Pater, custos ecclesiae
Ab omni cive hujus terrae
Sua pia sanctitate.

7. Hic est saepe verberatus
Et cum reliquis reclusus,
Nam plebi necessarius,
Deo dante liberatus.

8. Hunc deprecemur confessorem,
Pastorem tam mirabilem,
Nostram modo ferat precem
Apud venturum judicem.

9. Gloria tibi, Domine.

Brev. Ambrosianum imp. Mediolani 1490. — 4, 3 Sed feris lupis. — 5, 4 Et cum sanctis.

321. In sancti Matthaei Apostoli.

1. Apostolorum nobili victoria
Et retributa pro labore gloria
Coeli solique laeta fit respublica,
Ut summa laudum conferant praeconia,
Quibus decora mater est ecclesia.

2. Hic est senatus, rege qui cum gloriae
Die supremo praesidebit arbiter
Ad judicandum omne semen Israel,
Cujus potestas novit altas claudere
Seras itemque clave linguae pandere.

3. In hoc beato principum collegio
Matthaeus almo gloriatur praemio,
Qui mox relicto merito negotio
Christum secutus ejus a primordio
Humanitatem scripsit omnibus prior.

4. Auriga currus primus est mirabilis,
Servat Phisonis et figuram fluminis
Evangelista, cui datur prae ceteris
Formam supremae ferre pulchritudinis,
Nam solus ex his est homo notabilis.

5. Trina refulget dignitate munerum,
Refert ut omne concinendo saeculum,
Evangelista, martyr et apostolus,
Quod tale nulli de suis consortibus
Videtur unquam contigisse praemium.

6. Gentes propinquo solis ustas climate
Intusque tinctas criminum fuligine,
Ne mortis atra vergerent caligine,
Nitere fecit mente dum fideliter
Signis et almo liberavit famine.

7. Matthaee, grates debitas, apostole,
Digne tuorum civium jam suscipe,
Quos fac ab omni esse tutos crimine,
Ut se futuro sentiant examine
Tali patrono paruisse strenuo.

8. Sit trinitati summa laus et gloria,
Salus honorque perpes et potentia,
Simplex et una gen . . . aeternitas,
Et quam creata confitentur omnia
Per cuncta semper saeculorum saecula.

Cod. Casien. 280 saec. 11. mit Neumen (Ughelli II 1089.). — 1, 4 conferunt. — 2, 4 iterumque. — 6, 1 — Lies caumate? — 8, 3 sqq. Nur die Worte: Simplex et sind noch lesbar, der Rest ist ausgelöscht; ich kann also den bei Ughelli hier lückenhaften Text nicht ergänzen. Verfasser ist Alphanus von Salerno.

322. De sancto Matthaeo.

1. Laetare, mater, parturis quae filios,
Fecunda virgo, semper et purissimos,
Quos lympha partus edit atque spiritus
Tibi per omnes motiones temporum.

2. Primum salutis tam sacro mysterio
Apostolorum fulges ex collegio
Nites et ejus inclito certamine,
Cui dat triumphos laudis mundus hac die.

3. Est haec Matthaei nobilis festivitas,
Modos sonantes dulces in ecclesia,
Lyras ut omnes, fistulas et tympana
Praecellat a te cantilena condita.

4. Utaris idem fac tuis, apostole,
Loco magistri, voxque si quid dissoni
Sonat canente plebe, claro dogmate,
Tibi decenter ut placet sic, corrige.

5. Tu prava quondam daemonum ludibria
Magis peracta clarius detexeras,
Qui damna mortis pertulere pessima,
Quibus latenter tot reos effecerant.

6. Utraque lapsum morte regis unicum
Oratione suscitasti filium,
Post haec tyrannum dum refutas Irtacum,
Hinc martyr astra scandis, hinc apostolus.

7. Evangelista gloriose, munerum
Acceptione dedita jam, quaesumus,
Coeleste regnum impetra fidelibus,
Quorum videris hospes esse sedulus.

8. Cum patre praestet hoc supernus filius
Sanctus simulque parilisque spiritus,
Quibus sit omnis laus honorque debitus,
Perpes potestas absque fine temporum.

Cod. Casien. 280 saec. 11. — 2, 2 fulgis; bei Ughelli sulgis. — 5, 1 bei Ughelli quorundam. — Verfasser ist Alphanus von Salerno.

323. De sancto Matthaeo.

1. Adesto, sancte Spiritus,
Nobis tuas canentibus
Laudes in hac apostoli
Festivitate nobili.

2. Quem pro lucri cupidine
Foro vacante sedule
Ex publicano protinus
Facis replens apostolum.

3. Hic languidis pectoribus
Perustione criminum
Verbis medelam praebuit
A te sibi jam creditis.

4. Lavit sacro baptismate
Regem simul cum conjuge,
Quorum potenter filium
Resuscitavit mortuum.

5. Sermone justo nuptias
Confuderat tyrannicas,
Pro quo decorus laurea
Martyr polum transcenderat.

6. Concede jam, paraclite,
Ut nos in isto tempore
Possimus omnes libere
Ejus triumpho vivere.

7. Tuae refertur gratiae,
Nostrae quod idem patriae
Civis paterque dicitur,
Quod et parenter creditur.

8. Summo parenti gloria
Et filio victoria
Tibique laus sit debita
Per saeculorum saecula.

Cod. Casien. 280 saec. 11. — 2, 4 apostolus. — Verfasser ist Alphanus von Salerno.

324. De sancto Matthaeo.

Ad Vesperas.

1. Plaude, mater ecclesia,
Ad Matthaei praeconia,
Cujus concors affectibus
Exsultet coelum laudibus.

2. Prius thelonearium
Et per culpam nefarium
Consortem fecit numinis
Consors paterni luminis.

3. Quem vocaras discipulum,
Trahis sequentem saeculum
Ad duodenum numerum,
Conditor alme siderum.

4. Dedit huic, quem coelicum
Fecit et evangelicum,
Id honoris eximii
Summi largitor praemii.

5. En, inter animalia
Homo scribitur alia,
Dum carmen promit oriens
Verbum supremum prodiens.

6. Quem laudas dignis titulis
Et approbas miraculis,
Ejus da per suffragia
Beata nobis gaudia.

7. Gloria tibi, Domine,
Qui gratiam pro crimine
Condonasti piissime,
Aeterne rex altissime.

Brev. ms. Salernitanum saec. 15. Cod. Capit. Salernit. s. n. A. — Propr. Salernitanum imp. Neapoli 1594. B. — 2, 1 thelonarium A. — 4, 3 His honoris A, eximium B. — 6, 3 Cujus da.

325. De sancto Matthaeo.

Ad Matutinum.

1. Gaudeat Aethiopia,
Exsultet et Lucania,
Tanto ditata munere,
Jam lucis orto sidere.

2. Sed Salernum prae ceteris,
Thesaurum tenens muneris,
Tibi psallat quotidie
Jam, Christe, sol justitiae.

3. Hic hora coenae mittitur,
Excitare praecipitur
Affectum coetus avidi
Ad coenam agni providi.

4. Quem approbat miraculum,
Quem excitavit saeculum,
Dum mortuum resuscitat,
Vox clara, ecce, intonat.

5. Hic praecipit draconibus,
Nocerent ne hominibus,
Abirent, orans Dominum
Te lucis ante terminum.

6. Qui sprevit temporalia
Degustans spiritalia,
Per ipsum veni coelitus
Nunc sancte nobis spiritus.

7. Gloria tibi, Domine,
Qui gratiam pro crimine
Condonasti piissime,
Aeterne rex altissime.

Brev. ms. Salernitanum saec. 15. Cod. Capit. Salernit. s. n. A. — Propr. Salernitanum imp. Neapoli 1594. B. — 4, 2 Et excitavit B.

326. De sancto Matthaeo.

Ad Laudes.

1. Laudet Dei clementiam
Matthaeus, Iphigeniam
Dum ei sponsam fecerat,
Jam Christus astra ascenderat.

2. Qui tandem per martyrium
Regni conscendit solium,
Fecisti, Christe, inclitum,
Deus tuorum militum.

3. Commendat Christus gratiam,
Dum donat post nequitiam
Et post saeculi scelera
Aeterna Christi munera.

4. Quisquis ad tuam gloriam
Coluerit memoriam
Matthaei, redde praemium,
Christe, redemptor omnium.

5. Gloria tibi, Domine.

Brev. ms. Salernitanum saec. 15. Cod. Capit. Salernit. s. n. A. — Propr. Salernitanum imp. Neapoli 1594. B. — 1, 2 Euphigeniam A.

327. In Translatione s. Matthaei.

Ad Vesperas.

1 Ad salutem fidelium,
Cleri simul et civium,
Venit corpus apostoli,
Sit laus divinae soboli.

2. Lauda, felix ecclesia,
Pange, Christi praeconia,
Claris vocibus intona,
Sint vox et corda consona.

3. Plaude divinae gratiae,
Quia conjunctus gloriae
Matthaeus nos non deserit,
Nos servat, hostes conterit.

4. Sumptum ex Aethiopia
Corpus cepit Britannia,
Post ex Lucanis finibus
Datur Salerni civibus.

5. Festo translati corporis
Sub novitate temporis
Novis laetemur mentibus,
Hymnis, rosis et floribus.

6. Christe, qui regis hominem,
Qui perire vis neminem,
Evangelistae gratia
Trahe nos ad sublimia.

7. O Matthaee, te poscimus,
Omnes qui tibi vivimus,
Ora, quod Dei filius
Fiat nobis propitius.

8. Quaesumus, auctor omnium,
Ut hoc paschale gaudium
Nos per reatus veniam
Laetos ducat ad patriam.

9. Gloria tibi, Domine.

Brev. ms. Salernitanum saec. 15. Cod. Capit. Salernit. s. n. A. — Propr. Salernitanum imp. Venetiis 1594. B. — Brev. Elnense imp. Perpignani 1500 C.

INSTITUTE OF MEDIAEVAL STUDIES
ST. MICHAEL'S

328. In Translatione s. Matthaei.

Ad Matutinum.

1. In nocturna vigilia
Chorus absque desidia
Fraudes fugat diaboli
Prece fretus apostoli.

2. Surgat de somni requie,
Nocte, mane, meridie
Vacet virtutum actibus,
Instet Matthaei laudibus.

3. Laudet Matthaei Dominum,
Laudis humanae terminum,
Qui nos thesauro nobili
Ditat inaestimabili.

4. Quaesumus, auctor omnium,
Ut hoc paschale gaudium
Nos per reatus veniam
Laetos ducat ad patriam.

5. Gloria tibi, Domine.

Brev. ms. Salernitanum saec. 15. Cod. Capit. Salernit. s. n. A. — Propr. Salernitanum imp. Neapoli 1594. B. — Brev. Elnense imp. Perpigniani 1500. C. — 1, 4 Prece fletus A.

329. In Translatione s. Matthaei.

Ad Laudes.

1. Lux matutina rutilat,
Clerus Matthaeo jubilat,
Cujus corpus eximium
Nobis datur in praemium.

2. Jam venit arca foederis
Sub luce novi sideris,
Lucem salutis nuntiat,
Venit, ut nos custodiat.

3. Quaesumus, auctor omnium,
Ut hoc paschale gaudium
Nos per reatus veniam
Laetos ducat ad patriam.

4. Gloria tibi, Domine,
Qui surrexisti a mortuis,
Cum patre, sancto spiritu
In sempiterna saecula.

Brev. ms. Salernitanum saec. 15. Cod. Capit. Salernit. s. n. A. — Propr. ms. Salernitanum imp. Neapoli 1594. B. — Brev. Elnense imp. Perpigniani 1500. C.

330. De sancto Matthaeo.

1. Depulso mentis nubilo
Christo canamus gloriam,
Cordis ovantes jubilo
Matthaei ob memoriam.

2. Ortus tribu levitica,
Sed publicanus opere,
Sorte sub apostolica
Pollet divino munere.

3. Hic primus evangelium
Scribens Judaeae civibus,
Jam nunc corda fidelium
Doctrinae rigat imbribus.

4. Conversis Macedonibus
Migrat ad Aethiopiam.
Sparsit vitae sermonibus,
Christo fert messis copiam.

5. Doctrinam signis approbat,
Viri credunt et heroes.
Fraudis commenta reprobat,
Cedunt Arphaxat, Cosroes.

6. Ludificatis populis
Magorum per praestigia
Figmenta prodit oculis
Tecta pandens vestigia.

7. Signo crucis eliminat
Morbos, auditum reserat,
Fascinatos illuminat,
Veneno ipsos liberat.

8. Angues magorum crimine
Flammam spirantes naribus
Christi soporat numine
Privans nocendi viribus.

9. Curans Eglippi filium
Sacravit Euphigeniam,
Turbas lavit gentilium
Baptismo donans veniam.

10. Dum certat pro justitia,
Transfixus ictu gladii
Regna scandit coelestia
Palma florens martyrii.

11. Patri, nato, paraclito
Laus, virtus, honor latriae,
Per quem Matthaeus inclito
Fructu potitur patriae.

Brev. ms. Cistercien. Italic. saec. 15. Cod. Oxonien. Miscell. Liturg. 343. — Nach Str. 5 Divisio.

331. De sancto Matthia.

Ad Vesp. et Noct.

1. Aeterno regi gloriae
Dulce cantemus canticum,
Matthiam, virum gratiae,
Sorte fecit mirificum.

2. Sors eligendi mittitur,
Super Matthiam cecidit,
Honor Matthiae traditur,
Quem Judas latro perdidit.

3. Duodenum apostolum
Sanctus elegit spiritus,
Ut praedicaret symbolum,
Doctor elegit coelicus.

4. Transit per mundum praedicans,
Turbam convertens plurimam,
Tandem Deo sacrificans
Martyr seipsum hostiam.

5. Patri, nato, paraclito
Sit laus, virtus et gloria,
Qui nos Matthiae merito
Ducat ad coeli gaudia.

Brev. ms. S. Justinae saec. 15. Cod. Univ. Patav. 704. A. — Brev. ms. S. Justinae saec. 15. Cod. Univ. Patav. 1290. B. — Propr. ms. S. Justinae Patav. saec. $^{15}/_{16}$. Cod. Univers. Patav. 702. C.

332. De sancto Matthia.

Ad Laudes.

1. In hac die laetitiae
Celebremus solemnia,
Quia Matthias hodie
Scandit ad coeli gaudia.

2. Sorte Matthias undecim
Sociatur consortio,
Super sedes duodecim
Sessurus in judicio.

3. Surgentem Christum praedicat
Evangelizans omnibus,
Miris et signis emicat
Et curat a languoribus.

4. Postquam fidem hic docuit,
Pro fide mortem patitur,
Pro morte, quam sustinuit,
Vita perenni fruitur.

5. Patri, nato, paraclito.

Brev. ms. S. Justinae saec. 15. Cod. Univ. Patav. 704. A. — Brev. ms. S. Justinae saec. 15. Cod. Univ. Patav. 1290. B. — Propr. ms. S. Justinae saec. 15/16. Cod. Univers. Patav. 702. C. — 2, 4 Sanctissimus in judicio C.

333. De sancto Mauritio.

1. Emicat, ecce, dies lucida,
Quam sibi victor acer sociat,
Tincta salubris aquae dolio,
Ante cujusque necis seriem
Dogmate sic solidata pio.

2. Nobilis et fidei merito
Mauritio duce tunc properans,
Musius hinc solitum revehens,
Militibus sociata nequam
Cordeque dissimili fuerat.

3. Aestuat hinc coluber lividus,
Et quia Mauritii penitus
Cor quod erat ditione sua,
Ut sacra dis statuat fieri
Caesar in ordine fanatico.

4. Mox petit astrigeros tramites,
Tunc monito recitavit amens,
Thura diis adolere suis,
Quod sacer audierat populus,
Praeterit Octodori laqueum.

5. Viderat hoc truculentus heros,
Mitibus ut monitis redeant,
Pectoris eximii sophia
Mauritius diligens animam,
Caesaris hic quoque missus adest.

6. Vincere seu lubricos debeat
Seu opus exigat, ut superet,
Nunc validis opus est animis,
Nos quia chrisma salubre docet;
Unde, funeste satelles, abi.

7 Legio vult tua jussa sequi,
Trinus et unus ab hac colitur,
Filius a patre progrediens,
Sancta Maria, Dei genitrix,
Petrus apostolicique patres.

Cod. Vatican. Palat. 241. add. saec. 10. — 2, 3 Musius (oder Mufius?) et hinc. — 5, 4 Muritius. — 7, 1 Lies: Legio nult? — 7, 5 Das Weitere fehlt; nur noch die Worte: Caesar amande scires Dominum.

334. De sancto Mauritio.

1. Primum Deo sit gloria,
Post ejus ad obsequia
Thebaeis prece canticum
Pangamus diaconicum.

2. O Mauriti fortissime,
Coeli patricie curiae,
Subveni tuae famulae,
Succurre semimortuae.

3. Exsuperi, vir milite,
Signum vibra militiae,
Ut superemus vitia
Per virtutum insignia.

4. Quos sola deprecatio
Vix fovet in incendio,
Tu, Candide, incandidum
Excusa culpas omnium.

5. Innocenti piissime,
Quidquid nocet, tu ablue,
Bravia innocentiae
Et tua prece porrige.

6. Victor, vicisti saeculum
Non per te, sed per Dominum,
Cujus posce clementiam,
Ut det nobis victoriam.

7. Thebaea cohors reliqua,
Duc nos ad vera otia,
Geri continue rosulae,
In paradiso floridae.

8. Nostri peccati sarcinam
Sic levigate maximam,
Tollat quisque sarcinulam,
Post ducite ad patriam.

9. Vitae supernae incola,
Vitalis agonitheta,
Ne mortis laedat spiculum,
Oppone precum clipeum.

10. Trino personis Domino,
Usia individuo,
Sit laus, honor et gloria
Per infinita saecula.

Brev. ms. Abiaschae saec. $^{14}/_{15}$. Cod. Ambrosian. X 22 sup. — 2, 3 Lies familiae? — 4, 2 Lies Nix fovet? — 6, 1 vincisti. — 6, 3 posse. — 7, 1 choros. — 7, 2 Duo nos ad jura otia. — 7, 3 Lies Veris continuae (continui) rosulae? oder Geri continue rosulas? — 8, 2 Sic levitare. — 9, 2 In talis agonizeta. — 9, 4 precium.

335. De sancto Mauritio.

1. O Christe, palma martyrum,
Audi preces canentium
Devotione maxima
Mauritii praeconia

2. Ipsius ac satellitum,
Quorum pium collegium
Tempsit minas vesaniae
Ferocitatis regiae.

3. A solis ortu venerant,
Hostes ut armis comprimant,
Sed deferunt auxilia
Crudelitatis nescia.

4. Vitant ob id nefarium
Maximiani proelium,
Nolunt fideles persequi,
Ut jussu cogunt perfidi.

5. Tyrannus hoc intelligens,
Ritu leonis saeviens,
Dat bis decenos funeri,
Apostatent ut ceteri.

6. Sed signifer Mauritius
Et ductor Exsuperius
Per castra currunt, clamitant,
Deum timendum praedicant.

7. Praecepit inde perfidus
Princeps suis cohortibus,
Ut conterant exercitum
Totaliter Thebaicum.

8. Qui sempiterno debitas
Se reddiderunt hostias
Flexis piis cervicibus
Furentium mucronibus.

9. Hinc sancta turba militum
Effecta consors martyrum
Dira ruens sententia
Migravit ad coelestia.

10. Quorum piis precatibus
Culpis piatis omnibus
Praestet superna gratia
Aeterna nobis gaudia.

11. Gloria tibi, Domine.

Brev. Ambrosianum imp. Mediolani 1490. — 3, 3 ancillia. — 4, 1 Mitant ob id.

336. De sancto Mauro.

1. Gaudere, fratres, nos hodie decet
Et quaeque cordis tristia spernere
Summa beati laetitia viri,
His cujus odas pangimus organis.

2. Haec illa lux est, qua subiit polum
Mauri solutus corpore spiritus,
Sic regis acta militia sui
Tantae quietis praemia pertulit.

3. Coelestis aulae factus oeconomus
Praestat benigne digna petentibus,
Qui nostra sumpto mox sibi munere
Illustret amplo pectora lumine.

4. Hic Arderadi membra miserrime
Collisa casu protinus integre
Sanavit olim, cum sua saeculi
Fulgebat omni mens simul et caro.

5. Fracto medelam de pede Sergio
Lumenque caeco praebuerat Lino,
Sensu carentem sustulit a nece,
Ejusque vixit mortuus ad precem.

6. O Maure felix, quaesumus, utere,
Quo jam solebas, et modo plenius,
Noscat Casini dulce solum tibi,
Quid tanta possit gloria, qua cluis.

7. Fac, quod rogatur nunc tua caritas,
Nam juris hoc dat legibus aequitas,
Debere quemquam pro patria mori,
Tu vive, sed nos vivere fac tibi.

Cod. Casinen. 208. saec. 11. — Am Schlusse ist noch Raum gelassen für eine Doxologie, deren Initiale H bereits vorhanden. — Verfasser ist Alphanus von Salerno.

337. De sancto Mauro.

1. Quid tuo nobis potius placere
In die debet, tibi quam decoris
Fortius niti precibus vel hymnis,
Optime Maure?

2. Tu sacris quondam puer institutis
Maximum vitae studium perennis,
Undè praeclaris rutilas triumphis,
Hic didicisti.

3. Es memor, quantae fidei fuisti,
Cum tuos mollis tulit unda gressus,
Excito cursu Placidum profundo
Fonte levasti.

4. Illud est inter tua signa valde
Dulcius nobis, quod et hac in arce
Languido gressum simul et loquelam
Restituisti.

5. Hic viam longe positus videbas
Pallibus stratam, facibus coruscam,
Qua pater coelum Benedictus olim
Noster adivit.

6. Quod tibi quondam fieri petebas,
Lege, sub qua nos modo, regulari
Graviter vivens, prece da perenne
Vivere nobis.

7. Ipse fundator placitae quietis
Hujus hoc tecum faciat, rogamus,
Nam, quod optamus, bene si velitis,
Ferre potestis.

8. Velle det vobis pietatis auctor,
Rex Deus, cum quo sine fine regnat
Filius compar sed et utriusque
Spiritus almus.

Cod. Casinen. 280 saec. 11. — Verfasser ist Alphanus von Salerno.

338. De sancto Mauro.

Ad Vesp. et Noct.

1. Enixa Maurum Lybia
Tyrannidis perfidia
Numeriani sedula
Tunc temporis est potita,

2. Et genitorum filium
Piorum per auxilium
Christi senile studium
Anno ter seno secutum.

3. Orbatusque parentibus
Cum sociis et monachus
Erogansque pauperibus
Paterna pro haeredibus.

4. Quem caelebs vita docuit,
Tonsura caput floruit,
Cum versus Romam praetendit,
Sanctorum limina lambit.

5. Afflatus almo spiritu
In urbe Roma monitus
Suisque coaetaneis
Ostendit iter gaudiis.

6. Ut vates brevi tempore
Transituris pro munere
Ab hoc notuit saeculo
Mansuris in perpetuo,

7. Amicis Christi per urbem
Pergentibus, a praeside
Celerinoque nomine
Rogitatis de semine.

8. Praefantur corde simplici
Fideles Christi famuli:
Orti sumus de Lybia
Fide Christi non dubia.

9. Arrectis praeses auribus
Captis jussit martyribus,
Ut immolarent idolis
Suis falsis praeconiis.

10. Hos linquens praeses timore
Et cruciatus fervore,
Credens reverti martyres
Ad excolendum daemones.

11. Surdis spretis nugacibus
A Christi tunc fidelibus
Una voce dicentibus:
Cum Christo jam regnabimus.

12 Gloria tibi, Domine,
Qui surrexisti a mortuis,
Cum patre, sancto spiritu
In sempiterna saecula.

Offic. ms. S. Mauri Lanellensis saec. 15. ex. Cod. Neapolitan. VI E 17. — 1, 2 Tirambilis perfidia. — 2, 3 sirnige studium. — 5, 2 monitum. — 6, 3 Lies notavit? — 7, 3 Celerimoque.

339 De sancto Mauro.

Ad Laudes.

1. Clarum sidus justitiae,
Phoebi jubar Italiae,
Via cunctorum praesulum,
Maure, decusque martyrum.

2. Clarissime prosapia,
Sanctitate lucifera
Consistens inter agmina
In astris super sidera.

3. Jam Romae summus pontifex
Abbatem te, ut exsules,
Promovit, ut ad patriam
Reducas firma venia.

4. Notis fide clarescis,
Lanellum quia tueris,
Maure, captam ab hostibus
Cristatis cum mucronibus.

5. Imbellis non interitus,
Praeter unum de civibus
Castrametatis omnibus
Securisque vulneribus.

6. Fugasti homines impios
Sequentes tuos famulos,
Parato mittis proelio
Tuo, Maure, imperio.

7. Nam vincitur, qui percutit,
Qui vapulat, interficit,
Dum patitur, si sustinet,
Coelorum regna possidet.

8. Pro nobis, Maure, obsecra
Ut mereamur gratiam
Amplecti in aethereo
Tecum semper palatio.

9. Gloria tibi, Domine.

Offic. ms. S. Mauri Lanellensis saec. 15. ex. Cod. Neapolitan. VI E 17. — 1, 1 sidus judice. — 4, 1 fehlt eine Silbe; an claresc is ist radiert, vielleicht ursprünglich claresceris?

340. De sancto Mauro Martyre.

1. Regum rex, Deus, omnium,
Audi vota petentium,
Sancti Mauri digna prece
Nos peccati munda faece.

2. Hic ex Africae partibus
Ortus relictis omnibus
Ire post Deum cupivit
Et invenit, quem quaesivit.

3. In aetate puerili
Mente senex et virili,
Spe coelesti jam repletus,
Gazas aegris dedit laetus.

4. Nocte somno Maurus datus
Per angelum excitatus,
Se praenovit Romae pati,
Quod concordat veritati.

5. Regnabat Numerianus
Christum negans ut vesanus,
Ejus praeses Celerinus,
Qui sceleris erat sinus.

6. Jusserunt viri ignari
Sanctum Maurum verberari
Et tormentis saevis dari,
Post tormenta decollari.

7. Hic athleta Dei fortis
Non effugit ictus mortis,
Sed sanctorum se consortem
Fecit, libens tulit mortem.

8. Tota laetetur Istria
Et prae cunctis Parentia
Tanta munita patrono,
Huc advecto Dei dono.

9. Doxa sit coeli solio
Deo patri et filio,
Cum spiritus unitate
Qui regnat in trinitate.

Brev. ms. Parentinum saec. 15. Cod. Univ. Patav. 446. — 1, 4 Nos peccata mundi faece. — 7, 4 fehlen zwei Silben; fecit ergänzt.

341. De ss. Maximo, Juliano, Felicitate et Innocentio.

1. Aurea luce rutilat
Hujus festi praeconium,
Quo gaudium multiplicas,
Christe, redemptor omnium.

2. Vexilla regis prodeunt,
Rubra sanctorum sanguine,
Quos Rachel vocat filios,
Hymnum canamus gloriae.

3. Lux et decus ecclesiae,
Nobis, beate Maxime,
Veniam fer peccaminum
A solis ortus cardine.

4. Pange, lingua, fidelium,
Funde preces ad aethera
Juliano, qui meruit
Aeterna Christi munera.

5. Jam lucis, ecce, claruit
Felicitatis lucidus
Dies, quo plus resplenduit
Phoebus astris cum omnibus.

6. Sanctorum dignis meritis
Nos in eorum agmine
Ponas dignisque precibus,
Aeterne rex altissime.

Brev. ms. S. Justinae saec. 15. Cod. Univ. Patav. 704. A. — Brev. ms. S. Justinae saec. 15. Cod. Univ. Patav. 441. B. — Propr. ms. S. Justinae saec. 15/16. Cod. Univ. Patav. 702. C.

342. De sancto Mercurio.

Ad Vesperas.

1. Mercuri, semper venerande martyr,
Qui geris sacrum merito coronam,
Mixte sanctorum niveis choreis
Arce polorum.

2. Nobiles vestros recinam triumphos
Deditos terris, tua gesta, sancte,
Concinat laetus chorus atque vires
Personet ore.

3. Ut tuas laudes mereamur omnes
Voce praecelsa celebrare sanctas,
Sume virtutum cumulos tuarum,
Splendide martyr.

4. Bella qui vincens Decii juvamen
Barbarum regem gladio vibranti
Proelio vincis caput et superbum
Ense repellis.

5. Impiae spernens sacra qui Dianae
Nobilis subdis caput et periclo,
Mixtus ut sanctis capias laborum
Praemia digna.

6. Ut tegas nosmet tibi concinentes
Nobiles laudum titulos, precamur,
Ut locis sanctis habitare coeli
Nos mereamur.

7. Sit tibi virtus, decus et potestas,
Lumen aeternum, maris et polorum
Atque terrarum tibimet sit ingens
Gloria, Christe.

Brev. ms. S. Sophiae Beneventanae saec. 11. Cod. Neapolitan. VI E 43. A. — Brev. ms. S. Sophiae Beneventanae saec. 11. Cod. Vatican. 4928. B. — 4, 4 rebellis A. — 5, 1 supernens A.

343. De sancto Mercurio.

Ad Nocturnum.

1. Ad martyris Mercurii
Festa venite supplices,
Gaudendo vota solvite,
Laudes vincenti reddite.

2. Conferto cui in proelio
Mandata praepes detulit,
Verbis firmans, ne ambigat,
Promittens et victoriam.

3. Hic comptus crucis tropheo
Parmam gestans et lanceam,
Pugnans fidelis fortiter,
Fisus armis coelestibus.

4. Principis caeso capite
Responsa dantur illico,
Tu prisca mente recole
Et fidem redde debitam.

5. Tinctus aquis salubribus
Et delibutus chrismate
Sprevit saecli militiam
Tiro deridens Decium.

6. Dum referuntur tyranno
Talia facta, concite
Fremens corde ingemuit,
Ense plectendum flagitat.

7. Adducunt vinctum martyrem,
Dictis vesanum superat
Et multa post supplicia
Flavo secatur vertice.

8. Tutus superno munere
Tormenta vicit omnia,
Deo vocante coelitus
Sumpsit palmam victoriae.

9. Hunc imploremus pariter
Nos omnes ejus famuli,
Ut nobis poscat praemia
Sacrique regni gaudia.

10. Deo perennis gloria
Et gratiarum copia,
Qui nos credentes refovet
Et regnat ante saecula.

Brev. ms. S. Sophiae Beneventanae saec. 11. Cod. Neapolitan. VI E 43. A. — Brev. ms. S. Sophiae Beneventanae saec. 11. Cod. Vatican. 4928. B. — 8, 1 Jutus superno A.

344. De sancto Mercurio.

In Laudibus.

1. Laudes Mercurii dicere martyris,
Virtutum titulis cogimur arduis,
Christi militiae belliger inclitus
Terris enituit quibus.

2. Bellator validus, providus hostium
Calcavit cuneos visibiles prius,
Mox invisibiles sustinuit globos,
Munitus stabili fide.

3. Nec flecti monitis nec potuit minis,
Nec poenis variis et cruciatibus,
Victor corporei spiritus aggeris
Liber sidera prospicit.

4. Poenae multiplicant multiplices bona,
Et tormenta parant plurima gaudia,
Servat propositum purus et integer,
Per quod sidera possidet.

5. Sectus non timuit, dum caro finditur,
Nec dum scissa cutis traditur ignibus,
Nec possunt lapidis claudere pondera
Christum labra vocantia.

6. Christum lingua sonat, mens bene conscia
Nil praeter Dominum postulat et rogat,
Defixis oculis aethera respicit,
Promissam requiem sitit.

7. Cervix carnifici lactea traditur
Et sanctum gladio subjicitur caput,
Miles signiferi dona capit sui
Nunquam deficientia.

8. Nunc coelo residens ad Dominum preces
Nostras cum lacrimis votaque conferat,
Ut commissa Deus crimina deleat,
Concedat sua gaudia.

9. Qui firmas animos, rex pie, martyrum
Et justis tribuis praemia largius,
Peccantum lacrimas respice, poscimus,
Clemens esto rogantibus.

10. Sit patri Domino gloria, laus, honor,
Semper sit Domino gloria filio,
Sancto spiritui gloria sit simul
Et laus saecla per omnia.

Brev. ms. S. Sophiae Beneventanae saec. 11. Cod. Neapolitan. VI E 43. A. — Brev. ms. S. Sophiae Beneventanae saec. 11. Cod. Vatican. 4928. B. — 1, 1 dicite A. — 5, 1 caro scinditur B.

345. In sancti Miniatis.

1. In laude sui militis
Adsit festive celebris
Agnus ille purpureus,
In quo vicit hic mineus.

2. Praesago quippe nomine
Suo tingendus sanguine
Minias ante proelium
Hoc meruit vocabulum.

3. Sub indecenti Decio
Gravi tortus supplicio,
Unitatis praeconia
Voce fatetur libera.

4. Cavantur ungues sudibus,
Carnes liquescunt ignibus,
Sed non sentit incendia
Simplex auri materia.

5. Hic agonista nobilis,
Tot decoratus titulis,
In congressu novissimo
Subdit cervices gladio.

6. Videres Christi puerum
Caput tollentem proprium
Hinc inde procedentibus
Angelorum cum coetibus.

7. O quam dulce spectaculum
Humanum et angelicum,
Jam immolata victima
Scandit montis cacumina.

8. Laus, honor et imperium
Benigno regi martyrum,
Quos post poenas aethereo
Sacro reddit palatio.

Brev. Vallumbrosanum saec. 15. Cod. Laurentian. Conv. sup. 457. A. — Brev. ms. Vallumbrosanum saec. 15. Cod. Laurentian. Conv. sup. 456. B. — 3, 1 indicenti A. — 4, 1 subdibus AB.

346. In sancti Miniatis.

Ad Laudes.

1. Pangamus modulo laudes dulcisono
Triumpho, socii, festoque nobili,
Nobis qui celebrem sanctiunt hunc diem,
Athletae Christi transitum.

2. Torquens quem Decius feris ac ignibus
Ferre sacrilegis jussit liba diis,
Amor expresserat, intus qui arserat,
Certantis viri pectore.

3. Hinc neci traditur, corpus perimitur,
Sanctorum coetibus jungitur spiritus,
Christus victoriae palmam ab aethere
Largitur suo militi.

4. Locum nunc sedula prece, quo pignora
Servantur corporis merito sublimis,
Defende, Minias, daemonum machinas
Repellens inde longius.

5. Ut quies temporum fugaque scelerum
Gregem monasticum faciant gavisum,
Grates praecipuas laudesque debitas
Ut solvant tibi jugiter.

6. Praesta hoc, trinitas fulgens et unitas,
Pater et genite pneuma tuque sancte,
Quibus est gloria lausque perpetua
Per cuncta semper saecula.

Offic. ms. Florentina saec. 16. Cod. Florent. Magliabecc. XXXVI. 75. — 2, 3 expreverat. — 5, 2 monachicum.

347. De sancta Monica.

Ad Laudes.

1. Laetetur plebs fidelium
Meritis sanctae Monicae,
Exsultet chorus praesulum
Ecclesiae catholicae,
Habemus ejus filium,
Ducem doctrinae coelicae.

2. Quem ex ventre parturivit
Illa beata Monica,
Renasci Christo quaesivit
In doctrina catholica,
Piis votis concupivit
In vita eremitica.

3. Felix fructus nuptialis
Honestatis et pudoris
Et affectus vidualis,
Dans odorem sui floris,
Nostrae vitae regularis
Nobis dant cibum dulcoris.

4. Te precamur, sancta mater,
Juvari tuis precibus,
Quam respexit Deus pater
In sacratis affectibus,
Funde preces bis et quater
Corroboratis vocibus.

5. Deo patri jubilemus
Cum solemni cantico
Filioque laudes demus
Cum sono mirifico,
Utriusque decantemus
Nexui sanctifico.

Brev. ms. Augustinian. saec. 14. Cod. Florentin. Conv. sup. D 8. 2781.

348. De sancto Nicolao.

1. Rex regum Deus omnium,
Sanctorum decus et gloria, qui duces
Sacrae militiae novis
Semper muneribus perspicuos facis

2. Ornas et diademate
Regni perpetuo, quo pariter frui
Tecum vis sine tempore,
Ante principii constitit ut diem.

3. Adsunt unde celebria
Horum festa piis laudibus annua,
Cum mundus sua praemia
Per dimensa sui climata praedicat.

4. Te poscentibus annue,
Uti dulcisonis cantibus hoc die,
Sertis quando micantibus
Nicolaus adit sidera fulgidus.

5. In quarta puer hic semel
Ex sexta feria suxerat ubera,
Quod mirabile prandium
Contractum minime te sine creditur.

6. Transactis puerilibus
Annis ecclesiae lumina saepius
Observans patrimonii
Haeredem fieri te voluit sui.

7. Auro non modico viri
Sedat pauperiem, quam patitur miser,
Stupro germine nobiles
Tres a se genitas tradere virgines

8. Hoc Myrea metropolis
Digna promeruit praesule perfrui,
Quem divina fidelibus
Vox audita suis signat episcopum.

9. Compulsus precibus maris
Compressit citius grande periculum
Et ponto prope subrutos
Tranquillo penitus restituit loco.

10. Nautis nil minuit datum
Angusto famis in tempore triticum,
Sed per juge biennium
Cunctis hoc fuerat copia civibus.

11. Hostis fraudibus obvians
Vetusti pelago vas oleum ferens
Effundi jubet ocius,
Quod combussit aquae materiem diu.

12. Post poena capitis reos
Tres a morte viros eripit impiger,
Cujus namque potentiae
Et clausae bifores sponte sua patent.

13. In somnis modo Caesarem
Exarchumque modo territat acriter
Et valde positus procul
Pellit parta trium funera principum.

14. Nicolae salutifer,
Et tutor famulis esto perenniter
Cunctis te celebrantibus
Hoc festo placidis cum tibi laudibus.

15. Te mirabiliter colit,
Laudat, magnificat Graecia nobilis,
Immo totius orbis haec
Gaudet meta tibi munera solvere.

16. Mundi Roma caput suis
Aequalem celebrat semper apostolis,
Cujus crebra juvamina
Non multis precibus quaerit et impetrat.

17. Quis non duceret hunc diem
Festum plus reliquis, cum genitoribus
Natos reddit ab hostibus
Raptos ad varii servitii jugum.

18. Ponti multiplices sinus
Observans facili cum prece posceris,
Tempestatibus horridis
Submersis miseros navibus eripis.

Cod. Casinen. 280 saec. 11. — Verfasser ist Alphanus von Salerno.

349. In sancti Nicolai.

1. Ecce, dies rediit jubili,
O Nicolae, dicate tibi,
Laus replet agmina cuncta poli
Cunctaque repleat ora soli.
2. Vir venerande, colende nimis,
Digneque laudibus omnigenis,
Digna Deo facias, petimus,
Carmina quae, pater, offerimus.
3. Quod, Deus, os, pater omnipotens,
Est dua dicere signa potens?
Mens manet omnis ad illa stupens,
Est ea cum meminisse studens.
4. Quis valet esse stupore carens
Est tua cui, Nicolae, patens
Actio, vita dicata Deo,
Mox proficisceris ex utero.
5. Lac gemina vice non recipis,
Solibus hebdomadae geminis,
Abstineamus ut ore cibis,
Da, pater, ac animo vitiis.
6. Nobilium stupra tu cohibes,
Naufragium miseris prohibes,
Mentibus et modo pelle stupra
Cuncta, pericula cuncta fuga.
7. Grana rates sua non minuunt,
Milia quae tibi contribuunt,
Unde sacri populi, petimus,
Multiplica numerum precibus.
8. Tu facis artis ut Ortygiae
Non lateat dolus insidiae,
Detege nunc quoque nequitias
Mentibus hostis et insidias.
9. Tu facis, ut recidat pugio,
Eripis et juvenes jugulo,
Hostibus et modo tela rape
Mortibus ac animos retrahe.

10. Terrificas nece dum meritos,
A nece retrahis immeritos,
Exsere te quoque vivificum
Mentibus, hostibus horrificum.

11. Gloria semper honorque patri,
Gloria patris honorque pari,
Gloria, spiritus alme, tibi,
Nec patre nec prole dissimili.

Brev. ms. Casinense saec. 11. Cod. Vatican. Urbin. 585. add. saec. 13. — 4, 2 Est cui tua. — 8, 1 artus ut hortigie. — Auch dies Lied steht weder in der Handschrift der Gedichte des Alphanus von Salerno noch in der Ausgabe Ughellis. Da es aber einer Quelle entnommen ist, die nachweislich viele seiner Hymnen enthält, ist man versucht, ihn als den Verfasser zu bezeichnen.

350. De sancto Nicolao.

1. Festa plebs sancto sua Nicolao
Consonet laudes celebrans et hymnos,
Cujus in cuncto sacra signa fulgent
Plurima mundo.

2. Hic in aetatis juvenilis annis
Praesul est factus populi coactus,
Vox eum coelis data praesulatum
Sumere jussit.

3. Claruit sanctis pietatis actis,
Caede plectendos capite redemit
Navitas ponti tumidis vocatus
Eruit undis.

4. Insciis fraudes miserans Dianae
Prodidit, monstrans nova monstra nautis,
Arsit injecto quoniam profundum
Aequor olivo.

5. Triticum crevit per eum minutum,
Talibus fulsit sua vita signis,
Talibus fulget super astra sanctis
Consociatus.

6. Pro suis ergo famulis precetur,
Comparem patris genitore natum
Et sacrum flamen, quibus est perennis
Una potestas.

Hymn. ms. Casinensis saec. 10. Cod. Casinen. 506. — 4, 2 nova monstrans nautis.

351. De sancto Nicolao.

1. Regis superni signifer,
O Nicolae pontifex,
Festum tui colentibus
Adjutor esto sedulis.

2. Terrena quondam pauperi
Flavi metalli munera
Ferens viro clandescere
Stupri fugasti crimina.

3. Divina nunc munimina
Ferens repellas invidum
Hostem, pudicas anxium
Violare mentes fraudibus.

4. Noctis quietis tempore
Terrens quietum Caesarem,
Pressos inique vinculis
Sic eruisti carceris.

5. Terre tyrannum, qui cupit
Vincire colla mentium,
Mentes ligatas liberet
A criminum connexibus.

6. Patri patrisque famini
Ac utriusque flamini
Laus jugis et potentia
Regnumque sit per saecula.

Hymn. ms. Casinensis saec. 10. Cod. Casinen. 506. — 2, 2 munere. — 4, 1 Nocti quieti. — 5, 1 Terret. — 5, 2 Vincere colla.

352. De sancto Nicolao.

1. Aurora fulget aurea,
Dies micat, quo laurea
Nicolaus donatus est
Postquam triumphus factus est.

2. Hac luce namque saeculum,
Hac vicit hostem pessimum,
Hac post triumphum gloriae
Palmam capit victoriae.

3. Sat mira Christi gratia,
Stupenda sat magnalia,
Escas hic et non noverat
Et abstinere noverat.

4. Nam feria, qua venditur
Et qua Deus suspenditur,
Puer tenens jejunia
Semel bibebat ubera.

5. Quam flagret hujus caritas
Exuberetque largitas,
Norunt puellae nobiles,
Dignos adeptae conjuges.

6. Fluctu ratis percellitur,
Et Nicolaus quaeritur,
Accurrit almus illico
Et eripit periculo.

7. Frumenta sanctus expetit
Corosque plures excipit,
Stupenda contributio,
Non dando fit minutio.

8. Temptat viros deludere
Ficto Diana munere,
Adest vir almus ocius
Dolosque pandit protinus.

9. Ensem lanista traxerat
Et in necem paraverat,
Nicolaus supervenit
Et innocentes eripit.

10. Nexu ligatis vinculi
Instat dies periculi,
Nicolaus deposcitur
Metusque cunctis solvitur.

11. Patri patrisque famini
Ac utriusque flamini
Salus ut ante saecula,
Salus sit et per saecula.

Hymn. ms. Casinensis saec. 10. Cod. Casinen. 506 A. — Brev. ms. Casinense saec. 11. Cod. Vatican. Urbin. 585. add. saec. 13. B. — 1, 4 triumphum B. — 11, 3 et ante AB.

353. De sancto Nicolao.

Ad Vesperas.

1. Nicolae, vir Domini,
Tuo dicata nomini
Festa devote colimus
Opemque tuam poscimus.

2. Ipso vitae primordio
Miro clares prodigio,
Die de septem gemina
Mammas semel dat femina.

3. Tu propriam per copiam
Patris supples inopiam
Et natarum injurias
Justas vertis in nuptias.

4. Coeli factus oraculo
Dignus praesul in populo,
Coelestem viam propere
Verbo monstras et opere.

5. Naves frumenta tribuunt
Et numerum non minuunt,
Quam reddit sine vitio
Nautarum obeditio.

6. Jure per orbem coleris,
Velox adjutor nosceris,
Festinus in periculis
Cunctis succurre servulis.

7. Eripuisti mortibus
Terris plures et maribus,
Rex obedit ad omnia,
Quem territas per somnia.

8. Ut nos ergo velocia
Sentiamus auxilia,
Nos tuis, sancte, precibus
Polorum junge sedibus.

9. Patri decus ingenito
Honor et unigenito
Spiritui victoria,
Uni trinoque gloria.

Brev. ms. Coelestin. Bononien. saec. 15. Cod. Univ. Bononien. 2275. — 7, 1 Drupisti mortibus. — 7, 4 territus.

354. De sancto Nicolao.

Ad Nocturnum.

1. Miles Christi egregie,
Nicolae sanctissime,
Qui tuis sacris meritis
Socius factus prophetis.

2. Jam in aeterna patria
Mansura tenes gaudia
Atque cum sanctis omnibus
Laetaris in cubilibus.

3. Nos tibi famulantibus
Tuis fove precatibus,
Ut expiatis sordibus
Jungamur cum coelestibus.

4. Praestet hoc nobis Dominus,
Pius redemptor omnium,
Qui regnat absque termino
Cum patre et paraclito.

Brev. ms. Farfense saec. 13. Cod. Vallicellan. C 93. — 1, 4 Socius factus perhis. — 3, 2 fave precatibus. — 4, 4 fehlt eine Silbe; et ergänzt.

355. De sancto Nicolao.

Ad Laudes.

1. Sacerdos Christi inclite,
Almifice Nicolae,
Tua devotos adjuva
Prece poscentes veniam.

2. Obtine nobis, quaesumus,
Sinceritatem mentium
Munditiamque cordium,
Per quam cernamus Dominum.

3. Ut tecum laudes perpetim
Christo canamus affatim,
Tuis eruti precibus
A poenis infernalibus.

4. Praestet hoc nobis Dominus,
Pius redemptor omnium,
Qui regnat absque termino
Cum patre et paraclito.

Brev. ms. Farfense saec. 13. Cod. Vallicellan. C 93. — 1, 1 fehlen drei Silben; inclite ergänzt. — 1, 3 Tuo dovotos. — 2, 1 Optime nobis. — 2, 2 Sinceritate.

356. De sancto Nicolao.

Ad Nocturnum.

1. Christo laudes eximiae
Dentur in suo milite,
Qui fuit innocentiae
Dux et pastor ecclesiae.

2. Hujus insignis merito
Navis jam in periculo,
Cum esset in naufragio,
Liberatur in pelago.

3. Tribus iste virginibus
Victu prorsus carentibus
Tribus auri ponderibus
Ademit stupri facinus.

4. Tribus idem juvenibus,
Quos misit pro muneribus
Consul necari perfidus,
Currens subvenit citius.

5. Bonum coelum mirificum
Per Nicolai meritum
Fecit, cum auxit triticum,
Nautis prius exhibitum.

6. Sit trinitati gloria,
Per quam fiunt prodigia
In sanctis laudabilia
Per saeculorum saecula.

Brev. ms. Humiliatorum saec. 15. Cod. Ambrosian. I. 197 inf. A. — Brev. ms. Humiliatorum saec. 15. Cod. Ambrosian. H 267 inf. B. — 2, 3 fehlen zwei Silben AB; esset ergänzt. — 5, 1 Bonum cecum A, cetum B.

357. De sancto Nicolao.

Ad Laudes.

1. Deus respectu gratiae
Nos perlustravit hodie,
Exemplum sanctimoniae
Donans nobis in homine.

2. Hujus in pueritia
Fuit haec abstinentia,
Quarta et sexta feria
Semel sugebat ubera.

3. Christi vigil excubia
Myrae pontificalia
Suscepit in vigilia
Voce coelesti nuntia.

4. Nec vacat a mysterio,
Quod fecit in Basilio,
Cujus fit restitutio
Parentibus in prandio.

5. Deo patri et filio
Sit gratiarum actio
Et flamini paraclito
Et nunc et sine termino.

Brev. ms. Humiliatorum saec. 15. Cod. Ambrosian. I 197 inf. A. — Brev. ms. Humiliatorum saec. 15. Cod. Ambrosian. H 267 inf. B. — 4, 1 vacat ministerio AB.

358. De sancto Nicolao.

Ad Laudes.

1. Festum, fratres carissimi,
Nicolai sanctissimi
Reductum anni circulo
Frequentemus obsequio.

2. Cui est ab infantia
Concessa Christo gratia,
Ut infans semel in die
Mamma materna biberet.

3. Mira Dei clementia
Et stupenda potentia,
Cui tam breve corpusculum,
Fide replesti spiritum.

4. Aetas crescebat corporis,
Virtus pollebat operis,
Faciebat prodigia,
Signa et mirabilia.

5. Quidam pauper, inopia
Valde pressus, penuria
Natarum strupo vivere
Decreverat illicite

6. Quod Nicolaus audiens,
Tanto turbatus scelere,
Ut erat clementissimus,
Non pertulit hoc vitium.

7. Auri talenta pondera
Largitor probatissimus
Projecit in domo viri
Auctoritate termini.

8. Nautis jam pereuntibus,
Nicolaum vocantibus,
Mare placatum exstitit
Virtute sancti spiritus.

9. Sit Christo laudis gloria,
Patri sanctoque flamini
Laudem canamus liberi
Per infinita saecula.

Brev. ms. S. Clarae Neapolitan. saec. 14. Cod. Casanaten. B III 5 (407). add. saec. 15. — 1, 3 Reducti anni circulum. -- 1, 4 obsequium. — 3, 2 sq. Constr.: Fide replesti spiritum [ejus], cui tam breve [est] corpusculum. — 4, 1 Aestas. — 4, 4 Signia. — 5, 2 Natarum stupre bibere. — 5, 4 illicitus. — 6, 2 turbato. — 7, 1 Puri talenta. — 8, 1 jam parentibus. — 9, 3 Jubem canamus.

359. De sancto Onofrio.

Ad Vesperas.

1. Contra mundi illecebras
Et daemonum insidias
Sancti pugnam Onofrii
Vox promat mente hilari.

2. Hic mundi a cunabulis
Renuntiavit gaudiis,
Nihil mortale ambiit,
Deo contentus exstitit.

3. More Johannis hominum
Fugiens vaniloquium
Primo ad monasterium,
Post transiit ad eremum.

4. Fame simul cum frigore
Et nunc afflictus caumate,
Animo tamen validus
Dei manet in laudibus.

5. Hunc tentator nequissimus
Novis appetit artibus,
Menti veneno illita
Saepius vibrat jacula.

6. Ad hoc, lorica fidei
Undique tectus triplici,
Tela restinxit daemonis,
Dura, impenetrabili.

7. Sic pugnavit cum daemone
In hujus vitae stadio
Tandemque victo bravio
Muneratur imperio.

8. Ad quem ipsius munere
Valeamus pertingere,
Qui non pensando merita
Pro malis bona reputat.

9. Deo patri sit gloria
Ejusque soli filio
Cum spiritu paraclito
Et nunc et in perpetuum.

Brev. Gallicano-Siculum imp. Venetiis 1527. — 5, 1 Nunc tentator. — 5, 3 Mentis venena. — 5, 4 vibrata. — 6, 3 restrinxit. — 7, 3 Lies victor? — 7, 4 Numeratur.

360. De sancta Patricia.

Ad Vesp. et Laud.

1. Virgo malorum nescia,
Cujus festum est hodie,
Properat cum victoria
Ad Christum, regem gloriae.

2. Sponso relicto saeculi
Jungitur sponso coelitus,
Qui in crucis patibulo
Pro nobis fuit positus.

3. Hanc filius patricii
Pro uxore peticrat,
Sed haec superni gaudii
Jam plena subterfugerat.

4. Haec Dei cultrix sedula
Vitae finito termino
Multa fecit miracula
Praecipiente Domino.

5. Haec coelestes divitias
Emens pro temporalibus
Epulatur ad nuptias
Inter sancta consortia.

6. Ergo patrem et filium
Et spiritum paraclitum
Rogemus, ut auxilium
Det nobis hujus meritum.

Offic. ms. S. Patriciae saec. 15. ex. Cod. Neapolit. VI F 10. — 1, 4 fehlen zwei Silben; Christum ergänzt. — 6, 3 fehlt eine Silbe; ut ergänzt.

361. De sancta Patricia.

Ad Nocturnum.

1. Gaude, felix Neapolis,
Alumnae dives munere,
Urbs quam Constantinopolis
Primo lactavit ubere.

2. Nam Patriciae virginis
Laude luces et titulis,
Quae luce veri luminis
Clarens claret miraculis.

3. In annis puellaribus
Prima contempta saeculi,
Cunctis profusis opibus
Vires contrivit zabuli.

4. Apostolorum limina
Petit per mundi devia
Puella, nondum femina,
Natali spreta patria.

5. Ad laudis tuae cumulum
Dato sponso coelitus
Elegit in te tumulum,
Quem vivens signat digitis.

6. Compatriota coelice
Congaude, felix civitas,
Ut ipsa tibi praeduce
Te salvet sancta trinitas.

Offic. ms. S. Patritiae saec. 15. ex. Cod. Neapolitan. VI F 10. — 1, 3 Urbis quam. — 2, 2 Laude luce et titulus. — 2, 4 Lies Claris claret? — 3, 2 contenta. — 5, 2 fehlt eine Silbe; lies Datore sponso oder Dato sponsore? — 6, 2 Congaudet felix.

362. De sancta Patricia.

Ad Vesperas.

1. Fulget in coeli patria
Laudum tollenda titulis,
Aeterna tenens gaudia,
Virgo clarens miraculis.

2. Patritia, patricii
Sponsa declinans foedera,
Ad coelestis connubii
Festina currit munera.

3. Falsis spretis divitiis
Electa Christi famula
Claris claret prodigiis
Superno regi sedula.

4. Carnem terens cum vitiis,
Mentem carentem carie
Satan spretis versutiis
Regi dicavit gloriae.

5. In monialis habitu
Carnis culturam deserit
Et dominante spiritu
Cultus salutis reperit.

6. Tonso velata vertice
Laureatur laureola,
Cum beatis mirifice
Regni coelestis incola.

7. Ergo, parens, te precamur,
Ora, patrona, Dominum,
Ut post mortem conjungamur
Choro sanctorum virginum.

Offic. ms. S. Patriciae saec. 15. ex. Cod. Neapolitan. VI F 10. — 1, 1 in coeli patricia. — 3, 4 regi saecula. — 4, 1 Carnis terens. — 4, 4 dictavit. — 5, 3 dominantem spiritum. — 5, 4 Cultis salutis. — 6, 2 Lauretur.

363. De sancta Patricia.

Ad Nocturnum.

1. Tempore festa colimus immensa,
Quo Patricia deserens terrena,
Christo nuptura morte superata
Scandit ad astra.

2. Haec linquens mundum lampadibus plenis
Lumen accendit, ad nuptias intrat,
Ubi cum sponso epulatur agnum
Immaculatum.

3. Quae timens Deum, recte colens eum,
Surdis auditum restaurat sopitum,
Multis loquelam reparans amissam
Cantica dantem.

4. Daemones fugat languidosque curat,
Urbem gubernat, ne quis hanc offendat,
Et reges placat, ut cives non laedat
Fervor eorum.

5. In his laudemus ore jubilaeo
Christum et demus primas grates Deo,
Nam huic debemus, qui crucis trophaeo
Omnia salvet.

Offic. ms. S. Patriciae saec. 15. ex. Cod. Neapolitan. VI F 10. — 1, 3 Christi. — 2, 2 ascendit. — 4, 2 ne quis eam (eam) offendit. — 5, 4 Lies salvat?

364. De sancta Patricia.

Ad Laudes.

1. Nox purgatur et fugatur,
Cum coronatur laurea
Virgo pia Patricia,
Lux, ecce, surgit aurea.

2. Mundum spernens, Christum cernens,
Mortalis expers criminis,
Labe caret, luce claret,
Consors paterni luminis.

3. Ferens mente sine sente
Virginitatis lilium,
Carens solo vivit polo,
Christe, redemptor omnium.

4. De quo laudes, cui congaudes,
Propina, felix concio,
Quam tu mundes et fecundes,
Jesu, nostra redemptio.

5. Ad quod corde sine sorde
Surgamus omnes ocius,
Quos invitat et quos citat
Ales diei nuntius.

6. Tibi parens labe carens
Donatur Christi famula,
Ut te ducat et conducat.
Plaudat turba paupercula.

7. Ista duce sua luce,
Quae stat in coeli gloria,
Nos corones, Christe, dones
Beata nobis gaudia.

Offic. ms. S. Patriciae saec. 15. ex. Cod. Neapolitan. VI F 10. — 1, 2 fehlen drei Silben; laurea ergänzt. — 1, 3 fehlen zwei Silben: pia ergänzt. — 2, 3 lux claret. — 4, 3 tu mandes. — 7, 3 Christi.

365. De sancta Paula.

Ad Vesp. et Noct.

1. Paula coeli imperium
Attulit scandens bravium,
Multaque passa incommoda
Nunc regnat in coelestia.

2. Radices quinque prodidit,
De quibus virgo Eustochium
Cohortes rexit virginum
Magnum struens coenobium.

3. Paula, matrona nobilis,
Romae nitens divitiis,
Exemplum praestans omnibus,
Omnia dat pauperibus.

4. Carbasa tendens aequore
Dum parat Jesum quaerere,
Sprevit clamantes litore
Filios gravi vulnere.

5. Artus vestivit nobiles
Sic vestis una ignobilis,
Ut eam quisque crederet
Ex ancillarum numero.

6. Jesu sequens vestigia
Pauperes Christi coelica
Pavit ex sibi deditis,
Egens ipsa cibariis.

7. Latine, Graece loquitur,
Psalmos cantando jugiter,
Plangens peccata vilia,
Reparat illa gratia.

8. Uni trinoque Domino
Laudes solvamus debitas,
Ut Paulae sanctis precibus
Nostra laxet facinora.

Brev. ms. Mantuanum saec. 15. Cod. Univ. Patavin. 734. — 2, 1 prodiit. — 2, 3 direxit. — 4, 4 Fillos gravi.

366. De sancta Paula.

Ad Laudes.

1. Paulam nunc deificam
Uterque polus coelicam
Laudet et Eustochium,
Hujus vitam mirabilem.

2. Gaudet chorus coelestium
Harum tenens consortium,
Mundi spreverunt terrea
Attendentes ad aethera.

3. Carina sulcans maria
Petiit Jerosolymam,
Ad sacra scandit pervia
Mariae diversoria.

4. Praesepe Paula circuit,
Hinc vagientem reperit
Christique matrem parvulis
Plectentem hunc panniculis.

5. Stellam, magos, nutritium,
Videt pastores invicem,
Vocem audit angelicam
Deo canentem gloriam.

6. Sepulchrum Christi ingreditur,
Lapidem hunc amplectitur,
Humano visu cernitur
Implexum corpus sindone.

7. Hujus vitam mirabilem
Dixit, inennarabilem
Ejus mortem cum fletibus
Sanctus scribens Jeronymus.

8. Trinum et unum Dominum
Poscat Paula coelestium,
Nos his intercedentibus
Polorum dari sedibus.

Brev. ms. Mantuanum saec. 15. Cod. Univ. Patav. 734. — 1, 4 vite mibilem. — 2, 3 terrena. — 4, 2 vagientes.

367. De sancta Paula.

Ad Vesp. et Noct.

1. Aeterno regi gloriae
Canamus corde, vocibus,
Quo Paula tendens hodie
Laetis gaudet adspectibus.

2. In mundo solum corpore
Stans Paula tota coelica,
Carnem spernit pro stercore,
Mente, vita deifica.

3. Monile, sidus gratiae
Parit haec Eustochium,
Qua matre castimoniae
Praefulget xenodochium.

4. Instructae per Jeronymum
Utraeque sumunt filias,
Quibus stringendi Dominum
Vias demonstrant pervias.

5. Sub jugo Christi nobiles
Colla praebent alacriter,
Carnem calcant immobiles,
Fidem servantes fortiter.

6. Per has nos, Deus, protege
Jam emundatos vitiis
Rectoque calle dirige
Semotis praecipitiis.

Brev. ms. Tarvisinum saec. 15. Cod. Capit. Tarvis. I 16. A. — Offic. ms. saec. 16. Cod. Marcian. L III 136. B. — 3, 1 Monille AB. — 3, 2 fehlt eine Silbe AB; haec ergänzt. — 4, 3 Domini A. — 6, 1 Pro has A. — 6, 2 emundato A.

368. De sancta Paula.

Ad Laudes.

1. Post mundi transitoria
Paulae donantur gaudia,
Pro daemonum victoria
Polorum dantur bravia.

2. Nam Paula plena lampade
Pervenit sponsi nuptias,
Jam circumdata cyclade
Nullas timet insidias.

3. Haec fructum sexagesimum
Percepit mundo vidua,
Sed coelo nunc centesimum
Deo tenet assidua.

4. De spinis matrimonii
Rosam legit gratificam,
Dum mater Eustochii
Parit ipsam vivificam.

5. Non impar matri meritis,
Virginitate differens,
Quae Jeronymi monitis
Fit Deo collum conferens.

6. Olivae binae simplices,
Totis rogamus precibus,
Salvate nostros complices
Expulsis hinc sceleribus.

7. Hoc nobis praestet trinitas
Per has, quas pie colimus,
Per quas sit immortalitas,
Quam dari sanctis credimus.

Brev. ms. Tarvisinum saec. 15. Cod. Capit. Tarvis. I 16. A. — Offic. ms. saec. 16. Cod. Marcian. L III 136. B. — A hat nur Strophe 1; das Weitere fehlt. — 2, 4 indutias. — 5, 4 Dei cellum; lies vielleicht Deo cellam?

369. In Conversione s. Pauli.

Ad Vesperas.

1. Sancti Pauli conversio
Cum jubilo veneretur,
Totam illustrans saeculum
Per gratiae miraculum.

2. Hic Domini discipulos
Acceptis cum epistolis
Pergit Damascum insequi,
Caedem minando fortius.

3. Christus adest terribilis
Magno splendore luminis,
Ad terram hunc projiciens
Duraque voce alloquens:

4. Saule, cur me persequeris?
Calcitrare non poteris
Meum adversus stimulum,
Qui sum tutor fidelium.

5. Saulus respondit protinus:
Quis es, qui ita coelitus
Loqueris? mihi aperi,
Et sum paratus obsequi.

6. Christus, inquit, sum floridus,
Tu vero nimis stolidus,
Qui mea membra caederis,
Ad poenam tu prosequeris.

7. Pro nobis regi gloriae,
Qui te sacravit hodie,
Preces effunde jugiter,
Te rogamus suppliciter.

8. Praestet hoc nobis trinitas,
Vera et simplex unitas,
Quae Paulum sua gratia
Dignum fecit et gloria.

Hymn. ms. S. Scholasticae Casinen. saec. 15. Cod. Casinen. 869. — 2, 1 discipulus. — 2, 3 Damascum in suis. — 7, 1 regis.

370. In Conversione s. Pauli.

Ad Nocturnum.

1. Paulus prostratus limite,
Sustentatus a comite
Intrat Damascum oculis
Amissis luce luminis.

2. Ubi dierum circulo
Trium visu et pabulo
Privatur et fit sobrius,
Coelum cernens subtilius.

3. Videt divinum nuntium,
Ananiam discipulum,
Sibi donantem gratiam
Et peccatorum veniam.

4. Ananias discipulus,
Sauli salutis dubius,
Timet eum invisere,
Suspicans eum furere.

5. Christus inquit: ne timeas,
Vas electum intelligas,
Ut ferat coram regibus
Nomen meum et gentibus.

6. Saule frater, discipulus
Inquit, ego sum nuntius,
In via qui apparuit
Et tibi lumen sustulit.

7. Precamur, pater optime,
Preces funde assidue,
Qui te doctorem omnium
Constituit fidelium.

8. Deo sit soli gloria,
Cujus misericordia
Paulus recepit gratiam
Et peccatorum veniam.

Hymn. ms. S. Scholasticae Casinen. saec. 15. Cod. Casinen. 869. — 3, 1 Deum nuntium. — 4, 2 Saulis saluti. — 4, 3 Time. — 7, 3 infunde.

371. In Conversione s. Pauli.

Ad Laudes.

1. Accepta Paulus gratia
Cum baptismi munditia
Lumen actibus recepit,
Fidem docere incepit.

2. Turba gaudet fidelium,
Audent Judaei odium,
Gregem divinum persequi
Nunquam desistunt perfidi.

3. Convalescit apostolus,
Judaeorumque populus
Confunditur a Domini
Verbis sancti apostoli.

4. Sanctum Paulum discipulis
Barnabas offert humilis,
Christi factum apostolum
Pro salute fidelium.

5. Paulus ubique praedicat
Nomen Christi nec trepidat,
Paratus pati vincula,
Mortem ac saeva verbera.

6. Portat Domini stigmata
Et ipsius documenta,
Mundus recepit gratiam,
Fidem atque justitiam.

7. O beate apostole,
Verbum inedicibile
Roga pro nobis omnibus
Festa tua colentibus.

8. Uni Deo sit gloria,
Cui una essentia
Et personarum trinitas,
Vera et simplex qualitas.

Hymn. ms. S. Scholasticae Casinen. saec. 15. Cod. Casinen. 869. — 2, 3 deum persequi. — 2, 4 desistant. — 4, 1 discipulum. — 5, 4 Morti.

372. De ss. Petro et Paulo.

1. Passio pontificum
Petri, Pauli rutilat
Orbem totum,
Annua quam colimus
Per tempora.

2. Isti velut lucida
Candelabra rutilant
Ante Deum
Et fruuntur gaudiis
Sine fine.

3. Longo quamvis tempore
Hos errare compulit
Vagus error,
Post conversi Dominum
Secuti sunt.

4. Unus caput exstitit
Totius ecclesiae,
Apostolus
Alter doctor gentium
Exstiterat.

5. Gens humana, respice,
Quanta sit potentia
Larga Dei,
Cum piscator factus sit
Apostolus.

6. Hunc de maris litore
Cum vocaret Dominus
Piscatorem,
Ille linquens retia
Profectus est.

7. Conditor aetherei,
Animi constantiam
Ejus cernens,
Illi claves tradidit
Aethereas.

8. Potestatem pariter
Alligandi dederat
Et solvendi,
Ut suo permaneat
Arbitrio.

9. Quaecunque ligaverit
In terra vel solverit,
Jussu Dei
In coelesti solio
Ita erunt.

10. Persecutor gentium
Paulus quondam fuerat,
Mente caecus,
Qui truncavit plurimum
Christicolas.

11. Ipsius et chlamydem
Milites congerere
Ante pedes
Fecerat et stragula
Occisorum.

12. Sed postquam baptismatis
Lavacrum promeruit
Percipere,
Lupus agnus factus est
Mitissimus.

13. Iste Cappadociam,
Aegyptum et Asiam
Et Arabes,
Pontum et Pamphiliam
Edocuit.

14. Fames atque vincula,
Catenas et verbera
Multa passus,
Ter et maris pertulit
Naufragium.

15. Per terrarum climata
Petrus trahens retia,
Multos Christo
Piscatus est homines
Incredulos.

16. Jam postremo tempore
Romam cum pervenerant,
Martyrium
Victo mago Simone
Susceperant.

17. Per crucis patibulum
Petrus poli sidera
Conscenderat
Et triumphum meruit
Martyrii.

18. Paulus fundens sanguinem
Per mucronis aciem,
Dignus Petri
In agone successor
Effectus est.

19. Felix Roma nimium,
Quae tales promeruit
Defensores,
Quorum semper meritis
Tuta manet.

20. Donec poli sidera,
Sol et luna rutilant
Lampadibus,
Illius nam gloria
Semper erit.

21. Hos precamur sedule
Nostro pro pontifice
Mente pura,
Ut horum suffragiis
Salvus eat.

Grad. ms. S. Laurentii in Verano saec. $^{10}/_{11}$. Cod. Angelicus. B III 18. — 1, 2 rutila. — 1, 3 per ist dem Sinne nach zu ergänzen. — 7, 2 constantia. — 7, 4 Ille. — 9, 1 Quemcunque. — 11, 2 congerrea. — 13, 1 Cappadocia. — 13, 2 Asia. — 13, 3 Harabes. — 15, 2 traes retia. — 15, 4 Piscator es. — 20, 1 Donet poli. — 21, 3 para.

373. In s. Petri ad Vincula.

1. Tuam, o pater, postulamus gratiam
In cunctis tuam poscimus clementiam,
Mundum qui solus renovasti perditum,
Exaudi preces tibi supplicantium,
Irrigans corda rore sancti spiritus.

2. Quo principalem diem celeberrimum
Petri queamus cumulare laudibus,
Porrigentes hoc canticum hymnidicum,
Pauca canentes dignis tibi vocibus
Ex multis ejus summis mirabilibus.

3. Herodis regis saevis jussionibus
Petrus ligatus catenarum nexibus,
Angelus summis missus a sideribus
Lumen accendit carceris in tenebris,
Petrum eduxit patefactis januis.

4. Praevium cumque sequeretur angelum,
Portae veniret ferreae ad transitum,
Transitum porta praebuit ultroneum,
Tunc exeuntes vicum unum transeunt,
Atque a Petro mox discessit angelus.

5. Ad se reversus Petrus secum loquitur:
Nunc scio vere hunc fuisse angelum,
Desuper missum mihi in praesidium,
Me liberantem ab Herodis manibus
Judaicisque exspectationibus.

6. Gloria patri filioque claritas,
Spiritus sancti una in substantia,
Regnum perenne, lumen indeficiens,
Trinitas summa, indivisa unitas,
Nunc et per cuncta saeculorum saecula.

Hymn. ms. Neapolitanus. saec. $^{13}/_{14}$. Cod. Neapolitan. VI G 29. — 2, 3 in hoc. — 2, 4 dignus. — 3, 4 Petrus. — 4, 2 venire ferreo.

374. De s. Petro Coelestino.

Ad Vesperas.

1. Gratulemur extollentes
Coelestini merita,
Christo regi persolventes
Vota laudum debita,
Qui coronat confitentes
Palma vitae reddita.

2. Horum luce claritatem
Praecellens originis
Coelestinus dignitatem
Sui complet nominis,
Ad coelestis caritatem
Nos informans numinis.

3. Zelo fervens pietatis
Ac virtutum studio,
Carnis curam parcitatis
Infrenat jejunio,
Dulci viam veritatis
Edocens eloquio.

4. Sic, sic lucra commendati
Talenti conduplicat,
Verbi numen incarnati
Dum scripturis explicat
Et erroris condemnati
Impostivam abdicat.

5. Verbo Christus attestatur,
Signis et virtutibus,
Plebs in fide roboratur
Curatis languoribus,
Regnum Christi dilatatur
Extrusis erroribus.

6. Honor, virtus aeternali
Patri sit ingenito.
Laus par consubstantiali
Ejus unigenito
Ac utrisque coaequali
Gloria paraclito.

Brev. ms. Mantuanum saec. 15. Cod. Univ. Patav. 734. — 4, 6 Lies imposturam?

375. De s. Petro Coelestino.

Ad Nocturnum.

1. Depulso mentis nubilo
Christo canamus gloriam
Vocis promentes jubilo
Coelestini memoriam.

2. Hic pius, prudens, humilis,
Verbi coelestis bajulus,
Simplex, rectus, amabilis
Et castitatis aemulus.

3. Tanta perfusus gratia,
Tot morum pollens titulis,
Veritatis eloquia
Grata reddit incredulis.

4. Conversi ad catholicae
Viam doctrinae complices
Pravitatis haereticae
Cremari poscunt codices.

5. Sic grex pastoris humeris
Portatur ad ovilia,
Vinculis caeci sceleris
Solvi gaudet Aemilia.

6. Laus patri sit et filio,
Laus sit et sacro neumati,
Qui Coelestinum solio
Regni coronat perpetim.

Brev. ms. Mantuanum saec. 15. Cod. Univ. Patav. 734.

376. De s. Petro Coelestino.

Ad Laudes.

1. Sacra sacris immolantes
Matutinis laudibus
Alternemus concrepantes
Aere, voce, fidibus,
Coelestinum collaudantes
Cum coeli principibus.

2. Celsi nutu consecratus
Petri pontificio,
Sic se dignum praesulatus
Ostendit officio,
Ut clareret Christo gratus
Virtutum indicio.

3. Curam gerens singulorum
Pater erat omnium,
Utque mater filiorum
Solatrix gementium
Viduarum, pupillorum
Gerebat negotium.

4. Absens erat supplantator
Veri consistorio,
Absens falsi concinnator
Linguae conflatorio,
Absens doni receptator
Favens adjutorio.

5. Census Christi dispensator
Mensuras distribuit
Et lapsorum reparator
Vi opressis adfuit,
Infirmorum visitator
Salutes restituit.

6. Honor, virtus aeternali
Patri sit ingenito,
Laus par consubstantiali
Ejus unigenito
Ac utrisque coaequali
Gloria paraclito.

Brev. ms. Mantuanum saec. 15. Cod. Univ. Patav. 734. — 3, 3 Ut quique mater.

377. De s. Petro Coelestino.

In 1. Vesperis.

1. In paradisi culmine
Candescens floret lilium,
In confessorum agmine
Confessor capit praemium.

2. Hic Petrus recte dicitur,
Nam fuit fide solidus
Et ut Petrus cognoscitur
Boni zelator fervidus.

3. Petrus errorum devia
Fide fugat catholica,
Murus daemonum vitia
Necat cum spe mirifica.

4. Coelestinus nunc noscitur,
Cum fit Christi vicarius,
Nam coelicus ostenditur
Ante, post et nunc medius.

5. Honoris cedit apici
Forma factus humilium,
Se manifestat refici
Consortio simplicium.

6. Clemens quintus conformiter
Christo disponens agere,
Ex probatis solemniter
Hunc sanctum jubet colere.

7. Nunc trinitati gratias
Reddamus omnes debitas,
Concinamus alacriter
Dicentes una pariter:

8. Gloria patri Domino,
Nato atque paraclito,
Nos hujus sancti merito
Coeli fruamur gaudio.

Brev. ms. Coelestinorum saec. 15. Cod. Univ. Bononien. 2275. A. — Brev. ms. Coelestinorum saec. 15. Cod. Mazarin. 357 (733). B. — Brev. Coelestinorum imp. Neapoli 1488. C. — 7, 1 Tunc trinitati C.

378. In ss. Philippi et Jacobi.

1. Refulget jam solemnitas
Apostolorum annua,
Adsit nobis laetitia
Et spiritalis gloria.

2. Quorum unus est Jacobus,
Alter Philippus dicitur,
Coelestis regis milites,
In passione nobiles.

3. Dei dilectus Jacobus
Ordinatur episcopus,
Hierusalem ecclesiam
Primus rexit catholicam.

4. Apellatus a gentibus
Oblias et sanctissimus,
In omnibus laudabilis,
In doctrina mirabilis.

5. Nunquam est usus balneis
Nec mundanis deliciis,
Non est perunctus oleo,
Indutus neque laneo.

6. Soli licebat ingredi
Sancta sanctorum in populis,
Orans pro indulgentia
Cunctorum negligentia.

7. Perstabat in ecclesia
Flectendo semper genua,
Ut callum sibi jugiter,
Instar cameli cresceret.

8. In fide Christi positus
Amabatur ab omnibus
Nocteque die praedicans
Et multos Christo consecrans.

9. Supra templum sanctissimum
Jussum amore populum
Judeorum consilio
Dejicitur pinnaculo.

10. Mox per fullonis perticam
Suscepit mortis gloriam,
Percussus est in cerebro,
Conjunctus Christo Domino.

11. Alme patrone Jacobe,
Nostros reatus dilue,
Ad coelum servos subleva
Dans nobis vitae praemia.

12. Philippe, te cum Jacobo
Deprecamur apostolo,
Ut paradisi gaudiis
Nos jungas tuis meritis.

13. Te, Christe, fili altithrone,
Collaudamus assidue,
Tuorum preces suscipe
Et nos colloca in aethere.

Hymn. ms. Neapolitanus saec. $^{13}/_{14}$. Cod. Neapolitan. VI G 29. — 4, 2 Lies Osios (ὅσιος)? — 6, 1 jacebat ingredi. — 9, 2 jedenfalls verschrieben. — 12, 4 jungans.

379. De sancto Proculo.

Ad Vesperas.

1. Hymnum canamus gloriae,
Hymnum sanctae memoriae,
Hymnum nunc Dei filio
In Proculi martyrio.

2. Qui nominis praesagium
Procul lucendo tenuit,
Exemplar poenitentium
Virtutibus emicuit.

3. Huic obedit bestia
Mente mutata efferi,
Dira fugat daemonia
Expulsa jussu celeri.

4. Membra sanat languentium
Ac mentes infidelium,
Quare Totilae odium
Mortis infert supplicium.

5. Post mortem et martyria
Potitur coeli praemia,
Clausus in te, Bononia,
Nobis det poli gaudia.

6. Laus patri et genito,
Sit simul et paraclito
Et nobis parcat solito
Plus sancti hujus merito.

Brev. ms. Coelestin. Bononien. saec. 15. Cod. Univ. Bononien. 2275. — 2, 1 praesagio. — 6, 1 Laus zweisilbig; oder lies Sit laus patri.

380. De sancto Proculo.

Ad Nocturnum.

1. Solutis Deo precibus
Devoti psalmi laudibus
Per Proculi solemnia
Nunc detur nobis venia.

2. Qui Dei jussu veniens
Vitae semina attulit,
Christi praecepta gestiens
Implere mortem pertulit.

3. Pro Christo cutem exuit,
Dum caput loras posuit,
Pellem pro pelle meruit,
Et corpus plaga caruit.

4. Hic positus in tumulo
Suscitato puerulo
Cum Christo scitur vivere
Et coeli alta scandere.

5. O rosa patientium,
Viola confitentium
Ac virginale lilium,
Aeternum confer praemium.

6. Laus patri et genito,
Sit simul et paraclito
Et nobis parcat solito
Plus sancti hujus merito

Brev. ms. Coelestin. Bonon. saec. 15. Cod. Univ. Bonon. 2275. — 5, 4 confert. — 6, 1 vgl. das zur vorigen Nummer bemerkte.

381. De sancto Proculo.

Ad Laudes.

1. Plaude, felix Bononia,
Patre ditata martyre,
Surge ut tympanistria,
Domino laudes reddere.

2. Hujus patroni meritis
A malis et periculis
Protegaris a Domino
In hoc solemni gaudio.

3. Ut destructis criminibus
Atque adversitatibus
Valeas Deo carnere
Et hunc patrem recolere.

4. Qui dum divina celebrat,
Ei turba angelica
Respondet digna cantica,
Ad quam festinans inhiat.

5. Cervam in via repperit,
Ut gressum figat, praecipit
Et lacte sitim repulit,
Christum vocans hoc potuit.

6. Pro te, superne genite,
Stat sanctus flexo poplite
Et amputato capite
Sedet in vero limite.

7. Nunc pro tuo collegio,
Martyr sacrate, supplica
Et in aeterno praemio
Eos simul communica.

8. Patri, nato, paraclito
Decus, honor et gloria,
Sint sancti hujus merito
Aeterna nobis gaudia.

Brev. ms. Coelestin. Bononien. saec. 15. Cod. Univ. Bononien. 2275.

382. De sancto Pronino.

1. Mente salubri crimine soluti
Debent sonare, voce propagare
Mira legentes animo verentes
Sancti Pronini.

2. Franciae regnum quem duxit in ortum,
A quo discedens exstititque tendens
Mediolanum scientia captum
Sancti Ambrosii.

3. Ibi moratus fuit informatus
Lege fideli demptaque rebelli
Tuncque Cumanis non regeneratis
In fide Christi.

4. Cumas est missus ibique receptus
Et fide pura factus protoscriba
Christi fidelis praesulis Felicis
Atque collega.

5. Iste post illum digne praesulatum
Servavit vere opere nitente,
Praesul vocatus pastorque beatus
Et rectus custos.

6. Canamus cuncti summo genitori
Gloriam, nato flaminique sancto,
Personis trinus, deitate unus
Vere qui manet.

Brev. ms. Novocomense anni 1420. Cod. Univ. Bononien. Mezzof. 339.

383. De sancto Pronino.

1. Ut tua pia mire queam gesta
Organo vocis intonare cunctis,
Reata deme, gratiam infunde,
Pronine felix.

2. Is in aetate Christi fidem late
Ejus inauxit ac plura peregit
Florida mira, quamquam sint inscripta
Molem ob urbis.

3. Qui post quandam vetustatem latens
In templo sancti Gervasi, Protasi,
Ubi sepultus fuit, hinc translatus
In urbem Cumas.

4. Guerra regnante nuperque fervente
Corpus beatum ejus est locatum,
Ubi est cursus, juxta ripam lacus
Et ibi viget.

5. Canamus cuncti summo genitori
Gloriam, nato flaminique sancto,
Personis trinus, deitate unus
Vere qui manet.

Brev. ms. Novocomense anni 1420. Cod. Univ. Bononien. Mezzof. 339. — 2, 1 fidem latere. — 3, 1 fehlt eine Silbe und der Binnenreim; latans. — 3, 2 In fehlt. — 3, 3 Ibi; hinc.

384. De sancta Petronilla.

Ad Vesperas.

1. Concinat plebs fidelium,
Mater Dei sanctissima,
Tuae laudis praeconium,
Quia est per te gloria.

2. Exemplo tuo virgines
Post tuum currunt filium
Puellae atque juvenes
Quam plures in consortium.

3. Ex quibus primiceria
Currit filia principis,
Petronilla sanctissima,
Adhuc in annis teneris.

4. O benedicta filia
Apostolorum principis,
Quis te non cum laetitia
Solemnizet in saeculis?

5. Quae in coelis ab angelis
Honoraris sanctissima
Et a sanctis apostolis
Es visa cum laetitia.

6. Tu intra choros martyrum
Muneraris veraciter,
Ardenter ad martyrium
Ivisses et velociter.

7. Petri obedientia
Infirmam lecto tenuit,
In hoc fuisti socia
Confessori, ut decuit.

8. Non qualemcumque virginem
Tu, Petronilla, sequeris,
Sed, quae non habet similem,
Matri Dei conjungeris.

9. Sit benedictus Dominus,
Sit benedicta domina,
Benedictus apostolus
Petrus et sua filia.

10. Gloria tibi, Domine,
Qui Petronillam, filiam
Tui principis, hodie
Induisti laetitiam.

Brev. ms. Romano-Franciscan. saec. 15. Cod. Neapolitan. I B 23. — 2, 1 tue virginis. — 6, 1 infra. — 6, 2 Lies Numeraris? — 7, 2 Infirma. — 8, 3 Se quae.

385. De sancta Petronilla.

Ad Nocturnum.

1. Generat haec discipulas
Exemplo patientiae,
Infirmata dans gratias
Nata obedientiae.

2. In lecto paralytica
Jacens, o nata principis
Apostolorum, filia,
Quam pulchra es in caligis.

3. Discumbentes desiderant
Videre mirabilia,
Ad umbram cujus fuerant
Fugata mala plurima.

4. Ad ipsius et filia
Praeceptum statim sanitas
Consequitur et sedula
Ministrat cum hilaritas.

5. Ad lectum post revertitur,
Quia sic ei expedit,
Infirmanti addicitur
Sanitas, quae plus proficit.

6. Efficitur haec postea
Virgo sana et corpore
Et aliis remedia
Dat sanitatis integrae.

7. Et sic virtute stabili
Fulta intrat ad proelium,
Venit comes, mirabili
Nisu haec vicit impium.

8. Matronas ad se postulat
Mitti, non fortes homines,
Deum interim flagitat
Et habet coeli milites.

9. Qui ipsam et custodiunt
Et adjuvant salubriter,
Ad coelum usque deferunt,
Ubi regnat feliciter.

10. Gloria tibi, Domine,
Qui Petronillam filiam
Tui principis hodie
Induisti laetitiam.

Brev. ms. Romano-Franciscan. saec. 15. Cod. Neapolitan. I B 23. — 4, 1 filie. — 4, 3 sedule. — 4, 4 Ministra cum glaritas.

386. De sancta Petronilla.

Ad Laudes.

1. O Petronilla, filia
Apostolorum principis,
In corpore et anima
Pulchra es et amabilis.

2. Amabilis es Domino
Et creaturis omnibus,
In summis desiderio
Te solemnizet populus,

3. Quia in coelo angeli
De te canticum faciunt,
Atque sancti apostoli
Omnes ut natum diligunt.

4. O quis te non diligeret,
Nata maximi principis?
Quis de te non confideret,
Quae et cum patre aperis?

5. Secura tu progrederis
Per coelum sicut domina,
Quia ut nata principis
Aperis coeli ostia.

6. Nobis tuis aperias,
Quae te pulsamus precibus,
Deo reddentes gratias
In tuis summis laudibus.

7. Tuum festum, sanctissima,
Celebramus cum gaudio,
O sis et tu sollicita
Pro tuo monasterio.

8. Tuis nos, virgo, precibus
Custodi a periculis,
Fac et in Dei laudibus
Nos morari in saeculis.

9. Et civitatem protege,
Cunctos in ea liberans,
In anima et corpore
Sis semper nos coadjuvans.

10. Gloria tibi, Domine,
Qui Petronillam, filiam
Tui principis, hodie
Induisti laetitiam.

Brev. ms. Romano-Franciscan. saec. 15. Cod. Neapolitan. I B 23. — 2, 3 lies summo?

387. De sancto Petronio.

Ad Vesp. et Laudes.

1. Laetetur mens fidelium
Festi redire gaudium,
In quo Petronii merita
Orbi refulgent praeclua.

2. Qui spretae vitae merito
Coeli cubat in solio
Angelica commercia
Lucri mercans inopia.

3. Confessor Christi maximus,
Bononiae episcopus,
Divini verbi gerulus,
In quo vivebat populus.

4. Exemplis atque monitis
Dogma praefixit civibus,
Doctrinae dedit pabula
Gregis tutans ovilia.

5. Qui vegetatus membrulis
Clarus fulsit miraculis,
Quocunque laesos vulnere
Precum sanans malagmate.

6. Sit laus patri cum filio,
Sancto simul paraclito
Beatoque Petronio
In saeculorum saecula.

Offic. ms. Bononiensia saec. 15. Cod. Univ. Bonon. Mezzof. 892. A. — Offic. propr. divi Petronii imp. Bononiae 1563. B. — 1, 3 In fehlt B. — 4, 1 namque et B. — 5, 1 artubus B. — 6, 1 sqq. Deo patri sit gloria etc.

388. De sancto Petronio.

Ad Nocturnum.

1. Nunc te precamur, inclite,
Vocibus nostris annue,
Tui precatus adjuvet,
Ne nos reatus maculet.

2. Athleta ut fortissimus
Hostem repelle longius,
Cordis strue templiolum,
Hospitem induc Dominum.

3. Accepta vota supplicum,
Pectus medere languidum,
Nos sepias piaculis,
Quos solidasti monitis.

4. Auge clerum in Domino,
Funde preces pro populo,
Ut te sequamur filii
Freti die judicii.

5. Cum intraveris gaudium,
Fidei habitaculum,
Nos tecum esse poscito
Christi redemptos pretio.

6. Cui gratiarum actio,
Honor et jubilatio,
Laus, virtus et imperia
Per saeculorum saecula.

Offic. ms. Bononiensia saec. 15. Cod. Univ. Bonon. Mezzof. 892. — 3, 3 piacula; lies expia oder expies. — 3, 4 monita. — 6, 2 et fehlt.

389. De sancto Petronio.

Ad Nocturnum.

1. Magne confessor sacer et fidelis,
Pastor insignis, pietate mira
Supplicum vota suscipe, precamur,
Sancte Petroni.

2. Lucidum coeli decus o superni,
Terga tu primis positus sub annis
Opibus mundo fugiens dedisti,
Regia proles.

3. Literis claro genitore sacris
Traderis caeco segregatus orbe,
Triplici sacer modulari doctus
Famine linguam.

4. Corde nam volvens juveni responsa,
Quae Dei proles retulit, venumdans
Patre defuncto proprium famenti,
Inclite, fundis.

5. Membra, quos error decipit fatentes,
Caecus, aeternis destinata bustis,
Virginis nato revocas coruscans
Flamine sacro.

6. Coelitus mundo veniens superni
Te poli dignum claviger fidelis
Praesulem nobis tribuit colendum
Indice Christo.

7. Legibus sacris moderare vitam,
Mortis avertas subitos occasus,
Te pium patrem rogitamus omnes
Poplite flexo.

8. Sit Deo patri decus atque virtus
Ac pio nato pariterque sancto
Flamini, cujus jubilat in omni
Gloria mundo.

Officium Proprium divi Petronii imp. Bononiae 1563. — 1, 3 und 5, 2 wohl verdruckt.

390. De sancto Petro.

1. Alma dies rutilat toto celeberrima mundo,
Sanguine quam proprio Petrus decoravit in aevum.

2. Ardua purpureis tinguntur templa triumphis,
Laus manet aequalis numero librata duali.

3. Ecce, ratis pleno confertur concita velo,
Credula falcato jam bellua carpitur hamo.

4. Auxiliare tuis, pater, archiapostole, servis
Nosque Deo caute sinuosis retibus affer.

5. Imperio Christi dum rete ratemque relinquis,
Claviger in coelis, terris piscator haberis.

6. Esse Deum credis, quem miscet turba prophetis,
Unde manes clarus, Petre, princeps ecclesiarum.

7. Fallitur incautus de tanto milite Malchus,
Cum piger immissum ferientis sustulit ictum.

8. Tu quoque respondes, cum vos genus arguit omne:
Impetus iste meri non est, vel sermo Joelis.

9. Poscit opes claudus nec habes, quia defuit aurum,
Nomine sed Christi gressum illi restituisti.

10. Ut Simon abscedit, defunctus vivere coepit,
Fit sua nil virtus, stat Simon Simone victus.

11. Pervolat ille miser, coelos se dicit adire,
Altius unde cadit sibi deficientibus alis.
12. Pestifer exstinctum postquam Nero cernit amicum,
Te cruce dando mori coelestibus adderis oris.
13. Jam cape Romanum consul Caesarque senatum,
Ecce, tibi cunctus servit sub sidere mundus.
14. Omnibus humanus famulis sis, Petre, rogamus,
Atque potens nostri totique salutifer orbi.
15. O Deus aeterni genitor clarissime verbi,
Da meritis Petri nos scandere moenia coeli.

Cod. Casien. 109. saec. 10/11. add. saec. 13. „Alphani Salernitani episcopi.“ Martinengius, 173.

391. De sancto Pontiano.

Ad Nocturnum.

1. Pontiani, rex, humani
Exaudi preces famuli,
Nos qui ducis signo crucis
Ad coenam agni provi di.
2. Eleutheri, regis veri,
Rex Christe clementissime,
Solve vota Deo nota,
Aeterne rex altissime.
3. Cum clamandoque laudando
Dantur eis praecamina,
Te clamamus, imploramus
Aeterna Christi munera.
4. Anastasi, qui de vasi
Nostra condis precamina,
Quem precando, quem laudando
Beata nobis gaudia.
5. Trojanorum lux vivorum,
Tolle tuorum carmina,
Qui te laudant atque clamant,
Aeterna coeli gloria.

Brev. ms. Trojanum saec. 15. Cod. Neapolitan. VI E 16. — 2, 3 Deo devota.

392. De sancto Pontiano.

Ad Laudes.

1. O sanctorum suffragia,
Quae nostris piis vocibus
Deo devote psallimus,
Reddite nobis praemia.
2. Decus sanctorum omnium,
Pontiane cum sociis,
Nos tuos dignos praemiis
Facias esse supplicum.
3. Trojanorum sanctissimi
Gubernatores optimi,
Solvite nostra crimina
Pacem sequendo Domini.
4. O magni regis milites,
Qui nostra mala pellitis,
Estote coram angelis
Nobis sancti antistites.

5. Gloria tibi, Domine,
Summe creator omnium,
Qui solvis vincla criminum,
Unus cum sancto flamine.

Brev. ms. Trojanum saec. 15. Cod. Neapolitan. VI E 16. — 4, 4 Pro nobis sancti. — 5, 2 Supreme creator; lies Supreme rector?

393. De sancto Prosdocimo.

Ad Vesperas.

1. Lux et decus ecclesiae,
Servator innocentiae,
In sanctitate praeditus
Confessor est Prosdocimus.

2. Qui natus est in Graecia
Pernobili prosapia,
Dei repletus gratia
Mundana vincens gaudia.

3. Hunc fidem docet claviger,
Fit inde fortis armiger
Contra malignos spiritus,
Qui vitae negant aditus.

4. Instructus jamque properat
Urbes et terras superat,
Donec attingit Paduam,
Ad cujus sanat januam

5. Aegros et morbis languidos,
Caecos, surdos et aridos,
Frementes et lunaticos
Et curat paralyticos.

6. Sit laus omnipotentiae
Natoque decus gloriae,
Sit honor sancto flamini
Nostroque salus agmini.

Brev. ms. S. Justinae saec. 15. Cod. Univ. Patav. 704. A. — Prop. ms. S. Justinae saec. $^{15}/_{16}$ Cod. Univ. Patav. 702. B. — Brev. ms. S. Justinae saec. 15. Cod Univ. Patav. 441. C. — Brev. ms. S. Justinae saec. 15. Cod. Univ. Patav. 1290. D. — Propr. ms. Patavinum saec. 16. Cod. Capit. Patav. B 57. E. — Brev. ms. S. Clarae Neapolit. saec. 14. Cod. Casanaten. B III 5 (407) F. — Cod. Vallicellan. G 77. saec. $^{16}/_{17}$. G. — FG geben den Hymnus als de sancto Richardo; dafs die Fassung auf Prosdocimus die ursprüngliche ist, beweist der Reim 4, 3 und 4. — 1, 3 En, sanctitate FG. — 1, 4 Richardus beatissimus FG. — 2, 1 in Anglia FG. — 2, 2 De nobili FG. — 4, 3 attigit Andriam.

394. De sancto Prosdocimo.

Ad Nocturnum.

1. Errores ad gentilium
Se transfert, ut consilium
Salutis eis tribuat,
Ne gens salvanda pereat.

2. Christum securus praedicat,
Vetustos ritus abdicat,
Ut baptizentur indicat,
Reatus pandant, incitat

3. Clamatur praesul Paduae,
Illius urbis strenuae,
Per cujus sancta merita
Fides est cunctis cognita.

4. Tarvisii, Vincentiae
Constructae sunt ecclesiae,
Ornatae sacerdotibus
Et reliquis ordinibus.

5. Altina, Feltris nobiles,
Este, villaeque faciles
Deum cognoscunt pariter,
Fidem servant humiliter.

6. Sit laus omnipotentiae
Natoque decus gloriae,
Sit honor sancto flamini
Nostroque salus agmini.

Brev. ms. S. Justinae saec. 15. Cod. Univ. Patav. 704. A. — Prop. ms. S. Justinae saec. 15/16. Cod. Univ. Patav. 702. B. — Brev. ms. S. Justinae saec. 15. Cod. Univ. Patav. 441. C. — Brev. ms. S. Justinae saec. 15. Cod. Univ. Patav. 1290. D. — Propr. ms. Patavinum saec. 16. Cod. Capit. Patavin. B 57. E. — Brev. ms. S. Clarae Neapolit. saec. 14. Cod. Casanaten. B III 5 (407). F. — Cod. Vallicellan. G 77. G. — 3, 1 praesul Andriae FG, gegen den Reim. — Str. 4 und 5 fehlen FG. — In denselben Quellen findet sich auch der Hymnus „Illustrat ejus sanctitas", Anal. IV, 226, in FG wieder de s. Richardo.

395. De sancto Prospero.

Ad Vesp. et Noct.

1. Ista dies eximia
Colatur summa gloria,
Qua junctus est agminibus
Sanctus Prosper coelestibus.

2. Quem Deus sapientia
Replevit sic et gratia,
Ut propria relinqueret,
Haereticos confunderet.

3. Hunc Leo pastor inclitus
Per jussum doctus coelitus
Dans praesulis officium
Ad urbem misit Rhegium.

4. Ibi vixit innoxius,
Benignus, pius, sobrius,
Praecinctos lumbos habuit,
Lux ejus cunctis patuit.

5. Instruxit recte populum,
Dans vitae sacrae pabulum,
Talenta ne absconderet,
Sed duplicata redderet.

6. Summum patrem ingenitum,
Filium unigenitum,
Amborum et paraclitum
Laudemus semper spiritum.

Psalt. ms. Rhegiense saec. 15. Cod. Oxonien. Lat. Liturg. b 1. A. — Brev. ms. Rhegiense saec. 15. Cod. Oxonien. Miscell. Litung. 167. B. — 2, 1 Hunc Deus B. — 3, 1 Tunc Leo B. — 4, 1 Ubi vixit B. — 4, 4 Cum lux ejus A. — Nach Str. 4 folgt noch Str. 1, nach Str. 5 noch Str. 2 des folgenden Hymnus B.

396. De sancto Prospero.

Ad Laudes.

1. Carnem longis jejuniis
Afflixit et vigiliis,
Cubilis plumas horruit,
In dura terra jacuit.

2. Verbis cujus piissimis
Nec non luculentissimis
Ecclesia catholica
Floret et apostolica.

3. Illius sacris precibus
Salus detur languentibus,
Coelorum qui cacuminum
Precamur rite Dominum.

4. Te, sancte Prosper, poscimus,
Qui tuas laudes promimus.
Expelle carnis stimulos
Et visus noctis frivulos.

5. Ut qui delicto premimur,
Invidia perurimur,
Erepti de supplicio
Tecum simus in gaudio.

6. Summum patrem ingenitum,
Filium unigenitum,
Amborum et paraclitum
Laudemus semper spiritum.

Psalt. ms. Rhegiense saec. 15. Cod. Oxonien. Lat. Liturg. b 1. A. — Brev. ms. Rhegiense saec. 15. Cod. Oxonien. Miscell. Liturg. 167. B. — 1, 1 Carnem frangens B. — B hat die Doxologie des folgenden Hymnus.

397. De sancto Prospero.

Ad Nocturnum.

1. Jesu, cunctorum arbiter,
Regnans polo perenniter
Pie fave precantibus
Servis, festa colentibus

2. Prosperi beatissimi,
Viri Deo dignissimi,
Qui petens coeli gaudia
Sprevit paterna praedia.

3. Deseruit Hispaniam,
Pervenit ad Aemiliam,
Ubi cum magno gaudio
Susceptus est a populo.

4. Electus in pontificem
Studet delere rabiem
Haereticorum civium
Multorum excrescentium.

5. Non veritus tyrannica,
Minas, fide catholica
Armatus hic viriliter
Pro pugna et non leviter.

6. Summo coelorum gloria
Sit redemptori Domino,
Qui Prosperum ad prospera
Pertraxit et cum gaudio.

Brev. ms. Rhegiense saec. 15. Cod. Oxonien. Miscell. Liturg. 167. — 4, 1 Electus est in. — 5, 1 Conteritus. — 5, 2 Mina fides.

398. De sancto Prospero.

Ad Laudes.

1. Dies refulget nimius,
In quo beato praesuli
Coelorum patet aditus
Relicta pompa saeculi.

2. Ad cujus aegri funera
Sanantur et remedium
Suscipiuntque prospera
Per reverendum Prosperum.

3. O felix viri transitus,
In cujus tunc obsequio
Chorus exultat coelicus
Translato sancto Prospero.

4. Qui normam suis condidit
Dicipulis canonicam,
Servari sanctam docuit
Doctrinam evangelicam.

5. Summo coelorum gloria
Sit redemptori Donunio,
Qui Prosperum ad prospera
Pertraxit et cum gaudio.

Brev. ms. Rhegiense saec. 15. Cod. Oxonien. Miscell Liturg. 167.

399. De ss. Proto et Hyacintho.

Ad Vesperas.

1. Novis exsultet gaudiis
Felix Cumana civitas,
Quae martyrum suffragiis
Laudes meretur inclitis.

2. Clere Cumensis, jubila,
Qui meruisti sumere
Sanctorum sacra corpora
Claroque visu cernere.

3. Proti et Jacinthi gloriam
Reducens ad memoriam,
Qui ad coelestem curiam
Consociant Eugeniam.

4. Ambo germani milites
Sub Galieni gladio
Effecti Christi martyres
In coeli regnant solio.

5. O quanti per Eugeniam
Quotve per istos martyres
Coeli sortiti gloriam
Se gaudent esse coelibes.

6. Sit trinitati gloria
Per infinita saecula,
Quae nos per horum merita
In luce ponat sedula.

Brev. ms. Novocomense anni 1420. Cod. Univ. Bononien. Mezzof. 339.

400. De ss. Proto et Hyacintho.

Ad Laudes.

1. Proti et Jacinthi merita
Sancta promat ecclesia
Nec sileat praeconia,
Virtutes et prodigia.

2. Cumensis urbs praecipue
Christo tenetur psallere
Nec laudibus desistere,
Tanto ditata munere.

3. Clerus ergo cum populo
Hymnum depromat Domino
Voce laeta cum jubilo
Pulso moeroris nubilo.

4. Dum martyrum translatio
Nobis est exsultatio,
Quos sancta fecit passio
Coeli frui palatio.

5. In his ergo solemniis
Votis precemur sedulis,
Ut ipsorum suffragiis
Coeli fruamur gaudiis.

6. Sit trinitati gloria
Per infinita saecula,
Quae nos per horum merita
In luce ponat sedula.

Brev. ms. Novocomense anni 1420. Cod. Univ. Bononien. Mezzof. 339. — 1, 2 promet. — 6, 1 Sit tibi, weiter nichts; ergänzt aus der vorigen Nummer.

401. De sancta Radegunde.

1. O rex benigne, Domine,
Virtutum palma fulgida,
Audi quas fundunt populi
Preces precantes cernui.

2. Almae reginae rutilat
Festa dies ac celebris
Radegundis, precibus
Cujus muniri petimus.

3. Hujus oratu supplices
Precamur atque humiles,
Pacem concede cordium,
Vitare labem criminum.

4. Mentes accendat caritas,
Igne flammescat animus,
Divino semper munere
Sic vigeamus perpetim.

5. Praestet hoc ipsa trinitas
Patris natique, pariter
Sanctus amborum spiritus,
Cuncta gubernans saecula.

Hymn. ms. Benedictin. saec. 13. Cod. Capit. Mediolanen. s. n. — 4, 1 Gentes accendat. — Vgl. Anal. IV, 169.

402. De sancta Radegunde.

1. Regina nunc dignissima,
Radegundis sanctissima,
Quae gesserit insignia,
Laude canamus debita.

2. Quae regio de germine
Captivatur puellula,
Christi amore dedita
Regi non sponte jungitur.

3. Caste, pudice, sobrie
Degens cum eo sedule
Virtutum crescit cumulis,
Decoratur et moribus.

4. Elemosynis plurimis
Insistens et jejuniis,
Vacans orationibus
Et piis actionibus.

5. Deinceps mente et corpore
Divisa est a conjuge,
Mundi vitam deseruit
Et monasticam petiit.

6. Ubi quam sancte vixerit,
Qua gratia emicuit,
Quis virtutibus fulserit,
Narrare nemo sufficit.

7. Matrona dum Aleubila
Vexatur adversario
Cute crepante scapula,
Reddidit sanam publice.

8. Monacham valde languidam,
Tempore longo gelidam,
Tepido lavans balneo
Sanavit artus saucios.

9. Die, quo sancta transiit,
In coelum gaudens abiit,
Et coram vox angelica
Audita est in aera.

10. Hanc igitur quotidie
Mente petamus supplices,
Ut suis interventibus,
Nos servet a nocentibus.

11. Gloria tibi, Domine.

Psalt. ms. S. Ambrosii Mediolanen. saec. 14/15. Cod. Ambrosian. H 159 inf. — 3, 4 Decolatur emoribus. — 5, 4 Et monaheicam. — 6, 3 Quod. — 7, 1 Acta SS. Aug. III, 73 C. heifst diese Matrone Leubila; lies vielleicht Matrona quaedam Leubila? — 7, 3 trepante. — 9, 3 Et colem vox.

403. De sancto Renato.

1. Benigne Deus, precibus
Fave, regnator optime,
Renati summi praesulis,
Nos fore dignos quaesumus.

2. Qui relicta Pannonia
Venit partes Ausoniae,
Quo gregem Christi arduum
Callem prosequi instruat.

3. Devastatis viciniis
Ubi hostilis gladius
Surrentum sese contulit,
Ut popularet funditus,

4. Vir Domini Agapitus
Praeerat tunc magnanimus,
Divina fretus gratia
Jubet precari instantius.

5. Sancti Renati praeferens
Inter hostilem effigiem,
Quem visi sunt occidere,
Statim senex evanuit.

6. Felix ligatus villicus,
Ut plecteretur capite,
In rivum praeceps mergitur,
Sospes ad urbem rediit.

7. Manifestus obtutibus
Consopitis apparuit,
Ut sequerentur aemulos,
Sinere salvos monuit.

8. Experrecti contribules
Hostes sequuntur protinus,
Armis abrasis penitus
Revertuntur ad propria.

9. Felix Renate, meritis
Solve nexus peccaminis
Devote celebrantibus
Tui natale diei.

10. Semper sit laus et gloria
Gignenti atque genito
Cum spiritu paraclito
In sempiterna saecula.

Hymn. ms. Renati Surrentini saec. 13/14. Cod. Barberin. XI. 171.

404. De sancta Reparata.

Ad Vesp. et Noct.

1. Clarum puellae meritum
Chorus promat fidelium
Cum septa carnis exuit
Et victrix astra petiit.

2. Calcat insignis femina
Nova poenarum genera,
Liquescens plumbum tepuit,
Camini vis deferbuit.

3. Sed Reparata mediis
Dum psallit in incendiis,
Machaera mox adhibita
Secantur ejus viscera.

4. Hinc decalvata ducitur
Christi sponsa per publicum,
Non turpe, non ignobile,
Sed est corona gloriae.

5. Gloria sit ingenito
Patri et unigenito,
Sancto simul spiritui
Deo indivisibili.

Hymn. ms. Florentinus saec. 13. Cod. Laurentian. Aedil. 131. A. — Brev. ms. Florentinum saec. 14. Cod. Laurentian. Aedil. 1117. add. saec. 15. B. — Brev. ms. Vallumbrosanum saec. 15. Cod. Laurentian. Conv. sup. 457 C. — Brev. ms. Vallumbrosanum saec. 15. Cod. Laurentian. Conv. sup. 456. D. — 1, 2 Chori promant CD. — 1, 3 septum CD. — 2, 1 Falcat C. — 2, 4 Caminis C. — 3, 3 Macera mox adhabita. C. — 5, 4 Deo et invisibili C.

405. De sancta Reparata.

Ad Laudes.

1. O vere virgo nobilis,
Magnis digna praeconiis,
Quam dura frustra feriunt,
Mulcere blanda nequeunt.

2. Virile pectus virginis
Nullis cedit suppliciis,
Per ignem, ferrum, vulnera
Coeli conscendit culmina.

3. Neci felix addicitur,
Sacrum caput abscinditur,
Ore columba devolat
Palamque coelum penetrat.

4. Te, sacra virgo, petimus
Mentis pronae visceribus,
Ut nos venturo judici
Commendes prece supplici.

5. Gloria sit ingenito.

Hymn. ms. Florentinus saec. 13. Cod. Laurentian. Aedil. 131. A. — Brev. ms. Florentinum saec. 14. Cod. Laurentian. Aedil. 117. add. saec. 15. B. — Brev. ms. Vallumbrosanum saec. 15. Cod. Laurentian. Conv. sup. 457. C. — Brev. ms. Vallumbrosanum saec. 15. Cod. Laurentian. Conv. sup. 456. D. — 3, 1 felix allicitur AB, adducitur C. — 4, 4 preces A.

406. In sanctae Restitutae.

1. Plebs devota mente tota,
Sordes absterge criminum,
Ut hac die dicas pie:
Jesu, corona virginum.

2. Restituta virgo tuta
Virtutis tuae munere
Mortem spernit, vitam cernit
Jam lucis orto sidere.

3. Mollis sexus non est flexus
Tormenta passus varia,
Sed invictus est amictus
Aeterna coeli gloria.

4. Voce virum vincit dirum
Puella dulci famine:
Hoc est carum, quia rarum
A solis ortus cardine.

5. Non movetur nec terretur
Tyranni visa furia.
Pro terrenis spretis poenis
Beata nobis gaudia.

6. Ignis, unda, cum sit munda
Peccati labem nesciens,
Cedunt rite, parcit vitae
Verbum supernum prodiens.

7. O res mira, languet ira,
Ejus ministri pereunt,
Sancta claret, nox disparet,
Vexilla regis prodeunt.

8. Tot haec signis est insignis
Et stupendis operibus,
Ergo coetus psallat laetus,
Exsultet coelum laudibus.

9. Tuae laudis, sicut audis,
Servos canentes carmina
Duc ad coenam agni plenam,
O gloriosa domina.

Hymn. ms. Neapolitanus saec. 13/14. Cod. Neapolitan VI G 29. — 3, 3 et amictus. — 4, 3 est fehlt. — 6, 2 labe.

407. De sancto Romualdo.

Ad Vesperas.

1. Te, Romualde, canimus
Festumque diem colimus
Et vota pia solvimus
Melosque laeti pangimus.

2. Et spernens pompas saeculi,
Vitam sumens monasticam,
Aedificasti eremum
Egregiam Camalduli.

3. Mores habens angelicos
Semper eras cum fratribus
Pius, benignus, humilis,
Sacro repletus spiritu.

4. Tu mandatis dominicis
Cunctis stabas sollicitus,
Nunquam cessans exsolvere
Laudes Deo altissimas.

5. Tu vires hostis impii
Fretus virtute Domini,
Tyrannum carnis superans,
Polum petis tripudians.

6. Nunc laureatus agmine
Coeli fulges in culmine,
Conjunctus choro principum
Vivis vita viventium.

7. Ergo, confessor inclite,
Lumen vitae monasticae,
Sedens in choro superum,
Ora pro nobis Dominum.

8. Gloria tibi Domino,
Gloria unigenito
Una cum sancto spiritu
In saeculorum saecula.

Hymn. ms. S. Gregorii in Urbe saec. 14. Cod. Vatican. 7599. add. saec. 14. A. — Brev. ms. Monachorum Angelorum Florent. saec. 15. Cod. Vatican. Urbin. 599. B. — Psalt. ms. Camaldulense saec. 15. Cod. Laurentian. Conv. sup. 542. C. — Brev. ms. S. Michaelis de Burgo (Pisis) anni 1457. Cod. Ravennat. 139. 1. Z. D. — Psalt. ms. Camaldulense saec. 15. Cod. Taurinen. J I 41. E. — Brev. Camaldulense imp. Florentiae 1484. F.

408. De sancto Romualdo.

Ad Nocturnum.

1. Sacratum diem annuum,
Magno colamus gaudio,
Cum Romualdus splendidus
Felix migravit saeculo.

2. Nam oriundus exstitit
Urbis Ravennae nobilis,
Ex claro ducum genere
Carnis duxit originem.

3. Hic largas opum copias
Omnemque mundi gloriam
Sprevit, ut inops inopem
Christum sequatur principem.

4. Vir iste clementissimus
Sic erat Deo placitus,
Ut virtute mirificus
Semper esset mortalibus.

5. Multi curantur languidi,
Et effugantur daemones
Ad laudem Christi nominis
Et confessoris gloriam.

6. Per annum quoque integrum
Nihil gustavit aliud,
Quam ciceris quotidie
Pugillum plenum vespere.

7. Dehinc per annos quindecim
Vivendi mutat ordinem,
Sabbato cum dominica
Refectionem geminat.

8. In cella cum consisteret,
Ceu corvos ac vultures
Iniquos cernit spiritus
Sibi saepe adsistere.

9. Cum quadam die psalleret,
Maligni eum spiritus
Cum repentino impetu
Immaniter afficiunt.

10. Post nimis dura verbera
Dum haec fudit alloquia:
Care Jesu, dilecte mi,
Quo usque me reliqueris?

11. Omnes iniqui spiritus
Divino jussu fugiunt,
Mox Romualdus alacer
Ad coeptum opus remeat.

12. Nos, miles invictissime,
Da in agone vincere,
Calcatis cunctis hostibus
Jungamur ut coelestibus.

13. Te, pater alme, petimus
Totis cordis visceribus,
Ut coelum dones scandere,
Quos terram doces spernere.

14. Laetetur uniformiter
Ordo Camaldulensium,
Dum tanto patri pariter
Festivum dat solatium.

15. Totis, Christe, visceribus
Tibique patri canimus
Una cum sancto spiritu
Laudes per omne saeculum.

Hymn. ms. S. Gregorii in Urbe saec. 14. Cod. Vatican. 7599. add. saec. 15. A. — Brev. ms. Monachorum Angelorum Florent. saec. 15. Cod. Vatican. Urbin. 599. B. — Brev. ms. S. Michaelis de Burgo anni 1457. Cod. Ravennat. 139. 1. Z. C. — Psalt. ms. Camaldulense saec. 15. Cod. Taurinen. J I 41. D. — Brev. Camaldulense imp. Florentiae 1484. E. — 1, 3 splendidus fehlt. B. — 7, 4 germinat E. — 14, 4 Festinum E.

409. De sancto Romualdo.

Ad Laudes.

1. Ordinis auctor, Romualde, morum
Lux Ravenatum radians, locorum
Conditor felix eremi, virorum
Laudibus esto,

2. Ut tuas Christo recitare laudes
Vox queat nostra, quibus, alme, gaudes
Atque nobiscum pietate plaudes
Carmine festo.

3. Quas pias proles generare caelis
Maldulus Alpis meruit fidelis,
Daemonum salva, pater, ipse telis
Nocte dieque.

4. Ut dies festi monachis colantur
Laudibus dignis, Domino ferantur
Gloriae grates, superi petantur
Voce fideque.

5. Qui ferant nobis meritum juvamen,
Fide quod nullum sit agens gravamen,
Adsit et nobis speciale flamen
Auxiliator.

6. Totaque nobis trinitas faveto,
Unitas nostros stimulos caveto,
Eximas coetus animaeque leto,
Rex dominator.

Hymn. ms. S. Gregorii in Urbe saec. 14. Cod. Vatican. 7599. add. saec. 14. A. — Brev. ms. Monachorum Angelorum Florent. saec. 15. Cod. Vatican. Urbin. 599. B. — Psalt. ms. Camaldulense saec. 15. Cod. Laurentian. Conv. sup. 542. C. — Brev. ms. S. Michaelis de Burgo anni 1457. Cod. Ravenn. 139. 1. Z. D. — Psalt. ms. Camaldulense saec. 15. Cod. Taurinen. J I 41. E. — Brev. Camaldulense imp. Florentiae 1484. F. — 1, 2 Dux Ravennatum F.

410. De ss. Rufino et Cesidio.

1. Laudibus vestris modulando noster
Incubat coetus, date, digna laude
Proferat digne, sit ut ipse vestro
Munere dignus.

2. Mutuum nobis decus estis ambo,
Quos genus comat, honor almus ornat,
Inclitum summi meritum trophaei
Tollit ad astra.

3. Primus ad bellum, decet ut parentem,
Surgis antistes, celebris Rufine,
Lauream praebent tibi vincla, carcer,
Ignis et ensis.

4. Quantus es, pandit tibi mons dehiscens,
Pandit et funus potius beatum,
Per quod ad vitam properas decenter,
Magne Cesidi.

5. Hactenus mentem, sacer, immolabas
Immolaturus veniens ad aram,
Victimam corpus modo das et ipsum
Ensis ad ictum.

6. Caesor insontum, maledicte Caesar,
Quem tuus quaestum furor est adeptus?
Fers quibus terram, modo laureati
Aethre fruuntur.

7. Inde vos, testes et agonithetae
Nobiles Christi, petimus, clientum
Vota vestrorum simul et precamen
Respiciatis.

8. Moribus, vita, meritis sequantur,
Quos verecundis venerantur odis,
Vester ut possint ubi coelibatus
Fulget abire.

9. Martyrum fulgens diadema, Christe,
Laus tibi perpes decus et perenne,
Cui pater sacrum pariterque flamen
Mutua laus est.

Brev. ms. Casinense saec. 11. Cod. Vatican. Urbin. 585. add. saec. 13. — 3, 1 parentum. — 3, 2 Surgit. — Dieser wie der folgende Hymnus fehlen sowohl in Cod. Casinen. 280 als bei Ughelli. Dennoch ist bezüglich dieses kaum an der Autorschaft des Alphanus von Salerno zu zweifeln. Denn 1. enthält Cod. Vatican. Urbin. 585 viele seiner Hymnen; 2. verrät dieser seinen Stil; 3. ist er für das Bistum Marsi gemacht, für dessen Bischof Pandulphus Alphanus auch die Hymnen und das Officium der hl. Sabina verfaſst hat.

411. In ss. Rufini et Cesidii.

1. Aeterne rex altissime,
Donum dona laetitiae
Plebibus inhiantibus
Sanctorum laude martyrum.

2. Est quia festum celebre,
Cunctae pellantur tenebrae,
Nostrique cordis nubila
Sancta illustrent lumina.

3. Micat haec dies maxima,
Tellus exsultet Marsia,
Qua bellatores ardua
Poli petunt palatia.

4. Praesul erat eximius,
Proles sibi Cesidius,
Rufinus, Marsum populum
Docent colere Dominum.

5. Tantamque gratiam sibi
Praebuerat Christus ibi,
Ut relictis erroribus
Gentes laudarent Dominum.

6. Tunc tyrannorum furia
Sanctis saevivit plurima,
Pro aeternali gaudio
Membra dedere gladio.

7. Vos, veri martyres Dei,
Ferte juvamina reis,
Orate regem Dominum,
Qui scit figmentum hominum:

8. Marsorum cunctum populum
Ferte nos ante Dominum,
Rufine maxime sacer,
Cesidi nimis beate.

9. Defendite episcopos,
Plebis nostrae presbyteros,
Vestri ut meriti dono
Fruamur liberi polo.

10. Praesta, creator omnium,
Cum prole qui es Dominus,
Una cum sancto flamine
Qui exstas absque tempore.

Brev. ms. Casinense saec. 11. Cod. Vatican. Urbin. 585. add. saec. 13. — Dieser Hymnus kann nicht als von Alphanus verfaſst angesehen werden, da er zu viele metrische Mängel aufweiſst.

412. De sancta Sabina.

Ad Vesperas.

1. Praebe, Christe, canentibus
Munus laetitiae, martyris ut tuae
Sabinae sacra praemia
Promantur pariter vocibus et lyra.

2. Claris orta parentibus,
Pollens eximii conjugio viri,
Praestanti facie nimis,
Morum plena satis, dives opum fuit,

3. Hanc virgo monitis suis
Seraphia probe fecerat idola
Toto corde relinquere
Factorique suo credere concite.

4. Sprevit jura parentium,
Durum non timuit supplicii genus,
Sed praebens gladio caput
Centenae merito frugis adit gradum.

5. Sic in morte semel suos
Abscondens oculos semper ovans videt
Solis perpetui jubar,
Nunquam deficiens hujus erit dies.

6. Felix orbe potentior,
Quae coelum recipit sanguine pro suo,
Cui merces paradisus est,
Vitae deliciis omnibus affluens.

7. Illic purpureus rosae
Flos et nardus inest, vernat amaracus.
Floret cum violis crocus,
Spirant thura thymus, lilia balsamum.

8. Hymnos angelici chori,
Condignum resonant carmen apostoli.
Psallunt quam pie martyres,
Et plectro feriunt tympana virgines.

9. Salus sancta perenniter,
Horum quae medio psallis in agmine.
De quo jam specialiter
Marsorum, petimus, munera respice.

10. Laus aeterna, salus, honor,
Virtus, imperium, lux sine termino,
Rex regum, tibi, Christe, sit
Et cum patre Deo spiritui sacro.

Brev. ms. Casinense saec. 11. Cod. Vatican. Urbin. 585. add. saec. 13. A. — Cod. Casinen. 280. saec. 11. B. — 10, 3 sit Christi A. — Verfasser des Hymnus ist Alphanus von Salerno. Die Bezeichnung ad Vesperas giebt B.

413. De sancta Sabina.

Ad Nocturnum.

1. Beata martyr Christi,
Hostis Sabina victrix,
In tuo festo odas
Haec plebs te plaudit coram.

2. Quae opes temnens orbis
Toto fervore cordis
Propter amorem Christi,
Quem semper dilexisti.

3. Lampas onusta Dei
Nobis adesto reis,
Assidua cum prece
Summum exora regem.

4. Quo valeamus puri
Bonis supernis frui
Et tecum in superno
Jungamur cuncti regno.

Brev. ms. Casinense saec. 11. Cod. Vatican. Urbin. 585. add. saec. 13. — Am Schlusse noch der Anfang einer Doxologie Praesta pater. Nicht von Alfano.

414. De sancta Sabina.

Ad Laudes.

1. Ad patris decus optimi
Cordis vocibus intimi
Sabinae celebres choris
Laudes pangite martyris.

2. Coeli scandit ad arduum
Sanctorum vice martyrum
Et regis sibi filium
Junxit foedere virginum.

3. In cujus diademate
Gemmae more jacinthinae
Summis pro meritis nitet,
Quae Christi meruit fide.

4. Coelestis sibi dignitas,
Rivo sanguinis indita,
Novit solvere praemia
Metae temporis inscia.

5. Ejus gloria circulos
Semper praeterit annuos,
Quae tanto fit amatior,
Est quanto pretiosior.

6. Mundi deliciae taetrum
Mortis possideant locum,
Cujus supplicii genus
Vitae scit dare praemium.

7. Ora pro famulis tuis,
Martyr, germine nobilis,
Multo nobilior magis
Sacri foenore sanguinis.

8. Moles disjice criminum,
Finem posce periculis
Et mortis febre languidis
Da munus valitudinis.

9. Nostris insere mentibus,
Christo reddere debitum,
Ne nos fortia judicum
Perdant jura potentium.

10. Praesta, conditor optime,
Qui cum patre Deus manes,
Cum sancto quoque flamine
Qui regnas sine tempore.

Brev. ms. Casinense saec. 11. Cod. Vatican. Urbin. 585. add. saec. 13. A. — Cod. Casinen. 280. saec. 11. B. — Verfasser des Hymnus ist Alphanus von Salerno. — Die Angabe ad Laudes aus B.

415. De sancto Salvio.

1. Cantibus dignis modulisque miris
Pangimus regi Dominoque caeli
Gesta promentes tua, sancte Salvi,
Voce fideli.

2. Nam dies instat tibi consecrata,
Qua poli regnum penetrans subisti,
Hanc pio cultu celebrantes omnes
Laetificasti.

3. Tu quidem mundum fugiens caducum
Ac Deo summo cupiens placere,
Mente subdisti bene te fideli
Legibus ejus.

4. In quibus digne placideque vivens,
Nomen abbatis refutans habere,
Cellula clausus latitabas arta
Corpore parcus.

5. Postquam correptus febribus ibidem,
Morte praeventus quoque pretiosa,
Spiritum reddens Domino polorum,
Alta petisti.

6. Plura sanctorum veneranda castra
Te salutabant humili favore
Teque gaudebant habitare secum
Luce beata.

7. Inde praecepto Domini reversus
Pontifex plebi sacer ordinaris
Urbe, qua celsa resides in aevo
Sede patronus.

8. Ergo nos omnes pariter rogamus,
Expies culpas precibus benignus,
Carmen hoc dignum faciasque regem
Ante supernum.

9. His fave votis, petimus, redemptor,
Qui patris consors deitatis atque
Spiritus sancti regis omne saeclum
Trinus et unus.

Brev. ms. S. Salvii Florentini saec. 15. Cod. Riccardian. 372. — 6, 2 salutabat. — 7, 3 residens. — 9, 1 Piis fave. — 9, 4 Magnus et unus.

416. De sancto Satyro.

1. Nunc gestis ex veteribus
Novum resultet canticum
Et confessoris incliti
Summum ferat praeconium.

2. Laudandus iste Satyrus
Coelesti jure praeditus,
Pompa clarus Romulea,
Christi sed fide clarior.

3. Ingressus auditorium
Jussu praefertur principum,
Sed huc divertit animum
Fratrem sequens Ambrosium.

4. Ille jam mundi fascibus
Liber sublimem cathedram
Divino tractus numine
Pastor insignis sederat.

5. Cui beatus Satyrus
Promptis parens obsequiis,
Vultu gestuque corporis
Effectus est assimilis.

6. Necdum renatus aequoris
Duras procellas pertulit,
Quas sacramentum Domini
Collo suspendens transiit.

7. Requirens mox ecclesiam
Deo rependit gratiam
Sanctoque lotus lavacro,
Quid possit fides, didicit.

8. Sic admirandus juvenis,
Germani doctus monitis,
Cultu virtutum claruit
In multis exercitiis.

Psalt. ms. S. Ambrosii Mediolanen. saec. $^{14}/_{15}$. Cod. Ambrosian. H 159 inf. — 2, 2 Coelestis. — 5, 2 parans. — 5, 4 Effectu.

417. De sancta Scholastica.

Ad Vesperas.

1. Christe, tuorum robur athletarum,
Sertum sanctarum decus animarum,
Corda tu sursum modo nostra tolle,
Jesu benigne.

2. Muta sermone guttura redita
Sanctum de alto mentibus afflando,
Quatenus fibra queant resonare
Gesta tuorum.

3. Mundi vergente vespera beata
Oritur virgo, alme consecrata
Jugo suavi, teneris sub annis
Collum reclinat.

4. Anni decurso circulo superno
Semel invisens Benedictum fratrem,
Pabula vitae avide delambit
Ducta amore.

5. Qui cum ad mensam sacra loquerentur,
Denique fratri dedicata ait:
Tuos paulisper hicce gressus fige,
Precor obnixe.

6. Crepusculare ceperant jam astra,
Quando haec fratri suggerit affatu,
Sine, te rogo, tale affectare,
Dux zelo promit.

7. Situm jam extra monacho non licet
Cellulae suae stabilire callem
Et concursare, fas non datur jure
Prorsus omnino.

8. Post haec insertis mensae caput orans,
Clangorant astra, ingens latex ruit,
Sicque coacte Benedictus inquit:
Pater tibi parcat.

9. Parce nunc nostris, Deus alme, culpis
Tenua morbum, releva jacentes,
Mundi qui totam machinam gubernas
Trinus et unus.

Brev. ms. Coelestinorum saec. 15. Cod. Univ. Bononien. 2862. A. — Brev. Coelestinorum imp. Neapoli 1488. B. — Brev. Coelestinorum imp. Venetiis 1588. C. — 2, 1 reddita A, redicta B, restaura C. — 2, 2 Sancto C. — 3, 4 reclivit BC. — 4, 1 circulo solebat C. — 4, 2 Semel visere BC. — 4, 3 avide degustans C. — 5, 3 huic gressus A, hinc gressus B, hic gressus C. — 6, 4 premit ABC. — 7, 2 calem ABC. — 7, 4 Soror omnino C. — 8, 1 Haec dum inserta mensae caput orat C. — 8, 4 Eine Silbe zu viel ABC. — 9, 2 Tervia morbum A. — 9, 3 Mundique B.

418. De sancta Scholastica.

Ad Nocturnum.

1. Suam in summis tertium post diem
Aciem vibrans Benedictus sanctus,
Instar columbae scandere Olympum
Unicam cernit.

2. Magnusque rogus viscera fraterna
Gaudiis sacris plenius redundant,
Fratribus adstans intima revelat
Gaudia cordis.

3. Gaudia vitae patriamque summam
Unice corda instruit amare,
Sicque vigere speculum sororis
Ponit exemplar.

4. Per paedagogos gaudiis peractis
Jubet afferi corpus liliatum
Suaeque tumbae summo cum honore
Ponere jubet.

5. Almi germani simul reconduntur,
Qui, cum vigerent, cor gestarunt unum,
Decuit pulchre corpora fraterna
Non sequestrare.

6. Schola et stica copula remota
Nomen clarescit tuum, virgo sacra,
Corde a nostro vitia repelle
Foedere dato.

7. Hortus conclusus regio sigillo,
Myrrhae et myrthi species gignuntur,
Fructu centeno plena fecundaris,
Virgo Nursina.

8. Gloria Deo sit aeterno patri,
Sit tibi, nate, Deus alme Christe,
Cum quibus spirat sanctus quoque flatus
Saecula perpes.

Brev. ms. Coelestinorum saec. 15. Cod. Univ. Bononien. 2862. A. — Brev. Coelestinorum imp. Neapoli 1488. B. — Brev. Coelestinorum imp. Venetiis 1588. C. — 2, 1 Magnusque pater C. — 2, 2 redumbant A, redundat C. — 3, 2 Unica ABC. — 5, 1 Tumulo uno simul BC. — 5, 2 gestarent C. — 6, 3 Corda C. — 8, 2 Christi C.

419. De sancta Scholastica.

Ad Laudes.

1. Salve, panis angelicus,
Sertum sacrarum virginum,
Quem latria monastica
Canit per mundi climata.

2. Corda nostra exonera,
Sanctus sanctorum tu qui es,
Pangere digne facias
Scholasticae insignia.

3. O Nursia hinc, jubila,
Quae ad Dei servitium
Virgam gignisti floridam,
Sancto sacratam flamine.

4. Laudibus paranymphicis
Persistere cum cuperet,
Fraterna quaerit pabula
Anni rotato circulo.

5. Ad mensam sermo trahitur,
Olympus jam crepusculat,
Sic, inquit virgo avide:
Hic, eja, frater sistere.

6. Sic jam affare desine,
Soror mea Scholastica,
Nam non est moris monacho
Extra vagari cellulam.

7. Tota perfusa lacrimis,
Astra evomunt pluvias,
Sic dux occidentalium
Nequit exire limitem.

8. Jam triduum defluxerat,
Quo frater exivit cellulam,
Tunc in columbae specie
Cernit sororis animam

9. Clarum diem prae ceteris
Hunc venerari libeat,
Quo Deo dicata corpore
Coelum migravit praepotens.

10. Auge, beata trinitas,
Fidem tuorum cordibus,
Cape catenis aureis
Nos septiformis gratiae.

Brev. ms. Coelestinorum saec. 15. Cod. Univ. Bononien. 2862. A. — Brev. Coelestinorum imp. Neap. 1488. B. — Brev. Coelestinorum imp. Venetiis 1588. C. — Brev. Romanum imp. Venetiis 1522. D. — 1, 2 sanctarum C. — 1, 3 latuat A. — 1, 4 canit fehlt AB; Perampla mundi AB. — 2, 1 exhumera AB. — 3, 1 mursiensis A; Nursiensis B; hinc fehlt AB. — 3, 4 sacrata ABC. — 5, 2 Olympum ABC. — 5, 4 Velis hic frater sistere C. — 7, 2 pluviam B, pluvia C. — 8, 2 Eine Silbe zu viel B, clivit cellulam A. — 9, 3 Ebenfalls eine Silbe mehr AB.

420. De sancta Scholastica.

1. Ut tuas laeti valeamus omnes,
Poscimus, semper reboare laudes,
Organum nostrae reserare vocis,
Virgo sacrata.

2. Virgo germanum properans adire,
Protinus sanctus Benedictus, ecce,
Obviam illi fuerat suetus
Promere dogma.

3. Sic soror sanctum nimium rogabat:
Frater, hic mecum volo te manere,
Usque dum phoebus radios reducat,
O Benedicte.

4. Abnegat frater voti compar esse
Congruis sacrae precibus sororis,
Mox Deum poscens meruit tenere,
Quod cupit ipsa.

5. Virgini Christus tribuit triumphum,
Coelitus fundens latices per arva,
Reddit invitus, noluit quae sponte,
Carmina sacra.

Hymn. ms. S. Renati Surrentini saec. 13|14. Cod. Barberin. XI 171. — 4, 1 votim compar. — 4, 3 Mons Deum. — 5, 1 Virginum Christum. — 5, 2 per arba. — Am Schlusse noch der Anfang einer Doxologie: Gloria Deo sit aeterno patri.

421. De sancta Scholastica.

Ad Vesperas.

1. Christe, redemptor omnium,
Exaudi preces supplicum,
Quos redemisti sanguine,
Nullo deseras tempore.

2. Laudes, tibi quas canimus,
Suscipe grates, rex pius,
Nos Scholasticae jugibus
Tu fove sanctis precibus.

3. Quae dante tua gratia
Te colens super omnia,
Dudum tu ejus lacrimis
Imbrem dedisti ex superis.

4. Scholastica, virgo Dei,
Decus sanctarum virginum,
Sprevit cuncta saeculi
Sequendo Christum Dominum.

5. Conemur totis viribus,
Jungamus preces precibus,
Ut Scholasticae meritis
Coeli fruamur gaudiis.

6. Laus, honor, virtus, gloria,
Regnum, perpes victoria
Sit patri cum filio
Flamini se continuo.

Brev. S. Gratae Pergamen. saec. 15/16. Cod. Ambrosian. T 43 sup. — 4, 3 fehlt eine Silbe; lies contempsit cuncta? oder sprevit caduca? — 6, 3 fehlt ebenfalls eine Silbe.

422. De sancta Scholastica.

Ad Nocturnum.

1. Coeli cives, applaudite
Et vos, fratres, concinite
Matris nostrae solemnia
Solis reduxit orbita.

2. Hinc ergo psalmi resonent,
Hinc lectiones concrepent,
Et hymnorum dulcissima
Multiplicentur cantica.

3. Quod lingua foris personat,
Intus affectus sentiat
Nec imitari pigeat,
Quod laudare mens approbat.

4. Hanc post mundi curricula
Vidit sanctus Benedictus
In columbae specifica
Coelum ire divinitus.

5. Scholastica, virgo optima,
Salus nostra tu omnium,
Fusis precamur vocibus,
Adjuva sanctis precibus.

6. Dum hoc manemus saeculo,
Vitae trahentes tenèbras,
Per te, rogamus, jugiter
Lapsus vitari pessimos.

7. Sit tibi, Jesu Domine,
Virtus, honor, imperium,
Qui regnas ante saecula
Cum patre, sancto spiritu.

Brev. ms. S. Gratae Pergamen. saec. 15/16. Cod. Ambrosian. T 43 sup.

423. De sancta Scholastica.

Ad Laudes.

1. Lactetur grex humillimus
Virginum atque populus,
Hujus festum laudibus
Claris ornet operibus.

2. Haec spreta mundi gaudia
Coeli cubat in solio,
Ejus virtutum merita
Nostra pangant coenobia.

3. Pie colamus annua
Hujus diei gaudia,
Quam virginis Scholasticae
Transitus ornat hodie.

4. Haec in columbae specie
Coeli scandit palatium
In signum innocentiae,
Qua sequebatur Dominum.

5. Te mente nunc humillima,
Virgo sancta Scholastica,
Precamur, audi supplicum
Voces in te laudantium.

6. Virgo Christi sanctissima,
Hostem depelle longius,
Cordes struc mauseolum,
Hospitem induc Dominum.

7. Adauge coetus virginum,
Funde preces pro omnibus,
Per te sequantur filium,
Patrem et sanctum spiritum.

8. Sit laus patri ingenito,
Sit decus unigenito,
Sit utriusque parili
Honor et virtus flamini.

Brev. ms. S. Gratae Pergamen. saec. $^{15}/_{16}$. Cod. Ambrosian. T 43 sup. — 1, 2 fehlen zwei Silben; atque ergänzt. — 3, 4 pangat. — 5, 4 lies rite laudantium? — 6, 3 mansoleum. — 7, 1 Auge getus. —

424. De sancto Sebastiano.

Ad Vesperas.

1. En, dies venit celebranda cunctis,
Gentibus festa et ducibus verenda,
Qua Dei virum sanctum Sebastianum
Canimus odis.

2. Hic satis prudens scelerisque purus
Venit ad regem comitante turba
Atque non parum Dominum rogarat
Ante tribunal.

3. Vinctus extemplo medio in virenti
Figitur campo, jaculis acutis
Septus horrendum fuerat sagittis
Qualis erinax.

4. Tendit ad coelum, patriam supernam,
Spiritus sacra comitante turba,
Corpus immunda positum cloaca est
Inde repertum.

5. Gloriam summo Domino canamus
Supplices Christo manibus supinis,
Spiritui sancto veniam precantes
Omne per aevum.

Brev. Gallicano-Siculum imp. Venetiis 1527.

425. De sancto Sebastiano.

Ad Laudes.

1. Caeditur tandem miseris flagellis
Usque nudatus humeros, ab omni
Affatim sancto manat hinc et inde
Corpore sanguis.

2. Neque desistunt, renovatur plaga,
Tuncque Vulcano positus furente
Est martyr, statim veniens pruina
Perdidit ignes.

3. Hunc rogent omnes populi patresque,
Milites Christi, properentque sacrae
Virgines simul puerique dulci
Carmine cantent.

4. Pellitur pestis, et amarus omnis
Pellitur morbus, trepidis puellis
Atque nil obstat pueris devotis
Letifer annus.

5. Gloriam summo Domino canamus,
Supplices Christo manibus supinis,
Spiritui sancto veniam precantes
Omne peraevum.

Brev. Gallicano-Siculum imp. Venetiis 1527.

426. De sancto Secundino.

1. Christi, rex regum, pretium tuorum,
Nostra, qui digne tibi militantis
Res Secundini canimus secundas,
Vota secunda.

2. Hujus insignem celebremque vitam,
Nobiles mores, veteres triumphos
Mira virtutum noviter suarum
Prodita pandunt.

3. Falsa promentem jaculo doloris
Percutit, vero videt hic reatum,
Poenitet dicti, sua poenitentem
Poena relinquit.

4. Cujus oblectant animam tepores
Veris aeterni fovet et quietis
Aura coelestis, nequit hujus artus
Flamma nocere.

5. Omnibus membris prope destituto,
Qui suum tantum poterat tueri
Jus preces fundens, celerem refundit
Lingua salutem.

6. Praesuli tanto vacuare facta
Vota temptante valitudo nectit,
Sospitas gressus eadem parantis
Solvere solvit.

7. Fimbriis pallae decorantis aram
Cereus mistus penitus crematur,
Fimbriae vero nihil ustionis
Perpetiuntur.

8. Splendor aeternus, decus et triumphus
Cum coaeterno tibi sit parente
Atque cum sacro pariter superna
Flamine, proles.

Cod. Casinen. 280. saec. 11. „Versus Guaiferi. Hymnus ejusdem.“ — 1, 2 quae. — 5, 2 Quae suum. — Daraus abgedruckt bei Ughelli Italia sacra VII (ed. 1659) p. 1374. sq. — Vorher geht ein langes Gedicht auch auf Secundin, dann folgen 2 Responsorien, die vermuten lassen, dafs Guaiferus ein ganzes Reimofficium auf diesen Heiligen geschrieben. Sie lauten:

R. Ecce, Secundinus coelesti sede potitus
Transit ab hac vita vere bonus Israelita,
V. Nunc chorus exsultet psalmisque sequatur euntem.

R. Euge, Dei regis cultor bone, serve fidelis,
Multa supra felix, quia supra parva fidelis,
V. Dupla repraesenta tibi tradita quinque talenta.

427. De sancto Servulo.

Ad Vesperas.

1. Primo dierum omnium,
Quo servus Christi floruit,
Servivit hic et profuit,
Est hoc Deo gratissimum.

2. Pulcher prae cunctis Servulus,
Mente plus placens Domino,
Sortitur partem optimam
Inter patronos maximos.

3. Vocatus hic a Domino
Respondet: adsum servulus,
Ad parentes revertitur
Solo jussu dominico.

4. Annos habens duodecim
Divina voce petitur,
Almam sortitur gratiam
Sancto calescens flamine.

5. Anno uno et mensibus
Novem orationibus
Intendit totis viribus
Nihil edens in spelaeo.

6. Clamat de coelo Dominus
Ei: Dulcis o Servule,
Audita est oratio,
Pete, quod vis, et dabitur.

7. Ex improviso coluber
In campum exit maximus,
Erecta cruce perimit
Athleta Christi daemonem.

8. Proinde te, piissimi,
Precamur omnes supplices,
Ut Tergestinis Servuli
Preces semper proficiant.

Brev. ms. Benedictin. saec. 15. Cod. Mutinen. XII F 1. A. — Orat. ms. S. Servuli saec. 15. Cod. Marcian. L III 32. B. — 2, 2 placens Deo. A. — 4, 3 Alma A.

428. De sancto Servulo.

Ad Laudes.

1. Elisus a daemonio
Instanter petit Servulum,
Adjurat et restituit
Baptizatum affinibus.

2. Hic in dolore gratias
Semper canebat Domino,
Ferventius compatiens
Vexatis saevo spiritu.

3. Fulgentia pro unico
Prona precatur martyrem,
Qui socrum Petri nominat
Febricitantem liberans.

4. De Didimo quid referam?
Praecipitatur ab alto,
Intimus Christi Servulus
Restaurat hunc semivivum.

5. Caecis multis restituit
Usum mentis et corporis,
Nam Deus hunc dilexerat
Prae cunctis illius temporis.

6. Suspenditur equuleo,
Laniatur cum ungulis,
Perfunditur diutius,
Alacer ut currat viam.

7. Junillus saevit in sanctum
Clementem, fortem et pium,
Occulte jubet in guttur
Infigi saevum gladium.

8. Proinde te, piissime
Precamur omnes supplices,
Ut Tergestinis Servuli
Preces semper proficiant.

Brev. ms. Benedictin. saec. 15. Cod. Mutinen. XII F 1. A. — Orat. ms. S. Servuli saec. 15. Cod. Marcian. L III 32. B. — 2, 4 Vexatus B. — 4, 1 De Diclimo A. — 7, 1 Lunillus B.

429. De sancto Simpliciano.

1. Summi vatis praeconium
Simpliciani canimus,
Qui vitae cursum explicans
Confessor Dei exstitit.

2. Hunc sacer ille praecessor
Insignivit Ambrosius,
Vicarium sedis dignum
Praedixit tunc oraculo.

3. O quam felix successio,
Praeclara tunc haereditas
Signifera missa voce
Trinis modis distinctio.

4. Laetus pastor grandaevus
Sed licet simplex moribus,
Sanctitatis comes fuit
Ab annis puerilibus.

5. Doctrina potens claruit
Toto orbe notissimus
Multa tractans divina
Ingentia volumina.

6. Augustinus scriptis pulsat,
Ut agitet ingenium,
Quaestionum ludit forma
Epistolari problema.

7. Verbum Dei fructificans
In populorum cordibus,
Praelatus Romae habitus
Praedicator egregius.

8. Multitudo innumera
Per eum baptizata est,
Quos inter rhetor famosus
Et Victorinus credidit.

9. Ecclesiae arce pollens
Hanc aulam Christo condidit,
Ambrosius mittens caecum
Hunc Dalmatino litore.

10. Ocius ille venit,
Lumen recepit eminus
Sisinii martyrii
Meritis et Alexandri.

11. Gloria tibi, Domine.

Man. ms. Ambrosianum saec. 10. Cod. Ambrosian. T 103 sup. A. — Man. ms. Ambrosianum saec. 10. Cod. Ambrosian. s. n. B. — Brev. ms. Vallis Travagliae saec. 10/11. Cod. Capit Mediolanen. s. n. C. — Brev. ms. S. Jacobi in Pontida saec. 11. Cod. Vatican. 82. D. — Man. ms. Ambrosianum anni 1188. Cod. Ambrosian. A 189. inf. E. — Antiph. ms. S. Victoris ad theatrum saec. 12. Cod. Ambrosian. A 1 inf. F. — Hymn. ms. Ambrosianus saec. 15. Cod. Vatican. 4754. G. — Hymn. ms. Ambrosianus saec. 15. Cod. Berolinen. Ham. 544. H. — 2, 1 Tunc sacer AF. — 2, 3 Vicarium Dei G. — 2, 4 tunc AF. — 3, 2 nunc haereditas AHF. — 4, 3 Sanctitas comes AHF. — 6, 1 Augustinum H. — 6, 2 Ut agitet fehlt A. — 7, 2 u. 3 umgestellt H. — 7, 2 Apostolorum cordibus H. — 9, 4 Huc F: Dalmatico G. — 10, 2 recepit mundus eminus F.

430. De sancto Silvestro.

1. Silvestro beatissimo,
Urbis Romanae episcopo,
Laudes canamus debitas
Cum omni reverentia.

2. Hic cum foret infantulus,
A matre sua vidua
Cyrino Christi servulo
Commissus est presbytero.

3. A quo Christi mysteria
Secutus lucidissima
Spernensque mundi delubra
Pervenit ad coelestia.

4. Hic factus est affabilis
Et cunctis peramabilis,
In ipso sapientiae
Clavis omnisque permanet.

5. Hic venerandus pontifex,
Pius nec tardus opifex
In suaque matricula
Scriptas habebat viduas.

6. Hic pauperes ac debiles
Quaerebat pius artifex,
Cunctos in hac matricula
Scribebat cum laetitia.

7. Cunctorum erat bajulus,
Nullus ab eo vacuus,
Cunctisque alimonias
Praestabat hic assiduas.

8. Imperatoris maximi
Constantini nam candidam
Lepram depulit famulus
Christi per sanctum lavacrum.

9. Vacans adhuc in corpore
Prodigia ostendere
Non cessat Christi famulus
Sanando multos languidos.

10. Per hunc virum piissimum
Surdis auditus redditur,
Lumen caeci recipiunt,
Effugantur daemonia.

11. Jam deprecemur Dominum,
Quem sempiternum credimus,
Votis annuat omnium
Hujus festum colentium.

12. Gloria magno Domino,
Deo patri et filio
Simul cum sancto spiritu
In sempiterna saecula.

Brev. ms. Venetum saec. 14. Cod. Marcian. L I 81. — 2, 1 foret in famulus. — 8, 4 Christi perfectis. — 9, 1 Natans adhuc. — 11, 1 Nam deprecemur.

431. De sancto Simeone.

Ad Vesperas.

1. Clerus, psalle, plebs, jubila
Dulcem depromens modulum,
E corde pellens nubila
Simeonis ad tumulum.

2. Quem Christus rex ad aethera
Provexit jam cum gaudio
Laetantem super sidera
In sanctorum tripudio.

3. Hic in Armenis genitus
Claris satis parentibus,
Uxorem sprevit penitus,
Timens a mundi sentibus.

4. Dein extendens altius
Pedem, linquens terrestria,
Italiam quam citius
Venit, quaerens coelestia.

5. Juxta Padum coenobio
Sub Benedicti deguit
Norma, decurso stadio
Prodigiis emicuit.

6. Os quem piscis constrinxerat,
Andream morti deditum
Precibus piis liberat,
Fratrum depellens gemitum.

7. Suorum ductus precibus,
Patris Columbae pariter,
Languens languoris nexibus
Absolvitur celeriter.

8. Fove, defende fortiter
Fratres, quos cernis laudibus
Tuis vacare, jugiter
Servans ab hostis fraudibus.

9. Laudes patri cum genito
Reddamus voce sedula
Spirituique inclito
In sempiterna saecula.

Diurn. ms. Padolirense saec. 15. Cod. Mantuan. B II 22. A. — Brev. ms. Padolirense saec. 15. Cod. Vatican. Ottobon. 671. B. — 1, 3 pulsa nubila B. — 6, 2 Andreas B. — 7, 1 Duorum ductus A, quorum ductus B.

432. De sancto Simeone.

Ad Nocturnum.

1. Psallat chorus, qui sonorus
Exsistit claris vocibus,
Simeonis et in bonis
Exsultet coelum laudibus.

2. Hymnum pangat, dulcem clangat
Tubaque veri flaminis,
Quia sanctus jam est factus
Consors paterni luminis.

3. Sprevit mundum, ut se mundum
Offerret tibi villicum,
Cui cedis locum sedis,
Deus, tuorum militum.

4. Cibas cervo, quos cum servo
Nivis moles praemaximae
Ac procella claudit cella,
Aeterne rex altissime.

5. Fratrem lapsum vita cassum
Deductum jam ad tartara
Sibi cedis, post concedis
Aeterna Christi munera.

6. Coenobitam finit vitam
Mantuam juxta sobrie,
Quem ad plenam vocas coenam,
Summae Deus clementiae.

7. Ubi caro pausat caro
Saxo contecta coelitus,
Hunc ad locum tuum totum
Veni, creator spiritus.

8. Rege servos, ne protervos
Actus serpentis callidi
Prosequantur, sed pascantur
Ad coenam agni providi.

9. Tibi laudes ut conserves,
Perennis lux et veritas,
Da hic salves et gubernes,
O lux beata trinitas.

Brev. ms. Padolirense saec. 15. Cod. Vatican. Ottobon. 671. — 9, 2 Perennes lucet veritas.

433. De ss. Solutore, Adventore et Octavio.

In Vesp. et Noct.

1. Refecti Dei munere
Hymnum canamus sedule
In talibus martyribus,
Eois adsunt partibus.

2. Adventor et Octavius,
Solutor, martyr inclitus,
Germano juncti foedere
Uno fuerunt opere.

3. Armis strenui bellicis,
Rebus aucti catholicis
Ad Gallos eos legio
Sancta duxit Thebaeio.

4. At ubi caesa legio,
Isti currerunt otio,
Pugnaverunt cum gaudio
Taurinensi in populo.

5. Florentes enim clarius
Adventor et Octavius
Taurino fuso sanguine
Poli gaudent in aethere.

6. Solutor vero merito
Alio punctus gladio
Coeli adhaesit solio,
Laetatur cum tripudio.

7. Christe itaque Domine,
Nos adjuva assidue
Martyrum horum precibus
Liberemur ab hostibus.

8. Sit genitori gloria
Genitoque per saecula
Viventi atque flamini
Honor unus cum patribus.

Offic. ms. S. Solutoris saec. 15. Cod. Taurinen. J I 3.

434. De ss. Solutore, Adventore et Octavio.

Ad Laudes.

1. Illum frequens et nobile
Stipato fervens milite
Prolis gaudens victoria
Psallat mater ecclesia.

2. Duces novi certaminis,
Ardentes cornu laureis,
Vitam ducunt occumbere,
Pro rege vinci vincere.

3. In tali simul proelio
Tota conspirat legio,
Viget mutatis studiis
Thebaei calor sanguinis.

4. Olim cruentis dexteris
Famam reliquit saeculis,
Nunc arte sui prodigus
Pugnavit gloriosius.

5. Solutor, martyr inclitus,
Adventor et Octavius,
Quos veneramur supplices,
Vitae nostrae sint praesules.

6. Exorent, malis liberos
Bonis florere strenuos,
Hinc felices palatiis
Scribi cives uranicis.

7. Trinitati deificae
Plenitudo sit gloriae,
Quae quidem esse proprium
Suis dat in perpetuum.

Offic. ms. S. Solutoris saec. 15. Cod. Taurinen. J I 3. — 1, 3 Proeliis gaudens. — 4, 1 Oculi cruentes. — 6, 4 cives ueranicis.

435. De sancto Sozomeno.

Ad Vesperas.

1. Ad coeli regnum scandere
Dum conatur ecclesia,
Occurrunt in itinere
Quam plura saeva proelia.

2. Maximianus publicam
Rem gubernans imperio
Plebem premit catholicam
Trucique caedit gladio.

3. Cohortem urget militum
Et ducem Epiphanium
Ac Sozomenum inclitum,
Hujus cohortis socium.

4. Objecti vero gladiis
Quam plurimorum milium
Coeli fulti praesidiis
Acies sternunt hostium.

5. Nova functi victoria
Dei mirando munere,
Pie student fidelia
Emissa vota solvere.

6. Sit Deo patri gloria,
Nato cum sacro flamine,
Per quem sanctis victoria
Confertur in certamine.

Brev. ms. S. Sepulchri saec. $^{14}/_{15}$. Cod. Parmen. Palat. 186. — 4, 2 Quam plurimum milituum.

436. De sancto Sozomeno.

Ad Nocturnum.

1. Amore Christi fervidi
Trecenti Christi pugiles
Vasta deserti squalidi
Scandunt in fide vigiles.

2. Novam ibi militiam
Dum exercent viriliter,
Maximianus furiam
In sanctos spirat acriter.

3. Trecentos regis rabies
Quaerens missis tortoribus,
Caedunt quaternos decies
Ceteris evadentibus.

4. In antris hi se colligunt
Spiritu Dei praevio,
Sozomeni se subigunt
Bis duo magisterio.

5. Altissimo perpetua
Sit laus et benedictio,
Qui donat arma congrua
In saevo mundi proelio.

Brev. ms. S. Sepulchri saec. 14/15. Cod. Parmen. Palat. 186. — 1, 3 scalidi. — 2, 1 malitiam.

437. De sancto Sozomeno.

Ad Laudes.

1. O Christi mira bonitas,
Inter dura et prospera,
Per rectas ducens semitas
Sanctos suos ad aethera.

2. Rex noster Epiphanium
Quadragenique numeri
Milites per martyrium
Via transvexit celeri.

3. Illusa regis furia
Sozomenum eripuit,
Quem longa poenitentia
Augere fructum voluit.

4. Ad exemplum hic plurium
Et normam salutiferam
Longum traxit martyrium,
Dum vitam duxit asperam.

5. Magnifico sit Domino
Cuncta regenti gloria,
Qui nos in vitae termino
Ducat ad coeli gaudia.

Brev. ms. S. Sepulchri saec. 14/15. Cod. Parmen. Palat. 186.

438. De sancto Stephano.

Ad Laudes.

1. Beato protomartyri
Psallant senes et pueri,
Cujus fructus innumeri
Dulcescunt omni tempore.

2. Assumptus ab apostolis
Vir prudens, castus, humilis
. . . . honestis viduis
Est iste cum sex aliis.

3. Nam facit hic prodigia,
Malorum fert letigia,
Quorum terit fastigia
Per paginae vestigia.

4. Cum Christus coelo panditur,
Angelico hic cernitur
Vultu, tunc non convertitur
Gens prava, sed pervertitur.

5. Ut pressus falsis testibus
Obit caesus lapidibus,
Orans pro persequentibus
Fit consors coeli civibus.

6. Sacer levita Stephane,
Martyr et pugil optime,
Purgato nos a crimine,
Roga repleri flamine.

7. Gloria tibi, Domine.

Hymn. ms. Florentinus saec. 13. Cod. Laurent. Pl. XXIX. 9.

439. In Translatione s. Stephani.

Ad Vesperas.

1. Deus, tuorum militum
Salus, vita et meritum,
Audi preces, quas fundimus,
Ob hoc, redemptor,
quaesumus.

2. Hic nempe mundi gaudia
Plenus fide et gratia
Sprevit tendens ad supera
Aeterna Christi munera.

3. Poenas cucurrit fortiter,
Flagellatus atrociter,
Tunc patris vidit filium
Martyr Dei qui unicum.

4. Ob hoc precatu supplici,
Christe, meritis Stephani
Parce nobis benignius,
Te deprecamur largius.

5. Sit, Christe, rex piissime
Tibi patrique maxime
Laus, gloria cum flamine
A solis ortus cardine.

Brev. Capuanum imp. Capuae 1489. — 1, 2 Salus, victor.

440. In Translatione s. Stephani.

Ad Nocturnum.

1. Plaudat coetus, psallat laetus,
Diesque ista fulgeat,
Qua translatus est vocatus,
Laetus dies hic transeat.

2. Mente pura et secura
Imitando coelestia,
Per quae dantur et donantur
Aeterna nobis gaudia.

3. Hic in poenis factus lenis
Jesum tunc vidit facie,
Dicens: parce, stans in arce
Summae Deus clementiae.

4. Quem recepit et suscepit
Insignem factum martyrem
Felix facta, nominata
Urbs beata Hierusalem.

5. Inde venit et post stetit
Diu Constantinopoli,
De qua mire fecit ire
Beatus auctor saeculi.

6. Dum transivit, hic dimisit
Dentes, costas et brachium,
Quem nos care fac amare,
Christe, redemptor
omnium.

7. Fac nos salvos et defensos
Ab ira hostis callidi,
Ut conducas et perducas
Ad coenam agni providi.

Brev. Capuanum imp. Capuae 1489. — 3, 2 faciem.

441. In Translatione s. Stephani.

Ad Laudes.

1. Vox clara, ecce, intonat
Mellitis placens vocibus,
Plebs Christo laudes condonat,
Exsultet coelum laudibus.

2. Novum genus potentiae
Voce draconis legitur,
Imperatoris filiae
E sursum agnus mittitur.

3. Solutis jam gemitibus
Tuae virtutis opere
Das daemonem daemonibus
Jam lucis orto sidere.

4. Gaudet chorus coelestium
Unione mirabili,
Mentes exsultant gentium,
Jesu, salvator saeculi.

5. Scrutator alme cordium,
Qui diceris paraclitus,
Sis nobis in auxilium,
Veni, creator spiritus.

Brev. Capuanum imp. Capuae 1489. — 1, 3 Proles Christo.

442. De sancto Syro.

Ad Vesp. et Noct.

1. Laudet mater ecclesia
Christum, lumen de lumine,
Qui nos per sanctos inclitos
Suo ditavit munere.

2. Exsultet specialiter
Urbs Ticinensis populi
In festo sacratissimo
Syri, patroni proprii.

3. Jam a Christo in Simonem,
Post Marcum in Armagoram,
Inde descendit gratia
In Syrum atque Inventium.

4. Ordinatus episcopus
Syrus Papiam mittitur,
Inventius clarissimus
Sibi comes adjungitur.

5. Istos binos apostolos
Ad nos transmisit Dominus,
Caterva venit obviam
Exclamans magnis vocibus:

6. Ingredere, ingredere,
Pater desiderabilis,
Et nos errantes revoca
Tuis sacratis monitis.

7. Ut pater beatissimus
Post in urbem ingreditur,
Omnis infirmus supplicans
Saluti restituitur.

8. Gloria sit ingenito,
Gloria unigenito
Una cum sancto spiritu
Et nunc et in perpetuum.

Brev. ms. Humiliatorum saec. 15. Cod. Ambrosian. I 197 inf. A. — Brev. ms. Humiliatorum saec. 15. Cod. Ambrosian. II 267. inf. B. — 7, 2 fehlt eine Silbe; in ergänzt.

443. De sancto Syro.

Ad Laudes.

1. Antistes Syrus veniens
Dei vates efficitur,
Vaticinando gaudium,
Quod manet in perpetuum.

2. Post haec coepit depromere
Fidem patris et filii,
Ortum, progressum nuntians
Atque diem judicii.

3. Haec audientes populi
Mox crediderunt in Jesum,
Baptizati velociter
In aqua et in spiritu.

4. Sed post salutem spiritus
Dat sanitates corporum,
Caecos et mutos liberans
Ac mortuos vivificans.

5. Cives ergo catholici
Cernentes mira opera
Glorificabant Dominum,
Qui talem dedit praesulem.

6. Excursis jam feliciter
Annis centum duodecim,
Terris relicto corpore
Migravit ad coelestia.

7. Gloria sit ingenito.

Brev. ms. Humiliatorum saec. 15. Cod. Ambrosian. I 197 inf. A. — Brev. ms. Humiliatorum saec. 15. Cod. Ambrosian. H 267 inf. B. — 6, 1 Excursus.

444. De s. Syro Januensi.

Ad Vesperas.

1. Exsultet laude Janua
Festa resumens annua,
Ipsius sancti praesidis
Syri repleta gaudiis.

2. Culturae sancti traditur
Felicis clara plantula,
Sacris doctrinis colitur
Fructus virtutum bajula.

3. Infans saliva merulam
Vita donavit mortuam,
Verbo ligans navigium
Contra ventorum impetum.

4. Super Felicem claruit,
Sanctusque Syrus meruit
Videre patris dexteram
Dei potentis fulgidam.

5. Videns cartae chirographum
Frangi Satan cum vertice,
Syrus risum insolitum
Dat pro notato indice.

6. Haec abscondisti senibus
Doxam revelans parvulo,
Onus tuum ut levius
Ferret pastor in populo.

7. Syrum ne tollat visio,
Praeceptori obtemperat,
Compulsus pro exsilio
Maticianam properat.

8. Parentum, mundi, patriae
Sprevit Syrus solatium,
Melle refectus latriae,
Mitis ferens exsilium.

9. Natam sanavit Gallio
Vexatam a daemonio,
Sic omnes curat propere
Syrus languentes peregre.

10. Vocatus ab exsilio
Syrus Felici reserat,
Divino quae sub brachio
Exsul portenta fecerat.

11. Aurem appone vocibus
Nostris, da locum precibus
Syri, Christe, discrimina
Pelle purgando vitia.

12. Fides cujus praesidia,
Plebi dat suae gaudia
Syrus, Deo sit gloria
Modo per cuncta saecula.

Atti della Società Ligure di Storia patria. Volume X, Fascicolo IV (Genova 1876), p. 378. — Ich nehme diese und die beiden folgenden Hymnen aus den Atti um so mehr herüber, als der Herausgeber, Vincenzo Promis, Jacob von Voragine als den Verfasser der Hymnen bezeichnet. Diese Angabe verdient Beachtung, da unter Voragine eine Translation des hl. Syrus ststtfand und er, wie er selbst bezeugt, die Legende des Heiligen geschrieben. „Ejus quoque legendam diligenti studio compilavimus, in qua multa miracula sunt posita, quae a fide dignis audivimus, quae quidem in veteri legenda non erant scripta.“ Muratori IV, 26. Die Legende war in Lectionen abgeteilt und diente den Mönchen von St. Syrus beim Officium. — 3, 2 Vitam. — 5, 1 Videns astra. — 6, 2 Doxa. — 7, 4 Matutianam; in der Legende Maticianam. — 8, 3 Molle. — 9, 1 In der Legende heifst der Mann Gallio, onis. — 9, 4 Languenti. — 10, 2 referat. — 11, 3 Syro, Christo. — 12, 1 Ardens rivis praesidia; vgl. die folgenden Hymnen an dieser Stelle.

445. De s. Syro Januensi.

Ad Matutinum.

1. Morte pastoris vidua
Sancti Felicis Janua,
Cunctorum votis quaeritur
Syrus, pastor eligitur.

2. Hic cunctis gratus proficit,
Verbo salutis allicit
Plebem, egenos reficit,
Algores passos amicit.

3. Anguis percussa spiritu
Nequam tristi interitu
Vacavit plebs jejuniis
Syri mandatis triduis.

4. Vase sanctus ad puteum
Syrus praecedens populum
Anguis in Christi nomine
Os clausit sancto flamine.

5. O vere pastor ovium,
Christi te offers clippeum
Defensionis, animam
Pro grege ponis propriam.

6. Natura trucem bestiam,
Nulli dantem molestiam
Syrus in Christi digito
Nexam ostendit populo.

7. Tristatus furens oculis
Basiliscus terribilis
Aequor requirit profugus
Dictu jubentis protinus.

8. Laudavit plebs antistitem
Syrum, qui super aspidem
Et basiliscum ambulat,
Psalmista sicut dixerat.

9. Morbis purgata patria,
Refecta Christi nomine,
Suprema scandens atria
Syrus defuncto corpore.

10. Fac nunc, quod olim gesseras,
Compatriota strenue,
Urbem tuam non deseras,
Cunctorum nobis annue.

11. Fides cujus praesidia
Plebi dat suae gaudia
Syrus, Deo sit gloria
Modo per cuncta saecula.

Atti della Società Ligure di Storia Patria X, 4, 380. — 3, 2 tristis. — 4, 1 Vas sanctus ad. — 6, 1 truce. — 6, 4 Nexum. — 7, 4 Dictum. — 8, 3 basiliscum superat; sowohl Ps. 90, 13 hat ambulat als auch die Legende an der Parallelstelle. — 10, 4 anime, offenbar verdorben.

446. De s. Syro Januensi.

Ad Laudes.

1. Dum corpus ad basilicam
Gestatur apostolicam,
Plebis pressura positum
In via tardat feretrum.

2. Hinc inde clamat lugubris
Plebs: tu nos, pater, deseris,
Nos desolatos visita
Tua per sancta merita.

3. Stillans Syri de naribus
Sanguis, quem tersit nauclerus
Quidam devote linteo,
Id servans magno studio.

4. Ratem portantem linteum
Rubratum sacro sanguine
Tempus reduxit prosperum
Ad terrae litus propriae.

5. Turba vexata spiritu
Nequam ad litus properat
Dicens: nos ab interitu
Mox sanctns Syrus liberat.

6. Navis accedit propius,
Clamabat turba promptius:
Syrus mundabit protinus
Malum nos artans nequius.

7. Nauta produxit linteum,
Cujus languentem populum
Tactu sanavit, inclita
Declarans Syri merita.

8. Baptistae Christi praevii
Syri patrisque patrii
Aede majori Januae
Sanctae fulgent reliquiae.

9. Lactetur ergo Janua,
Tanti thesauri conscia,
Panduntur priscae chronicae
Et quae sunt arcae publicae.

10. Horum precatus patriam
Flagris jam faucis debitam
Maris, ignis et sanguinum
Fovit placando Dominum.

11. Fides cujus praesidia
Plebi dat suae gaudia
Syrus, Deo sit gloria
Modo per cuncta saecula.

Atti della Società Ligure X, 4, 382. — 3, 2 quem ergänzt. — 5, 4 liberat, dem Sinne nach soviel als liberabit, wie die Legende schreibt. — 6, 1 propria. — 9, 4 qui sunt. — 10, 1 placatus. — 10, 3 Maris, signis et sanguinem. — 11, 2 et sua.

447. De sancto Theodoro.

1. Melodis vocibus superna concinet
Aulaque laudibus sacrata jubilet,
Mens nostra dulcibus evehat cantibus
Triumphi palmam militis.

2. Caducis fluidi pompis cum floribus
Derisis, saeculi falsis erroribus,
Verum Theodorus fide et viribus
Deum colebat inclitus.

3. Morti se tradidit, crucem amplectitur,
Flagella subiit Christumque sequitur,
Poenis pro corporis serta Theodoro
Parantur bene fulgida.

4. Corpus incendiis datur Theodori
Additis ungulis undique corpori,
Cessit nec conscia mens Christo dedita,
Sanctus quam rexit spiritus.

5. Quae lingua martyris possit exprimere
Roburque corporis, fidem retexere,
Fac, Christe, martyris prece nos vincere
Nostri bella certaminis.

6. Patrem cum genito laudemus cernui,
Simul paraclito canamus famuli,
Prece Theodori dignemur perfrui
Aeternis coeli gaudiis.

Brev. ms. Cong. S. Justinae anni 1470. Cod. Casinen. 803. — 1, 1 der Sinn fordert concinat, der Reim concinet. — 1, 3 dulcibus rexat. — 4, 3 Cessit his conscia.

448. De s. Theodoro Episcopo.

Ad Vesp. et Noct.

1. Ave, praesul pie,
Nos nocte ac die
Muni de supernis,
Ubi Deum cernis.

2. Sumens dona Dei
Es conjunctus ei,
Nos instantes laudi
Tuae nunc exaudi.

3. Solve a peccatis
Et junge beatis,
Christo nos adsigna
Tua prece digna.

4. Monstra nobis regem,
Cujus veram legem
Docuisti recte,
Confessor electe.

5. Virgo, membra tua
Servat aula sua,
O Verona, gaude
Digna tali laude.

6. Vitam praesta puram,
Mortem aufer duram,
Theodore mitis,
Pelle mala litis.

7. Sit laus patri, nato,
Flamini beato,
Theodori prece
Solvamur a nece.

Psalt. ms. Veronense sacc. 12 ex. Cod. Capit. Veronen. CVIII (101).

449. De s. Theodoro Episcopo.

Ad Laudes.

1. Gaudio summo exsultat in caelis
Almus confessor, pontifex fidelis,
[Hodie] cui concinamus melis
Corde et ore.

2. Praedicat iste urbem Veronensem,
Exserit verbi veritatis ensem,
Populum Christo sic convehit densem
Fervens amore.

3. Transit ad coelos anima beati
[Membra humantur] viri Deo grati
Virginis aula, gaudent ex hoc [dati]
[Gleba] pastoris.

4. Gloria tibi, Jesu, pastor bone,
Qui Theodoro das [sertum coronae],
Cujus obtentu juxta te nos pone,
Dator honoris.

Psalt. ms. Veronense saec. 12. ex. Cod. Capit. Veronen. CVIII (101). — Aus eben dieser Quelle und mit den gleichen Lücken abgeschrieben in Cod. 612.

450. De sancta Theodosia.

Ad Vesperas.

1. Felix nimis virginitas,
Divina flagrans facula,
Aeterna quam jucunditas
Nunc tenet et in saccula.

2. Anhelat fraudis nescia,
Afflata desiderio,
Beata Theodosia
In martyrum consortio.

3. Despexit opes turgidas
Veloci cordis impetu
Parentumque blanditias
Edocta coeli monitu.

4. Nobilitatem generis
Magnum velut ridiculum
Ac elegantis corporis
Sprevit ejus cinisculum.

5. Retruditur in carcere
Virgo Dei seraphica,
Circumfluit ab aethere
Hanc visio deifica.

6. Obsistit et parentibus
Ratione mirifica,
Avertere volentibus
Altaria salvifica.

7. Per hanc pater cum filio
Consolatorque spiritus
A criminum contagio
Nos hic emundet funditus.

Diurn. ms. Praedicatorum saec. 15. Cod. Marcian. L I 83. A. — Diurn. ms. Praedicatorum saec. 15. Cod. Marcian. L Z 160. B. — Brev. ms. Praedicatt. Venet. saec. 15. Cod. Capit. Patav. B 60. C. — Brev. ms. Praedicatt. Cremonen. anni 1467. Cod. Casanaten. B VI 5 (1182) D. — Brev. ms. Praedicatt. Italic. saec. 15. Cod. Londinen. Add. 17007. E. — 1, 2 fragrans ABD. — 1, 4 in fehlt D. — 2, 1 Amellat C. — 2, 2 Efflata ABCDE. — 6, 3 Lies Evertere? — 7, 2 que fehlt AE.

451. De sancta Theodosia.

Ad Nocturnum.

1. Plaudat turba coelestium
In virginis victoria,
Quam praesidis flagitium
Per dira probat crucia.

2. Distendi nervis virginem
Jubet Urbanus affici
Et corporis compaginem
Insaniens carnifici.

3. Feruntur multiplicium
Martyriorum machinae,
Fit et concursus gentium
In tam miro certamine.

4. Virgo perstat immobilis
Furente nequam judice,
Exsultat cordis jubilis
Suae mortis opifice.

5. Suscipiunt in oleum
Frigendam Christi famulam,
Suspendunt in equuleum
Ministri Deo sedulam.

6. Discerpunt corpus ungulis,
Torquent, appendunt crinibus,
Et spernitur jam credulis
Satan Christum credentibus.

7. Doctores cum fidelibus
Ac virgines cum virgine
Haerent Christum laudantibus
In vero mentis lumine.

8. Projicitur in pelagus
Ligata saxi pondere,
Eripitur et coelitus
Divino sacro munere.

9. Lassantur ferocissimae
Ferae sacratae virgini,
Fuit post hanc mitissimae
Sanctitatis indagini.

10. Percussa collo gladio
Scandit coeli cacumina,
Consumptaque martyrio,
Patent divina limina.

11. Per hanc pater cum filio.

Diurn. ms. Praedicatorum saec. 15. Cod. Marcian. L I 83 A. — Diurn. ms. Praedicatorum saec. 15. Cod. Marcian. ZL 160. B. — Brev. ms. Praedicatt. Venet. saec. 15. Cod. Capit. Patav. B 60. C. — Brev. ms. Praedicatt. Cremonen. anni 1467. Cod. Casanaten. B VI 5 (1182). D. — Brev. ms. Praedicatt. Italic. saec. 14. Cod. Londinen. Add. 17007. E. — 1, 1 Laudat. turba D; Plaudet B. — 1, 2 Ut virginis A; virginis fehlt C. — 1, 4 Perdicta probat A. — 3, 3 gentium fehlt D. — 9, 3 post hac E. — 10, 3 que fehlt D.

452. De sancta Theodosia.

Ad Laudes.

1. Exsultet coelum laudibus,
Psallat terra laetitia
Cum Christo militantibus
Pulsa cordis moestitia

2. Parentum post blanditias
Beatae Theodosiae
De praeside victorias
Laborumque cum opere.

3. Egreditur ergastulum
Diva, coelestis anima
Transcendit et in patulum
In coelum lucidissima.

4. Nam mox columba fulgida
Ex ore velut aurea
Confirmans plures valida
Fide scandit aetherea.

5. Veni, soror, egredere,
Sponsus inquit, velocius
Et post labores propere
Frui pace securius.

6. Per hanc pater cum filio
Consolatorque spiritus
A criminum contagio
Nos hic emundet penitus.

Diurn. ms. Praedicatorum saec. 15. Cod. Marcian. A I 83. A. — Brev. ms. Praedicatt. Venet. saec. 15. Cod. Capit. Patav. B 60. B. — Brev. ms. Praedicatt. Cremonen. anni 1467. Cod. Casanaten. B VI 5 (1182). C. — Brev. ms. Praedicatt. Italic. saec. 14. Cod. Londinen. Add. 17007. D. — 2, 1 post fehlt DE. — 5, 3 labore A. — 6, 1 Per hanc, pater piissime A. — 6, 2 ff. fehlen A.

453. De sancto Theopompo.

1. Sacra sanctorum veneranda festa
Laudibus dignis recolendo, bella
Martyrum Christi resonemus, eja,
Orgia grata.

2. Namque flammoso clibano retrusus
Rore coelesti, Theopompe, tutus
Prosilis sospes, sacer excolende,
Praesule Christo.

3. Hinc tuis valvas meritisque puris
Aulicas celsi pietas recludit,
Caesaris gliscens stolidamque stulti
Arguis iram.

4. Hinc bis undenis penitus diebus
Carceris septo pie detineris,
Impiger, fortis Domini, triumphans
Abstemiusque.

5. Redditus fosso veniens ocello
Dira depascis socii futuri,
Coelica fretus pietate perstas
Insuperatus.

6. Ventre mox mole silicis repulsa
Reste submerso cerebroque trunca
Corporis laesus remanens nec ulla
Parte, benigne.

7. Tu quoque prudens sciolus flagranter
Jussa coelestis retinens tonantis,
Terrea spernis, cupiens superna,
Alme Senesi.

8. Namque defosso luteo minacis
Jussus emergi furia tyranni,
Victor insignis moriendo vincis,
Aethera scandis.

9. Fluctibus cosmi lubricis subactis,
Angue protrito braviisque captis
Laeta cum Christo pariter beati
Regna tenetis.

10. Ergo, felices, veniam reatus
Sedulis detis precibus, precamur,
Vernulis semper miserisque, patres,
Ferte levamen.

11. Laudibus cives resonent superni
Te, Deus simplex pariterque trine,
Supplices et nos veniam precamur,
Parce redemptis.

Antiph. ms. Nonantulense (?) saec. 10. Cod. Casanaten. B IV 21.

454. De sancto Thoma.

1. Magni Christi discipuli,
Sancti Thomae apostoli,
Qui passus est in India,
Diem sacratum colimus.

2. Cum venerit navigio
In oppido Mandropoli,
Sponsam cum sponso abluit
Unda sacri baptismatis.

3. Post hoc petens Gundaphorum,
Magnum suscepit pretium,
Ut fabricet palatium
Dignum regio stemmate.

4. Quod per totum triennium
Manibus dedit pauperum
Et fabricans ecclesias
Ordinavit presbyteros.

5. Pro quo reclusus carcere
Igne minatur comburi,
Sed ereptus a Domino
Sanus redditur populo.

6. Mox convocata synodo
Turbam sanat languentium
Et per undam baptismatis
Multum consecrat populum.

7. Dehinc ingressus aliam
Indorum est provinciam
Et confringendo idolum
Effugavit diabolum.

8. Quem idolorum presbyter
Transvulneravit fortiter,
Et finito certamine
Deo reddidit spiritum.

9. Gloria tibi, Domine.

Brev. Ambrosianum imp. Mediolani 1490. — 3, 4 Lies schemate? — 5, 1 carceri. — 7, 2 est fehlt.

455. De sancto Thoma.

Ad Vesp. et Laud.

1. Sacra solemnia pangamus hodie,
Preces humilimas, o Thoma Didime,
Fundimus, inclitas laudes tu suscipe,
Verbo potens et opere.

2. Coelorum agmina, plaudite jubilis,
Cuncta terrestria undaque labilis,
Orat ecclesia sancta praestabilis,
In te laetatur intime.

3. O decus coelicum, jubar mirabile,
Tua quis sufficit merita colere?
Latus deificum tibi palpabile
Dat Christus, rector omnium.

4. Petentis sidera virginis strophium
Accipis, inclite, ornans convivium,
Tuis miraculis regis connubium
Fit sanctum castimonium.

5. Indos incredulos Christo nancisceris,
Lumen in gentibus cunctis efficeris,
Martyr obdormiens astra ingrederis,
Fruens corona gloriae.

6. Orbem illuminas vita mirabili,
Cunctos aedificas verboque simili,
Coelum laetificas, summoque principi
Preces funde piissimas.

7. Gaude, jam principis lucis in atriis,
Redde nos, quaesumus, tutos ab impiis,
Fac tandem perfrui aeternis gaudiis
Pio redemptos sanguine.

8. Trinitas, unitas, pater eximie,
Summaque deitas, o patris unice,
Flamen, benignitas, sursum nos dirige
Ad lucem, quam inhabitas.

Brev. ms. S. Trinitatis in Alpibus anni 1455. Cod. Laurentian. Conv. sup. 512. add. saec. 15. — 4, 1 stropheum. — 5, 2 Lumen ergänzt. — 5, 3 astri inter ceteris. — 7, 1 princeps lucis in.

456. De sancto Thoma.

Ad Nocturnum.

1. Corda pie perfundantur
Coelesti laetitia,
Prece Thomae muniatur
Pugnatrix militia,
Ut in fine consequatur
Munera deifica.

2. Hac in nocte praecinentes
Lux paterna visitet,
Festa sacra recolentes
Christi virtus roboret,
Almus cuncta tenebrosa
Spiritus illuminet.

3. Mundi lampas decorata,
Nobis iter praevium,
Templa cuncta profanata
Confundis in medium,
Fana solis detestata
Detegis ludibrium.

4. Titubare te magister
Noluit, sed mystice
Foris tangis latus gaudens,
Tangeris intrinsece,
Deum clamas et in fide
Nos confirmas solide.

5. Christi membra confovere
Languida non desinis,
Permansura regis aere
Fabrica mirabilis
Per te surgit, et fidele
Datur cor incredulis.

6. Sancte Thoma, deprecamur,
Famulis viantibus
Sursum domum in amoenis
Pascuis coelestibus
Praesta nobis, ubi plene
Gaudes cum gaudentibus.

Brev. ms. S. Trinitatis in Alpibus anni 1455. Cod. Laurentian. Conv. sup. 512. add. saec. 15. — 3, 5 Fanum. — 4, 6 confirma. — 5, 6 Dat cor.

457. De sancta Toscana.

1. Pia Toscana, ordini oblata
Sancti Johannis Jerosolimitani,
Hodie lacta meruit athleta
Scandere coelum.

2. Vita dum praesens, limina sanctorum
Visitat ipsa furibus occurrens,
Exspoliatur chlamyde sacrata
Cruce contecta.

3. Quam dividentes dire coartantur
Manus ipsorum temerariorum,
Ad cujus pedes sed restituuntur
Famulae Christi.

4. Ad sacrum cujus tumulum frequenter
Visa sunt multa lumina de coelo,
Simul et cantus pariter auditi
Tempore noctis.

5. Corpus plebs cujus ad signa gestorum
Surgit devote pieque recondit
Intra Sepulchri ecclesiam sancti
Laudibus almis.

6. Voce praecona pervigil antistes
Una cum clero sacrae sepulturae
Ipsamque defert miris adprobatis
Manibus suis.

7. Cujus obtentu modo sanitati
Membra languentum, fuerant gravata
Quolibet morbo, consolidantur
Integre sua.

8. Sit laus illi, decus atque virtus,
Qui supra sexum fragilem donavit
Istius mundi vana superare
Usque in finem.

Cod. Capit. Veronen. 113. saec. 16. — Abschrift aus älteren, aber ungenannten Quellen; die im Hymnus erwähnte Translation fand statt den 29. Sept. 1344. — 3, 3 fehlt eine Silbe; sed ergänzt. — 7, 3 fehlt eine Silbe; lies reconsolidantur. — 8, 1 Laus zweisilbig oder zu lesen Sit salus.

458. De sancto Ubaldo.

In 1. Vesperis.

1. Dies vergens ad occasum
Solis rota declinante
Vesperorum signat casum
Urbe tota jucundante
Propter adventum praesulis,

2. Patris, inquam, gloriosi,
Nostri protectoris almi.
Quem nequaquam otiosi,
Sed in cantu novi psalmi
Hymnisque bene tinnulis

3. Nunc debemus praevenire
Et nos sibi praeparare,
Ut nos dignos invenire
Possit atque recreare
Festivitatis epulis.

4. Ipse est sacerdos magnus,
Qui in sacro Dei templo
Mansuetus velut agnus
Solis micuit exemplo
Claris virtutum titulis.

5. Noster clippeus sit fortis
Contra hostem adversantem,
Praesertim in hora mortis
Sentiamus opem dantem
Salutis pulsis aemulis.

6. Ipsum demum deprecemur,
Quem laetanter exspectamus,
Ut per ipsum sublevemur
Et ad coelos ascendamus
Speratis adminiculis.

7. Hoc benigne largiatur
Nostro choro supplicanti,
Per quem mundus gubernatur,
Pater, nato conregnanti
Non terminandis saeculis.

Brev. ms. Franciscan. Eugubin. saec. 15. Cod. Angelic. T VII 9.

459. De sancto Ubaldo.

Ad Nocturnum.

1. In hac hora matutina
Hymnum Domino cantemus,
Nihil in mentis sentina
Sit, ut illam inquinemus.

2. Voce clara, mundo corde
Nostra laus conscendat caelos,
Ut mundatos omni sorde
Nos illuc ferat anhelos.

3. Hic confessor exoratus
Concione devotorum
Cum sit Domini sacratus,
Exauditor petitorum.

4. Hoc testantur orthodoxe
Templum sacrum visitantes,
Corporale demptum posse
Inde sani reportantes.

5. Sit laus patri, decus nato,
Honor spiritui sancto,
Reverentia beato
Confessori nostro tanto.

Brev. ms. Minorum Eugubin. saec. 15. Cod. Angelicus T VII 9.

460. De sancto Ubaldo.

Ad Laudes.

1. Reflorescat noster cantus
Laudum melos intonando,
In supernis resonando
Exsultat coelum laudibus.

2. Nunc exsultant omnes sancti
Et Ubaldo gratulantur
Pariterque modulantur
Angelicis concentibus.

3. Ad haec noster laetus chorus
Dulces solvat melodias
Alternando laudes pias
Consonantibus vocibus.

4. Aurora spargente polum
Illucescit dies festa,
Jam recessit umbra maesta
Taetris fugatis noctibus.

5. Ipsum ergo deprecemur,
Cujus festum suscepturi
Sumus, ut illuc ituri
Sanctis jungamur coetibus.

Brev. ms. Minorum Eugubin. saec. 15. Cod. Angelicus T VII 9.

461. De sancto Ubaldo.

In 2. Vesperis.

1. Servus prudens et fidelis
Sibi credita talenta
Resignavit opulenta
Duplicato foenore.

2. Dominum suum exspectans
Diligenter vigilavit
Et pulsanti reseravit
Ordinato tempore.

3. Inde meruit audire:
Euge, euge, serve bone,
Resignata ratione
Gaudium ingredere.

4. Iste servus summi regis
Est Ubaldus gloriosus,
Coelum tenens, terram osus,
Felix tali foedere.

5. Qualis iste sit et quantus,
Signa clara protestantur,
Ad virtutem reformantur
Aegri lapso corpore.

6. Quo medelam mereamur
Iniquitatum nostrarum
Ab occultis animarum
Solidato vulnere,

7. O Ubalde, pater alme,
Salutaris medicina,
Ad juvandum nos festina
In supremo vespere.

Brev. ms. Minorum Eugubin. saec. 15. Cod. Angelicus T VII 9.

462. De sancto Udalrico.

1. Odorlici veneremur
Praesulis solemnia,
Voce clara jubilemus
In sui memoria,
Corde puro celebremus
Ejus natalitia.

2. Claris puer heris natus
Nobili prosapia,
Quem lactavit educatus
Fertilis Germania,
Victus prece praesulatus
Functus fuit gloria.

3. Velut sidus in Augusta
Fulget spargens radium,
Vernat rosa tam venusta
Inter cleros lilium,
De triumpho vi robusta
Vitae tenet bravium.

4. De hac valle plena telis
Vitae cupit terminum.
Servus prudens et fidelis
Intrat Christi gaudium,
Paradisi in amoenis
It ad coeli solium.

5. O beate Vuodorlice,
Humili precamine
Nobis adsis in hac vita,
Tuo exoramine
Ut cum Christi genitrice
Mereamur vivere.

6. Genitori genitoque
Laus et jubilatio,
Salus, honor, virtus quoque
Sit et benedictio,
Procedenti ab utroque
Compar sit laudatio.

Brev. ms. Civitatense saec. 15. Cod. Marcian. L I 85. — 2, 6 fu gloria. — 3, 5 in robusta. — 4, 6 Id ad.

463. De sancta Ursula.

1. Fulgor adspectus placuit virorum
Visibus, mentis decor at supernis
Ursulae turmis, merito potentis
Nobilis ortus.

2. Luctibus patris tulit haec juvamen,
Non timens regis furias caduci,
Nixa virtuti Domini potentis
Virgo pudica.

3. Quaeritur sponso, trahit illa sponsum,
Dumque se profert, socias requirit,
Aggregat festo celeres ministros
Laeta futuro.

4. Jungitur sacrae comitum cohorti
Sanctior cleri celebris caterva,
Advenit patrum cupidus coronae
Fulgidus ordo.

5. Summus oblatum decus et resignat
Pastor, haud damni pavidus minoris,
Dedicans Christo comites lavacro,
Virginis almae.

6. Irruit cultro ferus interemptor,
Agminis sacri madidus cruore,
Spiritus coelo subeunt aperto
Ossa Colonis.

7. Ergo pulsantes Dominum rogate,
Parva quo virtus meritis juvetur
Nostra, sub magnis laqueis malorum
Undique cincta.

Martinengius p. 188. — Verfasser ist Alphanus von Salerno.

464. De sancta Ursula.

Ad Vesperas.

1. Pange, lingua, puellarum
Sacrum contubernium,
Quae spernentes terrenarum
Rerum desiderium,
Obtinent coelicolarum
Regna per martyrium.

2. Summo regi desponsatur
Sacra martyr Ursula,
Et mortalem aspernatur
Sponsum virgo sedula,
Ne pudoris infringatur
Pretiosa cellula.

3. Nato regis jam sperante
In ejus connubia,
Petit, sibi concedatur
Triennis inducia,
Castitatis ut plangatur
Damnum per haec spatia.

4. Ista regis Britannorum
Christiana filia,
Solum regis angelorum
Optans matrimonia,
Nati regis paganorum
Abhorret sponsalia.

5. Ergo spondet et precatur
Tyrannus potentior,
Post promissa comminatur
Omni monstro saevior,
Fide contra quem armatur
Virgo turre tutior.

6. Hujus et nos deprecemur
Devote constantiam
Et constanter imitemur
Illius prudentiam,
Ut cum ipsa sublevemur
Ad coelestem gloriam.

7. Unitati, trinitati
Solvamus obsequia,
Ipsis quoque, numero quae
Sunt undecim milia,
Ut post cursum vitae sursum
Vivamus in gloria.

Brev. ms. S. Salvii Florentini saec. 15. Cod. Riccardian. 372. A. — Brev. ms. Vallumbrosanum saec. 15. in. Cod. Londinen. Burn. 333. B. — 3, 1 fehlt der Reim; lies speratur? — 3, 6 Damna A. — Str. 4 fehlt; die Strophenfolge dürfte überhaupt gestört und Str. 3 hinter Str. 5 zu stellen sein. — 5, 2 Tyrannis B. — 5, 5 Fides A. — 7, 3 Ipsi B.

465. De sancta Ursula.

Ad Nocturnum.

1. Voce, mente, laetabundo
Cordis domicilio
Deo dignos promat hymnos
Nostra praesens concio
Undenarum millenarum
Virginum martyrio.

2. Quae tenentes integralem
Corporis munditiam
Servaverunt virginalem
Mentis pudicitiam,
Ut intrarent aeternalem
Cum sponso ad gloriam.

3. Nam prudentes providentes
Oleum lampadibus
Intulerunt et steterunt
Vigiles in laudibus,
Ne delusae sint exclusae
Cum stultis virginibus.

4. Mundi mare puellare
Transiens collegium,
In quo cautae Deo nautae
Non timent naufragium,
Quae scandentes Petri navem
Jam sequuntur Dominum.

5. Sic per mare navigando
Venerunt Coloniam,
Austro flante tenuerunt
Regionem coelicam
Sustinendo paganorum
Ictus et saevitiam.

6. Nolunt enim assentire
Horum voluptatibus
Contemptisque spretis ipsorum
Pravis et erroribus
Submiserunt ensi dirae
Colla cum cervicibus.

7. Ergo, Christe, spes tuorum,
Vita, salus omnium,
Nos concedas ad illarum
Pervenire gaudium,
Quae perennem meruerunt
Vitam per martyrium.

8. Unitati, trinitati
Solvamus obsequia,
Ipsis quoque, numero quae
Sunt undena milia,
Ut post cursum vitae sursum
Vivamus in gloria.

Brev. ms. S. Salvii Florentini saec. 15. Cod. Riccardian. 372. A. — Brev. ms. Vallumbrosanum saec. 15. in. Cod. Londinen. Burn. 333. B. — 1, 3 promat rhythmos B. — 2, 1 Quem B. — 3, 4 in laudibus fehlt B. — 4, 3 Deo natae B. — 5, 3 sq. flante regionem oceani tenuerunt B. — 6, 3 eine Silbe zu viel; lies horum? — 6, 6 Collam cum B. — 7, 5 Quem perennem B.

466. De sancta Ursula.

Ad Laudes.

1. Laetabundus psallat mundus
Virginum praeconia,
Quarum vita fulsit ita
Supernorum gratia,
Ut secure mortis durae
Subirent supplicia.

2. Stirpe clara Deo cara
Ursula Britannica,
Cum undenis ac millenis
Mundi sprevit lubrica,
Christum sponsum, cum coronis
Regna tenent coelica.

3. Mundus mundum hunc immundum
Chorus spernit virginum,
Nec de mundo tam immundo
Corruptelam criminum
Contraxere, sponsae verae
Sponsum habent Dominum.

4. Ergo chorum tam decorum
Junctum coeli civibus
Veneremur et precemur
Cum hymnis et laudibus,
Ut in coelis plebs jungatur
Christi cum virginibus.

5. Unitati, trinitati.

Brev. ms. S. Salvii Florentini saec. 15. Cod. Riccardian. 372. A. — Brev. ms. Vallumbrosanum saec. 15. in. Cod. Londinen. Burn. 333 B. — 2, 5 Tempore Christum sponsum cum coronis B. — 3, 3 tam immundo fehlt A. — 4, 4 hymnis et ehlt B.

467. De sancta Ursula.

Ad Vesperas.

1. Amore Christi nobilis
Chorus sacrarum virginum
Laetis miscetur jubilis
Angelicorum agminum.

2. Candore vincens lilium
Ex decore virgineo,
Ex virtute martyrii
Rubore fulget roseo.

3. O virgo prudens Ursula,
Quae virginum exercitum
Collegit cura sedula
Christoque fecit subditum.

4. Beatae quoque virgines,
Ursulae tractae monitis,
Ad angelorum ordines
Miris transvectae meritis.

5. Omnipotenti Domino
Sit honor et imperium,
Qui vitam sine termino
Nobis donet coelestium.

Brev. ms. S. Sepulchri saec. 14/15. Cod. Parmen. Palat. 186. — 2, 2 Et decore. — 5, 4 donet imperium.

468. De sancta Ursula.

Ad Nocturnum.

1. Affert nobis laetitiam
Puellarum victoria,
Qua vicerunt saevitiam
Mundi carnisque vitia.

2. Tenent palmas in manibus
Triumphalis martyrii
Carmenque sonant vocibus
Virginalis praeconii.

3. Electa congregatio
Sprevit carnis connubia,
Aeterni patris filio
Nupta coelesti gratia.

4. Reginam coeli sequitur
Laudans immenso gaudio,
Cujus fructu reficitur,
Felici fruens bravio.

5. Regi regum sit gloria,
Qui nos sanctarum virginum
Prece ducat ad gaudia
Angelicorum ordinum.

Brev. ms. S. Sepulchri saec. 14/15. Cod. Parmen. Palat. 186.

469. De sancta Ursula.

Ad Laudes.

1. Magnificemus Dominum,
Qui sibi nova gratia
Sanctissimarum virginum
Junxit undecim milia.

2. Ad Ursulae conveniunt
Laudabile consortium
Virgines, a qua capiunt
Fidei magisterium.

3. Gratia Christi comite
Junctis sibi praesulibus
Summo quoque antistite
Obviam pergit hostibus.

4. Nam ad urbem Coloniam
Dum Christo duce properant,
Sumunt triumphi gloriam,
Prout edoctae fuerant.

5. Uni Deo sit gloria
Pro munere multiplici,
Qui virginum in patria
Det nos concives effici.

Brev. ms. S. Sepulchri saec. 14/15. Cod. Parmen. Palat. 186.

470. De sancta Ursula.

Ad Vesperas.

1. Coelum resonet laudibus
Sacrum gerens tripudium,
Cujus undenis milibus
Christus auget consortium.

2. Pulcher hodie virginum
Coetus migrans e saeculo
Adhaeret luci luminum
Fracto carnis ergastulo.

3. Coeli venter eburneus
Decore pictus vario,
Harum morte purpureus,
Virginum candet lilio.

4. Regali sata sanguine
Virgo processit Ursula,
Divino plena lumine,
Regis aeterni famula.

5. Deposcit virgo virginum
Coetum meritis inclitum
Quarum est apud Dominum
Merces magnumque meritum

6. Uni patri cum inclito
Honor, virtus et gloria,
Cum spiritu paraclito
Saecula sit per omnia.

Diurn. ms. Praedicatorum saec. 15. Cod. Marcian. L I 83. A. — Diurn. ms. Praedicatorum saec. 15. Cod. Marcian. ZL 160. B. — Brev. ms. Praedicatt. Cremonen. anni 1467. Cod. Casanaten. B VI 5 (1182) C. — 5, 2 Coetum mentis judicium C.

471. De sancta Ursula.

Ad Nocturnum.

1. O dive pater optime,
Nobis qui nubis filium,
Pio nos vultu respice
Sacrarum prece virginum.

2. Jesu, tu splendor mentium,
Sponsus et dulcor Ursulae,
Sis nostrum refrigerium
Nostrae conjunctus animae.

3. Spiritus alme fervide,
Donis qui ditans optimis
Milia sacrasti hodie,
Infunde ignem intimis.

4. O virgo, martyr Ursula
Cum tua turba ovium,
Devota prece sedula
Nobis placate Dominum.

5. Patri, natoque flamini
Sit sempiterna gloria,
Tali nos jungens agmini
In saeculorum saecula.

Diurn. ms. Praedicatorum saec. 15. Cod. Marcian. L I 83. A. — Diurn. ms. Praedicatorum saec. 15. Cod. Marcian. ZL 160. B. — Brev. ms. Praedicatt. Cremonen. anni 1467. Cod. Casanaten. B VI 5 (1182). C. — 2, 1 Jesu insplendor A. — 3, 2 qui dotans oppimis AB. — 4, 2 turba omnium AB. — 5, 3 Lies jungat?

472. De sancta Ursula.

Ad Laudes.

1. Hae sunt adolescentulae,
Quae nimis Christum diligunt,
Pro Christo Christi famulae
Corpus tormentis subigunt.

2. Albis vallatae chorcis
Coeli petunt fastigia
In vestimentis aureis
Cum triumpho et gloria.

3. O quam felix commercium,
Pro terrenis coelestia,
Contemptu mundialium
Coeli mercantur gaudia.

4. Coelestis nempe curia
Gratanter his obsequitur,
Sponsus decorus gloria
Sponsas sacras amplectitur.

5. Harum placatus precibus
Cuncta depellat noxia
Nosque cum coeli civibus
Ad coeli ferat gaudia.

6. Uni patri cum inclito
Honor, virtus et gloria,
Cum spiritu paraclito
Saecula sit per omnia.

Diurn. ms. Praedicatorum saec. 15. Cod. Marcian. L I 83. A. — Diurn. ms. Praedicatorum saec. 15. Cod. Marcian. ZL 160. B. — Brev. ms. Praedicat. Cremonen. anni 1467. Cod. Casanaten. B VI 5 (1182). C. — 2, 2 petunt vestigia.

473. De sancta Ursula.

Ad Laudes.

1. O dies, dies virginum,
Dies dierum gloria,
Qua nova laus initium,
Finem capit miseria.

2. Quis digne fari poterit
Tot virginum praeconia,
Solius cum supererit
Laudis referre debita?

3. Hujus cohortis Ursula
Devota primiceria,
Percepta mente sedula
Diva tractat mysteria.

4. Instructis hinc sodalibus
Decursus sui termino
Velle fit unum omnibus,
Virtutum jungi Domino.

5. Sit patri sponsi virginum
Ipsique sponso gloria,
Cum spiritu qui gaudium
Hic donet et in patria.

Hymn. ms. S. Agnetis Bonon. saec. 14. Cod. Bonon. b I 16. A. — Brev. ms. Praedicatorum saec. 15. Cod. Univ. Bonon. 2685. B. — Diurn. ms. Praedicatorum saec. 15. Cod. Marcian. L I 83. C. — Diurn. ms. Praedicatorum saec. 15. Cod. Marcian. ZL 160. D.

474. De sancto Venerio.

Ad Vesperas.

1. Solemne festum gentibus
Cleri canat modestia,
Beatus est Venerius
Quo ductus ad coelestia.

2. Qui vicit in scientiis
Sibi coaevos, pomulis
Tyri Deo deserviens
Solisque vixit herbulis.

3. Agrestius cum hordeo
Sancto ligonem dirigit,
Mox septies sextarius
Decem satus reporrigit.

4. Draco fugit, celat petra
Corvusque luco nutriit,
Tribusque vitam mortuis
Deus per illum praebuit.

5. Patri sit atque filio
Paraclitoque flamini
Laus, qui dedit Venerio
Regno superno perfrui.

Proprium Regiense inf. Regii 1567.

475. De sancto Victore.

Ad Nocturnum.

1. Aeterno regi gloriae
Vocem demus cum laudibus,
Qui coronavit hodie
Victorem, nostrum praesulem.

2. Victor fuit in omnibus
Operibus et nomine,
Convertit multos fidei,
Cunctas evellens haereses.

3. Antoninum praenostica,
Sanctus praesul praedixerat,
Isto quoque in tumulo
Me sanctior locabitur.

4. Praesul Victor sanctissime,
Funde preces ad Dominum,
Ne pro reatu criminum
Poenis quassemur tartari.

5. Audi gementes, Domine,
Relaxa nobis scelera,
Nobis confer auxilium
Hujus precatu praesulis.

6. Gloria tibi, Domine,
Qui es corona praesulum,
Nobis medelam tribue,
Ut nos ducas ad superos.

Brev. ms. Placentinum saec. 14. Cod. Capit. Placentin. 18.

476. De sancta Victoria.

Ad Vesperas.

1. Virginis Christi merita beatae
Martyris nec non Victoriae sacrae,
Socii, simul colite devote
Deum laudantes.

2. Quae fido corde suam castitatem
Conjuge spreto monitis sacratae
Collegae suae Anatoliae docta
Obtulit Deo.

3. Suis nam gazis egenis tributis
Perosa sponso dehinc facta suo,
Severa mente praediis squalidis
Exsulem fecit.

4. Adfuit sibi ab illo solamen,
Qui nunquam in se deserit sperantes,
Incolis illis adnotavit eam,
Quibus faveret.

5. Quorum rogatus furvo hinc de antro
Expulit anguem, a quo arcebantur,
Rapido cursu extra illis factus
Virtute Christi.

6. Post hinc per trinos annos in divinis
Laudibus vacans virginibus gregatis,
Quas et instruxit studiis, in quibus
Beari queant.

7. Torvus deinde spiculator adit
Eam precatu adlocutus sponsi,
Ut ad culturam numinum fandorum
Mentem mutaret.

8. Imperiali jussu ensem dextra
Laevaque gestans, monstrum exsecrandum,
Quo sanctam spreto illico percussit
Infelix illam.

9. Sicque ad coeli moenia volavit,
Martyrum choro pie socianda,
Virginum sertis simul inserenda,
Martyr opima.

10. Gloria Deo, qui ubique potens,
Gloria nato simul atque sancto
Spiritui sit omnia per saecla
Hic et in aevum.

Hymn. ms. Farfensis saec. 10/11. Cod. Roman. 175. Farfen. 4. A. — Hymn. ms. Farfensis saec. 11. Cod. Turicen. Rhenov. 82. B. — 2, 3 collegi B; — Anatholiae AB. — 4, 4 foveret AB. — 5, 1 Lies artabantur? — 7, 4 Mente B. — 8, 3 sancta B. — 9, 2 sociandam B. — Aus B bei Morel 322 und Werner 121.

477. De sancta Victoria.

1. Jam festa fulgent aurea,
Quae palma compsit inclita,
Salvo pudore candida,
Fuso cruore fulgida.

2. Victorias Victoriae
Christi canamus milites
Et virginis certamina
Pangamus almae fortia.

3. Haec virgo missam virginem
Moecho pudicam dedere,
Non esse crimen autumans
Proci pati connubia.

4. Quod sprevit Anatolia
Christo pudorem dedicans
Docetque sic Victoriam
Sponsi cavere copula.

5. Imbuta sacro famine
Tunc castitas Victoriae
Calcavit mundi lubrica
Et sanguinis dispendia.

6. Te, Christe, hujus sedula
Solum dilexit caritas,
Te concupivit anxia,
Tormenta risit promptula.

7. Non urbis hanc seclusio,
Carcer, fames, metus, furor
Nec separarunt omnia
A te, Deus, supplicia.

8. Hujus, precamur, meritis
Culpae solutis vinculis
Aeterna dones praemia
Per saeculorum saecula.

Hymn. ms. Farfensis saec. $^{10}/_{11}$. Cod. Roman. 175. Farfen. 4. A. — Hymn. ms. Farfensis saec. 11. Cod. Turicen. Rhenov. 83. B. — 1, 3 Salva AB. — 2, 2 Christo B. — 4, 1 Anatholica AB. — 4, 2 pudore A. — 5, 1 lies flamine? — Aus B bei Morel 321 u. Werner 122.

478. De sancto Victorino.

In 1. Vesp. et Noct.

1. Pange, lingua, gloriosi
Praesulis praeconium
Martyrisque pretiosi,
Quo rex pius gentium,
Fructus ventris generosi,
Illustrat Assisium.

2. Lumen ex Assyriorum
Orbem clari sideris
Genti pandit Italorum,
Lux paterni luminis,
Caecam ducens hanc errorum
Ad lucem de tenebris.

3. Ad nos praesul praedicator
Victorinus mittitur,
Novae legis novus lator,
Dum pro fide moritur,
Verus gregis speculator
Speculumque cernitur.

4. Per hunc fide roboratum,
O felix Assissium,
Da datoris laudis datum,
Cordis prome jubilum,
Quo ductore illustratum
Iter scandis regium.

5. Martyr, cujus est jucundum,
Nomen in ecclesia,
Languescentem fove mundum
Coelesti fragrantia,
Levans lapsos in profundum
Pia per suffragia.

6. Gloria, laus et majestas
Patri sit ingenito,
Honor, virtus et potestas
Patris unigenito,
Procedenti ab utroque
Compar sit paraclito.

Brev. ms. S. Francisci Assisien. saec. 14. Cod. Assisien. 426 (6). — 1, 4 Quem rex pius. — 1, 6 Illustra.

479. De sancto Victorino.

Ad Laudes.

1. Victorini confidentes
Virtutum prodigia
Caecos sanant et languentes
Expellunt daemonia,
Sanos reddunt, quorum mentes
Evertit insania.

2. Caeco nato sputi luto
Frui dedit lumine
Et quinquenni lingua muto
Verbo laxat famine,
Naufragantes portu tuto
Strato sistit aequore.

3. Hunc ardentis non cremavit
Fornacis succensio,
Nam quem Christus conservavit
Foris ab incendio,
Coxit intus et purgavit
Fidei devotio.

4. Non est morbus, quem non curet
Per hunc Christi gratia,
Si curandi cor comburet
Fidei constantia
Et sanandum non obduret
Tarda diffidentia.

5. Martyr tandem decollatus
Finito certamine
Sui moras incolatus
Sparso verbi semine
Claudit, coelos laureatus
Fuso scandens sanguine.

6. Victorini collaudantes
Virtutum insignia
Cordis ei praesentantes
Et oris obsequia,
Jesu, transfer exsultantes
Ad coeli palatia.

7. Gloria, laus et majestas.

Brev. ms. S. Francisci Assisien. saec. 14. Cod. Assisien. 426 (6).

480. De sancto Victorino.

In 2. Vesperis.

1. Laetus dies revertitur
Victorini martyrio,
Sacri dum rota vertitur
Solis obliquo circulo.

2. Surgens, plaudens, Assisium,
In martyris praeconia
Mentis expone jubilum,
Laudis depromens cantica.

3. Novum sidus claruit
Superno tibi munere,
Quo vetus error vanuit
Jam lucis orto sidere.

4. Victorinus, vir inclitus,
Suo respondens nomini,
Carnem dat legi spiritus,
Mundi victor et vitii.

5. Hunc nutu Dei praevio
Transmisit huc Assyria,
Ut te trahat a devio
Coruscans per prodigia.

6. Sputi caecum ab utero
Luto dat frui lumine,
Quinquenni linguam puero
Diserto laxat famine.

7. Dum sanctus inter verbera
Persistit constans, humilis,
Hunc ferientis dextera
Mox redditur immobilis.

8. Fervore comptus spiritus
Carnis devicto vitio,
Foris servatur coelitus
Fornacis ab incendio.

9. Tyranni tunc imperio
Lictoris manus impia
In sanctum fervens gladio
Beata finit proelia.

10. Sic sparso verbi semine
Victorini victoria
Pro felici certamine
Coeli potitur gloria.

11. Nos martyris memoriam
Colentes et praeconia,
Jesu, perduc in patriam
Per ipsius suffragia.

12. Pater, natus, paraclitus,
Quibus sit laus et gloria,
Sancti det hujus merito
Beata nobis gaudia.

Brev. ms. S. Francisci Assisien. saec. 14. Cod. Assisien. 426 (6). — 2, 4 Laudes depromes. — 8, 1 coptus. — 11, 2 ut praeconia.

481. De sancto Victore.

Ad Vesperas.

1. Laudes immensas Christo referamus,
Qui dedit nobis festa celebrare
Sancti Victoris, ut pie vivamus
Ejus in fide.

2. Despexit mundum obscoenis cum pompis,
Ut summi regis dogmata requirens,
In templo Dei ut lucerna fulgens
Semper arderet.

3. Affligens corpus veste cilicina
Frangebat panem pauperi mendico,
Ut mereretur cuilibet potenti
Fieri norma.

4. Tam sancti patris vitam imitemur,
Ut per exempla ejus gradientes
Non demus locum falsitati nequam
Perfidi hostis.

5. Fundamus preces Domino, dilecti,
Ut nos caducos caecitate mentis
Non sinat ullis hujus interventu
Concuti poenis.

6. Doxa perennis sit aeterno patri
Ejusque nato virtus ac potestas,
Pneumati sancto, quod utrique compar
Regnat in aevo.

Brev. ms. Placentinum saec. 14. Cod. Capit. Placent. 18. — 3, 1 corpus ve cilicina. — 6, 3 sancti.

482. De sancto Victore.

Ad Laudes.

1. Ecce, dies clara
Confert nobis dona,
In qua Victor coelum
Scandit mente pura.

2. Linquens corpus terrae
Petis regna vitae,
Funde preces, alme,
Ut plebs cantet laudem.

3. Praesta, Christe, nobis
Ut fleamus culpis,
Scelus nostrum frange,
Nostri miserere.

4. Hujus almi patris
Vitam sacri moris
Sectemur, ut velox
Adsit nobis custos.

5. Felix sancte Victor,
Nobis sis adjutor,
Ne nos damnet judex
In die vindictae.

6. Summo patri decus,
Ejus nato virtus,
Spiritui almo
Honor et potestas.

Brev. ms. Placentinum saec. 14. Cod. Capit. Placentin. 18. —

483. De sancto Vincentio.

Ad Vesperas.

1. Laetetur coeli regio,
Plebs hymnos cuncta resonet,
Solvantur ora laudibus,
Corda resultent precibus.

2. Vincentii victoriam
Narret omnis ecclesia,
Ejusque sit martyrium
Nobis solemne canticum.

3. Risit insanum judicem,
Armatum sprevit militem,
Tormentorum incendia,
Fide devota supplicans.

4. Hinc ira fervens acrius
Malignis aucta furiis
Mentem artabat impiam,
Christi torquere militem.

5. Nova perquirit genera
Poenarum atrocissima,
Quibus invicti martyris
Coronae gemmas inserit.

6. Quam mira Dei pietas,
Quam caecus furor praesidis,
Qui sic arte dissimili
Cooperantur martyri.

7. Honor aeterno numini,
Patri, natoque flamini,
Sit decus atque gloria
Per infinita saecula.

Brev. ms. Placentinum saec. 14/15. Cod. Capit. Placent. 21.

484. De sancto Vincentio.

Ad Laudes.

1. Vendit ille supplicia,
Christus redonat praemia,
Quaeque parat saevitia,
Fides vertit in gloriam.

2. Qua vivens martyr strenuus
Vicit levita saeculum
Nec cessit fractus crimini
Trophaea morte rapiens.

3. Novum genus victoriae
Deus egit in martyre,
Ut vitam morti subigens
Doceret vitam despici.

4. Vitam, precamur, conditor,
Tuam defunctis tribue,
Ut tibi vivant Domino,
Qui moriuntur saeculo.

5. Fer opem nobis miseris,
Lumen concede mentibus,
In viam pacis dirige
Quos redemisti sanguine.

6. Sis nobis in praesidium,
Qui es tutum refugium,
Splendens corona martyrum,
Vitae largire praemium.

7. Honor aeterno numini.

Brev. ms. Placentinum saec. 14/15. Cod. Capit. Placent. 21. — 1, 4 gloria. — 2, 3 cessit fructus.

485. De sancto Vincentio.

Ad Laudes.

1. Vincentii praeconia
Clerus depromat hodie,
Ipsum Christi clementia
Duxit ad thronum gloriae.

2. In coelesti hierarchia
Honor sit sanctis omnibus,
Nova sonet harmonia
In Vincentii laudibus.

3. Noster athleta Domini
Superavit immania
Et rem conformans nomini
Tormenta vicit omnia.

4. Cruciandus exponitur
In tormentis durissimis,
Martyris corpus scinditur
In poenis amarissimis.

5. Ecce, nudantur viscera,
Sanguis per membra defluit,
Coeli meretur munera,
Dum ejus cor concaluit.

6. Nobilis ejus spiritus
Candentes ferri machinas
Ultro conscendit, coelitus
Superans ferri laminas.

7. Tyrannus spargi testulas
Jussit in taetro carcere,
Sibi lucratus maculas
Sanctum ditavit munere.

8. Jesus, salvator omnium,
Tormenta hic durissima
Splendorem praebens nimium
Reddidit suavissima.

9. Vincens tormenta omnia
Portatur ad mollitiem,
Transit ad coeli gaudia,
Tyrannus ad perniciem.

10. Summo Deo sit gloria,
Vincentii qui precibus
Nos in superna curia
Coeli conjungat civibus.

Brev. ms. S. Gratae Pergamen. saec. 15/16. Cod. Ambrosian. T 43 sup. — 2, 2 fehlen zwei Silben; sanctis ergänzt.

486. De sancto Vincentio.

1. Ut digne possint resonare voces,
Effando carmen modulare tonos,
Tibi, o Christe, tribue famellis,
Conditor alme.

2. Martyris magni canimus trophaeum,
Vincenti, quem dum Dacianus atrox
Dure affligit, cruciando saeve
Mente maligna,

3. Fixus dum esset solidatus fide,
Christi repletur bonitate larga,
Tormenta ferens patienter cuncta
Corde praesago.

4. Oramus, martyr, sociate justis,
Ut nostra cuncta pereant delicta,
Crescant virtutes bonitate pia
Te supplicante.

5. Restituatur veniaque nobis,
Tuique omnis chorus monachorum
Post mortem carnis properemus coelum
Morte subacta.

6. Gloriam patri resonemus omnes.

Brev. ms. S. Sophiae Beneventan. saec. 11/12. Cod. Neapolitan. VI E 43.

487. De sancto Vincentio.

1. Deum virginis filium,
Pie martyr, propitium,
Vincenti, tua poscentibus
Redde festa colentibus.

2. Qui victo mortis principe
Ejusque strato milite
Victor sublimis hodie
Regna petisti patriae.

3. Tortor victus erubuit,
Ad Deum poena te ducit,
Augmentatur in gloria
Tibi poenalis machina.

4. Judex confusus aestuat,
Ira mentem exagitat,
Ultra nescit, quid faciat,
Sed se victum adjudicat.

5. Tu jam miles emeritus
Atque coronae conscius
Patris tendens ad solium
Dolores spernis vulnerum.

6. Ergo, miles emerite,
Nos ferre tecum satage,
Ut fieri participes
Coeli possimus gloriae.

7. Praestet pater et filius,
Praestet amborum spiritus,
Praestet verax et veritas,
Praestet beata trinitas.

Hymn. ms. c. Commento saec. 13. Cod. Mantuan. E I 14. — 1, 3 eine Silbe zu viel; lies tua precibus oder tu poscentibus?

488. De sancto Zacharia.

1. Christum laudemus hodie
Venerantes ipsum pie,
Sancti festa Zachariae
Celebrantes in hac die.

2. Zacharias est laudandus
Ac ubique praedicandus
Et a nobis adorandus
Maximeque venerandus.

3. Iste pater praecursoris
Non credendo salvatoris
Verbis perdit voces oris,
Nos defendat cunctis horis.

4. Pater, roga tuum natum,
Suum roget ut cognatum,
Dirigendo nostros status
Collocet ad dextrum latus.

5. Moniales, Zacharia,
Duc ad regnum recta via,
Ut cum virgine Maria
Laudent Christum vita pia.

6. Gloria sit ingenito
Ejusque unigenito
Simulque sancto flamini,
Qui regnat sine spatio.

Hymn. ms. S. Scholasticae Casinen. saec. 15. Cod. Casinen. 869. — 3, 1 Aestu pater. — 3, 3 perdis. — 6, 3 Lies flamini sancto?

489. De sancto Zenobio.

In 1. Vesperis.

1. Zelus aeternae pietatis orbem
Jam novis totum radiis refundit,
Laeta Zenobii recolenda festa,
Praesulis almi.

2. Emicat primum venerandus urbe
Pastor hic nostra velut inter astra
Lucifer magno nimiumque claro
Sanguine praestans.

3. Nomen at pulchrum generisque famam,
Gloriam laudis, decus et decorem
Moribus castis studiisque sanctis
Extulit ultra.

4. O pater clemens, tibi nec deesse
Lumen aeternum potuit profecto,
Tanta quo fertur valuisse crebro
Mira patrare.

5. Bella tu primus veniens inisti
Regias aedes Damasi minister,
Tunc ubi dirum scelus expiasti
In deitatem.

6. Inde quis digno referat cothurno,
O pater, quantis sine lege signis,
Dum quidem mundo Dominoque vivis,
Enituisti?

7. Ventre detrusos Acherontis atri
Lucis expertis iterum diurnae
Atque divinae facis urbe Floris,
Inclite pastor.

8. Sancte nunc ergo pater atque praesul,
Alme Zenobi, populo fideli
Sis pius, nam te generosa poscit
Florida proles.

9. Sit salus illi, cujus in excelsis
Dextra locavit animam Zenobii,
Nosque membrorum voluit custodes
Esse suorum.

Hymn. ms. Florentinus saec. 13. Cod. Laurentian. Aedil. 131. add. saec. 15. A. — Antiph. ms. Florentinum saec. 15. Cod. Laurentian. Aedil. 148. B. — 1, 1 Celus aeternae AB. — Mel.: Iste confessor.

490. De sancto Zenobio.

Ad Vesperas.

1. Laetetur urbs Florentia
Tanti patris custodia,
Ad cujus mox imperium
Vanescit pugna daemonum.

2. Quidam puer Italicus
Tanto perustus febribus,
Ut nocte quater decies
Ei potus vix sufficeret;

3. Cujus mater obsequio
Adeo fessa taedio,
Quod haustum cum porrigeret,
Zabulum bibe, diceret.

4. Ad cujus mox imperium
Non tardat daemon pessimus,
Sed intrat matris filium,
Eum vexat atrocius.

5. Qui cum ad sanctum ducitur
Magno vigore juvenum,
Statim exivit pessimus
Foetore sat teterrimo.

6. Te, summe Deus praesulum,
Precamur, spes fidelium,
Ut tuis sanctis precibus
Nos jungas coeli civibus.

Hymn. ms. Florentinus saec. 13. Cod. Laurentian. Aedil. 131. A. — Brev. ms. Florentinum saec. 14. Cod. Laurentian. Aedil. 117. B. — Brev. ms. Vallumbrosanum saec. 15. Cod. Laurentian. Conv. sup. 457. C. — 4, 4 attentius AB. — 6, 4 jungat B.

491. De sancto Zenebio.

Ad Nocturnum.

1. Almi patris Zenobii
Laudes canamus, socii,
Qui claro ortus genere
Urbi praefulget regiae.

2. Cujus vita mirifica
Fertur a pueritia,
Quem signis ac virtutibus
Sacer ditavit inclitus.

3. Cum esset hic infantulus,
Philosophiae traditur,
Legis norma, quam didicit,
Vitae nitore claruit.

4. Fit castitatis cingulo
Et caritate splendidus,
Quem virtus abstinentiae
Sacro ditavit schemate.

5. Defuncto urbis praesule
Omnes in unum pariter
Zenobium episcopum
Matris conclamant gremio.

6. Tandem Dei spiramine
Urbis conscendit apicem,
Ubi ad instar sideris
Miris resplendet mysticis.

7. Cum saepe in ecclesia
Ambrosiana vigilat,
Ambrosium, quem diligit,
Secum orare conspicit.

8. Mortis claustra post reserat,
Nam puerum resuscitat,
Quem matri tradit unicum,
A qua sumpserat mutuo.

9. Non multo post curriculo
Alium donat civibus
In portae urbis medio,
Quae respicit septentrio.

10. Hic Elisaeo similis,
Qui duplicem promeruit
Magistri pii spiritum,
Cum curru vectus igneo.

11. Gloria sit altissimo
Patri et unigenito
Una cum sancto spiritu,
Deo et individuo.

Hymn. ms. Florentinus saec. 13. Cod. Laurentian. Aedil. 131. A. — Brev. ms. Florentinum saec. 14. Cod. Laurentian. Aedil. 117. bis. B und C. — Brev. ms. Vallumbrosanum saec. 15. Cod. Laurentian. Conv. sup. 457. D. — 1, 1 patri B. — 2, 4 Lies ditavit spiritus? — 4, 4 stemmate B, stigmate C. — 8, 1 Horti claustrum D; reserans AC, reseras C. — 10, 1 Hoc Elisaeo AC, Haec B. — 10, 4 vetus igneo BC, Provecti curru igneo D, wohl Korrektur.

492. De sancto Zenobio.

Ad Laudes.

1. Psallat chorus fidelium
Sacra die in jubilo,
In qua beatus pontifex
Coeli conscendit apicem.

2. Hic salvatoris semitam
Dum fertur ad basilicam,
Arbor, quam lectus attigit,
Cunctis coram effloruit.

3. Hanc virga Aaron florida
Praemonstravit in saecula,
Quam haec secuta nobilis,
Sacellum mox ut tetigit.

4. Cum vero portae jungitur,
Non permittit introitum,
Donec bis seni clerici
Sint deputati praesuli.

5. Dein Dei clementia
Tumba locatur saxea,
In qua mira quotidie
Non cessat signa facere.

6. Gloria sit altissimo
Patri et unigenito
Una cum sancto spiritu,
Deo et individuo.

Hymn. ms. Florentinus saec. 13. Cod. Laurentian. Aedil. 131. A. — Brev. ms. Florentinum saec. 14. — Cod. Laurentian. Aedil. 117. B; 2° add. saec. 15. C; 3° D. — 2, 1 Hunc salvatoris ABCD, semita B; lies inclitam? — 3, 1 Hinc virga BC, Hoc D. — 3, 3 Quam lex secuta B. — 5, 2 Tumba vocatur B.

493. In Translatione s. Zenobii.

Ad Vesperas.

1. Pange, lingua, gloriosi
Praesulis praeconium,
Cujus festo dulcorosi
Meli fluant cordium,
Nos ut patris generosi
Juvet patrocinium.

2. Se absentans a pressuris
Gentium Zenobius
Laurentinis in clausuris
Habitat devotius,
Ubi plenus gestis puris
Vitam finit dulcius.

3. Se ibidem tumulari
Mitis pater annuit,
Pompam spernens hospitari
Secum sponsam renuit,
Sic meretur amplexari,
Filia quem tenuit.

4. Sponsam diu viduatam
Restaurari justum est,
Dare gemmam amplexatam
Filiae jam interest,
Sponsam sume nunc translatam,
Tene semper, tua est.

5. Ulmum siccam qui florere
Facis in frigoribus,
Culpis siccos fac virere,
Pater, probis moribus,
Ut possimus te videre
In coelorum floribus.

6. O ecclesia da Christo
Florentina gloriam,
Restituto sponso isto
Decus et victoriam,
Celebrante clero misto
Plebi hanc memoriam.

Hymn. ms. Florentinus saec. 13. Cod. Laurentian. Aedil. 131. add. saec. 15. A. — Brev. ms. Florentinum saec. 14. Cod. Laurentian. Aedil. 117. add. saec. 15. B. — 1, 4 Melli fluent AB. — 3, 1 Te ibidem B. — 5, 1 Hulmum AB. — 5, 4 Pro nobis moribus B. — Mel.: Pange lingua.

494. In Translatione s. Zenobii.

Ad Nocturnum.

1. A solis ortus cardine
Ad usque terrae limitem
Laudemus hunc antistitem
Cohortis coeli comitem.

2. Cujus translato corpore
Ditamur isto tempore
Florente ulmo frigore,
Quod signat crux de marmore.

3. Hanc ornans residentiam
Zenobii praesentiam,
Valere fac Florentiam,
Repellens pestilentiam.

4. Hoc pater det ingenitus
Ejusque unigenitus
Conregnansque paraclitus,
Qui spirat mentes coelitus.

5. Gloria sit altissimo
Patri et unigenito,
Sancto simul spiritui,
Deo indivisibili.

Hymn. ms. Florentinus saec. 13. Cod. Laurentian. Aedil. 131. add. saec. 15. A. — Brev. ms. Florentinum saec. 14. Cod. Laurentian. Aedil. 117. add. saec. 15. B. — 1, 1 ortu AB. — 2, 3 hulmo AB. — 3, 2 Lies Zenobii per praesentiam.

495. De sancto Zenobio.

1. O flos colende praesulum,
Fidelium cor recrea,
Reple tuam coelestibus
Odoribus Florentiam

2. Praeclara postquam dixerat
Te civitas antistitem,
Spernis fugisque patrias
Desideratus infulas.

3. Sed sacra pastor munera
Obire jussus incolis,
Virtute praestas omnibus,
Gratus Deo et mortalibus.

4. Divina praebes pabula
Potu ciboque temperans
Fidemque concionibus
Miraculisque provehis.

5. Possessa dudum crimine
Tu voce corda liberas
Et, vita quos reliquerat,
Vocas in auras luminis.

6. Deo patri sit gloria
Ejusque soli filio
Cum spiritu paraclito
Nunc et per omne saeculum.

Dieser Hymnus ist aus Anlafs der s. g. dritten Translation des Heiligen gemacht, die unter Cosimus III. von Medici 1685 stattfand. Leider ist der Autor mir unbekannt geblieben. Vgl. Prezzolini, Vita di San Zenobio. Firenze 1853. p. 341.

496. De sancto Zenone.

1. Zeno, pontifex inclite,
Christi athleta splendide,
Adesto nostris vocibus,
Quae pie tibi fundimus.

2. O gloriose patrone,
Nostrae salutis opifex,
Ut digne demus cantica,
Nostra disrumpe crimina.

3. Adesse tuis famulis
Dignare, dux amabilis,
Sentiant nostra pectora
Semperque tua numina.

4. Tu es nostrum refugium,
Tu robur potentissimum,
Tu salus et protectio
Nostraque jubilatio.

5. O pastor pie et clare,
Nobis benigne succurre
Nosque supplices respice,
Vota servorum suscipe.

6. Deo patri sit gloria
Ejusque soli filio
Cum spiritu paraclito
Et nunc et in perpetuum.

Hymn. ms. Veronense saec. 11. Cod. Capit. Veronen. 109 (102).

497. De sancto Zenone.

Ad Vesperas.

1. Effulget orbis speculum,
Zeno, praesul mirificus,
Cujus festa solemnia
Anni nobis fert orbita.

2. Qui Christi fide fervidus
Ac praesens spernens saeculum,
Flore virtutum praeditus
Coeli possedit praemium.

3. Hic onus carnis bajulans
Plura fecit miracula,
Ut floret lux clarissima,
Caecas fugavit tenebras.

4. Nempe piscans in flumine
Vidit plaustro praecipite
Cum bubus suis rusticum
Ad amnis ima mergere.

5. Quod hostis hoc nequissimus
Patrasset cernens vir pius,
Preces fudit ad Dominum,
Ejus poscens auxilium.

6. Subvenit Christi gratia,
Quae se credentes munerat,
Ac liberavit hominem,
Reddens saluti pristinae.

7. Deo patri sit gloria.

Psalt. ms. S. Zenonis Majoris saec. 15. Cod. S. Zenonis s. n. A. — Psalt. ms. S. Zenonis saec. 15. Cod. Veronen. (Commun.) 800 (745). B.

498. De sancto Zenone.

Ad Nocturnum.

1. Post haec curavit filiam
Imperatoris unicam,
Quam fecerat hospitium
Daemon sibi tunc pessimus.

2. Athesis amnis alveus
Excrescens ultra solitum
Conscendit ad eximium
Ecclesiae fastigium.

3. Confestim fulgent merita
Nostri sancti dignissima,
Nam mansit aqua solida,
Cum sit natura fluida.

4. Precamur ergo supplices,
Zeno, praesul sanctissime,
Ut coeli nobis Dominum
Efficias propitium.

5. Quo post abluta crimina
Fruamur ejus gloria,
Habituri felicia
In aeternum solemnia.

6. Praesta, pater piissime,
Patrique compar unice
Cum spiritu paraclito
In sempiterna saecula.

Psalt. ms. S. Zenonis Majoris saec. 15. Cod. S. Zenonis. A. — Psalt. ms. S. Zenonis saec. 15. Cod. Veronen. (Commun.) 800 (745). B. — 2, 1 Atthasis AB. — 5, 3 Habitura A.

499. De sancto Zenone.

Ad Laudes.

1. Praesulis sancti redeunt colenda
Festa Zenonis, Dominum sequentis,
Qui diem nobis celebrem sacravit
Fine beato.

2. Magnus excelsi fuerat sacerdos,
Praedicans gentes bene transmarinas,
Inde Veronam Deus hunc ad urbem
Mittere curat.

3. Qua Deum multum populum lucratus
Instruit verbis, solidavit actis,
In Deo tandem patiendo mortem
Vivit in aevum.

4. Nunc in aeternum meritis coruscat
Clarus et mundo manifestus omni,
Qui Deo soli studuit placere
Corpore vivens.

5. Pastor aeterno radians triumpho,
Servulos audi tibi supplicantes,
Praemium justis, veniam deposce
Crimine lapsis.

6. Quo Dei magna miseratione
Ordinem coeli decimum replentes
Ipsius vultum videamus omni
Tempore saecli.

Psalt. ms. S. Zenonis Majoris saec. 15. Cod. S. Zenonis s. n. A. — Psalt. ms. S. Zenonis Majoris saec. 15. Cod. Veronen. (Commun.) 800 (745). B. — Brev. ms. S. Zenonis saec. 15. Cod. Monacen. 23143. C. — C hat nur die drei ersten Strophen und die halbe vierte. — 2, 1 Agnus C, excelsus A. — 2, 2 penetrans marinas A. — 2, 3 hunc ad urbem Deus C. — 4, 1 aeternis C. — 4, 2 mundo mirifica manifestus C. — 4, 3 Omnique Deo C. — Mel.: Iste confessor.

500. De sancto Zenone.

1. Audiant principes, audiant populi,
Quanta peracta sunt de sancto homine.

2. Benignus ac mitis Zeno episcopus
Confessor Domini et pastor populi.

3. Castus permanserat Zeno episcopus,
Sedens in lapidem, piscans in Adise.

4. De contra conspicit boves cum plaustro,
Simul et hominem mergentem in flumine.

5. Elevans oculos fecit signaculum:
Retro te, Satanas, ne lucres animas.

6. Fortiter exclamat quam voce maxima,
Quam vocem maximam daemon praedixerat.

7. Gyrans gyravi per ignotas patrias,
Proque me non licet lucrare animas?

8. Hejulans et clamans de alto nimio
Usque ad solium imperii filia.

9. In quam ingreditur in casto corpore.

* * * * * * * * * * * * * * * * *

10. Kasta permanserat imperii filia,
Usque ad solium Zenonem invocat.
11. Laesus ego fui de isto corpore,
Si Zeno venerit, quam daemon exiet.
12. Misit milites per ignotas patrias,
Quaerere hominem Zenonem nomine.
13. Omo in lapidem, piscans in Adise.
Tu nobis indica Zenonem nomine.
14. Plures sunt nomine per monasteria,
Nam si vult dicere, hic est, quem quaeritis.
15. Quid dicimus [ei] aut quid tabescimus,
Jussionem imperii proque non dicimus?
16. Rogat te imperium, ad se te convocat
Pro sua filia, quam daemon suffocat.
17. Tunc daemon exclamat per ora infantulae:
Zeno jam prope est, et ego fugio.
18. Venit episcopus, virum sanctissimus,
[Fecit] signacula, fugat phantasmata.
19. X; festino ante te, Veronam veniens
Ibique invenies stantem in plateis.
20. Y; cristallo dixit in auro posito:
Corona imperii donetur medico.
21. Zeno episcopus audiens populi
Destruxit idola, fecit basilicas.

Cod. Capit. Veronen. 90 saec. 9. — 1, 1 Audient principes audient. — 2, 1 Benignus amitte. — 4, 1 boves cum in plaustro. — 6, 1 quam vocem maxima. — 6, 2 vocem maxima; Ditographie? — 7, 2 Proque kommt weiter unten wieder vor, wieder im Sinne von quare. — 11, 2 quem daemon; bezieht sich doch wohl auf das Mädchen: ego, quam. — 12, 1 Misit militibus, wodurch eine Silbe zu viel; vgl. 7, 1. — 13, 1 Adisem; vgl. 3, 2. — 14, 1 sq. Sinn: Es giebt viele dieses Namens; wenn ihr sagt, was ihr wollt, sage ich euch: ich bin der, den ihr sucht; lies: Si vultis dicere? — 15, 1 lies tacebimus. — 15, 2 proque vgl. 7, 2. — 16, 1 Rogate. — Nach Str. 16 ist eine Str. mit dem Buchstaben S ausgefallen; dieselbe mufste erzählen, dafs Zeno den Boten vorausgeeilt. — 18, 2 Fecit zu ergänzen; Sinn: er machte das Kreuzzeichen; lies: signaculum? vgl. 5, 1. — 19, 1 sq. sind in der Hs. total verdorben:

X festinantibus adhuc in Veronam veniens
Inveni veniebat impio stantem in plateis.

Die Str. umschreibt, was die Vita mit den Worten erzählt: „At ille [daemon] publica voce coepit clamare: Etsi hinc a te fuero expulsus, eo Veronam, ibique invenies me.“ Was im Texte steht, ist eine aus manchen möglichen Konjekturen. — 20, 1 in austro posito; Cristallum in auro positum, Edelstein auf dem Goldreifen, ist wohl als Umschreibung für corona zu fassen; so waren in der That die Kronen jener Zeit beschaffen, aus der dieser Hymnus stammen dürfte. — 20, 2 donectur. — 21, 2 idolas. — Zum Verständnisse dieses in seiner barbarischen Brachylogie charaktervollen Liedes vgl. man die Vita Acta SS. April II, 70 u. f., der der Hymnus schrittweise folgt.

Inhalts-Übersicht.

	Seite
Ab hac vitatus audiens	166
Accepta Paulus gratia	219
Ad coeli regnum scandere	258
Ad Domini praeconium	84
Adest dies alma quies	61
Adest dies lactitiae	138
Adest en turba populi fidelis	63
Adesto sancte spiritus	190
Ad gloriosi praesulis	170
Ad hujus festa martyris	24
Ad laudem Marthae virginis	185
Ad laudem summi principis	70
Ad martyris Mercurii	202
Ad patris decus optimi	244
Ad salutem fidelium	192
Adsunt festa laetitiae	76
Aeterna nutu bajulans	35
Aeterna semper trinitas	99
Aeterne rex altissime Donum	242
Aeterno regi gloriae Canamus	217
Aeterno regi gloriae Dulce	194
Aeterno regi gloriae Vocem	280
Aeternus sol resplenduit	181
Affert nobis laetitiam	277
Agmina sacra virginum	102
Alexander martyr Dei	24
Alexandri militis	23
Alma dies rutilat tota	230
Almae virginis Firminae	103
Almi festi periodus	34
Almi patris Zenobii	289
Almus sanctum ditaverat	16
Altipotenti debitas	163
Ambrosi decus praesulum	25
Ambrosi sidus aureum	26
Amore Christi fervidi	258
Amore Christi nobilis	277
Anglorum jam apostolus	118
Annae beatae virginis	32
Annalis ecce orbita	152
Anna mater matris	34
Ansani vita	37
Anselme praesul inclite	37
Antistes Syrus veniens	262
Antonini solemnia	39
Antra saltus petit altus	42
A partibus occiduis	159
Apollinaris martyris	43
Apostolorum nobili	188
Ardet intactae faciem puellae	18
A solis ortus cardine	291
Athleta Christi belliger	173
Auctorem sui nominis	94
Audiant principes audiant	293
Augusta nunc Praetoria	150
Augustine lux doctorum	49
Augustinus deificus	49
Aula coelestis gratuletur	89
Aulae coelestis gloria	96
Aula mundatur sordibus	109
Aurea luce rutilat	200
Aureo solis radio perenni	54
Aurorae fulgur radiat	88
Aurora fulget aurea	269
Auxit errorem nubilo	47
Ave fulgens stella	140
Ave praesul pie	265
Babillae festum colere	70
Beata martyr Christi	214
Beato protomartyri	259

	Seite
Benigne Deus precibus	236
Benigni saeri merita	57
Benigni sancti martyris	56
Bertulphus vir egregius	60
Birgitta pacis famula	65
Blanda prece deposcamus	37
Brigidam ecclesia	67
Caeditur tandem miseris	252
Calogerus pater verus	69
Canentes cordis jubilo	71
Cantemus totis viribus	59
Cantet Clementis martyris	77
Cantibus dignis modulis	245
Carnem longis jejuniis	233
Celebri festo Grati confessoris	117
Cerne redemptor vita beatorum	89
Chori nostri praeconium	42
Chorus fidelium coetus	124
Christe qui Marthae precibus	187
Christe qui regis Israel	48
Christe redemptor omnium Conserva	17
Christe redemptor omnium Exaudi	250
Christe rex regum pretium	252
Christe tuorum robur athletarum	246
Christi caterva pervigil	106
Christi fideles milites	78
Christo laudes eximiae	211
Christophorus qui decorus	74
Christum laudemus hodie	287
Christum sequendo magnum	80
Cives exsultant coelici	143
Civitas alta supra montem	114
Clarum puellae meritum	237
Clarum sidus justitiae	199
Clerus psalle plebs jubila	256
Coeli celant gloriosum	147
Coeli cives assidue	121
Coeli cives applaudite Et vos	250
Coeli cives applaudite Mundi	181
Coelorum regi psallite	182
Coelum resonet laudibus	278
Coelum tellus ac maria	27
Collaudemus eximium	118
Collaudemus venerantes	127
Concinat altithrono vox	27
Concinat plebs fidelium	227
Confer alternis personare vocis	40
Confessorem et pastorem	117
Congaudentes celebremus	70
Congaudentes gaudent gentes	10
Congratulamur hodie	30
Contra mundi illecebras	212
Corda pie perfundantur	270
Corde devotis laudibus	69
Coruscat hic miraculis	94
Creator rerum omnium	163
Cui fidelis populus	114
Cum nobili tripudio	14
Daniel martyr nemine	81
Decus et norma omnium	83
Defensor noster inclite	98
Demum pervenit Melsulam	31
Depulso mentis nubilo	193
Depulso mentis nubilo	222
Deum virginis filium	287
Deus aeterne famulos	187
Deus respectu gratiae	211
Deus sanctam ecclesiam	64
Deus tuorum militum salus	260
Dies aeternae gloriae	13
Dies refulget nimius	234
Dies reluxit hagia	76
Dies sacratus inclito	40
Dies vergens ad occasum	271
Digne sepulto fulgido	38
Digni patris et doctoris	126
Dindima nostra citro	30
Diri tortores feriunt	159
Diva virgo Domitilla	86
Donatus clarus genere	88
Dragmae repertae coelitus	93
Dum corpus ad basilicam	264
Dum sphaera coeli volvitur	43
Ecce dies clara	284
Ecce dies rediit jubili	207
Effulget orbis speculum	292
Elisus a daemonio	254
Emicat ecce dies lucida	195
En dies venit celebranda cunctis	161
En dies venit celebranda cunctis	251
En gratulemur hodie	35
Enixa Maurum Lybia	199
Erasme praesul nobilis	92
Errores ad gentilium	232
Exortus in Burgundia	46
Exsultate jubilate	77
Exsultemus in hoc festo	67
Exsultet coelum laudibus Psallat	267
Exsultet coelum laudibus Resultet	12
Exsultet laude Janua	262
Exsultet laudibus	186
Exsultet pars catholica	155

	Seite
Exsultet urbs Catania	15
Felix adest solemnitas	20
Felix de coelis gratia	112
Felix nimis virginitas	266
Felix pater Antonius	42
Festa plebs sancto sua	208
Festum fratres carissimi	212
Festum sancti apostoli	174
Fidelis gesta martyris	101
Filiae Tyri Deo dedicatae	165
Flos rutilans de hortulo	166
Fontem perennis gratiae	73
Fulget in coeli patria	214
Fulgor adspectus placuit	274
Gaudeat Aethiopia	191
Gaude coelestis curia	128
Gaude felix ecclesia	46
Gaude felix Neapolis Alumnae	213
Gaude felix Neapolis Laudem	137
Gaude felix Neapolis Tantae	16
Gaude fidelis concio	138
Gaude mater ecclesia Christi	14
Gaude mater ecclesia Novae	118
Gaude mater ecclesia Quod	58
Gaudere fratres nos hodie	197
Gaude Tarenti civitas	71
Gaudet nunc in coelestibus	146
Gaude Trojana civitas	90
Gaude Trojana civitas	91
Gaudet sanctorum coetus	154
Gaudio summo exsultat	265
Generat haec discipulas	227
Geom fluens ut coelica	177
Gloriosa dies ista	132
Gratae beatae gaudia	116
Grata regina inclita	116
Gratia Dei meritisque	146
Gratulemur extollentes	221
Gregori doctor inclite	118
Haec dies sacra fidei	129
Haeres aeterni luminis	179
Hae sunt adolescentulae	279
Herculanus Dei ductu	122
Hic coruscans miraculis	143
Hic natus de Sardinia	96
Hic vir vere sanctissimus	160
Hodie cum cantilenis	80
Hodie festum pie celebremus	175
Hymnum canamus gloriae Hymnum	224
Hymnum canamus gloriae Illustri	115
Hymnum canamus gloriae Praesenti	35
Hymnum novum clementius	79
Hymnum novum decantemus	123
Igne divini radians	17
Illum frequens et nobile	258
Immanis draco prodiens	88
Immensa Christi praemia	79
Immensae diem gloriae	33
In Aspren natalitio	45
Inclita gaudia pangamus	120
Inclitas Christi martyrum	129
In coeli viridario	179
In hac die laetitiae	194
In hac hora matutina	272
In laude sui militis	203
In nocturna vigilia	193
In nocturnis vigiliis	105
In paradisi culmine	223
In sancta decem milia	10
In sanctorum collegio	74
Insigne festum martyris	113
Insigne festum militis	114
In sua laude janua	137
In valle sancta Domini	98
Ista dies eximia	233
Iste confessor consors	139
Iste confessor noster	111
Jam festa fulgent aurea	281
Jam ortus dies rutilat	106
Jam pallet vultus siderum	126
Jam sacra dies annua	108
Jam suae Christus hospitae	184
Jesu corona alsior	81
Jesu cunctorum arbiter	234
Jesu redemptor omnium	11
Jesu redemptor saeculi	155
Jesu salvator omnium	184
Johannes clarus genere	145
Johannes gratiae ortus	143
Jubar gemelli sideris	131
Jucunda coeli civibus	75
Jucundare plebs fidelis	182
Jucunda virgo nobilis	150
Justi hymnum laude dignum	135
Laetabundus psallat mundus	276
Laetare clara Tuscia	110
Laetare felix civitas	89
Laetare felix civitas Salernitana	105
Laetare mater parturis	189
Laetetur coeli regio	284
Laetetur grex humillimus	250
Laetetur mens fidelium	228

	Seite
Laetetur plebs fidelium	203
Laetetur urbs Florentia	288
Laetus dies revertitur	283
Lapidantur crudeliter	11
Laudemus Christi Attalae	47
Laudemus Christi gratiam	82
Laude digna lux et signa	112
Laudes canamus Domino	52
Laudes chorus tam decorus	136
Laudes dulcis harmoniae	167
Laudes immensas Christo	283
Laudes Mercurii dicere	202
Laudes victrici debitas	23
Laudet Dei clementiam	192
Laudet mater ecclesia	261
Laudibus vestris modulando	241
Laurenti merito flammis	158
Laus sanctorum martyrum	151
Laxis resultant vocibus	162
Lucis lucerna claruit	183
Lucis vergente spiculo	51
Lux clara surgens rutilat	27
Lux ecce surgit aurea	113
Lux ecce surgit aurea	184
Lux et decus ecclesiae	232
Lux magni fulget numinis	183
Lux matutina rutilat	193
Magna Fidelis merita	102
Magne confessor sacer	229
Magni Christi discipuli	269
Magnificemus Dominum	277
Magni palmam certaminis	93
Magnus Deus invocantis	167
Marciani meritum	173
Marci praeclarum resonemus	178
Martha Christi hospitiva	185
Martyr Ansane non adhaerens	36
Martyr Christi egregius	93
Martyrum princeps decus	133
Melodis vocibus superna	264
Mente salubri crimine	225
Mentibus laetis hodie	160
Mercuri semper venerande	201
Miles Christi egregie	210
Miranda res est caritas	75
Morte pastoris vidua	263
Mucronem terrae solidae	109
Natos recolens pristinos	176
Nicolae vir Domini	210
Noctis profundae medio	22
Noctis pulsa caligine	52

	Seite
Novis exsultet gaudiis	235
Novum sidus apparuit	128
Novum sidus verae lucis	125
Nox purgatur et fugatur	215
Nunc gestis ex veteribus	246
Nunc Marcellinae virginis	172
Nunc sancte nobis spiritus Da et	186
Nunc sancte nobis spiritus Largire	110
Nunc te precamur inclite	229
O Agrippine pontifex	10
O Christe palma martyrum	196
O Christi mira bonitas	259
O confessores lucidi	153
O dies dies virginum	279
O dive pater optime	278
Odorlici veneremur	273
O flos colende praesulum	291
O gloriosa militum	61
O Katharina nobilis	157
O mater matris virginis	32
Omnes ad haec Christicolae	122
Omnes insulae laetentur	85
Omnium factor hominum	156
Opera clementiae	169
O Petronilla filia	228
O quam mirum spectaculum	12
Orbis exsultet populi	140
Ordinis auctor Romualde	240
O rex benigne Domine	235
O sancte praesul inclite	44
O sanctorum suffragia	231
Os nequit tuum promere.'	157
O summa deitas et immutabilis	142
O urbs decora concine	21
O vere virgo nobilis	238
Pande magna Leonhardi	164
Pande virtus gloriosa	68
Pangamus festum praeclari	54
Pangamus laudes gaudii	130
Pangamus laudes gaudii	130
Pangamus mente sedula	147
Pangamus modulo laudes	204
Pangamus pariter carmina	50
Pangat lingua nostra laudes	60
Pange lingua confessoris	162
Pange lingua Domitillae	84
Pange lingua gloriosae	67
Pange lingua gloriosi confessoris	31
Pange lingua gloriosi Praesulis	44
Pange lingua gloriosi Praesulis	282
Pange lingua gloriosi Praesulis	290

	Seite
Pange lingua praellarum	275
Pange lingua Salaminae	92
Pange sanctae Katharinae	156
Passio pontificum	219
Pastor insignis faciendo	134
Patriarcha quem laudamus	149
Paula coeli imperium	216
Paulam nunc deificam	216
Paulus prostratus limine	218
Pia Toscana ordini oblata	271
Plaudat chorus angelorum	144
Plaudat coelestis curia	33
Plaudat coetus psallat laetus	260
Plaudat turba coelestium	266
Plaude felix Bononia	225
Plaude mater ecclesia	191
Plaude turba fidelium	178
Plebs devota mente tota	238
Pontiani rex humani	231
Post haec curavit filiam	292
Post mundi transitoria	217
Postquam culmen hoc ordine	122
Praebe Christe canentibus	242
Praeclara stella Tusciae	100
Praefulget orbis siderum	131
Praestita fuit gratia	175
Praesul insignis martyr	77
Praesulis almi Blasii beati	62
Praesulis ecce Lupi	170
Praesulis sancti redeunt	292
Primo dierum omnium	121
Primo dierum omnium	253
Primum Deo sit gloria	196
Prolem inclitam Franciae	169
Propheta martyr inclitus	138
Proti et Jacinthi merita	235
Psallat cantum Deo sanctum	136
Psallat chorus fidelium	290
Psallat chorus qui sonorus	256
Psallat nostra devotio	66
Quam dignus iste pontifex	101
Quibus jam Christi militem	132
Quid tuo nobis potius	198
Refecti Dei munere	257
Reflorescat noster cantus	272
Refulget jam solemnitas	223
Regina nunc dignissima	236
Regi polorum debitas	82
Regis superni signifer	209
Regum rex Deus omnium	200
Rex Deus omnitenens	29
Rex qui coeli stans in arce	32
Rex regum Deus omnium	205
Sacerdos Christi inclite	211
Sacra dies recolitur	158
Sacra sacris immolantes	222
Sacra solemnia pangamus	269
Sacra sanctorum veneranda	268
Sacratum diem annuum	239
Sacri pontificis festis	45
Salve dies tutoribus	104
Salve mater sponsi crater	64
Salve pannis angelicus	248
Sanctarum diem virginum	165
Sancte Ambrosi doctor	25
Sancti Merci confessoris	177
Sancti Pauli conversio	218
Sanctis martyribus laus	103
Sanctorum ad miracula	66
Sanctorum decus praesulum	124
Sanctorum digna actio	99
Sanctus Clemens saecli fluxa	77
Servus prudens et fidelis	273
Silvestro beatissimo	255
Solemne festum gentibus	279
Solemne nobis gaudium	133
Solemnizemus hodie	141
Solutis Deo precibus	224
Splendor dici rutilat	107
Splendor magnus confessorum	188
Stirpis Dividicae tendit	148
Suam in summis tertium	247
Sublator Christe criminum	9
Sublimem Deum laudibus	152
Sublimis nobis imminet	63
Summa rectorum gloria	154
Summe totius reparator	15
Summi vatis praeconium	254
Supernae lucis radius	19
Teana plaude civitas	180
Te decet hymnus largius	21
Tempore festa colimus	214
Te Romualde canimus	239
Tuam o pater postulamus	220
Turba canora jubila	131
Urbs provecta Cenomannis	152
Urgent festiva gaudia	180
Ut Antonini gloriam	38
Ut digne possint resonare	286
Ut mente fiat pavidus	159
Ut queam vitam sacrae	87
Ut tua pia mire queam	226

	Seite		Seite
Ut tuas laeti valeamus	249	Virgo sidereis ardua sedibus . .	73
Vendit ille supplicia	285	Virgo viris admiranda.	13
Vesper venit o sociae	22	Vir inclitus Agabius	13
Victorini confidentes	282	Visum petens oculis.	123
Vincentii praeconia	285	Vitae vena lux amoena	53
Virginis Christi merita	280	Voce consona laudantes	168
Virginum Christi celebrare. . .	95	Voce mente laetabundo	275
Virgo Chtisti juvencula	157	Votis tuorum Christe fidelium .	107
Virgo dicata Deo nobis	72	Vox clara ecce intonat	261
Virgo laudetur Agatha	14	Zelus aeternae pietatis	287
Virgo malorum nescia.	213	Zeno pontifex inclite	291

Druckfehler und Nachträge.

Seite 47 Zeile 8 v. u. Auxit steht wohl jedenfalls für Ausit und dies für Hausit.
„ 153 „ 20 v. u. lies: O confessores statt confessoris.
„ 159 „ 8 v. u. lies: A partibus occiduis statt occidius.
„ 165 „ 1 v. o. lies: Sanctarum diem statt Sanctorum.
„ 166 „ 18 v. o. lies: surgit statt sugit.
„ 252 „ 16 v. u. lies: Christe rex statt Christi.

Pierer'sche Hofbuchdruckerei. Stephan Geibel & Co. in Altenburg.

mnica vol. 22 # 10802

THE INSTITUTE OF MEDIAEVAL STUDIES
59 QUEEN'S PARK CRESCENT
TORONTO — 5, CANADA

10802.